

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2023-11-13 kl. 08:30
Plats: Sämsjön (B-salen) Kommunhuset

Mats Palm (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Anela Lennartsson
Sekreterare

Förslag på justerare: Alexander Strömborg (SD)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>Kl.</i>	<i>Nr.</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande</i>
08.30			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	INFO	Information om strategiskt folkhälsoarbete och samverkan	--	--	Folkhälsostrateg
08.45	2	KS	Månadsuppföljning 2023 för Herrljunga kommun	KS 2023/30	X	Ekonomichef
08.55	3	KF	Budget och verksamhetsplan 2024 för Herrljunga kommun	KS 2023/32	X	Ekonomichef
09.10	4	KS	Attestanter 2024 för kommunstyrelsen	KS 2023/37	X	Controller
09.15	5	KF	Uppdrag till kommundirektör att verka för inträde i Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG)	KS 2021/44 435	X	Kommundirektör & räddningschef
09.35	6	KS	Uppmaning från kultur- och fritidsutskottet till kommunstyrelsen att förtydliga utskottets verksamhet för 2024	KS 2023/51	X	Ordförande
09.40	7	KS	Svar på ansökan från Fokus Herrljunga om projektfinansiering avseende projektet Platsvarumärke - Näringsliv Herrljunga	KS 2023/363	X	Ordförande
09.50	8	KS	Äskande om medel för genomförande av Herrljungafestivalen 2024	KS 2023/370	X	Projektledare
10.05	--	--	PAUS	--	--	--
10.20	9	KF	Begäran om dispens från policy för intern kontroll avseende fastställande av internkontrollplan för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun	KS 2023/35	X	Ordförande
10.25	10	KF	Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel.	KS 2023/371	X	Ordförande
10.30	11	KF	Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun	KS 2023/375	X	Ordförande
10.35	12	KF	Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet	KS 2023/372	X	Ordförande
10.40	13	KS	Initiativärende avseende att flagga i solidaritet med Israel	KS 2023/364	X	Ordförande

<i>Kl.</i>	<i>Nr.</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande</i>
10.50	14	KS	Yttrande över Vårgårda kommuns riktlinjer för bostadsförsörjning	KS 2023/360	X	Ordförande
10.55	15	KS	Yttrande över Förslag till nya kriterier för Gröna lån från Kommuninvest	KS 2023/356	X	Ordförande
11.00	16	KS	Avsägelse som ledamot och ersättare i kultur- och fritidsutskottet	KS 2023/23	X	Ordförande
11.05	17	KS	Remittering av motion avseende handikapparkering vid kommunhusets caféparkering till internservicenämnden	KS 2022/386 353	X	Ordförande
11.10	18	KF	Svar på medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden	KS 2023/172	X	Ordförande
11.20	19	KS	Äskande från socialnämnden om medel för drift av projektet Ung omsorg	KS 2023/373	X	Ordförande
11.30	20	KS	Äskande från bildningsnämnden om investeringsmedel för ombyggnation av Altorpskolan	KS 2023/380	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	KF § 159/2023-10-03 Fyllnadsval som ersättare i kommunstyrelsen	KS 2023/23	X
2	KF § 157/2023-10-03 Avsägelse som ersättare i kommunstyrelsen	KS 2023/23	X
3	Information om ny organisation för VästKom	Postlista KS 2023:65	X
4	Protokoll från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2023-09-29	KS 2023/41	X
5	Styrelseprotokoll från Herrljungabostäder 2023-10-16	KS 2023/139	X
6	Protokollsutdrag samt yttrande om årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2022	KS 2023/166	X
7	Styrelseprotokoll från Herrljunga Elektriska 2023-09-20	KS 2023/139	X
8	Styrelseprotokoll från Herrljunga Vatten 2023-09-20	KS 2023/139	X
9	Styrelseprotokoll från Herrljunga Elkraft 2023-09-20	KS 2023/139	X
10	KFU § 32/2023-10-23 Politiskt engagemang i kultur- och fritidsutskottet	KS 2023/374	X
11	Styrelseprotokoll och ägardialog 2023-10-26 Nossan förvaltningsaktiebolag	KS 2023/123	X
12	Verksamhetsplan 2024 Överförmyndare i samverkan	Postlista KS 2023:68	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Herrljunga kommuns yttrande gällande Trafikverkets slopning av växel samt del av spår vid Herrljunga station	KS 2023/348	X
2	Ordförandebeslut avseende remissvar på promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet	KS 2023/336	X
3	Delegation till brandskyddsansvarig verksamhetschef eller liknande	KS 2023/381	X

Månadsuppföljning per 2023-10-31 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och prognos för helåret 2023.

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8,9 mnkr vilket är ca 8,9 mnkr bättre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,4% vilket är högre än det budgeterade finansiella målet på 0%. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 17,8 mnkr högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 6,5 mnkr och gemensamma kostnader beräknas bli 1,0 mnkr högre än budgeterat, främst beroende på högre pensionskostnader. Räntekostnaderna prognostiseras överstiga budget med 2,5 mnkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06
Rapport Månadsuppföljning per 2023-10-31

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten per 2023-10-31 och lämnar den vidare till kommunfullmäktige för kännedom.

Kaisa Lundqvist
Ekonomichef

Expedieras till: förtroendevalda revisorer
För kännedom till: ekonomichef, kommundirektör

Bakgrund

Enligt gällande policy Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen per februari, juli och oktober. Uppföljningen innehåller budget och prognos för kommunens resultaträkning, styrelse/nämndernas kommunbidrag och investeringar.

Ekonomisk bedömning

Rapporten beskriver och kommenterar det ekonomiska läget för Herrljunga kommun.

Ekonomistyrningsprinciperna anger att nämnden ansvarar för att tilldelade resurser inte överskrids. Det ligger i förvaltningschefens ansvar att rapportera avvikelser till nämnd samt att upprätta förslag till åtgärder. Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnd skyldig att vidta åtgärder så att budgetramen kan hållas. Åtgärder kan innebära kostnads-/intäktsjustering men även omdisponeringar inom verksamheter. Om sådana åtgärder inte bedöms tillräckliga är nämnd skyldig att till kommunstyrelsen rapportera befarad avvikelse. Vid befarat underskott är kommunstyrelsen skyldig att rapportera avvikelser till kommunfullmäktige samt uppmana nämnd att lämna förslag till åtgärder så att budgeten kan infrias.

Samverkan

Samverkan sker inom ramen för samverkansavtalet

Månadsrapport per 2023-10-31

Herrljunga kommun

Underlag till beslut med diarienummer:
KS 30/2023

Herrljunga
kommun

Månadsuppföljning oktober

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8 850 tkr vilket är 8 850 tkr bättre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till +1,4 procent vilket är högre än det budgeterade finansiella målet på 0 procent. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 17 812 tkr högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 6 512 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 1 000 tkr högre än budgeterat, främst beroende på högre pensionskostnader än budgeterat. Räntekostnaderna prognostiseras överstiga budget med 2 450 tkr.

1. Resultaträkning

Resultaträkning, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Verksamhetens intäkter	145 325	155 707	10 382
Verksamhetens kostnader	-743 909	-762 303	-18 394
Avskrivningar/Nedskrivningar	-33 161	-31 661	1 500
Verksamhetens nettokostnader	-631 746	-638 257	-6 512
Skatteintäkter	483 240	490 206	6 966
Gen statsbidrag och utjämn.	148 406	159 252	10 846
Verksamhetens resultat	-100	11 201	11 300
Finansiella intäkter	900	900	-
Finansiella kostnader	-800	-3 250	-2 450
Resultat efter finansiella poster	0	8 850	8 850
RESULTAT	0	8 850	8 850

Specifikation av verksamhetens nettokostnader, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämndernas nettokostnader	-615 073	-615 072	1
Statsbidrag redovisade som Skatteintäkter	-	-5 513	-5 513
Gemensamma kostnader och intäkter	-22 900	-23 900	-1 000
Återföring kapitalkostnader	39 388	37 888	-1 500
Avskrivningar	-33 161	-31 661	1 500
Totalt	-631 746	-638 257	-6 512

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader består av nämnder och styrelsens nettokostnad och kommunövergripande nettokostnader. Under gemensamma intäkter och kostnader finns budgeterat kostnader för semesterlöneskuld, upplupna löner och personalomkostnader.

De kommunövergripande gemensamma kostnadernas prognos visar på en negativ avvikelse mot budget med 1000 tkr. Avvikelsen beror på högre pensionskostnader än budgeterat dessa kostnader kompenseras av intäkter för markförsäljning och exploatering samt momscompensation.

Kommunen har med hjälp av företaget Refero AB analyserat den ersättning kommunen fått för ingående moms och momscompensation mot vad kommunen har rätt att söka, för åren 2020—2022. Analysen visar att kommunen kan söka ytterligare 1 000 tkr för dessa år. Kostnader för semesterlöneskuld och upplupna löner väntas bli som budgeterat.

Gemensamma kostnader	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Exploatering/markförsäljning	-	2 000	2 000
Affärsverksamhet renhållning	-	-	-
Sem.löneskuld & upplupna löner	-1 500	-1 500	-
Pensionskostnader	-21 400	-25 400	-4 000
Personalomkostnader	-	-	-
Ankomstregistrerade fakturor	-	-	-
Övrigt	-	1 000	1 000
Gemensamma kostnader	-22 900	-23 900	-1 000

Avskrivningar

Kostnad för avskrivningar prognostiseras till 1 650 tkr lägre än vad som är budgeterat. Orsaken till avvikelsen beror på att alla planerade investeringar inte har kunnat starta upp enligt plan.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Prognosen för skatter och generella statsbidrag har en positiv avvikelse mot budget med 17 800 tkr. Prognosen är en försämring med 1 300 tkr jämfört med augusti prognosen. Försämringen beror på att utfallet av nationalräkenskaperna (kvartal två) visar på en svagare utveckling av antalet arbetade timmar än vad som antogs i SKR:s prognos i augusti. Den positiva budgetavvikelsen på helår beror främst på ett högre regleringsbidrag än budgeterat, generella bidrag för riktade satsningar inom omsorg (minskad timanställning och utökad bemanning av sjuksköterskor inom äldreboende) samt att slutavräkning av skatter beräknas bli högre än tidigare beräknat.

Uppgifterna om skatteprognos baseras på SKR:s skatteprognos ifrån 2023-10-05.

Finansiella intäkter och kostnader

Prognosen för de finansiella kostnaderna är 2 350 tkr högre än budgeterat, vilket är en oförändrad jämför med föregående prognos. Underskottet beror på högre ränteläge för befintliga lån och pensionskostnader. De finansiella intäkterna prognostiseras enligt budget.

2. Driftredovisning

Prognos för nämndernas verksamheter visar på ett resultat enligt budget för 2023. Prognosen fördelas enligt nedanstående tabell. I december 2022 beslutade kommunfullmäktige om ett besparingskrav på 0,9 procent till samtliga nämnder, totalt 5,5 mnkr. Besparingskravet ligger med i prognosen.

Driftredovisning, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunfullmäktige	1 893	1 893	-
Kommunstyrelse	67 560	67 310	250
Bildningsnämnd	270 381	270 530	-150
Socialnämnd	239 566	245 666	-6 100
Internservicenämnd	4 781	1 080	3 701
Samhällsbyggnadsnämnd	27 869	25 569	2 300
Summa nämnder	612 048	612 048	0
Utvecklingsmedel	905	905	-
Kapitalkostnadspott	3 485	3 485	-
Lönepott	-1 366	-1 366	-
Summa skattefinansierat	615 073	615 073	0
Samhällsbyggnadsnämnd - renhållning	900	2 000	-
Summa avgiftsfinansierat	900	2 000	-

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunstyrelsen	3 938	4 038	-100
Kommunledning	11 303	11 503	-200
Adm.- och kommunikationsenhet	4 992	4 892	100
IT/Växel/Telefoni	12 480	11 880	600
Reception	515	515	-
Ekonomi	5 010	5 210	-200
Personal	6 868	6 618	250
Kultur och Fritidsenhet	15 941	15 941	-
Räddningstjänst	6 512	6 712	-200
Summa	67 560	67 310	250

Hela kommunstyrelseförvaltningen prognostiserar ett överskott mot budget på 250 tkr. Kommunstyrelsen prognostiserar totalt ett underskott mot budget om 100 tkr vilket härleds till kommunstyrelsens arvoden.

Kommunledning prognostiserar ett underskott mot budget på 200 tkr där folkhälsa, strategisk planering samt säkerhet och krisberedskap är inkluderade. Kommunledningskontoret prognostiserar ett underskott på 300 tkr medan folkhälsa prognostiserar ett överskott på 100 tkr. Underskottet på 300 tkr beror främst på sommarens kostnader för feriearbete där kostnaderna överstiger de utvecklingsmedel som tilldelats feriearbete.

Administration och kommunikation prognostiserar ett överskott om 100 tkr vilket beror på något lägre personalkostnader.

Totalt prognostiserar servicenämnden IT/Växel/Telefoni ett underskott 700 tkr vilket beror på högre personalkostnader än budgeterat. Herrljungas andel av IT prognostiserar ett överskott på 600 tkr vilket beror på att Vårgårda kommun har vuxit mer än vad Herrljunga har gjort vilket innebär att Herrljunga behöver betala en mindre andel av utfallet.

Ekonomiavdelningen prognostiserar ett underskott på 200 tkr vilket beror på högre konsultkostnader än budgeterat då konsultstöd har tagits in under delar av våren för att täcka vakant kontrollertjänst. Personalavdelningen prognostiserar ett överskott om 250 tkr vilket beror på lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar samt tjänstledigheter.

Räddningstjänsten är sedan 1 juli 2023 organisatoriskt tilldelad kommunstyrelsen och därmed har hälften av verksamhetens budget tilldelats kommunstyrelsen. Räddningstjänsten prognostiserar ett underskott på 200 tkr vilket härleds till lägre intäkter.

Bildningsnämnden

Bildningsnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämnd	485	485	-
Förvaltningsledning	23 108	23 508	-400
Förskola	57 732	55 832	1 900
Fritidshem	18 079	18 629	-550
Grundskola	111 704	110 404	1 300
Grundsärskola	7 679	7 179	500
Gymnasieskola	39 594	42 594	-3 000
Gymnasiesärskola	3 100	3 100	-
Vuxenutbildning	5 477	5 477	-
Kultur och Fritid	3 423	3 323	100
Summa	270 381	270 530	-150

Bildningsnämnden prognostiserar ett resultat i enlighet med budget. Förvaltningsledningen prognostiserar ett underskott om 1 100 tkr på grund av minskad intäkt från Tidö-avtalet, högre IT-relaterade kostnader, högre kostnad för systemförvaltare men även ökade kostnad för implementering av digitala system Tyra, Optiplan och Schoolsoft. Utöver detta tillkommer även ökade personalkostnader för förvaltningsledningen då biträdande rektor planeras att tillsättas för gymnasiet.

Elevhälsa inklusive öppen förskola/familjecentral prognosticeras till 400 tkr i överskott på grund av lägre personalkostnader än budgeterat hänfört till vakanser.

För förskoleverksamhet prognosticeras ett överskott om 1 900 tkr för helåret varav 300 tkr är överskott hos kooperativ och pedagogisk omsorg på grund av längre barnantal. I förskoleverksamheterna så består överskottet i största del av lägre personalkostnader än budgeterat hänfört till vakanser samt mindre timvikariekostnad än budgeterat. Viss svårighet av rekrytering för ökat stödbehov har även förändrat prognostisering för Hudene förskola som nu prognosticeras enligt budget. Horsby förskola bedöms behöva öppna alla avdelningar under höstterminen på grund av högre barnantal, vilket leder till ett större prognosticerat underskott för denna enhet. Denna prognos är i relativ paritet med prognosen som sattes för förskolorna per den 31 augusti.

För fritidshemmen verksamhet så prognosticeras ett underskott om 550 tkr för helåret hänfört ökade personalkostnader som har sin grund i ökat stödbehov på två av kommunens enheter. Denna prognos är i paritet med prognosen som sattes för fritidshemmen per den 31 augusti.

För grundskolornas verksamhet inklusive modersmål så prognosticeras ett överskott om 1 600 tkr för helåret. Majoriteten av överskottet som prognosticeras hänförs till lägre personalkostnader i form av vakanser men där högre intäkter för även interkommunal ersättning ger ett prognosticerat överskott. Denna prognos tar även hänsyn för en eventuell full återbetalning av statsbidrag för Läxhjälp motsvarande ca 300 tkr, som tillkommit efter föregående prognos. Denna prognos är i paritet med prognosen som sattes för grundskolorna inklusive modersmål per den 31 augusti, men där vissa skiftningar skett mellan enheterna.

Kunskapskällan tillsammans med gymnasieskolans interkommunala ersättning prognosticeras ett underskott om 3 000 tkr för helåret. Kunskapskällan verksamhet visar en prognos om ett överskott på 100 tkr. Men en drastisk ökning av antalet elever från Herrljunga kommun som väljer att läsa sin gymnasiala utbildning i annan kommun leder till ett skifte i prognosen för interkommunal ersättning. Antalet köpta platser ökar drastiskt med 23 elever från föregående prognos. För att förstå omfattningen av detta skifte så innebär denna ökning en prognosticerad kostnadsökning om ca 1 400 tkr (halvårseffekt) för endast fakturering av grundbelopp av dessa 23 elever, exklusive tillkommande merkostnader för inackordering, busskortstillägg, skolskjuts och dylikt (sammantaget motsvarar kostnadsökning om 2 200 tkr utöver redan prognosticerat underskott om 900tkr). Elevunderlaget för antalet sålda platser är något lägre än budgeterat men på grund av ett skifte i fördelningen av elever per program så prognosticeras intäkterna för interkommunal ersättning till ca 100tkr i överskott för helåret.

Anpassad grundskola prognosticeras till 500 tkr i överskott. Orsaken till överskottet är ökade intäkter för interkommunal ersättning samt ökade intäkter för korttidstillsynsplacering likt föregående prognos. Kostnad respektive intäkter har värderats för restriktivt i föregående prognos vilket leder till en justering av denna prognos.

Anpassat gymnasieskola, vuxenutbildning och fritidsgård förväntas visa ett resultat i enlighet med budget.

Kulturskola prognosticeras ett överskott på 100 tkr för helåret som beror på ökade intäkter, likt föregående prognos.

Socialnämnden

Socialnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämnd	571	571	-
Förvaltningsledning*	15 964	13 214	2 750
Individ och familjeomsorg	43 056	42 606	450
Vård och omsorg	131 561	135 762	-4 200
Socialt stöd	48 414	53 514	-5 100
Summa	239 566	245 666	-6 100

*Inklusive de 1 700 tkr från 2018 års flyktinggrupp som resultatförs 2023.

Socialförvaltningen redovisar ett prognostiserat underskott på 6 100 tkr, för helåret 2023. 1 700 tkr avser resultatföring av flyktingmedel från 2018 års flyktinggrupp vilket bidrar positivt till resultatet. Övriga verksamheter visar en negativ prognos på 7 800 tkr.

Inför 2023 fick samtliga nämnder en effektivisering om 0,9%. I verksamheterna har anpassningar gjorts för att uppnå detta. Inom förvaltningsledningen har telekommunikation sänkts med 120 tkr. Socialt stöd har utfört besparingar genom att inte tillsätta en pensionsavgång och studieledighet full ut. Vård och omsorg gör besparingar om totalt 500 tkr. Det omfattar bland annat avslutad handledning för chefer, vakanser samt minskad budget för inköp av förbrukningsartiklar. Inom IFO tillsätts en vakant tjänst enbart under en del av året, detta motsvarar cirka 185 tkr. Utöver detta har cirka 1 200 tkr i statsbidrag inte planerats ut i verksamheten.

Nämnden prognostiserar en budget i balans. Förvaltningsledningen visar en positiv avvikelse på 2 750 tkr, vilket beror på resultatföring av 2018 års flyktingmedel och att viss personal finansieras av statsbidrag.

Verksamhet individ och familjeomsorg prognostiserar ett överskott på 450 tkr. Överskottet beror bland annat på oväntad hög omfattning av vakanser inom verksamheten, minskade kostnader för färdtjänst, ökade intäkter från omsorgsavgifter samt färre placeringsdygn för vuxna än budgeterat. Kostnader för placeringar av barn och unga prognostiserar ett underskott och fortsätter till viss del att finansieras via EKB-bufferten.

Vård och omsorg visar en prognos om ett totalt underskott om 4 200 tkr. Hemtjänsten har en prognos om -4 150 som beror på fortsatt stort behov ute i verksamheten vilken i sin tur betyder fler arbetade timmar och högre personalkostnader. Underskottet beror fortfarande på hälften på ökade behov (demografi) och hälften på att effektiviteten inte är optimal. SÄBO prognostiserar ett underskott om 2 500 tkr vilket beror på att det har varit perioder med ökade vårdbehov samt korttidsfrånvaro som behövt täckas med vikarier. Korttiden och bemanningen visar en budget i balans. Hälso- och sjukvården samt vård och omsorg gemensamt prognostiserar tillsammans ett överskott om 3 500 tkr. Hälso- och sjukvården har fortsatt vakanser där enhetschef arbetar aktivt med rekrytering, och på vård och omsorg gemensamt förväntas ett överskott om 1600 tkr till följd av perioder med vakanta tjänster samt personal som finansieras av statsbidrag.

Socialt stöd prognostiserar ett underskott på 5 100 tkr. Underskottet är framför allt kopplat till extern LSS, köp av extern gruppboende enligt LSS men också ökade kostnader inom personlig assistans på grund av förändrade behov samt beviljade timmar. Gruppboende LSS egen regi generera ett litet överskott. Stöd och resurs samt sysselsättning prognostiserar ett överskott på grund av vakanta tjänster.

Internservicenämnden

Internservicenämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Internservicenämnd	212	212	-
Övergr Internservice	471	621	-150
Fastighet	3 890	1 540	2 350
Måltid	120	-1 280	1 400
Lokalvård	87	-13	100
Summa	4 781	1 080	3 700

Internservicenämndens verksamheter prognostiserar överskott om 3 700 tkr. Överskottet inkluderar den andel av besparingsuppdraget för måltid och lokalvård som förväntas av dessa enheter. Utöver det så beror överskottet på lägre personalkostnader på måltid samt lägre kostnader för livsmedel. Lokalvård prognostiserar ett överskott om 100 tkr vilket är det besparingsuppdrag enheten fått till sig. Även fastighet har ett besparingskrav som beräknas infrias då enheten prognostiserar ett överskott på 2 350 tkr. Överskottet härleds till lägre personalkostnader än budgeterat, högre intäkter på 1 500 tkr än budgeterat samt lägre kostnader för bl.a. el än vad som varit förväntat. Fastighetsenheten minskade sin budgetram med 900 tkr då beslut togs i kommunfullmäktige att inte längre tillskjuta medel för de fastigheter som inte kan hyras ut till självkostnad (Gäsenegården samt G:a sporthallen). Budget för underhåll har använts för att täcka det underskott som dessa fastigheter genererar.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens prognos, tkr	Budget 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Samhällsbyggnadsnämnd	325	325	-
Förvaltningsledning Samh.byggn*	3 059	710	2 350
Plan o Bygg	2 798	2 598	200
Miljö	1 461	1 561	-100
Gata/park	13 576	13 576	-
Räddningstjänst	6 649	6 799	-150
Summa skattefinansierat	27 868	25 569	2 300
Renhållning	900	2 000	-1 100
Summa avgiftsfinansierat	900	2 000	-1 100

* Förvaltningsledning inkluderar även skog, mark och bostadsanpassning

Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter prognostiserar totalt ett överskott om 2300 tkr för helåret. Överskottet härleds till högre intäkter från avverkning av skog mot vad som är budgeterat. Även lägre personalkostnader för förvaltningschef än budgeterat orsakar ett överskott. Vidare finns det budgeterat för en buffert på förvaltningsledningen som inte förväntas utnyttjas.

Bostadsanpassningen prognostiserar också ett överskott mot budget. Dessa orsaker bidrar till det överskott som prognostiseras per helår. Plan o Bygg prognostiserar ett överskott om 200 tkr vilket beror på lägre personalkostnader till följd av vakanser. Miljöenheten prognostiserar å andra sidan ett underskott om på 100 tkr vilket härleds till högre kostnader för utredningsarbete än budgeterat.

Renhållningen prognostiserar ett underskott på 2 000 tkr vilket är 1 100 tkr sämre än det budgeterade underskottet på 900 tkr. Orsaken till det prognostiserade underskottet är ökade entreprenadkostnader som ej täcks av höjningen av renhållningstaxan 2023.

3. Investeringsredovisning

Budgeterade belopp är beslutad investeringsbudget för år 2023, inkl ombudgeteringar från 2022. Prognosen utgår från förbrukade medel under året och är inte en indikation på totalprojektets budgetföljsamhet för de projekt som löper över flera år. Detta visas längre ner i dokumentet.

Investeringar, tkr	Urspr budg 2023	Ombudg 2023	Tot budg 2023	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunstyrelse	11 725	2 029	13 754	12 554	1 200
Bildningsnämnd	2 800	500	3 300	3 300	-
Socialnämnd	4 200	2 699	6 899	4 512	2 387
Internservicenämnd	83 350	7 769	91 119	32 063	59 057
Samhällsbyggnadsnämnd	15 750	255	16 005	4 330	11 675
Total summa	117 825	13 252	131 077	56 759	74 319

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har i investeringsmedel 1 500 tkr för markköp, 100 tkr i förstudiemedel, 3 800 tkr för reservkraft samt 150 tkr för inventarier kommunhuset. IT-verksamheten har en investeringsbudget på 2 850 tkr. Sedan den organisatoriska förändringen för räddningstjänsten har kommunstyrelsen nu även investeringsmedel på 250 tkr för räddningsmaterial samt 850 tkr för en insatsledarbil. Prognostiserat överskott på 1 200 tkr beror på att en insatsledarbil till räddningstjänsten inte kommer köpas in under 2023. Även IT-verksamheten prognostiserar ett överskott om 400 tkr för Wifi till Bildningsnämnden.

Bildningsnämnden

Investeringsprognosen för året är enligt budget.

Socialnämnden

Investeringsprognosen för socialnämnden är ett överskott mot budget på 2 387 tkr vilket huvudsakligen beror på överskott av investeringsmedel för inventarier.

Internservicenämnden

En stor del av internservicenämndens investeringsbudget är belopp för större investeringar beställda av övriga förvaltningar. För 2023 är det Hagen, Altorp samt simhallen som är de större investeringarna. Hagen äldreboende pågår och etapp 1 har slutförts under året. Altorpskolan har projekterats och ombyggnationen har gått ut på anbudsförfrågan. Simhallen är i projekteringsstadiet

och i dagsläget är det oklart när renoveringen kan påbörjas. Övriga större investeringsbelopp är den årliga budgeten för reinvesteringar på 9 000 tkr. Prognosen är ett överskott mot budget på 59 057 tkr vilket främst beror på investeringsmedel för ombyggnaden av Hagen som avser etapp 2 och som ej kommer att utnyttjas 2023 då andra etappen kommer att påbörjas 2024. Även investeringsmedel för Altorp kommer ej att användas fullt ut i år då ombyggnationen inte påbörjats än.

Samhällsbyggnadsnämnden

Prognosen är ett utfall enligt budget för året. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för investeringsmedel för exploatering samt gata/park. Innan den organisatoriska förändringen kring räddningstjänsten hade Samhällsbyggnadsnämnden även investeringsmedel för den verksamheten. Exploateringsprojekt som budgeterats under 2023 är Skoghälla/Skogsgatan om 10 000 tkr, detta kommer inte att påbörjas 2023 och därför prognostiseras investeringsmedlen inte att utnyttjas i år. Gata/Park har en investeringsbudget för asfaltering av gata/GC-väg på 4 305 tkr, upprustning allmänna lekplatser samt utbyte av juldekoration. Dessa medel förväntas utnyttjas fullt ut förutom ett överskott på juldekoration där ett överskott om 100 tkr förväntas.

Flerårsinvesteringar

INVESTERINGAR > 3 mnkr	Total investerings budget	Totalt utfall tom 2310	Kvar av budget	Prognos	Avvikelse
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	20 000	21 451	-1 451	21 451	-1 451
Ombyggnad Altorp*	32 300	1 704	30 596	43 300	-11 000
Hagen ombyggn + nybyggn*	122 000	99 054	22 946	122 000	0
Simhallen renovering	20 500	774	19 726	20 500	0
Exploatering Skoghälla/Skogsgatan	10 000	0	10 000	10 000	0
Summa	204 800	122 983	81 817	217 251	-12 451
* inkl förstudie/projektering					

Prognosen för fleråriga investeringar är ett underskott mot budget på 1 451 tkr. Underskottet beror på ökade kostnader samt förändrat behov under ombyggnaden av Mörlanda skola/förskola. Prognosen för ombyggnad Altorp överstiger budget med 11 000 tkr efter att projektet kommit ut för anbud. Då projektet inte beviljats ytterligare investeringsmedel har det ännu inte påbörjats en ombyggnation. Hagen äldreböende har avslutat etapp 1 under våren och etapp 2 projekteras i nuläget och projektet kommer ut för upphandling 2024. Projektet prognostiseras att hålla budget och möjligheten att söka bidrag från Boverket är en bidragande faktor till det.

Bilaga 1

Utvecklingsmedel 2023	Beslut	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse	Nämnd
Sponsring IK Frisco	KS§220 (211213)	25	25	-	KS
Seniorkort Västtrafik	KS§110 (220822)	250	250	-	KS
Nationaldagsfirande 6 juni	Ordförandebeslut	70	70	-	KS
Herrljungafestivalen	KS§9 (230123)	450	450	-	KS
Feriearbete	KS§66 (230320)	300	300	-	KS
Fältskytte SM 2023	KS§91 (230424)	2	2	-	KS
Finansieringslots	KS§114 (230607)	35	35	-	KS
Summa		1 132	1 132	-	
Budget		2 000	2 000		
Kvar av att förfoga över		868	868		

För budgetåret 2023 har det avsatts 2 000 tkr till politikens utvecklingsmedel och finns under gemensamma kostnader. Beslutade medel blir tilläggsbudgeterade löpande efter beslut.

Budget och verksamhetsplan 2024–2026 Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2023 om rambudget för 2024–2026 omfattande ekonomisk budget (resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget och kommunbidrag) samt skattesats.

Det förslag som nu presenteras innehåller förändringar jämfört med junibeslutet. Följande förändringar finns i budgetförslaget:

- Skatteintäkter baseras på SKR:s skatteprognos publicerad i oktober 2023, där högre generella statsbidrag ger 9,1 mnkr mer i intäkter under 2024.
- Kommunbidragsramen ökar med 2,9 mnkr. Ökat anslag delas till socialförvaltningen om 2,1 mnkr och till kommunstyrelsens verksamheter om 0,8 mnkr.
- Kommunens resultatnivå beräknas uppgå till 10,4 mnkr motsvarande 1,5 procent under 2024.
- Finansiell reserv införs om 0,5 mnkr
- Pensionskostnader revideras med 1,6 mnkr i ökade kostnader

Övriga förändringar som föreslås i kommunbidraget består av ramväxlingar inom kommunbidragets uppdelningar. Skattesats föreslås vara oförändrad på 21,94 procent.

Nämnderna har tagit fram en verksamhetsplan och strategi för målen utifrån kommunfullmäktiges junibeslut. Dessa redovisas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06

Budget och verksamhetsplan 2024–2026 för Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättad budget och verksamhetsplan för perioden 2024–2026 samt att fastställa ram för nyupplåning till 64 000 000 kr

Kaisa Lundqvist

Ekonomichef

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Kaisa Lundqvist

Ärende 3

Tjänsteskrivelse

2022-09-22

DNR KS 11/2022 942

Sid 2 av 2

Expedieras till: kommunens revisorer

För kännedom till: Kommundirektör, Samtliga nämnder, kommunledningsgruppen

Budget och verksamhetsplan 2024-2026

Herrljunga kommun

Underlag till beslut med diarienummer:
KS 32/2023

Herrljunga
kommun

Innehåll

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	8
Samhällsekonomisk utveckling	9
Befolkningsutveckling	10
Planeringsförutsättningar budget 2024-2026	11
Vision och övergripande mål	13
Kommunfullmäktiges mål utifrån God ekonomisk hushållning	13
Fokusområden och kommunövergripande mål 2024	13
Ekonomisk analys	14
Budget	18
Resultaträkning	18
Balansräkning	19
Kassaflödesanalys	20
Investeringsbudget.....	21
Nämndernas kommunbidrag	23
Förändringar kommunbidrag	24
Gemensamma kostnader/intäkter.....	25
Nämndernas verksamhet	26
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd	26
Kommunstyrelsen	26
Bildningsnämnd	27
Socialnämnd	28

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Att i politisk majoritet få vara med att leda kommunens utvecklingsresa är en fantastisk förmån. Att utifrån att omvärlden ställer upp stora utmaningar framför oss, ändå med duktiga, engagerade och drivande tjänstepersoner och politiker med engagemang, kunskap och framsyn, få utveckling i vår kommun känns fantastiskt.

Att efter ett år med flera jobbiga ärenden att hantera, ändå se fram mot ett troligtvis lika jobbigt år med glädje och tillförsikt, det är en stor förmån att få vara en del av.

Redan i vårt rambeslut i juni, kunde vi hitta möjlighet för skolans verksamheter att behålla sin överkompensation på 1.4 miljoner 2024 för att inte tvingas till stora förändringar. Vi kunde också prioritera, vid sidan av andra ej kostnadsdrivande förslag, den särskilda satsning som krävs för att behålla vår skolstruktur inom kommunens geografi.

Vi har under året stärkt "Livet mellan husen" genom att inrätta ett Fritids och Kulturutskott för att lyfta dialogen och samarbetet med föreningslivet och genom att finansiera det våldspreventiva arbetet som nu långsiktigt får leva vidare.

Folkbildning är ett annat viktigt område där vi nu ser möjlighet att till delar kompensera för det indragna statliga stödet till denna för demokratin så viktiga verksamhet.

Nu går vi vidare i den fossilfria utvecklingen genom att finansiera ett arbete inom Energi/Miljö/Klimatområdet, för att rusta oss inför den gröna omställning vi står inför och välkomnar. Vårt arbete inom den sociala sektorn är finansiellt hårt belastat, här skapar vi nya möjligheter till ett bättre omhändertagande inom bland annat LSS-området. Vi ser också att vi nu kan lägga tillbaka den första halva av de 4,2 miljoner som tidigare budgetbeslut tog bort inom äldreomsorgen genom att vi tillskjuter 2,1 miljoner i två steg.

Seniorkort inom kollektivtrafiken är en väldigt viktig aspekt för målgruppen. Här har vi sett möjlighet att sänka åldern för detta erbjudande från 75 till 70 år i vår budget. Feriearbete för våra ungdomar i de kommunala verksamheterna har ofta varit föremål för tvekan. Här har vi säkerställt detta i en egen finansiering för 2024.

Vårt budgetförslag förhåller sig i en för väldigt många ansträngd ekonomisk tid till en oförändrad skattesats för 2024.

Vi, den politiska majoriteten i Herrljunga, bestående av Socialdemokrater, Centerpartister, Vänsterpartister och Liberaler, levererar här vårt förslag till Budget och Plan för 2024–2026. Rambudgeten antogs efter de förutsättningar som fanns i våras, och ett mindre tillägg har kunnat adderas och fördelas efter regeringens Höstbudget under oktober.

Det är med stolthet vi nu lämnar över majoritetens budgetförslag för Kommunfullmäktige att besluta om.

Mats Palm.
Kommunstyrelsens ordförande.

Budget och plan för
Herrljunga kommun
2024 – 2026

Budget och plan för Herrljunga kommun 2024 – 2026

Efter ett antal ekonomisk mycket gynnsamma år med stora statliga stöd, går vi nu mot ett drastiskt förändrat budgetläge, precis som för många privata hushåll så påverkas även kommunens ekonomi av världsläget. Invasionskriget i Ukraina, stora prisökningar på energi och flera basvaror, vid sidan om en markant ökad inflation ställer oss i ett nytt utgångsläge i budgeten. En stor förändring i våra pensionsåtaganden efter ett nytt pensionsavtal mellan SKR och arbetstagarorganisationerna har spätt på detta svåra läge. Ett markant högre ”märke” för delar av personalgrupperna kommer ytterligare belasta den kommunala ekonomin. Med detta som bakgrund, kan majoritetspartierna Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Liberalerna här ändå presentera en hållbar och ansvarstagande budget och plan för de kommande tre åren.

Barnomsorg och bildning

Vi väljer att ta avstamp i våra yngsta, barnen och ungdomarna. Dessa år är i många fall det som formar oss och ger oss förutsättningar för ett gott liv. En givetvis viktig del i dessa år är den tillgång till en nära och välfungerande barnomsorg och skola som kommunen kan erbjuda. En skola där alla bemöts med respekt och alla blir en del av gemenskapen. Här är möjlighet till studier, stödfunktioner och kunniga pedagoger viktiga. För att stärka studieron vill vi öka närvaron av vuxna i skolan detta genom att se över möjligheten att använda oss av seniorer som volontärer i skolan. Liknande projekt har bland annat genomförts i Ronneby och Karlskrona kommuner och vi tror att detta kan bidra positivt både till skolan, men också för våra seniorer. Majoriteten vill även understryka att skolan är viktig för den sociala gemenskapen och möjlighet till återkommande rörelse och lek under dagen. Rapporter pekar på vikten av daglig rörelsen under skoldagen, och att detta har positiva effekter på elevers mående och koncentrationsförmåga. Projekt kring ökad rörelse bör bli en del av den ordinarie verksamheten framåt.

En anpassning till elevantal är ständigt pågående på skolenheterna för att uppnå en likvärdig skola. Vi behöver arbeta för att anpassa budgeten utifrån elevantal och vår skolstruktur där vi ser vikten av närheten till skolan och den lokala närvaron av barnomsorg. Här har vi sett att vi under budgetperioden har en skolstruktur anpassad för elevantal och vår geografi.

Vårt Gymnasium, Kunskapskällan är en viktig del i vår kommun och vi vill att den ska vara en central plats i våra ungdomars liv. De senaste åren har dock skolan haft ett minskat söktryck, mycket på grund av att utbuden i angränsande större städer blir mer tillgängligt. Det innebär att skolan behöver anpassa sig därefter. Det är också viktigt att de efterfrågade programmen fortsätter att leverera den goda kvalitet som hålls idag.

Gymnasiet är viktig del i vår kommun och vi vill att det ska vara en central plats i våra ungdomars liv.

Samhällsbyggnad och fritid

Vi talar ofta om något vi kallar ”livet mellan husen”. Det är här vi bygger möjligheterna för ett gott liv i kommunen. De ansträngningar som gjorts inom våldsprevention, föreningsstöd, kultursatsningar, lekparker och andra trivselskapande åtgärder är viktiga och ska försvaras. Dock kan vi inte för de närmaste åren se möjligheter till nya stora satsningar inom området. Vi vill emellertid redan nu stärka arbetet mellan vårt nya kultur- och fritidsutskott och vårt föreningsliv genom att inrätta ett föreningsråd för att stärka goda relationer och regelbunden dialog mellan kommun och föreningar.

Inom området samhällsutveckling sker idag väldigt mycket. Miljö och klimat ställer krav på oss som kommun att hantera nya uppdrag och också att samverka med regionala och statliga aktörer. Länsstyrelse, Naturvårdsverk, Försvarmakt och MSB är sådana aktörer som ställer ökade krav på oss som kommun att förbereda oss för olika väntande eller möjliga scenarier.

Klimatförändringar, civilt försvar och krisberedskap är nya områden där vi behöver vara aktivare i vår samhällsplanering. Här behöver vi behålla eller stärka dessa strategiska funktioner i takt med att omvärldens krav på oss ökar. Vi vet också att vi som kommun är en viktig aktör för att vi ska nå våra klimatmål och skapa goda förutsättningar för en god tillvaro för framtida generationer. Därför understryker vi vikten av att vi som kommun fortsätter det aktiva klimatarbete som vi under de senaste åren startat upp, där vi även har som mål att intensifiera detta arbete på sikt.

Vård och omsorg

Liksom andra kommuner och Sverige i stort, står vi nu och för framtiden inför en förändrad demografi. Fler blir äldre och behöver olika typer av omsorg, samtidigt som den arbetsföra delen i befolkningen inte ökar i samma omfattning. Olika typer av tekniska och digitala lösningar är redan, och kommer fortsätta bli, mer av ett naturligt inslag i olika omvårdnadsformer. Trygghetskameror, medicinautomater i hemmen och nya sätt att få hem sin mat kommer vi som kommun kika på i ökande omfattning. Vi behöver också beakta gränsen när vi inte i praktiken kan leverera tillräcklig medicinsk omvårdnad i hemmen utan i stället erbjuda ett boende med omvårdnad och medicinsk kompetens i den direkta närheten.

Flera kommuner runt om oss har lyckade projekt där man arbetat med husdjur som en del av omsorgsarbetet, det finns också en rad forskning som stödjer att djur kan ha en positiv påverkan på välbefinnandet. Därav önskar majoriteten undersöka möjligheten till att använda tjänstedjur som en guldkant i omsorgsarbetet även i vår kommun. Vår nya tillbyggnad på Hagens äldreboende står snart klart. Här ska vi hitta och behålla rätt kompetens i personalen och hitta vårdmiljöer och inslag av nya funktioner som stimulerar och är till glädje för de boende.

Kommunala bolag

Kommunen är ägare till en rad bolag, och har också över dessa bolag en skyldighet att styra. Herrljunga bostäder är ett av dessa bolag som vi ser har jobbat hårt de senaste åren med att bygga fler attraktiva lägenheter i våra tätorter. I takt med pandemin ser vi dock att strömningarna i att flytta ut på landsbygden blir allt fler. Där tror vi att Herrljunga har goda möjligheter att locka nya medborgare, men då krävs en ökad blandning av boendeformer även på landsbygden. Därför vill vi under kommande budgetperiod (2024-2026) uppdra åt Nossan förvaltning, som är moderbolaget till Herrljunga bostäder (Herbo), att ge Herbo i uppdrag att undersöka möjligheterna för att etablera hyreslägenheter även utanför våra tätorter så som exempelvis Molla och Hudene. Samverkan med externa parter kan här bli en nyckel till framgång.

Organisationen

Vid sidan av allt detta kommer vi som kommun för egen del behöva göra ett uppdrag i att genomlysna vår egen organisation. Ett ökat inslag av digitalisering och i flera fall en svårighet att rekrytera kommer kontinuerligt pressa oss att vara i framkant och en attraktiv arbetsgivare.

Ärende 3

Här måste vi kunna svara på nya krav från arbetsmarknaden för att kunna erbjuda en kompetent och modern kommunorganisation. Olika strukturer och ledningsfunktioner kommer alltid behöva omprövas. Här behöver vi kontinuerligt arbeta med rätt personalstyrkor i förhållande till chefsleden och rätt kvalitetsnivåer i våra erbjudanden, för att få ut mest effekt till dem vi i slutändan är till för. Alla medborgare, barnen, brukarna och våra äldre.

Budgetöverlämning

Avslutningsvis är vår samlade bild att vi nu lägger en grund för en budget som möjliggör för oss att bibehålla en god nivå av service och välbefinnande till våra medborgare, samtidigt som vi säkerställer en stabil nivå för att lämna vidare en god ekonomi till våra barn. Det är precis det vårt arbete som politiker handlar om i en budgetprocess. Att använda de medel vi har klokt och göra det bästa vi kan utifrån detta för våra medborgare.

Med dessa ord lämnar majoriteten i Herrljunga över vårt budgetförslag för fullmäktige att besluta om.

Mats Palm (S)

Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Magnus Jonsson (V)

Charlotta Norén (L)

Tillägg till budget 2024 efter uppdaterade höstprognoser.

En del har hänt sedan budgetarbetet och budgetbeslutet från i våras och försommar.

Somligt positivt och somligt negativt.

Att vår kommun fick en förstärkning på cirka 6,1 miljoner i budgetpropositionen var ju positivt, men i andra ändan tappar vi kostnadstäckning i och med den stora inflation vi haft under året och fortfarande har, stigande räntor och de ökande kostnaderna för pensionsåtagandet.

Då pensionerna bestäms av KPI i juni, kan vi tyvärr se ökande kostnader för pensioner även 2024, vilket starkt påverkar vår ekonomi.

Vår kommun har en ganska låg skuldsättning, men då vi under 2023 satt om vår låneportfölj, har det givetvis också inneburit ökande kostnader för såväl innevarande år som för 2024.

Under 2023 har vi inte hittills ökat i befolkning på det sätt som förutsattes i budgeten, en minskning på cirka 20 personer i stället för en ökning på 25 som låg i vår prognos. Detta brukar öka under årets sista månader och även om det sker, är det befolkningsantalet den första november som avgör utfallet i skatteutjämning.

Utifrån dessa förutsättningar har majoriteten ändå kunnat enas om följande gemensamma satsningar, förutom att överkompensationen för Bildningsnämnden på 1.4 miljoner ligger kvar för 2024.

Majoriteten har samlats kring att använda de tillgängliga 3,4 miljoner för 2024 enligt följande:

- 2,1 miljoner till Äldreomsorg vardera 2024 (och 2025). Som kompensation för tidigare nerdragning. Vår demografi pekar på en ökning bland de äldre äldre och en tidigare nerdragning behöver återställas för att klara äldreomsorgens uppdrag.
- 0,1 miljon till Folkbildningens aktörer, som kompensation för det kraftigt nerdragna statliga stödet i regeringens budgetproposition. Folkbildning är en viktig resurs i vår kommun som måste tillförsäkras medel för sin fortlevnad och till gagn för våra innevånare.
- 0,1 miljon till seniorkort inom kollektivtrafiken.
- 0,3 miljon till KS för EL/Klimat/Miljö och samhällsplanering. Förstärkning i plan och utredningskapacitet i första hand inom området grön omställning och effektkapacitet.
- 0,3 miljon för att säkerställa feriearbete 2024. För att långsiktigt försäkra fortsatt stöd till elever för feriearbetet, som tidigare varit ett ettårigt åtagande.
- 0,5 miljon till KS Finansiell reserv/Buffer. En minsta nivå av säkerhet för att hantera det oväntade. En större buffert hade varit önskvärd, men andra mer akuta åtaganden måste finansieras inom de ordinarie verksamheterna.

Mats Palm (S)

Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Magnus Jonsson (V)

Lotta Norén (L)

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Prognos för konjunkturutveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) analyserar kommuners budgetförutsättningar i cirkulär publicerad i oktober 2023. SKR:s bedömning är att inflationstoppen ligger bakom oss och inflationen minskar även om den fortfarande är väldigt hög, den ligger ännu klart över Riksbankens mål om en inflation på 2 procent. Detta hänger säkerligen ihop med att arbetsmarknaden hittills har varit förhållandevis stark, vilket i viss grad motverkar en snabbare nedgång för inflationen. Under nästa år kommer lågkonjunkturen, driven av den åtstramande penningpolitiken, sätta allt tydligare avtryck på arbetsmarknaden, med lägre sysselsättningsandel och högre arbetslöshet som följd. Detta accelererar nedgången i inflationen. SKR:s bedömning är att inflationen kommer ligga något över målet om 2 procent under 2024.

Lägre inflationstakt nästa år innebär att räntenivån kommer sänkas under nästa år. Räntenivåerna de kommande åren väntas dock förbli varaktigt högre än vad som gällt de senaste åren, innan den branta ränteuppgång som inleddes 2022. Successiva räntesänkningar framöver bidrar till en långsam återhämtning av svensk ekonomi. Sammantaget befinner sig svensk ekonomi i lågkonjunktur 2024. BNP ökar men endast svagt. Återhämtningen får bättre fart under 2025 och 2026 när även konjunkturen i vår omvärld antas repa sig.

Skatteunderlaget bromsar in under 2023–2024

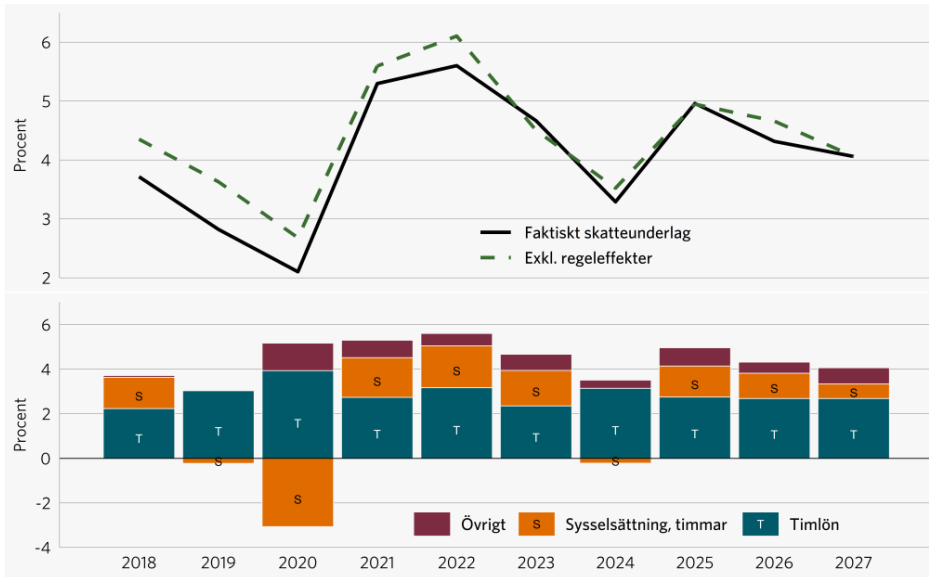
Skatteunderlaget ökade starkt 2022, främst till följd av en stark ökning av lönesumman. Även höjningen av garantipensionerna (från och med augusti 2022) bidrog till ökningen. Under det första halvåret i år har lönesumman fortsatt att öka starkt, med drygt 5 procent jämfört med samma period 2022.

SKR bedömer att en svagare arbetsmarknad andra halvåret 2023 kommer att leda till en inbromsning av lönesumman. Faktorer som motverkar avmattningen i löneinkomsterna är den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt den höjning av pensionerna som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023.

Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman. Under 2022–2024 håller uppräknningen av grundavdragen tillbaka skatteunderlagstillväxten. Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Sänkta reallöner innebär allt starkare drivkrafter för att arbeta.

Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu i stället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. 2023 står också ut som ett historiskt unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med drygt 2 procent. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget på 0,5 procent. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft.

Diagrammet nedan visar skatteunderlagstillväxt och dess komponenter och är hämtad från SKR:s cirkulär 23:41

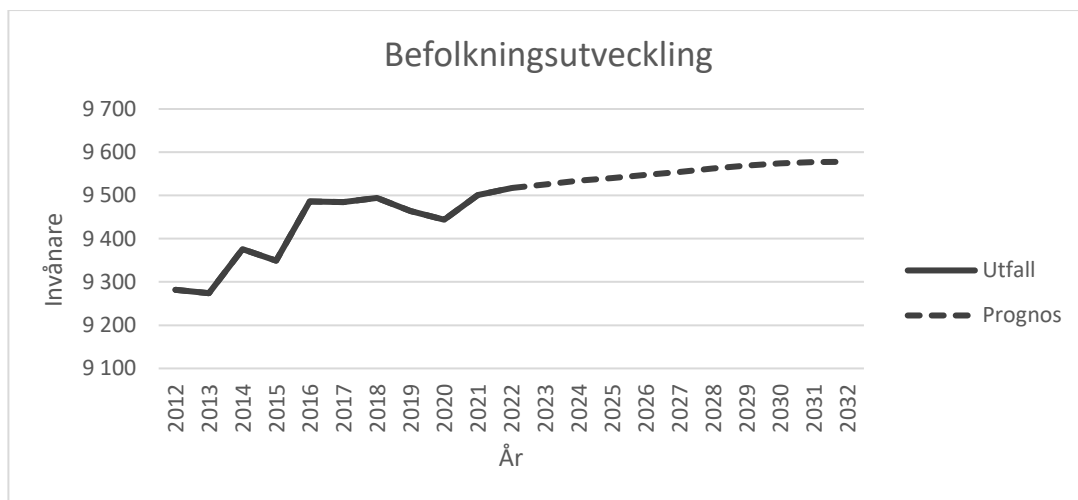

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Befolkningsutveckling

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 235 personer (2012–2022). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2022 till 9 517 personer. Det är en ökning av invånarantalet med 16 personer jämfört med 2022.

Enligt långtidsprognos från Statisticon AB i mars 2023 är det beräknade antal personer 9 578 år 2032 vilket motsvarar en ökning om 1 procent mot antalet personer 2022.

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Utveckling i åldersgrupper

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Förändring i antal 2022-2032	Förändring 2022-2032, %
0-5	567	557	560	553	548	529	523	522	524	525	527	-40	-7%
6-9	455	440	416	413	390	401	410	407	405	388	382	-73	-16%
10-12	353	366	360	345	350	340	331	312	307	326	328	-25	-7%
13-15	325	304	333	345	357	351	339	342	334	326	309	-16	-5%
16-18	290	327	321	319	303	329	340	350	345	333	337	47	16%
19-24	559	546	531	543	561	544	547	551	563	571	573	14	3%
25-44	2 146	2 163	2 191	2 179	2 194	2 196	2 190	2 189	2 196	2 185	2 190	44	2%
45-64	2 423	2 410	2 391	2 387	2 364	2 365	2 358	2 335	2 305	2 309	2 286	-137	-6%
65-79	1 769	1 761	1 737	1 720	1 713	1 703	1 699	1 702	1 724	1 718	1 728	-41	-2%
80-100	630	652	695	735	767	797	826	858	873	896	919	289	46%
Totalt	9 517	9 526	9 534	9 541	9 547	9 555	9 562	9 569	9 575	9 577	9 578	61	1%

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun per åldersgrupp. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Ovanstående tabell är hämtad ur den långtidsprognos över Herrljunga kommuns befolkningsförändring som beställts från Statisticon AB i mars 2023. Prognosen är trendbaserad.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur för tioårsperioden 2022–2032. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun ökar befolkningen med 61 personer under perioden. Ökningen återfinns framför allt i åldersgruppen 80 år och äldre, där befolkningen väntas öka med 46 procent, medan befolkningen under 18 år förväntas minska med 5 procent.

Minskning sker främst i åldersgruppen 6–9 år, som minskar med 16 procent. En ökning syns även i åldersgruppen 16–18 år, om 16 procent. Den största förändringen sker dock i åldersgruppen 80–100 år med en utveckling på 46 procent mellan åren 2022 och 2032. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader särskilt för de äldre åldrarna och ett svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar budget 2024–2026

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2024 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2023.

Skatteintäkter för åren 2024 - 2026 är baserad på SKR:s skatteprognos publicerad i april 2023. SKR:s modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna. Antagande har gjorts om att befolkningen i Herrljunga kommun kommer att öka med 25 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd per 1 november 2022.

Den 1 november 2022 hade Herrljunga kommun 9 490 kommuninvånare. Med den utgångspunkten har antagande gjorts att befolkningen ökar med 25 personer årligen.

- 1/11 2023 är 9 515 personer
- 1/11 2024 är 9 540 personer
- 1/11 2025 är 9 565 personer.

Antal invånare i kommunen uppgick den 30 juni 2023 till 9 504 personer, vilket innebär att kommunens invånarantal måste öka ytterligare för att det budgeterade invånarantalet per 1 november 2023 ska uppnås.

Ärende 3

Statisticon AB har lämnat en befolkningsprognos för Herrljunga kommun i mars 2023. Uppgifterna om antal invånare i prognosen ligger till grund för beräkning av volymförändringar inom utbildning och äldreomsorg. Kommunen tillämpar en modell för att beräkna kostnadseffekter i rambudget för förskola, skola, gymnasieskola och äldreomsorg till följd av förändringar i demografistrukturen mellan budgetåren. I modellen beräknas en rörlig ersättning för förskolebarn, barn i fritids, grundskoleelever, gymnasieelever samt brukare inom äldreomsorgen. Ersättningen multipliceras med volymändringar för respektive verksamhet och redovisas i kommunbidragsmallen.

Lönekostnadsökning för 2024 är satt till 3,7 procent och avser ökade kostnader i samband med löneöversynen 2024. Detta i enlighet med den nivå SKR rekommenderar.

SKR har rekommenderat kommuner att lägga ut personalomkostnader (PO) år 2024 motsvarande 45,75 procent av bruttolönerna, vilket innebär en höjning från 42,75 procent. I PO ingår förutom lagstadgade arbetsgivaravgifter även särskild löneskatt, avtalsförsäkringar och avtalspensioner inklusive förmånsbestämd ålderspension. Utifrån SKR:s rekommendation ingår PO för 2025 motsvarande 40,5 procent och för 2026 motsvarande 39,5 procent. SKR:s beräkningar för 2025 och 2026 bygger på en snabb nedgång i inflationstakten.

Övriga intäkter och kostnader räknas upp med 3,4 procent vilket är den nivå som SKR rekommenderar för prisindex i kommunal verksamhet (PKV).

För internpriser inom hyror, lokalvård och vaktmästeri samt kost används olika index. Förutom lönerevision kommunals avtalsområde används olika KPI, delar av fastighetsförvaltarindex samt livsmedelsprisindex.

I kommunerna har nyupplåningskostnaden under flera år varit lägre än de lån som förfaller, vilket lett till att den genomsnittliga upplåningskostnaden sjunkit. Räntenivån har ökat och lånen som förfaller och omsätts kommer att bidra till att kommunens genomsnittliga räntenivå ökar. SKR rekommenderar en höjning av internräntan 2024 till 2,5 procent. Utifrån SKR:s rekommendation är den budgeterade internräntan 2,5 procent under hela budgetperioden.

Kapitalkostnaderna baseras på investeringsutfallet 2022, budgeterade investeringar 2023, vilket även ombudgeteringar från 2022 till 2023, samt beslutade investeringsramar för åren 2024 – 2026.

Vision och övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål utifrån God ekonomisk hushållning

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar.

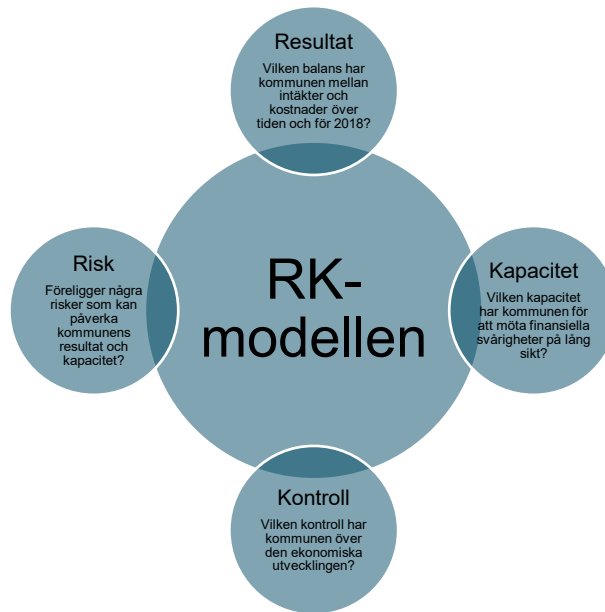
Fokusområden och kommunövergripande mål 2024

Under 2020 gjordes en översyn av kommunens övergripande mål. I det här arbetet var kommunens presidier och kommunledningsgrupp representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 identifierades och tre kommunövergripande mål per fokusområde formulerades, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar har utifrån dessa mål utvecklat och gemensamt tagit fram nämndsmål som alla bidrar till de kommunövergripande målen. Nämndsmål och målindikatorer kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Växtkraft 10 000			
Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
	Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.	Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!	Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande
Kommunövergripande mål	Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.	Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.	Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringslivHerrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Ekonomisk analys

Utifrån perioden 2024–2026 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys, vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt RK-modellen.

Inledning ekonomisk analys

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet, men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Måluppfyllelsen i de finansiella mål som kommunfullmäktige har antagit har varit god, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om "God ekonomisk hushållning".

Kommunen står inför stora utmaningar budgetperioden 2024 till 2026. Dämpad konjunktur till följd av inflationsbekämpning leder till att de finansiella målen inte kommer att uppfyllas fullt ut. En åtgärd för att möta dessa utmaningar är att planerade investeringsutgifter kommer att ligga på en lägre nivå under budget- och planperioden jämfört med tidigare år. Investeringsutgifterna har i stort sett halverats och detta leder till att kommunen kommer att uppnå målet att finansiera sina investeringar med 70 procent av egna medel.

Herrljunga kommun valde i budget 2019 att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen, vilket medför att det egna kapitalet minskade med skuldens storlek. Soliditetsmålet i samband med införandet minskades från drygt 70 procent till drygt 35 procent. Införandet av pensionskulden tillsammans med höga investeringsnivåer har bidragit till det lägre soliditetsmålet. Målet om minst 35 procents soliditet kan komma ändå att kunna uppnås på grund av de goda resultaten de senaste åren.

Den kommande budget- och planperioden har ett genomsnittligt resultat på 2,5 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Det innebär att kommunen kommer att ha en budget i balans.

Budget och planperioden för åren 2024 – 2026 är en budget med utmaningar på grund av den förhållandevis låga befolkningsutvecklingen och konjunkturläget i Sverige. De budgeterade skatteintäkterna kommer under den kommande treårsperioden att ha en högre utvecklingstakt än kostnaderna. Demografiförändringen tillsammans med en fortsatt svag konjunktur kommer ändå att

utmana de finansiella målen. Åtgärder och effektiviseringar i verksamheterna kommer att ligga i fokus under de kommande åren.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagen 11 kap 1§ anges att "Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget." Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader.

En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar och finansiering av framtida pensionskostnader.

Resultat

Resultatutveckling

Resultatutvecklingen under den senaste treårsperioden 2020 till 2022, visar ett genomsnittligt resultat på 5,4 procent och prognostiserat resultat för år 2023 uppgår till -1,4 procent (prognos i april 2023).

De relativt höga resultaten beror på högre skatteintäkter och generella bidrag främst beroende på extra tillskott från staten och att den förväntade lågkonjunkturen år 2020 stannade av under pandemiåren 2020 till 2022.

Resultatutveckling	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat mnkr	8,7	46,2	0,0	10,4	20,6	22,4
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	1,5	7,4	0,0	1,5	2,9	3,1

Tabell: Resultatutveckling

Det genomsnittliga resultatet för budget och planperioden 2024 till 2026 uppgår till 2,5 procent och uppfyller därmed resultatmålet för God ekonomisk hushållning.

Andel av skatteintäkter

En grundläggande förutsättning för att uppnå balans i ekonomin och nå god ekonomisk hushållning är att intäkterna är större än kostnaderna. Tabellen nedan visar att kommunen under de senaste åren har haft en lägre utveckling av nettokostnader i förhållande till utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. En orsak till detta är statsbidrag som kommunen fått i samband med covid-pandemin och kriget i Ukraina.

Under budget och planperioden kommer kommunen att uppnå en budget i balans. En yttre förutsättning för att nå målet är att nuvarande inflationstakt dämpas och minskar.

Förändring i procent	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Nettokostnader inkl kapitalkostnader	3,2	3,2	8,9	5,2	2,0	3,3
Skatter & generella statsbidrag	3,8	5,3	0,9	7,2	3,4	3,4

Tabell: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent. Förändring nettokostnader och skatter&generella bidrag 2023, är förändring jämfört med bokslut 2022

Ett mått på att uppnå budget i balans är driftkostnadsandel. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme

Ärende 3

som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar eller sparande.

Verksamhetens nettokostnader har de tre senaste åren visat på god ekonomisk hushållning, då kostnaderna har varit på relativt låg nivå i förhållande till skatter och generella bidrag. Budget 2023 visar en hög kostnadsökning och låg intäktsökning jämfört med utfall 2022. Orsaken är att kommunen fick ett bättre skatteutfall än vad SKR:s prognos visade 2022 och höga pensionskostnader 2023 på grund av nytt pensionssystem och hög inflation år. För budget- och planperioden kommer kommunen att nå upp till målet om god ekonomisk hushållning.

Avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budget och planperioden. Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Ökningstakten stannar av något, då planerade investeringsutgifter halverats under budget- och planperioden jämfört med budget de senaste åren.

Driftkostnadsandel %	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Nettokostnad	-89,8	-88,2	-94,8	-93,5	-92,0	-91,6
Avskrivningar	-5,5	-4,5	-5,2	-4,6	-4,7	-5,0
Finansiellt netto	0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Totalt netto	-95,2	-92,6	-100,0	-98,5	-97,1	-96,9

Tabell: Förändring av kostnader i procent.

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna till 70 procent med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan finansiera investeringsutgifterna, vilket minskar behov av extern upplåning och räntekostnader.

Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2023 uppgå till 113,6 mnkr vilket är drygt 6,8 mnkr lägre än bokslut 2022. Självfinansieringsgraden prognostiseras till 21,3 procent, det innebär att kommunen inte kommer att kunna finansiera sina investeringar med egna medel. För åren 2024 och 2025 uppgår investeringsbudgeten till 64,2 respektive 57,6 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 154 mnkr.

Självfinansieringsgraden har minskat från 106 procent bokslut 2016 till 21,3 procent 2023. För budget- och planperioden 2024 till 2026 beräknas självfinansieringsgraden uppgå till 86,4 procent. Målet att självfinansiera investeringar under en femårsperiod kommer inte att uppnås och det innebär att kommunen behöver externa medel för att kunna genomföra sina investeringsbehov.

Kapacitet

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Kommunfullmäktige beslutade att lägga in pensionsskulden i balansräkningen inför budgetår 2019. Detta påverkar soliditeten negativt. De budgeterade resultatet för perioden 2024—2026 påverkar soliditeten negativt. De senaste årens goda resultat bidrar till att det finansiella målet om 35 procent soliditet ändå kommer att uppnås.

Soliditet %	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Soliditet inkl pensionsskuld	39,8	41,4	46,2	43,0	39,7	37,6
Skuldsättningsgrad	60,2	58,6	53,8	57,0	60,3	62,4

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

Risk

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2018 till 2022, har likviditeten pendlat mellan 65 och 104 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna varit relativt låga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2024 till 2026 ökar kassalikviditeten med hjälp av extern finansiering.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2022 uppgick till 512,8 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Kontroll

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla "God ekonomisk hushållning" är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Till dessa hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag. Under åren 2010–2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Från år 2014 har avvikelserna varit positiva, budgetföljsamheten har på ett påtagligt sätt förbättrats. Rutiner med kontinuerliga uppföljningar och snabbt agerande vid befärade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin.

Budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2021	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens nettokostnader	-551 616	-598 585	-612 485	-633 200	-644 505	-663 434
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-664 477	-677 588	-699 639
Skatteintäkter	472 390	483 240	484 340	501 416	526 580	549 316
Generella statsbidrag	153 317	148 406	153 910	175 585	173 669	174 861
Extra statsbidrag	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	45 807	-100	-7 396	12 524	22 661	24 538
Finansiella intäkter	1 112	900	900	900	900	900
Finansiella kostnader	-751	-800	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Finansiell kostnad införd pensionsskuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	46 168	0	-8 996	10 424	20 561	22 438
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	46 168	0	-8 996	10 424	20 561	22 438
Resultat i procent av skatteintäkter	7,4%	0,0%	-1,4%	1,5%	2,9%	3,1%
Investeringsnivå	-120 410	-117 825	-113 575	-64 185	-57 640	-56 365
Egna tillförda medel	74 452	33 161	24 165	41 701	53 644	58 643
Finansiellt över- resp underskott	-45 958	-84 664	-89 410	-22 484	-3 996	2 278
Ack Egna medel/Externa lån	25 000	122 764	114 410	136 894	140 890	138 612
Kommunbidrag	-581 993	-615 073	-628 973	-658 820	-682 083	-706 854
Återföring finansiella kostnader	-	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	28 284	33 161	33 161	31 277	33 083	36 205
Kapitalkostnad - Internränta	5 029	6 227	6 227	11 143	12 195	12 615
Gemensamma intäkter/kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 800	-7 700	-5 400
Avskrivningar	-28 284	-33 161	-33 161	-31 277	-33 083	-36 205
Verksamhetens nettokostnader	-579 900	-631 746	-645 646	-664 477	-677 588	-699 639
Gemensamma kostnader						
Finansiell reserv	-	-	-	-500	-	-
Försäljning mark, exploatering m.m.	5 684	-	-	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-916	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	2 282	-	-	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt	-8 425	-14 000	-13 691	-14 800	-6 200	-3 900
Övriga pensionskostnader	-	-7 400	-8 562	-	-	-
Satsningar	-1 717	-	-	-	-	-
Övrigt	156	-	853	-	-	-
Gemensamma kostnader	-2 936	-22 900	-22 900	-16 800	-7 700	-5 400

Ärende 3

Balansräkning

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	209	-	-	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	542 100	639 925	622 514	672 833	697 390	717 550
Mark, byggnader o tekn anlägg.	400 800					
Maskiner och inventarier	34 800					
Övriga materiella anlägg.	106 700					
Finansiella anläggningstillgångar	58 841	28 713		58 841	58 841	58 974
Summa anläggningstillgångar	601 150	668 638	681 355	731 674	756 231	776 524
Bidrag till statlig infrastruktur	1 874	1 750	1 750	1 625	1 500	1 375
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	2 904	4 000	3 000	4 000	5 000	5 000
Fordringar	111 359	72 550	98 918	123 480	135 945	208 261
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	51 599	14 441	23 933	43 270	50 622	53 132
Summa omsättningstillgångar	165 862	90 991	125 851	170 750	191 567	266 393
SUMMA TILLGÅNGAR	768 886	761 379	808 956	904 049	949 298	1 044 292
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	46 168	-	-8 996	10 424	20 561	22 438
Resultatutjämningsreserv	24 476	24 476	24 476	44 476	44 476	44 476
Övrigt eget kapital	278 380	302 557	324 548	295 552	305 976	326 537
Summa eget kapital	349 024	327 033	340 028	350 452	371 013	393 451
Avsättningar						
Avsättningar för pension	178 776	178 549	181 179	183 048	174 904	167 562
Övriga avsättningar	20 812	20 000	21 000	19 800	18 600	17 400
Summa avsättningar	199 588	198 549	202 179	202 848	193 504	184 962
Skulder						
Långfristiga skulder	63 174	150 000	176 749	240 749	297 749	352 749
Kortfristiga skulder	157 100	85 797	90 000	110 000	87 032	113 130
Summa skulder	220 274	235 797	266 749	350 749	384 781	465 879
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	768 886	761 379	808 956	904 049	949 298	1 044 292

Ärende 3

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Den löpande verksamheten						
Inbetalningar från kunder	93 701	92 668	92 668	92 668	92 668	92 668
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	601 998	631 646	638 250	677 001	700 249	724 177
Inbetalningar av bidrag	55 528	90 000	90 000	109 000	90 000	90 000
Övriga inbetalningar	193	-	16 000	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-218 855	-264 888	-315 000	-304 366	-310 453	-325 976
Utbetalningar till anställda	-463 316	-525 000	-515 000	-540 750	-539 673	-552 463
Utbetalningar av bidrag	-16 182	-18 000	-12 000	-12 600	-13 356	-13 757
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Räntebetalningar	1 112	900	900	900	900	900
Ränteutbetalningar	-273	-500	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Förändring avsättning	-7 434	-8 367	2 591	669	-9 344	-8 542
Kassaflöde från den löpande verksamheten	46 472	-1 541	-4 091	19 522	7 992	4 008
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-119 841	-117 825	-113 575	-64 185	-57 640	-56 365
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	89 606	29 867	30 000	-	-	-133
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-30 235	-87 958	-83 575	-64 185	-57 640	-56 498
Finansieringsverksamheten						
Upptagande av lån	9 760	60 000	60 000	64 000	57 000	55 000
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	9 760	60 000	60 000	64 000	57 000	55 000
Förändring av likvida medel	25 997	-29 499	-27 666	19 337	7 352	2 510
Likvida medel vid årets början	25 600	43 940	51 599	23 933	43 270	50 622
Likvida medel vid årets slut	51 600	14 441	23 933	43 270	50 622	53 132
Förändring av likvida medel	26 000	-29 499	-27 666	19 337	7 352	2 510

Investeringsbudget

Investering	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Markköp	2 000	2 000	2 000
Kommunövergripande förstudiemedel	500	500	1 000
Civil beredskap			1 500
Inventarier kommunhus	150	200	200
Ombyggnad kommunhus			15 000
Inventarier Kulturverksamhet	100	100	100
Tillbyggnad Bibliotekets entré		2 000	
Ombyggnad bibliotekets kontor			1 000
Idrottsmaterial/redskap	225	250	325
Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund		350	
Utveckling/Kvalitetssäkring av Vandringsleder		300	350
Reinvestering löparspår tätort	300	300	
Renovering belysning elljusspår	400	400	
Utbyte bryggor badplats		100	
Byggnation multisporthall			500
Upprustning utemiljöer		200	300
Reinvestering IT	2 500	2 500	2 500
Inventarier/Räddningsmaterial	250	300	300
Delsumma Kommunstyrelsen	6 425	9 500	25 075
Inventarier / Inventarier IT BN	1 900	1 900	2 000
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier Altorp	500	500	
Inventarier Renovering Altorp	1 000		
Digitala inventarier Altorp	1 000		
Delsumma Bildningsnämnden	4 700	2 700	2 300
Inventarier	500	500	500
Infrastruktur IT	200	300	300
Inventarier tvättenheten	200	200	200
IT konferensrum mm. IFO:s nya lokaler	100	100	
Ombyggnad IFOs lokaler för tillgänglighet och sekretess Hotellås och säkra läkemedel- o värdeskåp gruppbostad LSS	SP	150	
Hjälpmedel	300	300	400
Inventarier Hemgården	1 400		
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV			100
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik SÄBO	150	300	100
Spoldesinfektorer SÄBO	240	240	240
Ombyggnation Hemgården	10 500	10 500	
Delsumma Socialnämnden	13 590	12 590	1 840
Asfaltering/reinvestering gata/gatuanl/GC-vägar	2 000	2 500	2 500
Juldekoration			100
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Latrin/gråvattentömningsstation för husbilar	600		
Delsumma Samhällsbyggnadsnämnd	2 800	2 700	2 800
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 500	1 500

Ärende 3

Investering	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Säkerhetshöjande åtgärder	800	800	800
Reinvesteringar fastigheter	7 500	7 500	9 000
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200
Inköp utrustning kök	600		200
Renovering simhall	5 000	10 000	
Renovering Hemgården	4 000		
Renovering Hudene skola		3 000	
Städ och tvättmaskiner	720	300	800
Inventarier måltid	350	350	350
<u>Beställningar enl lokalresursplan</u>			
Renovering lokal Altorp	10 000		
Delsumma Internservicenämnd	30 670	24 150	13 350
Summa skattefinansierade investeringar	58 185	51 640	45 365
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Furulund			
Skolvägen Mörlanda			10 000
Industrimark Hudenevägen	5 000	5 000	
Summa Exploatering	6 000	6 000	11 000
Summa totala investeringar	64 185	57 640	56 365

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelsernas kommunbidrag för 2024. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknning kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknning, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2024 gäller prisuppräknning med 3,4 procent och lönerevision med 3,7 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 655 920 tkr. Nya ekonomiska förutsättningar, däribland ny skatteunderlagsprognos i oktober, gör att kommunbidraget ökar med 2 900 tkr jämfört med junibeslut.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2022	Kommunbidrag 2023	Kommunbidrag 2024 (juni)	Kommunbidrag 2024 (dec)
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	2 009	1 893	1 957	2 215
Kommunstyrelsen	19 028	35 074	38 695	53 895
Servicekommitté	6 121	11 628	11 346	9 178
Servicekommitté Ekonomi/Personal	11 705	11 852	12 124	12 186
Bildningskommittén	257 854	266 157	272 902	283 353
Socialkommittén	225 086	234 510	243 145	255 849
Tekniska nämnden	25 075	-	-	-
Bygg- och miljökommittén	16 001	-	-	-
Samhällsbyggnadskommitté		32 736	34 332	22 093
Internservicekommitté		2 344	1 154	2 672
Effektiviseringsprojekt	2 700			
Utvecklingsmedel	3 000	2 000	2 000	2 000
Lönerevidering	7 944	8 966	24 950	11 866
Lönesatsning prioriterade grupper	-	-	-	-
Ökat PO till 42,75%			9 800	utfördelat
Förändring kapitalkostnad	12 926	7 912	3 513	3 513
SUMMA	589 449	615 073	655 920	658 820

Tabell: Nämndernas kommunbidrag.

Förändringar kommunbidrag

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 658 820 tkr, vilket jämfört med 2023 års kommunbidrag är uppräknat med 43 747 tkr eller 7,1 procent.

Jämfört med föregående år innehåller kommunbidraget följande förändringar:

Förändringar i kommunbidrag 2024	tkr
	Nettoeffekt
Lönekostnader 2024	12 645
Ökning PO till 45,75%	9 800
Prisökning externt 3,4%	2 951
Prisökning internt 10,3%	7 483
Demografiförändringar förskola, skola, äldreomsorg	6 060
Kapitalkostnadsförändring	2 991
Driftkostnader p.g.a. investeringar	2 655
Nationella beslut	2 770
Tillfällig politisk prioritering 2022 (återställning)	-3 916
Tillfällig politisk prioritering 2023	2 567
Politiska prioriteringar permanenta ramhöjningar/minskningar	-5 598
Totalt	43 747

Kommunbidraget ökar med 2 900 tkr jämfört med junibeslutet. Av dessa har 2 100 tkr tillförts hemtjänsten. Kommunstyrelsens verksamheter förstärks med 800 tkr för bland annat samhällsplanering och feriearbete.

Jämfört med junibeslutet har följande ramväxlingar genomförts:

- Lönerrevision för år 2023, 13 776 tkr tillförts nämnderna från lönepott.
- PO-justering, nämnderna tillförs 9 800 tkr för att täcka 2024 års ökning
- Datorkostnader ramväxlas från IT till nämnderna, totalt 2 796 tkr.
- Räddningstjänsten ramväxlas från samhällsbyggnadsnämnd till kommunstyrelsen, 13 476 tkr
- Minskad hyreskostnad för underhåll ramväxlas från internservicenämnd till övriga nämnder, 908 tkr
- Ramminskning bibliotek från bildningsnämnden till kommunstyrelsen, 100 tkr

Förändringar i kommunbidrag 2024	tkr
Ökning av kommunbidrag	2 900
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	258
Kommunstyrelsen	14 400
Servicenämnd It	-2 168
Servicenämnd Ekonomi/Personal	62
Bildningsnämnden	10 450
Socialnämnden	10 603
Samhällsbyggnadsnämnd	-12 239
Internservicenämnd	1 518
Totalt	25 784

Budgeterat kommunbidrag efter förstärkning och ramväxlingar uppgår till 658 820 tkr, vilket jämfört med 2023 års kommunbidrag är uppräknat med 43 747 tkr eller 7,1 procent.

Gemensamma kostnader/intäkter

Kommunövergripande kostnader och intäkter definieras i budget som gemensamma kostnader. Tabellen nedan visar de budgeterade gemensamma kostnader och intäkter för åren 2022—2024. Inför budget 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, så kallad fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Pensionsskuld och pensionskostnader inklusive löneskatt, som inte ingår i personalomkostnadspålägget redovisas som gemensamma personalkostnader. Pensionskostnaderna 2023--2024 ökar vilket beror på ett nytt pensionsavtal och ökning av prisbasbeloppet.

En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå.

Gemensamma kostnader/intäkter (tkr)	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Finansiell reserv	-	-	-500
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader	-5 500	-21 400	-14 800
SUMMA	-7 000	-22 900	-16 800

Nämndernas verksamhet

I detta avsnitt ges en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. För vidare läsning av nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna – se budget och verksamhetsplan för respektive nämnd.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation.

Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, senaste valet ägde rum 2022.

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionssed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

I kommunen ska finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, kräver skyndsamma åtgärder.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan, och har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten.

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar, ett faktum som har varit känt under många år. Ökad efterfrågan och krav på välfärdstjänster som en naturlig konsekvens av demografiförändringar i kombination med en ökad försörjningskvot, tillsammans med räntehöjningar, inflation och allmän kostnadsutveckling och råvarubrist. Utmaningarna påverkar hela den offentliga sektorn men arbetet

måste utgå från Herrljungas förutsättningar och möjligheter när vi identifierar strategier och handlingsplaner.

För Herrljungas del innebär detta prioriterat att fortsätta utveckla och effektivisera verksamheterna med hjälp av digitalisering, arbete med att klara framtidens behov av kompetensförsörjning samt vidareutveckla infrastruktur. Kommunens strategiska läge inom regionen både vad det gäller väg- och spårbunden trafik gör Herrljunga till en självklar del av Västsveriges arbetsmarknad. Detta tillsammans med ökade möjligheter till bostadsbyggande gör att kommunen gynnas och skapar möjligheter till både tillväxt och arbetskraft.

Infrastrukturen till och från, men också inom kommunen är en viktig fråga för alla som bor och verkar i Herrljungabygden. Våra huvudtrafikleder är prioriterade områden och framför allt utvecklingen av Västra Stambanan och är av nationellt intresse, vilket också kräver resurser och engagemang från kommunerna längs stambanan. Under 2024 fortsätter arbetet med att identifiera behov av, och existerande kapacitet inom kommunen kraftnätsförsörjning för att förbereda inför framtida näringslivetableringar och kunna hantera detta behov preventivt.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld är fortsatt försämrat vilket gör att kommunens ansvar att bidra till uppbyggnaden av totalförsvaret fortsatt är i fokus. Även den förhöjda hotbilden mot Sverige bidrar till att det ställs högre krav på kommunens arbete med den civila beredskapsplaneringen. Samtliga verksamheter i kommunen berörs och måste medverka för att skapa trygghet för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare.

Kommunen har ansökt om medlemskap i räddningstjänsten Stor Göteborg (RSG) och arbete inför ett medlemskap kommer att pågå under 2024 med förväntad anslutning årsskiftet 2024/25.

Bildningsnämnd

Bildningsnämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat.

Bildningsförvaltningen arbetar fortsatt under 2024 systematiskt för att förbättra måluppfyllelsen i grundskolan. Detta görs genom kontinuerliga verksamhetsanalyser som tydliggör verksamhetens behov för att kunna planera rätt insatser i ett tidigt skede. Vi ser ett ökat behov av nya lärlingsplatser, APL-platser samt olika former av praktikplatser för våra elever inom gymnasiet och andra aktivitetsformer. Det har blivit svårare för våra verksamheter att hitta de platser vi har behov av då företagen inte har lika goda möjligheter att ta emot elever. Omvärlden och det ekonomiska läget påverkar även här vilket nu visar sig i vårt behov av fler praktikplatser. Gymnasieskolan har en marknadsföringsgrupp med fortsatt uppdrag att arbeta för att visa skolan ur flera perspektiv, under hela läsåret, för att bidra till att höja söktrycket och intresset för gymnasiet.

Fram till 2035 prognostiseras nationellt en omfattande lärarbrist inom både förskola, fritidshem och våra olika skolformer. Något som vi märker av i våra rekryteringsprocesser inom samtliga skolformer. Lärarbristen innebär en ökad konkurrens om antal sökande inom vårt geografiska område, vilket påverkar utvecklingen av lönekostnader och tillgång till legitimerade lärare de närmaste åren.

En nationell IT-strategi sätter mål för den digitala utbyggnaden och utvecklingen inom förskola, skola, fritidshem och gymnasiet. Ett beslut om digitalt genomförande av nationella prov 2024 finns nu och under läsåret 23/24 förbereder skolorna sig inför införandet av detta. Målet är att öka både likvärdighet och rättvisa i bedömning och betygssättning.

Omfattningen av barn och elevantal i Herrljunga kommun skiljer sig under åren och vi ser ett troligt ökat antal barn i ålder 1-5 år under kommande år. Vi ser även ett behov av att utöka vår anpassade grundskola i förvaltningen. Dessa lokaler behöver finnas i skolmiljö för yngre elever, i anslutning till en

F-åk 6. Flera skolor är i behov av om- och tillbyggnader för att anpassas till aktuella behov. Vi har ett kommande byggprojekt på Altorpskolan, där ett gediget underhållsarbete är av stor vikt för att vi ska kunna erbjuda lokaler som bidrar till både god studiemiljö samt arbetsmiljö för elever och lärare, utifrån aktuell standard i skolmiljöer. Arbete kring upphandling sker inom kort. Byggprojektet av Od skola och förskola avslutas med de sista detaljerna under hösten 2022. Byggprojektet av Mörlandaskolan samt Mörlanda förskola avslutades sommaren 2023. Ett kontinuerligt underhåll av yttre och inre miljöer på våra förskolor, skolor och kulturskola pågår.

Socialnämnd

Socialnämnden har en stor utmaning inför 2024 med minskad budgetram på 5 700 tkr (permanent budgetminskning på 0,9% samt budgetramminskning med 3 500 tkr). Då få drifttillägg har gjorts i socialnämndens budget inför 2024 kommer flera verksamheter inte att klara sin budget med nuvarande budgetram. Detta berör främst ny gruppbostad LSS, ny korttidsvistelse LSS, personlig assistans, placerade barn inkluderat ensamkommande barn, hemtjänst samt drift av nya Hagens demenscentrum. Även Hemgården kommer att drabbas av förlorade hyresintäkter under renovering. Detta kommer att kräva fortsatt stort fokus på ekonomistyrning och statsbidrag.

Under 2024 går förvaltningen in i utgången av upphandling av nytt verksamhetssystem. Förvaltningen kommer även under 2024 att fortsätta se över möjligheter där digitalisera kan effektivisera verksamheten. IFO kommer under 2024 att fortsätta det långsiktiga och strategiska arbetet med att skapa stabilitet och tillit inom verksamheten. IFO kommer också att fokusera på arbetet med att kvalitetssäkra biståndsbeslut med fokus på skälig levnadsnivå och beslut gällande hemtjänst. Fortsatt strategiskt arbete med utmaningarna så som ökad psykisk ohälsa, ökat missbruk och en ökad våldsutsatthet. Verksamheten kan sedan 2021 se en generell och fortsatt ökning av våldsärenden och även när det gäller psykisk ohälsa finns det tecken på en viss ökning.

Vård och omsorg står inför stora utmaningar inom samtliga verksamheter. Från 1 oktober 2023 har Sverige inte längre dispens från EU gällande dygnsvila i allmänna bestämmelser (AB). Dispensen har tidigare tillåtit 9 timmars dygnsvila inom begränsningsperioden och kravet från 1 oktober 2023 är istället 11 timmars dygnsvila samt 47 timmars veckovila för medarbetare inom vård- och omsorg och socialt stöd. Det kommer bli stora utmaningar för verksamheten både bemanningsmässigt och ekonomiskt. Det kommer fortsatt kräva en stor arbetsinsats av enhetschefer kring schemaläggning under 2024. Effektiviseringsprojektet inom hemtjänsten kommer att fortgå 2024 för att komma ner i rimliga kostnader för hemtjänsten. Projektet syftar höja effektiviteten inom hemtjänsten samt identifiera utvecklingsmöjligheter. Under 2024 kommer renoveringar av Hemgården att planeras samt planering av flytt till Hagens nya demenscentrum etapp 2.

Inför år 2024 är det främst två delar som står i fokus för socialt stöd; uppstart av de två nya verksamheterna inom LSS, gruppbostad och korttidsvistelse samt planering och verkställande av daglig verksamhet i nya tillfälliga lokaler. Under år 2024 behöver en planering ske för hur/om personlig assistans går över i statlig regi från och med år 2026. En analys behöver genomföras vad detta betyder för Herrljunga.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen och förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt dessa lagstiftningar. Nämnden ansvarar för Gata och Park, Miljöenheten, Plan och Bygg samt Renhållning.

Då Samhällsbyggnadsnämnden är ny sedan 2023 har nya målkriterier tagits fram som gäller för nämndens nya mål och arbetet med dessa kommer att fortsätta under 2024. Verksamheten för Gata

Park löper på enligt de driftsavtal som finns för vinter, gatu- och grönytedrift. Fokus för Miljöenheten under 2024 är dels tillsyn av små avlopp, dels uppföljning av avvikelser vid hälsoskyddsverksamheter. Målet är även att sjösätta fler e-tjänster och att fortsätta arbeta med digitalisering generellt. För Plan och Bygg-enheten kommer det tillsynsarbete som påbörjades under 2023 att fortsätta även under 2024. Vidare kommer detaljplanering av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde att påbörjas vilket innebär att kommunen är bra förberedd på en vändning av inflationen och det rådande ränteläget. För verksamheten av Renhållning väntar flera förändringar framåt. En del av deponin på Tumberg ska sluttäckas under 2024. Vidare har kommunerna ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushållen från och med 1:a januari 2024. Detta ökade ansvar kommer Herrljunga kommun att ta genom att ta över driften av återvinningsstationerna. Även arbetet med att få ett nytt insamlingssystem på plats till den 1:a januari 2027 kommer att påbörjas under 2024 för att få klart de upphandlingar som krävs. På grund av ett ansträngt ekonomiskt läge inför 2024 har nämnden tilldelats en minskad ram som medför att effektiviseringar och besparingar behöver prioriteras under det kommande året.

Internservicenämnden

Internservicenämnden ansvarar för projektering, upphandling samt genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för kommunens verksamhetslokaler och för drift samt underhåll av dessa. Nämnden tillhandahåller även måltider, vaktmästeri samt lokalvård till kommunens förvaltningar.

Då nämnden är ny sedan 2023 kommer arbetet med att utveckla den nya organisationen att fortgå under 2024 med fokus på att så effektivt som möjligt hantera resurser, processer och personal för att uppnå de uppsatta målen. Under 2023 arbetade nämnden fram nya målkriterier och arbetet med dessa kommer att fortsätta under 2024. Fastighetsenheten kommer att fortsätta arbetet med den framtagna underhållsplanen under 2024. Behov finns att byta fönster på Hemgården i samband med den större renoveringen som ska utföras. Även ett arbete med att energieffektivisera fastigheterna utifrån förbrukning pågår. Måltidsenheten fortsätter att arbeta med att minska matsvinnet där mätningar utförs minst tre gånger per år. Vidare planeras implementering av ett kostdataprogram samt utbildning inom brandskydd och ergonomi ska utföras under 2024. Lokalvårdsenheten arbetar med planering av förändrade städytor som beror på flertalet ombyggnationer som pågår eller ska påbörjas under 2024. Vidare fortsätter arbetet med att införliva robotar i verksamheten och att undersöka var dessa nyttjas bäst i verksamheten är en utmaning som enheten står inför. På grund av ett ansträngt ekonomiskt läge inför 2024 har nämnden tilldelats en minskad ram som medför att effektiviseringar och besparingar behöver prioriteras under det kommande året.

Attestanter 2024 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Enligt kommunens attestreglemente ska en aktuell förteckning över utsedda besluts- och betalningsattestanter finnas. Attestreglementet gäller för kommunens samtliga ekonomiska transaktioner samt transaktioner som kommunen ålagt eller åtagit sig att förvalta och/eller förmedla. Nämnden utser attestanter för ekonomiska transaktioner inför varje nytt budgetår. Förteckning skall godkännas och lämnas till ekonomikontoret.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-03
Förteckning över beslutsattestanter och ersättare för Kommunstyrelsen 2024.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner bifogad förteckning över beslutsattestanter och ersättare.
Förteckningen ska gälla från 2024-01-01

Klara Kälström
Controller

Expedieras till: Ekonomiavdelningen; support.ekonomi@vargarda.se
För kännedom
till:

Bakgrund

Enligt kommunens attestreglemente ska en aktuell förteckning över utsedda besluts- och betalningsattestanter finnas. Attestreglementet gäller för kommunens samtliga ekonomiska transaktioner samt transaktioner som kommunen ålagts eller åtagit sig att förvalta och/eller förmedla. Reglementet syftar till att reglera hur verifikationer/ekonomiska händelser ska kontrolleras för att undvika eller i förekommande fall upptäcka oavsiktliga eller avsiktliga fel.

Ekonomisk bedömning

Utsedda attestanter har att förhålla sig till attestreglementet där framförallt beslutsattestanten har det ekonomiska ansvaret för att hänsyn tas till budgeterade ramar, verifikationen är rätt konterad och kostnaden är bokförd på rätt sätt. Nämnd utser attestanter för ekonomiska transaktioner inför varje nytt budgetår.

Samverkan

CSG

Attesträtter Kommunfullmäktige / Kommunstyrelsen 2024

DNR 2023-37

Upprättad:

2023-11-03

Beslutad:

2023-11-13

Senast reviderad:

KST Kostnadsställe

Kommunfullmäktige

1000 Kommunfullmäktige

1100 Revision

1200 Valnämnd

Beslutattestant

Kommunfullmäktiges ordförande

Revisionens ordförande

Valnämndens ordförande

Ersättare 1

Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande

Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunstyrelsen

2010 Kommunstyrelsen gemensamt

2020 Kommunstyrelsen satsningar

2100 Kommunledningskontoret

2110 Folkhälsa

2120 Strategisk planering

2130 MSB

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

2200 Administrations- och informationsenheten

Adm. och kommunikationschef

Kommundirektör

2214 Lönevaxling

Personalchef

Kommundirektör

2300 IT Herrljunga

IT-chef

IT-konsult

2301 IT Vårgårda

IT-chef

IT-konsult

2310 Telefonväxel herrljunga

IT-chef

IT-konsult

2311 Telefonväxel vårgårda

IT-chef

IT-konsult

2400 Reception Herrljunga

IT-chef

IT-konsult

Ärende 4

2500 Ekonomienheten	Ekonomichef	Kommundirektör
2502 Ekonomi kommunspezifika kost	Ekonomichef	Kommundirektör
2600 Personalenheten	Personalchef	Kommundirektör
2601 Facklig verksamhet	Personalchef	Kommundirektör
2602 Personal kommunspezifika kost	Personalchef	Kommundirektör
2612 Löneadministration	Lönechef	Personalchef
2619 Personal finans	Personalchef	Kommundirektör

Kultur och Fritidsenhet

samtliga verksamheter inom kultur och fritid	Kultur och Fritidschef
3980 Allmän kulturverksamhet	Bibliotekschef
3900 Bibliotek	Bibliotekschef
7000 Fritidsadministration	Fritidschef
7001 Föreningsbidrag	Fritidschef
7002 Skoghälla IP	Fritidschef
7003 Badplatser	Fritidschef
7005 Isbanor	Fritidschef
7006 Elljusspår	Fritidschef
7007 Idrottshallen	Fritidschef
7008 Mörlandahallen	Fritidschef
7009 Orraholmen	Fritidschef
7010 Friskvårdcenter gemensamt	Fritidschef
7011 Friskvårdcenter bad	Fritidschef
7012 Friskvårdcenter gym	Fritidschef
7013 Friskvårdcenter gruppträning	Fritidschef
7015 Herrljunga marknad	Fritidschef
7016 Lotteritillstånd	Fritidschef
7020 Säms Camping	Fritidschef
7021 Reception	Fritidschef
7022 Utomhusmiljö	Fritidschef
7030 Idrottsbibliotek	Fritidschef

Räddningstjänst

28*	Samtliga kostnadsställen	Räddningschef
	2800 Förebyggande räddningstjänst	Räddningschef
	2801 Operativ räddningstjänst	Räddningschef
	2802 Övergripande Räddningstjänst	Räddningschef

Ekonomichef, controller och redovisningsansvarig har rätt att beslutsattestera interna fakturor och interna bokföringsordrar. Beslutattestant ges attesträtt till samtliga investeringsprojekt och driftsprojekt som finns kopplade till det specifika kostnadstället. Fakturor avseende telefoni, resor, logi, utbildning för KSO samt KFs ordförande attesteras av kommundirektör för att förhindra jäv. Fakturor avseende telefoni, resor, logi, utbildning för övriga attesteras av närmast överordnad chef

Kommundirektör har rätt att göra ändringar i attestlistan under innevarande år

Beslut KS 2023-11-13

Attesträtter Kommunfullmäktige / Kommunstyrelsen 2024

DNR 2023-37

Upprättad:

2023-11-03

Beslutad:

2023-11-13

Senast reviderad:

KST Kostnadsställe

Kommunfullmäktige

1000 Kommunfullmäktige

1100 Revision

1200 Valnämnd

Beslutattestant

Kommunfullmäktiges ordförande

Revisionens ordförande

Valnämndens ordförande

Ersättare 1

Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande

Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunstyrelsen

2010 Kommunstyrelsen gemensamt

2020 Kommunstyrelsen satsningar

2100 Kommunledningskontoret

2110 Folkhälsa

2120 Strategisk planering

2130 MSB

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommundirektör

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

Adm. Och kommunikationschef

2200 Administrations- och informationsenheten

Adm. och kommunikationschef

Kommundirektör

2214 Lönevaxling

Personalchef

Kommundirektör

2300 IT Herrljunga

IT-chef

IT-konsult

2301 IT Vårgårda

IT-chef

IT-konsult

2310 Telefonväxel herrljunga

IT-chef

IT-konsult

2311 Telefonväxel vårgårda

IT-chef

IT-konsult

2400 Reception Herrljunga

IT-chef

IT-konsult

Ärende 4

2500 Ekonomienheten	Ekonomichef	Kommundirektör
2502 Ekonomi kommunspezifika kost	Ekonomichef	Kommundirektör
2600 Personalenheten	Personalchef	Kommundirektör
2601 Facklig verksamhet	Personalchef	Kommundirektör
2602 Personal kommunspezifika kost	Personalchef	Kommundirektör
2612 Löneadministration	Lönechef	Personalchef
2619 Personal finans	Personalchef	Kommundirektör

Kultur och Fritidsenhet

samtliga verksamheter inom kultur och fritid	Kultur och Fritidschef
3980 Allmän kulturverksamhet	Bibliotekschef
3900 Bibliotek	Bibliotekschef
7000 Fritidsadministration	Fritidschef
7001 Föreningsbidrag	Fritidschef
7002 Skoghälla IP	Fritidschef
7003 Badplatser	Fritidschef
7005 Isbanor	Fritidschef
7006 Elljusspår	Fritidschef
7007 Idrottshallen	Fritidschef
7008 Mörlandahallen	Fritidschef
7009 Orraholmen	Fritidschef
7010 Friskvårdcenter gemensamt	Fritidschef
7011 Friskvårdcenter bad	Fritidschef
7012 Friskvårdcenter gym	Fritidschef
7013 Friskvårdcenter gruppträning	Fritidschef
7015 Herrljunga marknad	Fritidschef
7016 Lotteritillstånd	Fritidschef
7020 Säms Camping	Fritidschef
7021 Reception	Fritidschef
7022 Utomhusmiljö	Fritidschef
7030 Idrottsbibliotek	Fritidschef

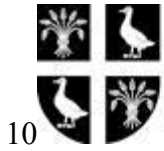
Räddningstjänst

28*	Samtliga kostnadsställen	Räddningschef
	2800 Förebyggande räddningstjänst	Räddningschef
	2801 Operativ räddningstjänst	Räddningschef
	2802 Övergripande Räddningstjänst	Räddningschef

Ekonomichef, controller och redovisningsansvarig har rätt att beslutsattestera interna fakturor och interna bokföringsordrar. Beslutattestant ges attesträtt till samtliga investeringsprojekt och driftsprojekt som finns kopplade till det specifika kostnadstället. Fakturor avseende telefoni, resor, logi, utbildning för KSO samt KFs ordförande attesteras av kommundirektör för att förhindra jäv. Fakturor avseende telefoni, resor, logi, utbildning för övriga attesteras av närmast överordnad chef

Kommundirektör har rätt att göra ändringar i attestlistan under innevarande år

Beslut KS 2023-11-13

Uppdrag till kommundirektören att initiera dialog med Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG)

Sammanfattning

Herrljunga kommun ansökte i april 2023 om medlemskap i Räddningstjänsten StorGöteborg.

En oberoende genomlysning efter önskemål, genomförd av konsultbolaget Prospero, av olika räddningstjänstförbund har gjorts, där RSG bedömdes vara det starkaste alternativet. Kommunstyrelsen bör ge kommundirektör i uppdrag att initiera dialog med RSG. Dialogens syfte ska vara att med vår dokumentation som grund, förbättra beslutsunderlaget inför kommande beslut om eventuellt medlemskap i RSG, och kvalitetssäkra Herrljunga kommuns räddningstjänst över tid.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2023-10-31

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommundirektör i uppdrag att initiera dialog med RSG inom områdena.

- Övergripande organisation.
- Ekonomisk form för samgående.
- Herrljunga kommuns inflytande i RSG's styrelse.

Mats Palm (S)
Ordförande
kommunstyrelsen

Bakgrund

Herrljunga kommun har undersökt och tagit ställning för ett ingående i förbundssamverkan kring räddningstjänst. Anledningen till detta är att det bedöms svårt att i förlängningen upprätthålla de kompetensen som förväntas från en räddningstjänst enligt MSB's kravbild. Ett antal processer och utredningar har legat till underlag inför en nu liggande ansökan till räddningstjänsten i StorGöteborg. I en oberoende utredning, genomförd av Prospero, bedömdes RSG vara det starkaste alternativet för Herrljunga. Med detta underlag i ryggen, går Herrljunga nu vidare med dialoger kring sin liggande ansökan.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen är att en förbundsanslutning till RSG kommer att ge Herrljunga möjlighet att långsiktigt ha en effektiv och ändamålsenlig räddningstjänst, i syfte att Herrljunga kommun fortsatt också ska leva upp till lagstiftningens krav på kommunens räddningstjänstansvar.

Ekonomisk bedömning

En anslutning till räddningstjänstförbund bedöms utifrån tillkommande förbunds-funktioner vara kostnadsneutralt mot nuvarande egna kostnader.

Juridisk bedömning

Deltagande i kommunalförbund finns beskrivet i kommunallagen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Initialt ej aktuellt.

FN:s barnkonvention

Ej aktuellt i detta ärende.

Samverkan

Processen är förhandlad i MBL 19 och MBL 11.

Ärende 5

Framförda risker vid mötet från ATO

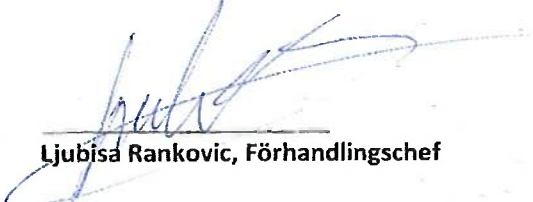
Tf kommundirektör Sandra Säljö, förhandlingschef Ljubisa Rankovic samt representanter för Vision Morgan Gunnarsson och BRf Bengt Sörqvist har suttit i ett möte 19/9 där vi skulle kompletterande Risk-och konsekvensanalys från mars med anledning av genomförd utredning av PROSPERO.

Många frågor diskuterades där fackliga representanter redogjorde för den oro som finns bland deras medlemmar. Flera av frågorna har redan diskuterats, andra är inte direkt arbetsmiljöfrågor medan några kan tolkas som nya. Oavsett så finns oro bland medlemmar gällande dessa frågor

Följande frågor diskuterades.

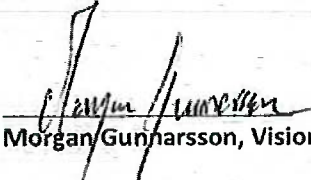
- Politiken lägger sig i verksamheten – Tjänstemännen skall leda verksamheten, politiken skall ge dem riktningen via "vad".
- Rökdykare – Hur blir det i framtiden? Stor oro i gruppen.
- Motorsåg. – Hur blir det i framtiden? Stor oro i gruppen.
- Olika rutiner i gränskommunerna vid operativt arbete. - Hur blir det i framtiden?
- Olika ledningscentraler i närområdet. – Risk?
- Liten erfarenhet av RiB organisation inom RSG. – Framtida risk?
- Vid fortsatta uppsägningar – Säkerhetsrisk?
- En lösning med Tf Räddningschef från RSG – Var ligger lojaliteten?
- Fri inryckning – Kommer detta försvinna framöver? Och kan man klara verksamheten i så fall?
- Ersättningsnivåer. Lokala förmånliga villkor, försvinner dessa framöver? – Risk med uppsägningar.

För arbetsgivaren:

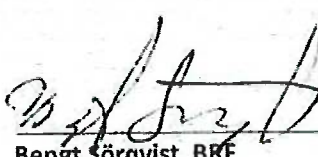

Ljubisa Rankovic, Förhandlingschef

För arbetstagarorganisationerna:

Morgan Gunnarsson, Vision

Bengt Sörqvist, BRf

Herrljunga Risk och Konsekvens analys BRF & Vision.

Fördel RSG:

Komplett organisation
Stora resurser

Nackdel RSG:

Risker

Även RSG-personal flaggar för det långa avståndet...om det blir "tomt" på stationen och att de skall behöva ha de långa resorna för typ ""ingenting/mindre arbete"" ...ekonomiskt försvarbart/miljömässigt rätt 2-2,5 tim bilresa

Vilken kompetens blir kvar/behövs på stationen

Ekonomi i RSG när de genomfört alla arbetstidsförändringar (nuläge prognos – 9milj ??)

Långa transporter, tjänstemän, service, tillsyn

Långt till övningsfält

Dålig lokalkännedom

Insatsledning, vart ifrån? Lång framkörning.

Fortsatt beroende av avtal med grannar, Kem, dyk, tung räddning mm.

Ingen samhörighetskänsla

Liten möjlighet att påverka, Gbg har alltid sista ordet.

Liten erfarenhet av RIB / ingen utarbetad rekryteringsplan för att rekrytera RIB.

Storstadsmodellen för antagningstest (Skrämmar 2 årliga tester per år)

Mycket fokus på storstad och heltid

Ej fri inryckning

Risk för nedgraderingar av Annelund på grund av svårighet att rekrytera Rib.

Bandvagnar plockas bort

En tankbil försvinner ? reducering i fordonsflottan.

Dyrt och tidskrävande att öva in RSGs reglementen och rutiner

Krävande anslutning

Fördel SÄRF:

Nära

Guttasjön

Samverkan med AVRf

Insatsledning

Sudda ut kommungränserna mot Vårgårda, Ulricehamn Borås, jobba gränslöst på riktigt.

Öva med dem vi träffar på insatser

Lokalkännedom

Komplettera varandra med fordon mm.

Kem, dyk, tungräddning mm finns i förbundet

Stor erfarenhet av RIB

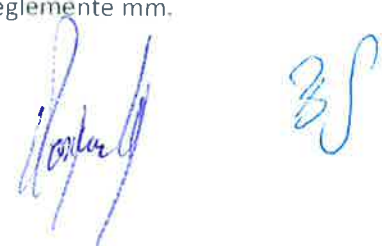
Stabilt, gammalt förbund.

Kan glesbygd och de utmaningarna

Smidig logistik, material mm

Delar vissa tjänster med Borås stad, behöver inte ta hela kostnaden själva

Delar teknik och metod med Herrljunga, skärsläckare, firefight, rökdyk reglemente mm.

Ärende 5

Lätt för Herrljunga att anpassa och ansluta
Fri inryckning

Nackdel SÄRF:

Fördel VRR:

Stor kompetens och vana

Nackdel VRR:

Ingen lokalkännedom

Ej bra samverkan med AVRF och SÄRF, stängda gränser, larmar ej närmaste station

Förstår inte RIB

Ökande kostnader kommande år

Utsatthet och dålig robusthet vid förhöjd beredskap, enda backup är Stockholm, som det också är första prioritet för en angripare.

AVRF lämnar 2024

Personal omsättning.

Fördel LC Borås:

Lokalkännedom

Samverkan med sms Skaraborg mfl

Samma styrning för Herrljunga som för AVRF och SÄRF

Förstår glesbygd och RIB

Inte lika utsatt vid kris och krig

Nackdel LC Borås:

Ingen Känd

Från Arbetstagarorganisationerna.

Morgan Gunnarsson Vision

Bengt Sörqvist BRF

Konsekvens- och riskanalys inför ändringar i verksamheten.

Analysen omfattar: Räddningstjänsten avdelningen/-enheten, Förvaltning: SB

Konsekvens- och riskanalys genomförd av:

1. <u>Ljubisa Rankovic</u>	Befattning: <u>Förhandlingschef</u>
2. <u>Bengt Sörqvist</u>	Befattning: <u>BRF</u>
3. <u>Tomas Svantesson</u>	, Befattning: <u>Tf Räddningschef</u>
4. Morgan Gunnarsson	Befattning: <u>Vision</u>

Konsekvensanalys

A – PRECISERA DEN PLANERADE ÄNDRINGEN		
VAD består ändringarna av?	VAR ska ändringarna genomföras?	VILKA arbetstagare eller grupper blir berörda av förändringarna?
Ansöka om medlemskap i RSG	Räddningstjänsten Herrljunga kommun	BRF och Vision

B – GÖR RISKBEDÖMNING (utifrån den planerade ändringen)

	RISKER	RISKBEDÖMNING			ÅTGÄRD	KLART SENAST	ANSVARI G
		Sannolikhet ¹	Konsekvens ²	Bedömning ³			
1	Forcerat händelseförlopp, inte utrett externa parter. Politiska processen ger inte tid för att göra en grundlig utredning av vad som blir bäst för Medarbetarna och invånarna.	stor	medel		Fortsatt med den politiska ledningen. Återemittera till KS för grundligare utredning om Räddningstjänstens framtid.	4/4 samt 2023	AG
2	Brister på information.	medel	medel		Konturerad information från politik, Kommundirektör och Tf Räddningschef	Före 4/4	AG
3	Politikers motvilja att ta i beaktning personalens åsikter inför beslut.	stor	medel		Återkommande kontakt med politisk ledning	Före 4/4	AG

¹ Sannolikhet att risken inträffar. Ange efter skala liten, medel, stor eller mycket stor, se nedan bild.

² Konsekvens om risken inträffar. Ange efter skala liten, medel, stor eller mycket stor, se nedan bild.

³ Sammanvägd bedömning av sannolikhet och konsekvens. Anges enligt **acceptabel**, **medelstor** eller **stor risk**, se nedan bild.

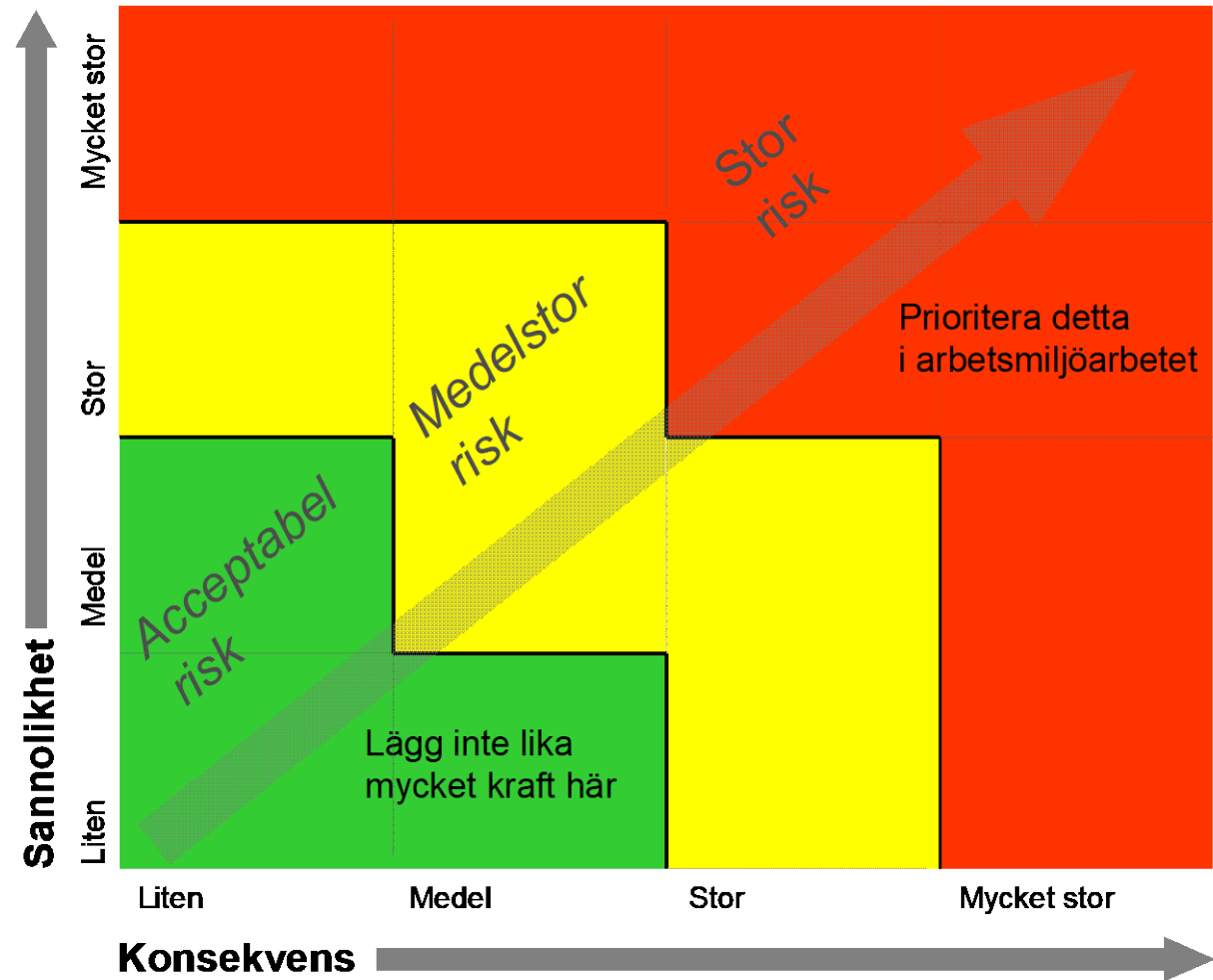

B – GÖR RISKBEDÖMNING (utifrån den planerade ändringen)

	RISKER	RISKBEDÖMNING			ÅTGÄRD	KLART SENAST	ANSVARI G
		Sannolikhet ¹	Konsekvens ²	Bedömning ³			
4	Beroende på den geografiska organisationen för räddningsregioner ser ut kan Herrljunga hamna som en "ö" mellan flera regioner.	stor	stor		RSG uppmanas att skriva avtal med närliggande kommunerna. Avvakta AVRF:s beslut	pågående	AG
5	Rekryteringsbehov	stor	stor		Antagningskraven högre inom RSG vilket kan medföra att färre söker – svårare att få deltidsbrandmän att söka.	pågående	AG

Riskbedömning

C – ÅTGÄRDA

Vilka är de största riskerna med förändringen?

Rekrytering av deltidsbrandmän.

Deltidsbrandmän slutar då förändringen inte är förankrad med personalen.

Vilka åtgärder behöver genomföras för att eliminera dessa risker?

Återremitterar ärendet politiskt för att få mer information, kunskap och alternativ. Fördjupad utredning!

Förtydligande av kultur- och fritidsutskottets verksamhet 2024

Sammanfattning

Kultur och Fritidsutskottet inrättades med start den 1/5 2023.

Utskottet har att arbeta efter ett i Fullmäktige antaget reglemente som beskriver utskottets arbetsområde och syfte. Ett arbete är påbörjat med att formulera utskottets handlingsplan för de kommande åren. Utifrån identifierade brister i kommunens samarbete med föreningslivet, initierades utskottet 2023. Det finns utifrån dessa identifierade brister inte mycket tidigare underlag att lägga upp arbetet kring. Inför det pågående arbetet att skapa förutsättningar inför att utskottet ombildas till att bli en egen nämnd, kan det vara en styrande aspekt för utskottet.

- Att återupprätta ett förtroende och en vilja till samverkan och dialog med föreningslivet. Här tycks de stormöten med föreningslivet som redan startats vara en mycket god ingång i det arbetet.
- Att bädda för att övergången till nämnd ska få en så god start som möjligt.
- Att samla ihop politiska och verksamhetsmässiga dialogformer och finna gränsdragningar kring olika ansvarsområden med andra förvaltningar.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2023-10-31

Kultur- och fritidsutskottet § 31/2023-10-23

Presidiets förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens presidium i uppdrag att bjuda in kultur- och fritidsutskottets presidium till en förtydligande dialog med utgångspunkt i kommunstyrelsens reglemente och arbetsbeskrivningen för kultur- och fritidsutskottet.

Mats Palm (S)
Ordförande
kommunstyrelsen

Emma Blomdahl
Wahlberg (C)
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Gunnar Andersson (M)
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Expedieras till: Kultur- och fritidsutskottet

Bakgrund

Kommunstyrelsen mottog i oktober 2023 en frågeställning från Kultur och fritidsutskottet, kring hur KS förväntade sig att arbetet i utskottet skulle läggas upp och vad som var prioriterat.

Bedömning av måluppfyllelse

Som andra nämnder och förvaltningar, kan utskottet inom sitt ansvarsområde hitta ett antal mätbara parametrar som förhåller sig till övergripande mål antagna av kommunfullmäktige.

Ekonomisk bedömning

Arbetet bedrivs inom av Fullmäktige beslutade ramar.

Bedömning av bidrag till digital utveckling

Endast i undantagsfall bedöms arbetet inom utskottet kunna påverka den digitala utvecklingen.

FN:s barnkonvention

Då utskottets arbete till stor del bedöms påverka barn och ungdomars möjlighet till inkluderande och jämlika fritidsmöjligheter, ser Kommunstyrelsen att det inom utskottets verksamheter finns goda möjligheter till en positiv utveckling kring barn och ungas livssituation.

Jämställdhetsbeskrivning

Ett arbete och en fokusering på allas lika värde är en ledstjärna inom allt föreningsliv. Här ser vi att utskottets arbete kommer att stödja en sådan utveckling.

KFU § 31

Verksamhet 2024 för kultur- och fritidsutskottet

Sammanfattning

Kultur- och fritidsutskottet diskuterar att de önskar ett förtydligande från kommunstyrelsen angående vilken verksamhet som utskottet förväntas driva under 2024.

Förslag till beslut

Lina Sundberg (M) yrkar att en uppmaning skickas till kommunstyrelsen angående vilken verksamhet som utskottet förväntas driva under 2024.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Lina Sundbergs (M) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kultur- och fritidsutskottets beslut

1. Kultur- och fritidsutskottet uppmanar kommunstyrelsen att förtydliga vilken verksamhet som utskottet förväntas driva under 2024.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Svar på ansökan från Fokus Herrljunga om projektfinansiering avseende projektet Platsvarumärke - Näringsliv Herrljunga

Sammanfattning

Fokus Herrljunga inkom 2023-10-26 med ansökan om projektmedel avseende projektet Platsvarumärke – Näringsliv Herrljunga. Projektperioden pågår från och med november 2023 till och med hösten 2024. Fokus Herrljunga anger i sin ansökan att projektets syfte är att stärka näringslivet genom att skapa förutsättningar för att vara en självklar plats för nyetableringar och nyföretagande. Ansökan avser finansiering av insatser under 2023, ny ansökan avseende 2024 års insatser inkommer under nästkommande år. Fokus Herrljunga ansöker om projektfinansiering upp till totalt 345 tkr för att täcka följande kostnader:

Benämning	Summa (SEK)
Filmproduktion / visualiseringar	90 000*
Fysiskt marknadsföringsmaterial	50 000
Skapa fysiska annonsplatser	90 000
Produktion av marknadsföringsmaterial	60 000
Konsultarvode	25 000
Arbetstid Fokus Näringsliv	20 000
Övriga oförutsedda kostnader	10 000
Summa (SEK) total:	345 000

Kommunstyrelsen betalar redan årligen 400 tkr till Fokus Herrljunga för utredningskapacitet. Bedömningen görs därför att den angivna kostnaden om 20 tkr för arbetstid Fokus näringsliv bör dras av från det ansökta beloppet.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-10-30

Ansökan från Fokus Herrljunga om projektfinansiering avseende projektet Platsvarumärke - Näringsliv Herrljunga inkommen 2023-10-26

Förslag till beslut

- Ansökan beviljas med 325 000 kr ur kommunstyrelsens utvecklingsmedel för 2023.
- Fokus Herrljunga uppmanas att vid en eventuell framtida ansökan om projektmedel bifoga redovisning av potentiella medfinansierare.

Mats Palm (S)
Ordförande kommunstyrelsen
Expedieras till: Fokus Herrljunga

Ansökan om projektfinansiering Platsvarumärke - Näringsliv Herrljunga

Sökande: Fokus Herrljunga

Projektperiod: HT 2023 – HT 2024, med start november 2023 (ansökan avser endast insatser under år 1, en ny ansökan kommer under 2024 för projektets andra del)

Syfte och Mål

Fler företag och fler invånare skapar välfärd och tillväxt.

Projektet syftar till att stärka näringslivet genom att skapa förutsättningar för att vara en självklar plats för nyetableringar och nyföretagande.

Projektets syfte och mål tar i mångt och mycket avstamp och inspiration i [Herrljunga kommuns antagna varumärkesstrategi](#).

(Herrljunga kommun / Varumärkesmanual / Varumärkesstrategi)

Bakgrund

Herrljunga kommun står inför utmaningen att skapa och optimera sitt erbjudande för företagsetableringar i den gröna omställningen. Vi har identifierat att vi får betydligt färre etableringsförfrågningar än många andra kommuner, ungefär 90% färre än flera av våra kommuner i närområdet, med liknande eller till och med sämre förutsättningar.

Denna projektsatsning är likafullt en nödvändighet för att svara upp på Västra Götalandsregionens projekt att främja företagsetableringar i den gröna omställningen. Projektets mål är att göra det lika självklart att Herrljungabygden är given som en attraktiv etableringsplats, och utvärderas för nyetableringar och nyföretagande som någon annan kommun i regionen.

Idag finns Herrljunga kommun på en plattform som heter Site Finder där företag kan hitta ledig industrimark, men detta är ett verktyg. För att vidare lyfta oss men också sticka ut gentemot andra kommuner så behöver vi jobba med vidare marknadsföring, exempelvis i form av banderoller vid vägar, digital synlighet på sidor som lockar företag så som Dagens Industri. Detta är ett etablerat arbetssätt som exempelvis Ulricehamns kommun anammat som gett goda resultat. Att synas på flera plattformar är helt enkelt en nödvändighet för att Herrljunga kommun ska locka fler nya företag.

Projektets plan

Likt många andra marknadsföringsprojekt så behöver detta projekt delas upp i två delar där del ett handlar om att ta fram material så som film, foto, layout som sedan ska användas i de tilltänkta marknadsföringsinsatserna. I dagsläget jobbar näringslivschefen redan hundra procent och för att lyckas med detta projekt behöver därför delar av arbetsuppgifterna läggas ut på konsulttimmar då projektet inte ryms i den ordinarie verksamheten.

Ärende 7

FOKUS ämnar att återkomma med en ny ansökan för projektets steg två under vår/försommar 2024. Den projektansökan kommer då syfta till att verkställa marknadsföringsaktiviteter utifrån det material som under projektets del ett tas fram.

Synergien mellan de båda stegen är viktig att få med och de behöver också göras i rätt ordning där av att projektansökan ser ut som den gör.

Varför är då denna satsning viktig för kommunen? Jo om ett företag anställer **en person** och som bosätter sig i kommunen, genereras **287 000 kronor som kan användas i välfärden** (Källa: Svenskt näringsliv).

Detta projekt är med andra ord ingen kostnad, det är en trygg investering.

Målgrupper

Företagare och entreprenörer, såväl etablerade som blivande
Företag som söker en plats att expandera på
Kompetens och potentiella rekryteringar
Temautbildningar och utbildningscentra – för samverkande/interagerande
näringslivssatsningar
Potentiellt nya invånare

Projektets Aktiviteter

Filmproduktion: Produktion av två filmer, med fokus utifrån respektive ben av projektet, för att marknadsföra företagsmöjligheter och platsvarumärket.

Fysiskt marknadsföringsmaterial: Produktion av fysiskt marknadsföringsmaterial för att öka synligheten i och utanför kommunen.

Strategiskt förberedande arbete: Skapa offertberedskap och "träna" på tänkbara scenarier, dvs en proaktiv portfölj med möjligheter. Benchmarking - se och lära av hur etableringar i andra regioner och kommuner har fortskridit. Tätt samarbete med nyckelaktörer, som Samhällsbyggnadsförvaltningen och Herrljunga Elektriska.

Fysiska annonsplatser: Användning av annonsplatser, inklusive en vid kommunens industrimark vid Västra stambanan, för att marknadsföra Herrljunga.

Produktion av marknadsföringsmaterial: Skapande av illustrationer och visualiseringar för att stödja marknadsföringsinsatser.

Konsultarvode: Användning av experthjälp för att säkerställa projektets framgång.

Övriga oförutsedda kostnader: Reserverad budget för oväntade utgifter och optimering.

Budget

Benämning	Summa (SEK)
Filmproduktion / visualiseringar	90 000*
Fysiskt marknadsföringsmaterial	50 000
Skapa fysiska annonsplatser	90 000
Produktion av marknadsföringsmaterial	60 000
Konsultarvode	25 000
Arbetstid Fokus Näringsliv	20 000
Övriga oförutsedda kostnader	10 000
Summa (SEK) total:	345 000

*Summan utgår från att vi till största del kan använda inhouse-produktion och minimera extern film/foto-kreatör.

Tidslinje

Höst/vinter 2023: Förstudier, insamling av material, filmning och fotografering.

Vinter/vår 2023–2024: Produktion av material, trycksaker, samt fysiska annonsplatser

Del två kommer att ske under 2024 delvis in på 2025 och där återkommer FOKUS med en ny projektansökan.

Samarbetspartners

Vi kommer att där det är möjligt söka medfinansiering exempelvis från företag, stiftelser som kanske vill synas tillsammans med oss på annonsytor mot att de går in med en kostnad.

Mätbara resultat och Utvärdering

Mätbara resultat inkluderar antal etableringsförfrågningar och befolkningsökning. En noggrann utvärdering kommer löpande att göras för att bedöma projektets framgång och effektivitet. Till en början kan mätetal och mål vara kopplade till hur väl vi når vår målgrupp. Projekt av den här typen kräver uthållighet och målmedvetenhet, därav att projektet sker i två delar och under en längre period.

Kommunens roll

Kommunen är en viktig partner i projektet. Projektet kommer löpande samverka med kommunen för att säkerställa projektets framgång. Projektet kräver ej arbetstid från kommunens tjänstepersoner, utifrån den projektbudget som angivits i denna ansökan.

Ärende 7

Fokus Herrljunga ser fram emot att driva detta projekt och bidra till Herrljungabygdens tillväxt och framgång. Vi är övertygade om att med rätt resurser och engagemang kommer vi att kunna uppnå våra mål och skapa ett mycket större värde än den summa som projektinvesteringen innebär.

5 oktober 2023

Fokus Herrljunga AB
Morgan Fihn, näringslivschef

Äskade om medel för genomförande av Herrljungafestivalen 2024

Sammanfattning

Efter ett lyckat genomförande av Herrljungafestivalen 2023 anser kommunledningen att det är i allmänhetens intresse med en festival lördagen den 24 augusti 2024, som också är ett jubileumsår när Herrljunga kommun firar 50. Genom evenemanget är kommunen arrangör, men också plattform och katalysator för inkludering och gemenskap. Därför äskas medel för Herrljungafestivalen 2024 som är ett viktigt steg i arbetet som en trygg, inkluderande och utvecklande kommun, samt för att visa Herrljungabygden som en attraktiv plats att besöka, bo och verka i.

Det övergripande fokuset för Herrljungafestivalen 2024 är inkludering, gemenskap och glädje. Målet med festivalen är att arrangera ett kulturevenemang som varje medborgare i Herrljungabygden kan vara stolt över. Eftersom 2024 års upplaga infaller på ett jubileumsår är ambitionen en större och bättre festival än tidigare upplagor, vilket möjliggörs med en bredare förankring i förenings- och näringslivet. Organisationen bakom Herrljungafestivalen 2024 kommer fortsatt involvera ungdomar, i form av ett ungdomsråd, i så väl planering som genomförande av utvalda delar i evenemanget. Tidigare erfarenheter visar att samarbete med ungdomsråd skapar engagemang och inspirerar, vilket fyller en viktig funktion i så väl delaktighet och inkludering som hälsa och demokrati.

Denna tjänsteskrivelse äskar således medel för genomförandet av Herrljungafestivalen 2024, under kommunens jubileumsår, som en endagars festival för alla oavsett ålder eller förmåga. Inom kommunen finns rätt kompetenser, erfarenheter och engagemang men för att utveckla festivalen är ett politiskt beslut redan under hösten 2023 väsentligt. Detta skulle underlätta samarbetet med såväl innevånare som föreningar och näringslivet.

Nedan följer en preliminär kostnadsberäkning baserad på tidigare erfarenheter, omvärldsbevakning och kontakt med sakkunniga. Budgetposterna inkluderar bland annat artistbokningar, säkerhet och marknadsföring, samt ersättning till medverkande föreningar. Planering, koordinering och utförande görs främst av individer inom Herrljunga kommun. Vid ett politiskt beslut om genomförande innebär det att tjänstepersoners arbetstid behöver förläggas på genomförande och även kompenseras där efter.

Budget

Personalkostnad (Övertidskomp.)	100 tkr
Artister/Uppträdande	700 tkr
Ersättning föreningar	100 tkr
Säkerhet	150 tkr
Marknadsföring	100 tkr
Övrigt (sanitet, scen etc.)	550 tkr
Totalt	1700 tkr

Följande finansieringsmodell baseras på tidigare erfarenheter och samtal med andra kommunala festivalarrangörer som använder sig av en modell där kommunala medel utgör 70 procent av totala budgeten.

Finansiering

Herrljunga kommun	750 tkr
Sparbanksstiftelsen Alingsås	250 tkr
Projektstöd fonder/organisationer	250 tkr
Avgifter mat/dryckesförsäljare	100 tkr
Sponsring (ej endast ekonomisk)	350 tkr
Totalt	1700 tkr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27

Slutrapport Herrljungafestivalen 2023 daterad 2023-10-02

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beviljar projektorganisationen 750 tkr för genomförande av jubileumsfestivalen sommaren 2024. Finansieringen görs med kommunstyrelsens utvecklingsmedel under förutsättningen att kommunfullmäktige tilldelar kommunstyrelsens utvecklingsmedel 2024.

Jesper Jansson
Projektledare

Ärende 8

Bakgrund

Herrljungafestivalen 2023 blev ett oerhört lyckat evenemang som placerade Herrljunga kommun på kartan. Intresset för ett evenemang 2024 är större än tidigare år. Det var en dag alla Herrljunga bor ska vara stolta över. Vidare bidrog kommunens roll som plattform och katalysator till framtida samarbeten mellan innevånare, verksamheter och föreningar. Festivalen hade således en positiv inverkan på Herrljunga som en inkluderande kommun och det ligger därför i kommunens intresse att under 50 års jubileet arrangera ett liknande evenemang sommaren 2024.

Det övergripande fokuset är fortsatt inkludering, gemenskap och glädje, samt ett riktat fokus på ungdomar. Detta görs genom ungdomsråd där målgruppen är med och planerar, samt genomför delar av festivalen. Ambitionen är att Herrljungafestivalen 2024 ska bli större och bättre än tidigare upplaga. För att nå detta avser förvaltningen söka projektstöd från olika organisationer och fonder, samt ett närmre samarbete med sponsorer i näringslivet. Det finns ett stort engagemang för ett genomförande bland innevånare, föreningar och näringslivet, men hur stort evenemanget blir avgör KS. Om Herrljungafestivalen 2024 ska fortsätta bygga på erfarenheter och förmågor från tidigare år måste kommunen ta ansvar för arrangörskapet. Med andra ord, om Herrljungafestivalen 2024 ska bli en dag för alla, oavsett ålder eller förmåga, är en finansiering från Herrljunga kommun direkt avgörande.

Bedömning av måluppfyllelse

Herrljungafestivalen 2024 berör och bidrar till kommunens tre fokusområden. Nedan listas målen och hur evenemanget har en positiv inverkan:

- *En hållbar och inkluderande kommun* – Herrljungafestivalen är en gratisfestival för alla oavsett bakgrund eller socioekonomisk situation. Likt tidigare år kommer projektet inkludera ett ungdomsråd för att lyfta barn och ungdomars roll i kommunen. Projektet har således en positiv inverkan på social hållbarhet.
- *En välkomnande och attraktiv kommun* – Herrljungafestivalen är ett utmärkt tillfälle att visa upp det bästa med kommunen. Den har således en positiv inverkan på arbetet med Herrljungabyggnaden som en attraktiv plats att besöka, bo och verka i.
- *En utvecklande kommun* – Genom Herrljungafestivalen agerar kommunen plattform och katalysator för framtida samarbeten mellan innevånare, verksamheter och föreningar. Således skapas förutsättningar för tillväxt i Herrljunga kommun.

Vidare bidrar evenemanget till en bild av Herrljungabyggnaden som en plats med ett vibrerande kulturliv och en kommun som sätter ungdomar i fokus.

Ekonomisk bedömning

Genom tidigare erfarenheter, omvärldsbevakning och kontakt med sakkunniga har förvaltningen tagit fram en preliminär kostnadsberäkning. Budgetposterna inkluderar bland annat artistbokningar, säkerhet och marknadsföring, samt ersättning till medverkande föreningar. Planering, koordinering och utförande görs främst av personer inom organisationen. Vid ett politiskt beslut innebär detta att arbetstid behöver förläggas på

genomförande och individer bör även kompenseras där efter.

Budget

Personalkostnad (Övertidskomp.)	100 tkr
Artister/Upptredande	700 tkr
Ersättning föreningar	100 tkr
Säkerhet	150 tkr
Marknadsföring	100 tkr
Övrigt (sanitet, scen etc.)	550 tkr
Totalt	1700 tkr

Kommunen avser också söka projektstöd från olika fonder och organisationer. Nedan följer en preliminär finansieringsmodell.

Finansiering

Herrljunga kommun	750 tkr
Sparbanksstiftelsen Alingsås	250 tkr
Projektstöd fonder/organisationer	250 tkr
Avgifter mat/dryckesförsäljare	100 tkr
Sponsring (ej endast ekonomisk)	350 tkr
Totalt	1700 tkr

Kommunen söker aktivt efter andra medsponsorer till valda delar av festivalen, men ett beslut från KS skulle underlätta den processen. Med politiken i ryggen kan ambitionen om en större och bättre festival under jubileumsåret 2024 genomföras.

FN:s barnkonvention

Herrljungafestivalen 2024 berör flera delar av FN:s barnkonvention. Nedan beskrivs vilka och hur dem berörs av evenemanget:

- *Möjliggöra barn/ungas delaktighet och inflytande* – Genom arbetet med ungdomsråd möjliggörs delaktighet och direkt inflytande över festivalens riktning och fokus.
- *Sträva efter samverkan och helhetssyn* – För att Herrljungafestivalen ska bli lyckat är lokal samverkan en förutsättning. Detta görs genom en bred förankring i lokala föreningar för att i största möjliga mån tillgodose allas behov.
- *Prioritera barn/unga, d.v.s avsätta tillräckliga resurser* – Genom ungdomsrådets arbete prioriteras ungdomar i Herrljungabyggen.

Jämställdhetsbeskrivning

Herrljungafestivalen är ett evenemang för alla oavsett kön, ålder, förmåga eller socioekonomiskt status. Festivalen skapar nya möte som bidrar positivt till såväl integration som jämställdhet i Herrljunga kommun. Således är Herrljungafestivalen 2024 en del av kommunens jämställdhetsarbete.

Samverkan

Kommunen söker aktivt efter flera samverkande aktörer för Herrljungafestivalen 2024. Tillskilland från tidigare upplagor kommer Lions, Köpmannaföreningen, Taste The Countryside samt Herrljunga Hotell och Konferens tydligare integreras i Herrljungafestivalen 2024. Vid tidpunkten för denna tjänsteskrivelse finns en upprättad samverkan med:

- Lions – Planering och genomförande av ett festivalområde.
- Köpmannaföreningen – Planering och genomförande av ett festivalområde.
- Taste The Countryside – Planering och genomförande av ett festivalområde.
- Herrljunga Hotell och Konferens – Planering och genomförande av ett festivalområde.
- Sparbanksstiftelsen Alingsås – medfinansiär.

Begäran om dispens från policy för intern kontroll avseende fastställande av internkontrollplaner 2024 för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns policy för intern kontroll ska kommunstyrelsen inför nytt verksamhetsår senast under oktober månad besluta om en särskild plan för den interna kontrollen inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelsen ska även senast i november fastställa den övergripande internkontrollplanen för Herrljunga kommun inför kommande verksamhetsår.

Kommunstyrelsen har under 2023 utvidgat sin verksamhet genom inrättandet av en kultur- och fritidsenhet i januari samt genom att styrelsen i juli övertog ansvaret för räddningstjänsten från samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsens förvaltning har med anledning av organisationsförändringarna inte haft möjlighet att ta fram en internkontrollplan för 2024 med kontrollpunkter för de nya verksamheterna. Då policyn för intern kontroll är antagen av kommunfullmäktige begär förvaltningen kommunfullmäktige om dispens att inkomma med internkontrollplaner för kommunstyrelsen och för Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde i december.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27
Policy för intern kontroll

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kommunstyrelsens förvaltning ges dispens att inkomma med internkontrollplan 2024 för kommunstyrelsen och internkontrollplan 2024 Herrljunga kommun till kommunstyrelsens sammanträde den 11 december.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Katja Saari
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige

SN § 123

DNR SN 2023/133

Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om receptfria läkemedel

Sammanfattning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Gällande taxa är i stort behov av revidering då den senast fastställdes 2020-06-15 105 §. Nämndens kostnader för verksamheten har inte beräknats sedan dess. Kommunstyrelsen arbetsutskott i Lidköpings kommun återremitterade då till social- och arbetsmarknadsnämnden frågan om delegation till ansvarig nämnd för indexuppräknings av taxan på grund av att det inte fanns en tillräcklig utredning och beräkningsgrund för taxan. Detta är nu gjort. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att ”kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”.

Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan. Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintliga avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd. Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01. Indexuppräknings av timavgiften kommer att ske i december 2023 respektive 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-17

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn, inklusive bilaga 1 och 2.

Fortsättning SN § 123

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
- Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Jäv

Patrich Hällfärdsson (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning eller beslut i ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige föreslås att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
2. Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn

TIS, Tillståndsenheten i Samverkan

- Alkohollag (2010:1622)
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Antagen av Kommunfullmäktige,
Lidköpings kommun

2023-xx-xx

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2023-xx-xx
Dokumentsansvarig:	Mona Wrethman
Ansvarig för revidering:	Chef för område miljö- och hälsoskydd
Gäller för:	Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
Inledning och bestämmelser	4
Avgifter stadigvarande serveringstillstånd.....	5
Avgifter för extra tillsyn och sanktion, servering.....	5
Avgift för kunskapsprov.....	5
Avgift för tobakstillstånd	6
Avgift för extra tillsyn och sanktion, tobak	6
Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotin- produkter, folköl och vissa receptfria läkemedel	7
Avgift för extra tillsyn, försäljning.....	7
Bilagor.....	8

Inledning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om handel med vissa receptfria läkemedel 23 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2024.

Bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter i Lidköping kommun. Taxan baseras på kommunallagens bestämmelser och kostnadstäckning enligt självkostnads- och likställighetsprincipen, och gäller för prövning, handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och läkemedelslagen, eller enligt bestämmelser meddelade med stöd av dessa lagar. Med handläggning avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, tillsynsbesök och kontroller i övrigt, restid, handläggning och beredning av ärenden, administration, samt föredragning i nämnd.

2 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Ansvarig nämnd får för varje kalenderår därefter besluta att höja timavgifter och fasta avgifter med den procentsats för prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året förestående.

3 § Vid tillämpningen av denna taxa tas en avgift ut enligt timtaxa beslutad av kommunfullmäktige. Avgift per timme är 1136 kr och basår är 2023. Årlig uppräknings av timavgift sker enligt 2 §.

4 § Ansvarig nämnd får besluta om avgift, nedsättning eller efterskänkning.

5 § Avgifter enligt taxan ska betalas för varje enskilt ärende. Avgift för prövning av tillståndsansökan och prövning vid anmälan ska ske innan handläggning påbörjas. Övriga avgifter ska betalas inom den tid som anges. Om tillstånd inte beviljas eller om ansökan återtas efter att handläggningen påbörjats, återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

6 § Om ändringar görs i lag eller förordningar som denna taxa omfattar får ansvarig nämnd göra motsvarande ändringar i bilagorna till denna taxa. Ansvarig nämnds beslut enligt denna taxa kan överklagas till förvaltningsrätten.

Avgifter stadigvarande serveringstillstånd

7 § Årlig fast avgift för tillsyn baseras på tillåten serveringstid som meddelats i tillståndet.

8 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

9 § Årlig fast avgift debiteras även om tillfälligt uppehåll i verksamheten sker.

10 § Rörlig årlig avgift baseras på omsättningen som redovisas i restaurangrapporten. Avgift baseras på föregående års omsättning och slutregleras året efter. Avgiften ska betalas från och med det året som verksamheten har meddelats tillstånd.

11 § Restaurangrapporten som är underlag för beräkning av den rörliga avgiften, ska årligen vara inlämnad senast det datum som anges av folkhälsomyndigheten. Om inte rapporten inkommer i tid skickas två påminnelser ut. Avgift för påminnelse faktureras.

12 § Om inte restaurangrapporten inkommer senast det datum som anges i sista utskickade påminnelsen, debiteras maximalt belopp enligt taxan för den rörliga delen.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

13 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med stadigvarande serveringstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

14 § Om beslut om erinran, varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av stadigvarande tillstånd, tas en avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för kunskapsprov

15 § Avgiften för varje kunskapsprov ska betalas med fast avgift enligt taxa. Man får tre försök att klara godkänt prov. Om man inte gör godkänt prov återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

Avgift för tobakstillstånd

16 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

17 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med tobakstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

18 § Om beslut om varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av försäljningstillståndet, tas avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel

19 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

20 § Avgift för försäljning av folköl ingår i avgift för serveringstillstånd.

Avgift för extra tillsyn

21 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med försäljning av e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

Bilagor

Bilaga 1: Avgifter serveringstillstånd

Bilaga 2: Avgifter tobak, e-cigarett, folköl, tobaksfria nikotinprodukter,
receptfria läkemedel

Serveringstillstånd

Stadigvarande serveringstillstånd

Allmänheten, slutet sällskap, catering, paus	10 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd (till exempel serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck)	5 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd tillfälligt (till exempel enstaka tillfällen, serveringstid, utökad serveringsyta)	3 tim
Provsmakning vid tillverkning	5 tim
Ansökan från konkursförvaltare (max 3 mån)	5 tim
Prövning av anmälan om ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim
Minskning av tillstånd (till exempel serveringsyta, serveringstid)	1 tim

Tillfälliga serveringstillstånd

Allmänheten	5 tim
Slutna sällskap	3 tim
Paustillstånd	5 tim
Provsmakning vid arrangemang eller tillverkning	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim

Ärende 10

Bilaga 1

Övrigt

Kunskapsprov, max 3 prov/ansökan	2 tim per prov
Anmälan om cateringlokal inklusive prövning	1 tim
Anmälan om cateringlokal i privatbostad	Utan avgift
Avgift för sanktion, beredning och handläggning mot tillståndshavare	Avgift enligt verklig tid
Påminnelse för restaurangrapport som inte skickats in i tid	1 tim/ påminnelse

Tillsynsavgifter

Årlig fast avgift (baseras på serveringsställets öppettider)

Grupp A: Föreningar med stadigvarande tillstånd som inte driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 22:00		2 tim
Grupp B: Restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 02:00	2024	2025
	7 tim	9 tim

Rörlig avgift utifrån omsättning, kr/år

(årsomsättning av alkoholdrycker redovisas i restaurangrapporten)

	2024	2025
0 - 50 000	2 tim	2 tim
50 001 - 100 000	2 tim	3 tim
100 001 - 250 000	4 tim	5 tim
250 001 - 500 000	7 tim	8 tim
500 001 - 1 000 000	9 tim	10 tim
1 000 001 - 5 000 000	12 tim	14 tim
5 000 001 - 10 000 000	14 tim	16 tim
10 000 001 - 15 000 000	16 tim	18 tim
15 000 001 - 20 000 000	18 tim	20 tim
20 000 001 - eller mer	20 tim	22 tim

Avgifter för tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett, folköl, receptfria läkemedel

Tobak, ansöknings- och prövningsavgifter

Detaljhandel/partihandel:	
Ansökan om försäljningstillstånd	8 tim
Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd	6 tim
Prövning av anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	5 tim

Tillsynsavgift

Årlig fast avgift

Detaljhandel/partihandel/servering av:		
Folköl (finns serveringstillstånd ingår avgift för folköl)	2 tim	
Vissa receptfria läkemedel	2 tim	
E-cigarett och påfyllningsbehållare	2 tim	
Tobaksfria nikotinprodukter	2 tim	
Tobak	2024	2025
	7 tim	8 tim
Avgift för sanktion mot tillståndshavare för tobak, handläggning och beredning	Avgift verklig tid	

Kommun	Lidköpings kommun
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Tid och plats	Måndagen den 30 oktober 2023, klockan 10:00 till 10:15 i fullmäktigesalen, Lidbeckska huset. Detta protokoll innehåller omedelbar justering av § 119. Övriga ärenden vid kommunfullmäktiges sammanträde, protokollförs i separat protokoll.
Utses att justera	Carina Ohlsson (S) Pär Johnson (L)
Justeringens plats och tid	Lidbeckska huset, Hamngatan 1, 2023-10-30, klockan 13:15.
Justerade paragrafer	§ 119
Underskrifter	
Sekreterare	Linda Mattila
Ordförande	Carl Rudbeck (M)
Justerare	Carina Ohlsson (S) Pär Johnson (L)

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Kommun	Lidköpings kommun
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Datum för sammanträdet	2023-10-30
Datum då tillkännagivandet publiceras	2023-10-30
Datum då publiceringen av tillkännagivandet upphör	2023-11-21
Förvaringsplats av protokollet	KLK kansli, stadshuset, Skaragatan 8
Sekreterare	Linda Mattila

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter

Carl Rudbeck (M), ordförande
Ann-Carin Landström (V), 1:e vice ordförande
Kajsa Ezelius (S), 2:e vice ordförande
Roger Ahlén (S)
Tomas Lidberg (S)
Frida Nilsson (C)
Andreas Bill (C)
Kenneth Lundell (S)
Diana Svensk (S)
Christina Klasson (M)
Jörgen Blomqvist (SD)
Christina Ulfström (S)
Thomas Karlsson (C)
Tomas Persson (SD)
Carina Ohlsson (S)
Karl Wiktorsson (S)
Claes-Göran Borg (V)
Irena Rodic (S)
Lena Jenemark (S)
Christian Poucette (M)
Mathias Andersson (M)
Kenneth Svensson (M)
Mario Melani (S)
Pär Johnson (L)
Jenny Hallström (V)
Jonas Sundström (S)
Jonas Krantz (S)
Veronica Berling (L)
Roberth Andersson (SD)
Linda Lundström (M)
Jörgen Svederberg (SD)
Ewa Sunnercrantz (L)
Patrick Pilhagen (L)
Ulrika Gartman Blom (M)
Curt Johansson (SD)
Marisa Chefe Conde (MP)
Mikael Kaufmann (KD)
Helena Börjesson (C)
Maria Edström (KD)

Roger Persson (SD)
Anna Wallgren (KD)
Per Gunnar Lindahl (M)
Mats Joräng (M)

Tjänstgörande ersättare

Marianne Bonnevier (MP) ersättare för Petra Karlsson Tigerberg (MP)
Lisebritt Karlsson (S) ersättare för Camilla Lundgren (S)
Ulrika Wernersson (V) ersättare för Mattias Pettersson (V)
Marita Lantz (S) ersättare för Gustav Edvinsson (S)
Olly Swärd Poucette (M) ersättare för Christoffer Järkeborn (M)
Rolf Blomqvist (S) ersättare för Manuel Melani (S)
David Fredriksson (SD) ersättare för Josefine Nordström (SD)

Övriga närvarande

Övriga

Linda Mattila, kommunsekreterare
Marika Norrman Kron, kommunsekreterare

Ärendelista

Paragraf	Ärende	Diarienummer	Sida
§ 119	Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel	KS 2023/402	6 - 8
§ 120	Allmänpolitisk debatt		
§ 121	Strategisk plan och budget 2024-2026	KS 2023/8	
§ 122	Delårsrapport 2 2023	KS 2023/12	
§ 123	Startbeslut för projektering av ny förskola Majåker	KS 2023/459	
§ 124	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Tun	KS 2022/509	
§ 125	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Otterstad	KS 2022/508	
§ 126	Svar på motion (C) om fullmättshall för träning i Örslösa	KS 2022/510	
§ 127	Svar på motion (C) om förskola i Lovene/Mellby	KS 2022/513	
§ 128	Svar på motion (SD) om vänort i Ukraina	KS 2022/161	
§ 129	Svar på motion (SD) uppdragen som kommunal- och oppositionsråd borde ha reglementen som reglerar ansvar och förväntningar	KS 2022/277	
§ 130	Svar på motion (S) om textilinsamling för återvinning	KS 2023/433	
§ 131	Redovisning av obesvarade motioner KF 30 oktober 2022	KS 2023/96	
§ 132	Valärenden - Entledigande och fyllnadsval KF 30 oktober 2023	KS 2023/2	
§ 133	Val av ledamöter och ombud till TABA Invest AB	KS 2023/723	
§ 134	Val av lekmannarevisorer till TABA Invest AB	KS 2023/718	
§ 135	Anmälan om ny ersättare i kommunfullmäktige i Lidköping	KS 2023/61	
§ 136	Anmälningar KF 30 oktober 2023	KS 2023/68	

§

Diarienummer KS 2023/402

Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa bestämmelser och bilagor för uttag av avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Förändringen kommer att ske stegvis under två år.

Ansvarig nämnd får för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Bestämmelser och bilagor 1 och 2 träder i kraft 2024-01-01.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Roberth Andersson (SD), Tomas Persson (SD), Jörgen Svederberg (SD), David Fredriksson (SD), Jörgen Blomqvist (SD), Curt Johansson (SD) och Roger Persson (SD), reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om återremiss.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet återremitterades av kommunfullmäktige §84 den 2023-06-09, med motiveringen.

”En tydligare redovisning av vad avgifterna avser samt en redovisning av hur tillsynsmyndighetens verksamhet i andra kommuner påverkar avgifterna för Lidköpings restaurangföretagare.”

Tjänsteskrivelsen har kompletterats med svar på återremissen med text i kursiv stil.

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§ lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om vissa receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Gällande taxa beslutades av kommunfullmäktige 2020-06-15. Nämndens kostnader för verksamheten är därmed inte beräknad på flera år och taxan är i behov av revidering.

Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan.

Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att ”kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”.

För att taxan ska motsvara nämndens kostnader för verksamheten har en beräkning av nämndens alla kostnader per timme har gjorts, enligt mall som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. En bedömning av tidsåtgång för varje ärendetyp är gjord. Kostnaderna täcks genom avgifter till verksamheterna, och inte genom skattefinansiering. Lidköping är värdkommun för 15 kommuner i samverkan där Lidköpings kommuns taxa är styrande och en förutsättning för avtalet. Lidköpings kommun fakturerar alla verksamheter och står för alla kostnader, och därmed är det av stor vikt att verkliga kostnader tas ut genom avgifter.

Enligt 5 kap 2§ i kommunallagen får kommunfullmäktige uppdra åt nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i visst ärenden. Enligt föreslagna bestämmelser får ansvarig nämnd besluta om förändrad timavgift enligt årlig indexuppräknings av taxan enligt PKV (kommunalt prisindex). Detta anges i 2 3 §§ 3 i bestämmelserna. Uppräkningen sker enligt index från och med år 2024 med utgångspunkt i den timavgift som anges i bestämmelserna 3 §, timavgiften är 1136 kr och basår är 2023.

I bilagorna anges beräknad tidsåtgång för respektive ärende, istället för en avgift i kronor. Syftet är att vara tydliga med beräknad tidsåtgång gentemot verksamhetsutövarna och att underlätta administrationen med taxan när ny timavgift årligen beslutas. Revidering av beräknad tidsåtgång sker vid behov, timavgift uppräknas årligen enligt index.

Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintlig avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd.

Tidsåtgången kommer därför att reduceras år 1 (2024) med motsvarande ca 50 % av totala höjningen. Från och med 2025-01-01 kommer ingen reduktion av tidsåtgång att ske. Detta innebär att full kostnadstäckning inte kommer att ske via taxan 2024, utan finansernas med skattemedel. Totalt för alla kommuner i samverkan innebär det 926 tkr. För Lidköping innebär 200 tkr. Beräkningen grundar sig på underlag från 2021.

Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01.

Indexuppräknings av timavgiften kommer att ske i december 2023 och därefter årligen.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Anna Wallgren (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Tomas Persson (SD) yrkar på att ärendet återremitteras.

Tomas Persson (SD) lämnar följande motivering till återremissen:

”Att ta fram ett förslag på bland annat att särskilja kostnader för resor så att den verkliga kostnaden debiteras kunden i respektive kommun”.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras i dag.

Ordföranden ställer proposition bifall mot avslag på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Beslut KS 2023-10-11 § 236 Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Tjänsteskrivelse - Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Beslut MBN 2023-09-05 § 98 Allmänna bestämmelser och taxa gällande serveringstillstånd tobak folköl tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel

Förslag. Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn inkl bilaga 1 och 2

MBN § 64 Bestämmelser och taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel

Beslutet ska skickas till

Mona Wrethman, chef Miljö och Hälsa

Samtliga kommuner i samverkan

SBN § 88

DNR SB 2023/236 560

Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll.

Taxorna gällande slam höjdes 1:a januari 2023 med 13% och Renhållningstaxan i övrigt höjdes med 10 procent men då den nya entreprenaden på mat- och restavfall som startade 1:a oktober 2023 innebar en höjning på kostnader med 53 procent så måste taxorna återigen höjas för att täcka sina egna kostnader.

Kostnaden för hantering av slam beräknas gå upp med ca 4 procent. Då taxorna för att hantera slammet inte har täckt sina egna kostnader så behöver den taxan också ökas. Förslaget är att renhållningstaxan höjs med 30 procent.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-09-19

Förslag till Renhållningstaxa 2024 för Herrljunga kommun

Powerpoint Renhållningstaxa 2024

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Renhållningstaxa 2024 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Renhållningstaxa 2024 godkänns.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 11

DIARIENUMMER: KS 266/2022

FASTSTÄLLD: KF § 239/2022-12-15

VERSION: 1

SENAST REVIDERAD: --

GILTIG TILL: Tillsvicare

DOKUMENTANSVAR: Renhållningschef

Taxa renhållning 2024

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

§ 1 ALLMÄNT

Kommuner får meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken utförts genom deras försorg (Miljöbalken 27 kapitlet 4§).

Avgifterna skall erläggas av fastighetsägare eller annan som jämställs med fastighetsägare. Taxan redovisas både exklusive och inklusive moms.

§ 2 HÄMTNING KÄRL- OCH SÄCKAVFALL

Observera att kärlet skall ställas vid anvisad plats för ordinarie taxa (se 2.9).

2.1 Grundavgift per hushåll/verksamhet.

Grundavgift helår	exkl moms	inkl moms
En- och tvåfamiljshus	1 144 kr	1 430 kr
Lägenhet	572 kr	715 kr
Verksamhet	572 kr	715 kr
Fritid	572 kr	715 kr

Grundavgiften omfattas av de kostnader för avfallshanteringen som alla abonnenter delar på. Det vill säga kostnader för tjänster och service som alla abonnenter tar del av eller kan ta del av. Grundavgiften täcker kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentraler, hantering av farligt avfall och elavfall, fjärrtransporter och behandling av grovavfall, avfallsplanering och uppföljning av verksamheten, administration och kundservice. Uppehåll i avfallshämtning medför befrielse av rörlig avgift enligt §2.2 eller 2.3 men inte per automatik befrielse från grundavgift enligt ovanstående.

2.2 Abonnemangsavgifter helår, hämtning varannan vecka

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärldtyp*	Matavfall		Kompost		Blandat avfall	
	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms
140 L	1 144 kr	1 430 kr	1 144 kr	1 430 kr	2 288 kr	2 860 kr
190 L	1 716 kr	2 145 kr	1 716 kr	2 145 kr	3 432 kr	4 290 kr
240 L**	2 288 kr	2 860 kr	2 288 kr	2 860 kr	4 576 kr	5 720 kr
370 L	2 860 kr	3 575 kr	2 860 kr	3 575 kr	5 720 kr	7 150 kr
660 L	4 576 kr	5 720 kr	4 576 kr	5 720 kr	9 152 kr	11 440 kr
800 L**	6 292 kr	7 865 kr	6 292 kr	7 865 kr	12 584 kr	15 730 kr
Container, 3 m ³	13 943 kr	17 429 kr	13 943 kr	17 429 kr	20 914 kr	26 142 kr
Container, 5 m ³	22 866 kr	28 583 kr	22 866 kr	28 583 kr	34 299 kr	42 873 kr
Container, 8 m ³	36 436 kr	45 546 kr	36 436 kr	45 546 kr	54 655 kr	68 319 kr
Container, 10 m ³	42 385 kr	52 982 kr	42 385 kr	52 982 kr	63 578 kr	79 473 kr

* Kärldtyp gäller restavfall. Eventuellt kärld för matavfall är alltid 140 l.

** Endast befintliga abonnemang

Önskas tömning varje vecka ökar den rörliga avgiften med 2,2 ggr av taxa för valt abonnemang med tömning varannan vecka. Vid tömning två gånger per vecka blir motsvarande rörlig avgift 5 ggr högre.

2.3 Abonnemangsavgifter fritidshus, hämtning varannan vecka maj t o m sep

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärlyp*	Matavfall		Kompost		Blandat avfall	
	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms	exkl moms	inkl moms
140 L	458 kr	572 kr	458 kr	572 kr	915 kr	1 144 kr
190 L	686 kr	858 kr	686 kr	858 kr	1 373 kr	1 716 kr
240 L**	1 144 kr	1 430 kr	1 144 kr	1 430 kr	2 288 kr	2 860 kr
370 L	1 373 kr	1 716 kr	1 373 kr	1 716 kr	2 746 kr	3 432 kr
660 L	2 059 kr	2 574 kr	2 059 kr	2 574 kr	4 118 kr	5 148 kr

* Kärlyp gäller restavfall. Eventuellt kärl för matavfall är alltid 140 l.

** Endast befintliga abonnemang

Hämtning görs 11 gånger om året.

2.4 Miniservice, hämtning var 8:e vecka

Ansökan om miniservice kan godkännas av Bygg- och miljönämnden om hushållet komposterar allt matavfall samt även sorterar ut producentansvarsmaterial som lämnas på avsedd plats.

Till avgiften tillkommer grundavgift enligt § 2.1

Kärlyp	exkl moms	inkl moms
140 L	229 kr	286 kr
190 L	458 kr	572 kr

2.5 Förpacknings- och tidningsavfall

Hämtning av förpackningar och tidningar	Pris per hushåll och år	
	exkl moms	inkl moms
Flerbostadshus	491 kr	615 kr

2.6 Trädgårdsavfall, hämtning varannan vecka (maj t o m okt)

Kärlyp	exkl moms	inkl moms
370 L	789 kr	987 kr

Trädgårdsavfall hämtas 14 ggr om året.

2.7 Byte av kärstorlek

	exkl moms	inkl moms

Avgift för byte av kärlstorlek*	358 kr	447 kr

*Byte från större till mindre årsvolym är kostnadsfritt.

2.8 Extrasopor

	exkl moms	inkl moms
Extra tömning av kärl (140-190 L)	358 kr	447 kr
Extra tömning av kärl (240-370 L)	451 kr	563 kr
Extra tömning av kärl (660-800 L)	772 kr	966 kr

2.9 Tillägg hämtningsavstånd

Om kärlet hämtas på annan överenskommen plats.

	exkl moms	inkl moms
Avgift per påbörjad 5-metersintervall från tomtgräns*	358 kr	447 kr

* Hinder i form av dörrar, grindar, trappsteg, trottoarkant och liknande mäts in som 5 meter.

§ 3 SLAMSUGNING

3.1 Tömning av slutna tank eller septiskanläggning per brunn och gång

	exkl moms	inkl moms
Volym max 3 m ³	1 234 kr	1 543 kr
Volym > 3 - 6 m ³	2 204 kr	2 755 kr
Tillkommande för varje ytterligare m ³	441 kr	551 kr

3.2 Extra slamsugning

	exkl moms	inkl moms
Budad tömning (inom 5 arbetsdagar)	147 kr	183 kr
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 24 timmar (kommande arbetsdagen).	1 469 kr	1 837 kr
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 6 timmar (under arbetstid).	1 466 kr/tim	1 833 kr/tim
Tillkommande kostnad för akut tömning inom 6 timmar (utanför arbetstid).	2 350 kr/tim	2 938 kr/tim
Extra slang per 10 m, utöver de 25 m som ingår*	147 kr	183 kr
Tömning av fettavskiljare, max 4 m ³	1 469 kr	1 837 kr
Tillägg för ytterligare m ³ , (fettavskiljare)	823 kr	1 028 kr
Tömning av fosforfälla	2 204 kr	2 755 kr
Tömning av minireningsverk	1 469 kr	1 837 kr

Tömning av mobil tank (ex bajamaja)	1 763 kr	2 204 kr
Bomkörning**	618 kr	771 kr
Felaktigt avfall	***	***

* Om extra slanglängd medför extra personal, fordon eller annan utrustning har entreprenören rätt att ta ut dessa kostnader på abonnent.

** Bomkörning kan debiteras i de fall då tömning inte kan eller får utföras.

*** Renhållningsabonnent som med oaktsamhet medför extra kostnader för mottagningsanläggning eller slamentreprenör kan hållas ersättningskyldig.

§ 4 BUDAD GROVSOPSHÄMTNING

	exkl moms	inkl moms
Upp till fem kolli (ej farligt avfall)	286 kr	358 kr

Vid önskemål om hämtning av fler än fem kolli alternativt annan hämtningsplats än tomtgräns har entreprenören möjlighet att ta ut en extra avgift.

Vid avhämtning av större mängder avfall sker detta enligt överenskommelse med entreprenören.

§ 5 AVFALLSLÄMNING TILL ÅTERVINNINGSCENTRAL

Avfall som lämnas på Herrljunga och Annelunds Återvinningscentral ska ske efter de instruktioner som ges av personalen. Privatpersoner lämnar avfall, som uppkommer i samband med boende, utan avgift.

Företag lämnar avfall enligt nedanstående taxa.

Avfallsslag	exkl moms	inkl moms
Sorterbart avfall	520 kr/slöp	650 kr/slöp
Sorterbart avfall (halvt slöp)	260 kr/slöp	325 kr/slöp
Trädgårdsavfall (kr per slöp)	260 kr/slöp	325 kr/slöp
Sorterbart avfall som ryms i personbil (kr)	130 kr	163 kr
Kemtaxa (oljor, målarfärg, lösningsmedel mm.)	10 kr/liter	13 kr

Herrljunga kommun har möjlighet att ta ut en administrativ avgift från företag i samband med rapportering av farligt avfall till Naturvårdsverket

§ 6 AVSTEG FRÅN TAXAN

Renhållningsavdelningen äger, för speciella fall där taxan inte är tillämplig, träffa särskild överenskommelse med avfallslämnaren. Vid ökade kostnader för skatter och avgifter äger tekniska nämnden rätt att höja taxan med motsvarande belopp.

§ 7 BETALNING AV AVGIFTER

Helårsabbonenter, exkl. abonnenter med miniservice, betalar två gånger per år. Räkningar utskickas dels i mars med betalning senast 30 april, dels i september med betalning senast 31 oktober.

Miniserviceabbonenter betalar en gång per år. Räkning utskickas i juni med betalning senast 30 juli.

Fritidsabbonenter betalar per säsong. Räkning utskickas i mars med betalning senast 30 april.

Slamsugning skall betalas efter utfört arbete med betalning inom 30 dagar.

Ärende 11

Avgifter i samband med avlämning av avfall på Återvinningscentralerna faktureras.

Renhållningsavdelningen förbehåller sig rätten att debitera arbetskostnaden för sortering av stora mängder osorterat avfall.

Kommunens riktlinjer för fakturering och krav skall tillämpas.

Taxan träder ikraft 2024-01-01.

SN § 124

DNR SN 2023/147

Årlig översyn av riktlinjer – taxor och avgifter

Sammanfattning

En revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och förslag på förändringar ska fastställas av Kommunfullmäktige. Socialförvaltningen har enligt fattat beslut gjort en översyn av riktlinjen för handläggning enligt beslut av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Översynen föranleder inget behov av revidering och förvaltningen föreslår därmed inga förändringar i riktlinjen utöver den årliga justeringen av taxor och avgifter.

Justering av avgifter och taxor för 2024

Justering av taxor och avgifter för 2024 år föreslås bli i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-16

Riktlinjer – Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med PKV.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet godkänns utan förslag på förändringar utöver den föreslagna årliga justeringen av taxor och avgifter i enlighet med PKV.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 12

DIARIENUMMER:	KS 2023/264
FASTSTÄLLD:	2016-11-21
VERSION:	7
SENAST REVIDERAD:	KF § 129/2023-09-11
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Verksamhetschef IFO

Riktlinje

Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Gäller för handläggning och beslut om avgifter till personer som har insatser från Socialnämnden

Gäller från 2023-09-11

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

1. Allmänt om avgifter.....	3
Bakgrund/lagstiftning.....	3
1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar	3
1.2 Allmänt om handläggning.....	4
2. Huvudprinciper i avgiftssystemet.....	5
2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå	5
2.2 Högkostnadsskydd	5
2.3 Avgiftsutrymme	5
3. Avgifter.....	5
3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet.....	5
3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet.....	7
3.3 Avgiftsfria insatser.....	9
4. Avgiftsberäkning.....	10
4.1 Avgiftsgrundande inkomster	10
4.2 Insamling av inkomstuppgifter.....	10
4.3 Inkomstuppgift lämnas inte.....	10
4.4 Underskott i avgiftsunderlaget	10
4.4 Beslut.....	10
5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper.....	11
5.1 Ensamboende	11
5.2 Makar och registrerade partner.....	11
5.3 Sammanboende.....	11
6. Bostadskostnader	11
6.1 Förbehåll för bostadskostnad.....	11
6.2 Beräkning av boendekostnad	11
7. Förbehållsbelopp – minimibelopp	12
7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet.....	12
7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibelopp.....	12
7.3 Individuell prövning av minimibelopp	13
8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse.....	14
8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader.....	14
8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar	14
9. Debitering av avgifter.....	15
10. Omprövning och ändring av avgifter.....	15

Ärende 12

10.1	Årlig omprövning.....	15
11.	Överklagande	15
11.1	Överklagande av kommunens avgiftssystem.....	15
11.2	Överklagande av enskilt avgiftsbeslut.....	15

Ordbok

Make/maka – Personer som ingått äktenskap med varandra

Registrerade partner – Två personer av samma kön som låtit registrera sitt partnerskap

Sambo – Två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll

1. Allmänt om avgifter

Bakgrund/lagstiftning

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) får kommuner ta ut avgifter för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) (kapitel 8 SoL). För insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) får kommunen däremot inte ta ut avgifter.

Avgifter för hemtjänst och dagverksamhet får inte, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov, boendekostnader och andra normala levnadsomkostnader.

När avgiften fastställs skall kommunen försäkra sig om att den sökandes make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och då fastställas av Kommunfullmäktige.

1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar

Kommunen får ta ut avgifter och begära ersättning från enskilda enligt 8 kap i Socialtjänstlagen (SoL). Kostnaden kommunen tar ut får inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunens avgiftssystem och dess tillämpningsregler för avgifter inom socialförvaltningen styrs av flera olika lagar och förordningar. Till dessa hör följande:

- SoL - Socialtjänstlagen (2001:453)
- HSL - Hälso- och sjukvårdslagen (1992:567)
- LSS - Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)
- BTPL - Lag om bostadstillägg för pensionärer (2001:761)
- IL - Inkomstskattelagen (1999:1229)
- KL - Kommunallagen (2017:725)
- FL – Förvaltningslagen (2017:900)
- SoF – Socialtjänstförordningen (2001:937)

1.2 Allmänt om handläggning

Nedanstående föreskrifter ligger som grund vid beräkning av avgifter inom socialförvaltningen. I varje enskilt ärende görs alltid en individuell beräkning. Utgångspunkten för avgiftssystemet är att avgifter för vård- och omsorgsinsatser inte får uppgå till så höga kostnader att den enskilde inte har tillräckliga medel för sina personliga behov.

Det skall vara enkelt och lättförståeligt och oberoende av var den enskilde får sin vård och omsorg, om det är i det egna hemmet eller i ett särskilt boende.

Sekretess

Samtliga uppgifter registreras, bearbetas och dokumenteras. Uppgifterna är sekretessbelagda enligt 26 kap 1 § Offentlighets- och sekretesslagen.

Myndighetsutövning

Vård- och omsorgsinsatser

Vid biståndsbeslut avseende vård- och omsorgsinsatser enligt SoL och LSS handläggs och utreds avgiftsbeslut av handläggare med biståndsbeslutet som underlag.

Avgiftstillämpning enligt dessa tillämpningsföreskrifter gäller även då vård och omsorg ges av annan vårdgivare på uppdrag av kommunen.

Den enskilde skall informeras om kommunens avgiftssystem och tillämpningsföreskrifter för vård- och omsorgsavgifter. Den enskilde skall även upplysas om sin skyldighet att lämna uppgifter till kommunen vid förändringar som påverkar vård- och omsorgsavgiftens storlek.

En ekonomisk utredning skall göras vid varje enskilt ärende. Uppgifter om inkomster och bostadskostnad skall inhämtas från den enskilde via uppgiftsblankett och via datamedia från Försäkringskassan. Lämnas efterfrågade uppgifter inte in fastställs avgift utifrån fastställda kriterier, se 4.3.

Omräkning av avgiften sker i normalfallet en gång per år vid årsskiftet på grund av förändringar i prisbasbeloppet, inkomstförhållanden och bostadskostnader, se 10.1. Kommunen är även skyldig att ändra avgiften under pågående kalenderår om något förhållande som påverkar avgiften har ändrats eller om kommunen tidigare erhållit felaktiga uppgifter. Uppgifter som lämnas av den enskilde skall kunna styrkas. Den enskilde skall ges information om möjligheten att ansöka om höjning av minimibeloppet för merkostnader, se 7.3 Höjning av minimibeloppet.

Den enskilde skall erhålla skriftligt avgiftsbeslut. Av beslutet skall det framgå hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan besvara sig över beslutet. I beslutet skall tillämpliga lagparagrafer anges.

Om den enskilde inte är nöjd med socialnämndens avgiftsbeslut kan detta överklagas med förvaltningsbesvär.

Föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år

Vid beslut om föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år handläggs beräkningen av handläggare och beslut tas av socialsekreterare.

Föräldrarnas och barnets deklaraionsuppgifter, som ligger till grund för beräkningen av ersättningsnivån kommunen får ta ut, hämtas från Skatteverket. Ersättningsnivån ska räknas om årligen.

Respektive förälder ska underrättas om ersättningsbeloppet. Beslutet kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

Fullmakt

I det fall den enskilde saknar förmåga att föra sin egen talan skall fullmakt eller legal företrädare finnas.

2. Huvudprinciper i avgiftssystemet

Samtliga avgifter avrundas till närmaste krona uppåt.

2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå

Riksdagen har beslutat om ett högkostnadsskydd för vad olika insatser inom socialtjänst/vård och omsorg ska få kosta den enskilde. Högkostnadsskyddet ändras, vanligen en gång årligen, i takt med att prisbasbeloppet ändras.

2.2 Högkostnadsskydd

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

Det är den högsta månatliga avgiften som får tas ut, oavsett hur stort avgiftsutrymme är.

2.3 Avgiftsutrymme

För att beräkna avgiftsutrymme skall skatt, nettobostadskostnad samt minimibelopp och ev. individuellt belopp (extra minimibelopp) räknas bort från den totala bruttoinkomsten. När förbehållsbeloppet är fastställt görs en beräkning av hur stor ekonomiskt utrymme den enskilde har att betala avgift – ett så kallat avgiftsutrymme.

Avgiftsutrymme är det belopp som kvarstår av inkomsten när förbehållsbeloppet är fråndraget.

Så här beräknas avgiftsutrymme:

Förbehållsgrundande inkomst – Förbehållsbelopp = Avgiftsutrymme

3. Avgifter

3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet

Alla insatser som omfattas av högkostnadsskyddet kan enbart erhållas efter beslut enligt socialtjänstlagen eller hälso- och sjukvårdslagen.

3.1.1 Avgifter för Särskilt boende

Avgiften per månad för särskilt boende är en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. I avgiften ingår omsorg och hemsjukvård. Inget avdrag görs vid frånvaro.

3.1.2 Avgifter för hemtjänst

Avgift för hemtjänst tas ut beroende på omfattning.

Nivå

Nivån fastställs individuellt genom biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen, SoL. Den som enbart har hemtjänstinsatser betalar enligt nedanstående nivåer. För den som har hemtjänstinsatser enligt nivå 1 och 2 tillkommer avgift hemsjukvård och larm för dem som även har detta. För nattillsyn i form av kamera debiteras enligt biståndsbedömt hemtjänstnivå 1-3.

Avgiften baseras på prisbasbeloppet som fastställs årligen. Avgiftsbeloppet avser den högsta kostnad kommunen får debitera per månad.

Nivå 1 (1 – 4 ggr/mån) – en tolfedel av 17 % av prisbasbelopp

Nivå 2 (2 – 7 ggr/vecka) – en tolfedel av 33 % av prisbasbelopp

Nivå 3 (Dagligen, kväll och natt) – en tolfedel av 53,92 % av prisbasbelopp (högkostnadsskydd)

Vid frånvaro från insats, t ex vid akut sjukhusvistelse, görs avdrag för omsorg med 1/30-del av månadsavgiften från och med första frånvarodagen till och med dagen före återkomsten. Detta innebär att inget frånvaroadrag görs vid en dags frånvaro.

Avgift för trygghetstelefon och larm

Avgiften per månad för trygghetslarm är 6,8 % av prisbasbelopp fördelat på 12 månader.

Trygghetstelefon och larm betraktas som ett abonnemang för vilket en månadsavgift tas ut. Avgiften för trygghetstelefon och larm avser per hushåll.

Larmavgiften räknas som ett abonnemang och inga avdrag görs.

Avgift för matdistribution

Utkörningsavgiften per tillfälle för matdistribution är en tolfedel av 1,2 % av prisbasbelopp.

Avgift för dagverksamhet (SoL)

Avgiften för dagverksamhet är 1/30 av högkostnadsskyddet per deltagartillfälle.

3.1.3 Avgift för ledsagning (SoL)

Avgift för ledsagning som utförs av ledsagare anställd av kommunen beräknas på samma sätt som hemtjänstinsatser, enligt ovan avsnitt.

3.1.4 Avgift för vistelse på korttidsplats/växelvårdsplats (SoL)

Månadsavgift (boendeavgift) per månad för boende på korttiden fastställs till en tolfedel av 0,5539 av prisbasbeloppet. Utöver månadskostnaden tas det ut en avgift (omsorgsavgift) på 1/30 av högkostnadsskyddet per vistelsedygn.

3.1.5 Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser, utom läkarvård.

Avgiften per månad för hälso- och sjukvårdsinsatser är en tolfedel av 8,7 % av prisbasbelopp oavsett omfattning. Hemrehabilitering enligt HSL omfattas av denna avgift.

Ingen hälso- och sjukvårdsavgift tas ut för patienter under 20 år och för patienter som har psykiatrisjuksköterskan som områdesansvarig sjuksköterska.

Ärende 12

Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser tas ut så länge personen är inskriven i hemsjukvården. Den som har insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen betalar enligt avgiftstaxa oavsett om arbetet utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller av personal som delegerats uppgiften.

De som har ett löpande beslut om hälso- och sjukvårdsinsats vid behov betalar varje månad oavsett om de haft insats den månaden eller inte.

Avdrag för kommunal hälso-och sjukvård görs endast vid frånvaro hel kalendermånad.

3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet

Högkostnadsskyddet omfattar inte kostnader för måltider. Samtliga måltidsavgifter för personer, som har biståndsbeslut, är befriade från mervärdesskatt.

3.2.1 Måltidsavgifter

Måltidsavgift för särskilt boende

Kostnad för dygnsportioner (frukost, lunch, middag samt fika) fastställs av Tekniska kontoret. Den består av en fast och en rörlig del. Socialnämnden debiterar den enskilde som har beslut om särskilt boende eller korttid den del av dygnskostnaden som är fast. Vid frånvaro på grund av sjukhusvistelse eller annan frånvaro görs avdrag på matkostnaden med 35 % av dygnskostnaden.

Måltidsavgift för matdistribution

Kostnaden för matdistribution per portion fastställs till den kostnad som tekniska kontoret tar ut.

Måltidsavgift för dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS

Kostnaden för lunch på dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS fastställs till 85 % av den kostnad som tekniska kontoret tar ut av socialnämnden.

Måltidsavgift för boende LSS; korttidsvistelse och skolinternat

Kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat, fastställs till 1/30 av summan av konsumentverkets beräknade kostnader för livsmedel samt förbrukningsartiklar. Matavgiften minskas med kostnaden för den måltid då den boende inte äter på boendet. Vid skolinternat innebär detta att avgiften minskas med lunchkostnaden. Fördelningen av dygnskostnaden är enligt följande:

Frukost – 20 %

Lunch – 35 %

Mellanmål – 10 %

Kvällsmat – 35 %

Måltidsavgift för KTS

Måltidsavgiften för KTS fastställs till 65 % av kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat.

3.2.2 Egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.

Vård och behandling för missbruk

Egenavgiften för vård och behandling för missbruk i HVB och familjehem är 80 kr/dygn. För personer som saknar eller har låg sjukpenning kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges enligt 9 kap. 4 § SoL.

Stödboende/omvårdnad för missbruk och/eller psykisk problematik

Avgiften för stöd- och omvårdnadsboende för missbruk och/eller psykisk problematik vid placering på boende är 156 kr/dygn, varav 70 kr är avgift för boende och 86 kr är avgift för mat. Vid placering i familjehem är avgiften 119 kr/dygn varav 33 kr är avgift för boendet och 86 kr är avgift för mat. Beviljas som försörjningsstöd enl. 4 kap. 1 § SoL om personen saknar betalningsförmåga.

3.2.3 Föräldrars ersättning till kommunen för placerade barn under 18 år

Vid placering av barn får kommunen ta ut ersättning från föräldrarna. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållstødsbeloppet. Summan beräknas utifrån senaste deklarationsuppgifterna för respektive förälder. Beslutet kan inte överklagas.

3.2.3 Färdtjänst

Egenavgifter i färdtjänst

Avgifter för färdtjänst i Herrljunga kommun beslutas av kommunfullmäktige.

Egenavgifterna uppräknas årligen med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Färdtjänstresa med personbil alternativt specialfordon

Egenavgift i färdtjänst är avståndsbaserad med en grundavgift på 50 kr för de första 10 kilometrarna och därefter ett påslag med 3 kr per kilometer (år 2021).

Barn under 7 år åker gratis.

Resor till daglig verksamhet och dagverksamhet

Gällande avgift för färdtjänstresa gäller för både tur och retur.

Resa till och i annan kommun utanför Herrljunga kommuns färdtjänstområde

- Inom Västtrafiks trafikområde gäller samma egenavgift som den i Herrljunga kommun.
- 30% av taxameterbeloppet vid färdtjänstresa utanför Västtrafiks trafikområde, dock lägst den egenavgift som gäller för resa inom Herrljunga kommun.

Avgift för medresenär inom färdtjänstområdet

Medresenär erlägger avgift vid alla resor enligt vad som anges vid färdtjänstresa. Ledsagare betalar ingen avgift.

Avgift vid utebliven färdtjänstresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att ta ut ersättning med 200 kr av resenären.

Avgift vid allvarlig överträdelse

Vid missbruk av rätten att nyttja färdtjänstresa samt allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor har Herrljunga kommun rätt att ta ut en avgift motsvarande hela transportkostnaden för den beställda resan.

3.2.4 Övriga kostnader utanför högkostnadsskyddet

Bostadskostnader

Hyran för boende inom kommunens regi debiteras utifrån beslut i socialnämnden.

För bostad i annan kommun debiteras det Herrljunga kommun blivit debiterade. Finns inte kostnaden för bostad angivet i avtalet beslutar socialnämndens myndighetsutskott om kostnaden.

Fixartjänst och tvättservice

Fixartjänst och tvättservice är en så kallade servicetjänst, som kommunen kan tillhandahålla utan individuell behovsprövning till personer som fyllt 69 år. Kostnaden för fixartjänst för 2022 fastställs till 292 kr per timme och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet. Kostnaden för tvättservice för 2022 fastställs till 92 kr per kilo och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet.

Förbrukningsvaror

Förbrukningsvaror ska ses som kommunens utlägg för varor som redan ingår i den enskildes förbehållsbelopp på särskilt boende. En förutsättning är då att beloppen är skäliga och inte överstiger de normalbelopp som Konsumentverket beräknar i sina årliga hushållsbudgetar. Herrljunga kommun debiterar enligt Konsumentverkets beräkning av vad förbrukningsvaror för en person kostar.

Medicinsk fotvård

Medicinsk fotvård erbjuds dem som fått remiss från läkare eller distriktssjuksköterska. Kostnaden fastställs enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vid hembesök debiteras samma kostnad som för hembesök från vald vårdcentral enligt Patientavgifter i Västra Götaland.

Vaccination

Vaccination debiteras enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vaccination ingår inte i avgiften för hälso- och sjukvård eller i högkostnadsskyddet.

3.3 Avgiftsfria insatser

Avgiftsfri avlösning

Avlösning till anhörig upp till 10 timmar per månad tas inte ut någon avgift för.

Boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning

Boendestöd är en insats som ges utifrån socialtjänstlagen i syfte att stödja personer med psykisk funktionsnedsättning för att själv, så långt som möjligt, klara sin dagliga livsföring.

Avgifter för insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Alla insatser enligt LSS är avgiftsfria.

Den som därutöver har beviljade insatser enligt SoL eller HSL betalar avgift enligt gällande regler för dessa insatser.

Avgifter får enligt 8 kap. 1 § SoL ej tas ut för bistånd i form av stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär.

4. Avgiftsberäkning

4.1 Avgiftsgrundande inkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Den inkomst som används för att beräkna avgiftsutrymmet är den enskildes nettoinkomst samt bostadstillägg. Vid beräkning av nettoinkomsten används innevarande års inkomster.

4.1.1 Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande:

Skattefria ersättningar som inte skall tas med vid inkomstberäkningen och avgiftsunderlaget är barnbidrag, barns inkomster eller barns avkastning på förmögenhet, bistånd enligt socialtjänstlagen, introduktionsersättning för flyktingar, handikappersättning, assistansersättning och den del av vårdbidraget som utgör ersättning för merutgifter.

4.2 Insamling av inkomstuppgifter

En gång per år får samtliga en inkomstförfrågan. Ändras förhållanden under året, på grund av till exempel ändrad hyra vid byte av bostad, är var och en skyldig att lämna uppgift om detta. Uppgifter om pension och bostadstillägg som betalas ut från Pensionsmyndigheten överförs via datafil från Pensionsmyndigheten.

För att kunna fastställa avgift, krävs att kommunen har tillgång till nödvändiga inkomstuppgifter. Om begärda inkomstuppgifter inte lämnas skickas ett avgiftsbeslut med högsta avgift ut. Inkomstuppgifter inhämtas i normalfallet via uppgiftsblankett från den enskilde eller via datamedia från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Vissa uppgifter kan endast erhållas från den enskilde. Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

Ny avgift gäller från och med den månad inkomstuppgifter lämnats till kommunen.

4.3 Inkomstuppgift lämnas inte

Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

4.4 Underskott i avgiftsunderlaget

Enligt kommunallagens likställighetsprincip kan kommunen inte reducera för matkostnad eller hyra i relation till inkomst utan särskilt lagstöd. Sådant lagstöd finns inte. Den enskilde som, efter att ha betalat mat och hyra, inte har tillräckligt med pengar kvar till sin försörjning skall hänvisas till att söka försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen. Personer som är 65 år och äldre hänvisas till Pensionsmyndigheten för ansökan om äldreförsörjningsstöd.

4.4 Beslut

Beslut om förbehållsbeloppet fattas på delegation av avgiftshandläggare.

5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper

5.1 Ensamboende

Samtliga inkomster, tillgångar och utgifter enligt ovan ligger till grund för avgiftsberäkning.

5.2 Makar och registrerade partner

Makars inkomster skall slås samman och delas på två. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. För makar/registrerade partners i gemensamt hushåll, beräknas den sammanlagda inkomsten som därefter delas lika. Med makar jämställs personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden och har gemensamma barn. För makar som lever åtskilda på grund av att en av makarna bor i särskilt boende/enskilt vårdhem, skall den sammanlagda nettoinkomsten ligga till grund för avgiftsberäkningen.

5.3 Sammanboende

För sammanboende beräknas inkomsterna var för sig, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet dem emellan. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

6. Bostadskostnader

6.1 Förbehåll för bostadskostnad

För att hyran skall få tillgodoseas i förbehållsbeloppet skall bostadstillägg för äldre sökas hos Pensionsmyndigheten eller bostadsbidrag för övriga hos Försäkringskassan. Beslutet lämnas till avgiftshandläggaren. Inkommer inte något beslut, sätts hyreskostnaden till 0 kronor/månad.

6.2 Beräkning av boendekostnad

Nettobostadskostnad

Vid avgiftsberäkning skall den enskildes nettobostadskostnad avräknas från nettoinkomsten. Med nettobostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden minskad med samtliga former av bostadsbidrag som den enskilde får.

Beräkning av bostadskostnaden följer Pensionsmyndigheten PFS.

Hyreslägenhet: Aktuellt hyresbelopp. Vid hyrd bostad med kallhyra beräknas värmekostnaden enligt Försäkringskassans schablon för beräkning av bostadstillägg

Bostadsrättslägenhet: Aktuellt hyresbelopp plus 70 % av ränta på eventuell låneskuld som avser bostadsrätten

Eget enfamiljshus: Kostnader för uppvärmning och drift efter ett fast krontal per kvm enligt Försäkringskassans schablon. plus 70 % av ränta för eventuella lån som avser fastigheten plus fastighetsavgift.

Eget tvåfamiljshus: Samma som för enfamiljshus, men minskat med hyresintäkter för den uthyrda lägenheten.

Eget flerfamiljshus eller andelshus: Enligt belopp som framgår av senaste deklaration samt tillägg för eventuell uppvärmningskostnad.

Jordbruksfastighet: Driftskostnader och lånekostnader beräknas för fastighetens bostadsbyggnad enligt samma grunder som för enfamiljshus. Fastighetsavgift beräknas på den del av taxeringsvärdet som avser bostadsbyggnad dock högst 0,75 procent av bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet.

Fri bostad: Enligt de regler som gäller för fri bostad vid taxering till statlig inkomstskatt.

Parboende

Enligt 4 kap. 1 c § SoL har makar rätt att fortsätta sammanbo om den ena parten beviljas särskilt boende. Om den medboende beviljas hemtjänstinsatser omfattas han av avgiftsreglerna enligt sitt eget biståndsbeslut. Medboende, som inte har egna biståndsinsatser, omfattas inte av avgiftsreglerna i 8 kap. SoL. Kostnader för exempelvis mat, förbrukningsvaror etc tas ut med stöd av 8 kap kommunallagen (1991:900) och självkostnadsprincipen är styrande för storleken på beloppen i avtalet. Avgifter som tas ut för tjänster som inte anses vara social omsorg enligt mervärdesskattelagen (1994:200), omfattas som regel inte av undantaget från mervärdesskatt. Om den medboende har egen lägenhet tas hyra ut enligt hyreskontrakt. Medboende debiteras samma matkostnad som boende med biståndsbeslut.

7. Förbehållsbelopp – minimibelopp

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp plus nettobostadskostnaden.

I socialtjänstlagen anges ett lägsta belopp (minimibelopp) som skall täcka den enskildes normala levnadskostnader, förutom boendekostnaden. Därutöver fastställs förbehållsbeloppet individuellt utifrån den enskildes faktiska situation.

Förbehållsbeloppet = minimibeloppet + den faktiska boendekostnaden.

Den enskilde skall utöver minimibeloppet förbehållas medel för sin netto-boendekostnad innan avgift får tas ut.

7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet

Med minimibelopp avses de medel den enskilde behöver för sitt personliga behov utöver avgifter och bostadskostnader. Beloppen för posterna beräknas enligt Konsumentverkets beräknade hushållskostnader och aktuellt basbelopp.

7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibeloppet

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolftedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet.

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolftedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet.

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader till exempel för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör sådana levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 procent. En individuell prövning av nivån på

tillägget måste dock alltid göras (proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre- och handikappomsorg s. 41).

Minimibeloppet är ett lagstadgat lägsta belopp som den enskilde har rätt till för personligt bruk. Minimibeloppet är baserat på konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader för innevarande år. De skäliga levnadskostnaderna omfattar de varor och tjänster som hushållen vanligen behöver för att klara vardagens behov.

I det fall den enskilde har varaktiga merkostnader som inte ryms inom minimibeloppet skall kommunen ta hänsyn till detta i en individuell prövning av schablonbeloppet. Utgångspunkt för beräkning av minimibeloppet är det prisbasbelopp som årligen fastställs av riksdagen.

7.3 Individuell prövning av minimibeloppet

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp fastställs efter en individuell prövning. Kommunen godtar den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög. En förutsättning för att den enskilde ska ha rätt till ett högre minimibelopp är dock att behovet av ytterligare medel är varaktigt (prop. 2000/01:149 s. 59).

Om en person har kostnader för god man eller andra kostnader på grund av särskilda omständigheter, som varar minst ett år och överstiger 200 kr/mån ska förbehållsbeloppet höjas i skälig omfattning efter gjord ansökan.

Som exempel kan nämnas;

- Merkostnader för livsmedel, till exempel specialkost
- Underhållskostnader för barn
- Kostnader för god man

Vid beräkning av behov utöver minimibeloppet skall hänsyn tas till att en del utgifter kan finansieras via handikappersättningen.

Hänsyn tas ej till lånekostnader och räntor (annat än vid beräkning av boendekostnader)

Höjning av minimibeloppet beviljas för högst ett år, varefter omprövning skall ske. Detta görs i samband med den årliga omräkningen av avgiftsbeslutet. Omprövning kan även ske under löpande kalenderår om förhållanden som påverkar avgiften förändras.

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/2001:149 s.40-41).

Vid särskilda boende betalas en fast summa varje månad för mat. I minimibeloppet ingår SKL: s årliga kostnad för livsmedel. Den resterande summan är inte livsmedel och därför höjs minimibeloppet. Denna justering görs per automatik.

Från minimibeloppet görs avdrag för de poster som ingår i boendet samt hushållsel om den ingår i hyran.

För personer i kommunens särskilda boendeformer med boende med heldygnsomsorg skall en generell minskning av förbehållsbeloppet göras med sådana kostnadsposter som ingår i hyran och avgifter. Till dessa kan följande saker höra;

- Möbler och husgeråd
- TV-avgift, dagstidning
- Viss fritidsverksamhet
- Förbrukningsvaror

8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse

8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader

Den som fått anvisad lägenhet i särskilt boende kan få hyran jämkad. Under uppsägningstid, längst 3 månader, kan lägsta hyresbeloppet jämkas för de som inte har hög inkomst så att förbehållsbeloppet garanteras. Ansökan skall inkomma till kommunen inom 6 månader sett från inflyttningdagen. Uppgifter som ligger till grund för ansökan är inflyttningdag och 3 månader bakåt. De som har förmögenhet som överstiger 2x prisbasbeloppet ska ta förmögenheten i anspråk för täckande av dubbelhyra.

Eventuell jämkning påverkas av förmögenhet överstigande två prisbasbelopp.

Saknas medel till annan dubbel bokostnad än vad som avses ovan, efter nedsättning av avgift för hemtjänst, hänvisas den enskilde att söka försörjningsstöd.

8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar

Vid beräkning av inkomst för makar och registrerade partners skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster (tudelningsprincipen).

Vid beräkning av inkomst för sambor räknas inkomsterna alltid var för sig, då det inte finns lagstadgad underhållsskyldighet sambor emellan.

När en av sammanlevande makar flyttar till ett särskilt boende, beräknas pension och bostadstillägg som för ensamstående, vilket innebär en höjning av inkomsten. Vid beräkning av avgiftsunderlag gäller dock fortfarande tudelningsprincipen vad gäller inkomsterna. Tudelningsprincipen gäller dock ej för bostadstillägg (vid skilda hushåll), utan detta upptas till fastställt belopp för respektive maka/make vid beräkningen av avgiftsunderlag.

Om makan/maken flyttar till särskilt boende och den kvarboende makan/maken trots tudelningsprincipen, inte har tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och bostadskostnad, frångår man tudelningsprincipen. Vid beräkningen av avgiftsunderlag tas hänsyn till båda makarnas inkomster och utgifter och nedsättning av hemtjänstavgiften kan ske för att tillse att den kvarboende makan/maken har kvar medel motsvarande sin boendekostnad och förbehållsbelopp (kvarboendeskydd).

Om den kvarboende makan/maken inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, innebär kvarboendeskyddet att en ekonomisk utredning måste göras även för den kvarboende makan/maken. Kvarboende maka/make som inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, skall förbehållas

tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och skälig bostadskostnad. Som skälig bostadskostnad används samma beräkningsgrund som för uträkning av högsta möjliga bostadstillägg enligt socialförsäkringsbalken. Tudelningsprincipen frångås på samma sätt som beskrivs i stycket ovan.

9. Debitering av avgifter

Alla avgifter debiteras en gång per månad, i efterskott.

Vid inflyttning till särskilt boende tas hyra ut från och med att bostaden/rummet ställs till förfogande enligt beslut till och med enligt hyreskontraktets varaktighet. Avgifter för vård och omsorg och mat debiteras från och med verklig inflyttningsdag till och med dagen då insatsen avslutas.

10. Omprövning och ändring av avgifter

10.1 Årlig omprövning

Omräkning av avgifterna sker årligen med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, pensioner, skattebestämmelser och inkomstuppgifter. Avgiften skall enligt 8 kap. 9 § SoL, räknas om utan föregående underrättelse om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet i enlighet med punkt 1.1.

Ändring av beslut om avgift ska ske när omständigheterna förändrats

Retroaktiv rättelse av avgifter

När Försäkringskassan utbetalar retroaktivt bostadstillägg eller retroaktiv pension rättas avgiften närmaste aktuella debiteringsmånad. Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga avgiften beror på att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller inte lämnat uppgift. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen återbetalas avgiften för tid upp till tio år.

11. Överklagande

11.1 Överklagande av kommunens avgiftssystem

Beslut om kommunens **avgiftssystem** för socialförvaltningen fattas av kommunfullmäktige. Kommunens taxebeslut kan överklagas (inom tre veckor) av alla kommunmedlemmar och bli föremål för s.k. laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen. Prövningen kan utmynna i att beslutet upphävs, men inte att beslutet ersätts med ett annat. Prop. 2000/01:149 sid. 50 och 61.

11.2 Överklagande av enskilt avgiftsbeslut

Socialnämndens individuella avgiftsbeslut får överklagas (inom tre veckor) hos allmän förvaltningsdomstol genom så kallat förvaltningsbesvär. Det gäller beslut om avgift och avgiftsförändring samt beräkning av avgiftsunderlag, boendekostnad och förbehållsbelopp. Överklagandet ska ske inom tre veckor från det att beslutet tillkännagivits. Beslutet kan endast överklagas av den som berörs av beslutet. Vid bifall till den klagande kan ett nytt beslut ersätta det överklagade beslutet. 16 kap. 3§, SoL, Prop. 2000/01:149 sid. 50-51 och 61.

Svar på initiativärende avseende att flagga i solidaritet med Israel

Sammanfattning

Johannes Luiga (KD) inkom 2023-10-16 med initiativärende om att kommunen i solidaritet med Israel flaggar med Israels flagga utanför kommunhuset.

Herrljunga kommun arbetar aktivt för att främja mänskliga rättigheter och kommunstyrelsens ordförande fördömer allt våld mot civila. Ordföranden gör dock bedömningen att det inte är en kommunal angelägenhet att ta ställning i internationella konflikter liksom mellan Israel och Hamas och väljer med anledning av detta att avstå från att hissa Israels flagga.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-10-26

Initiativärende daterat 2023-10-16

Ordförandens förslag till beslut

- Herrljunga kommun avstår från att hissa Israels flagga med hänvisning till att det ej anses vara en kommunal angelägenhet.
- Kommunstyrelsens förvaltning ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för flaggning i Herrljunga kommun.

Mats Palm (S)

Ordförande kommunstyrelsen

Ärende 13

Från: [Mats Palm](#)
Till: [Katja Saari](#); [Moa Andersson](#)
Kopia: [Gunnar Andersson](#); [Emma Blomdahl](#)
Ärende: VB: Extra ärende på dagens kommunstyrelsemöte
Datum: den 16 oktober 2023 11:44:36

Hej Katja och Moa.

Jag fick detta initiativärende på mail idag klockan 08.25

Vi får hantera detta på beredning inför november-KS

Jag minns att vi tämligt nyligen har uppdaterat en flaggpolicy som vi som utgångspunkt kan kika på.

Diarieför gärna Johannes mail.

Tack för dagens KS.

Hälsn Mats.

Från: Johannes Luiga <johannes.luiga@gmail.com>
Skickat: den 16 oktober 2023 08:25
Till: Mats Palm <mats.palm@herrljunga.se>
Ämne: Extra ärende på dagens kommunstyrelsemöte

WARNING: Det här mejlet är skickat från en extern adress. Klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,

Jag yrkar på att ta upp ett extra ärende på dagens kommunstyrelsemöte gällande ett önskemål att kommunen i solidaritet ska flagga med Israels flagga utanför kommunhuset.

Vänliga hälsningar

Johannes Luiga, Kristdemokraterna

Mvh
Johannes Luiga
070-1712407

Förslag till remissvar från Herrljunga kommun gällande samrådsunderlag för Bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun

Sammanfattning

Herrljunga kommun har inbjudits att lämna synpunkter i samrådsskedet gällande förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023-2027. Av remitterade dokument framgår vilka nationella och regionala mål som Vårgårda kommun anser är mest relevanta för bostadsförsörjningen, hur bostadsbehoven ser ut i kommunen och hur Vårgårda avser använda de verktyg kommunerna har att tillgå för att påverka bostadsförsörjningen. Programmet är uppdelat i tre delar: en riktlinje (som beskriver mål, strategier och verktyg kommunen avser använda), en handlingsplan (med en precisering av åtgärder) och en befolknings- och bostadsanalys (som beskriver historik och nuläge på bostadsmarknaden och i befolkningen i kommunen). Remiss inkom till Herrljunga kommun den 6 oktober 2023 och sista svarsdatum är 1 december 2023.

Förvaltningen ser att förslagen kan ha viss indirekt påverkan på Herrljunga (till exempel genom den gemensamma bostadsmarknaden), men de förslag som framförs bedöms inte ha omfattande eller direkt påverkan på Herrljunga kommun utan påverkar i första hand det interna arbetet i Vårgårda kommun. Förvaltningen föreslår därför att bifogat förslag till remissvar godkänns och sänds till Vårgårda kommun som Herrljungas yttrande i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2023-10-27
- Förslag på remissvar i ärendet från Herrljunga kommun, daterad 2023-10-27
- Remissbrev "Samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027" (ej daterat)
- Riktlinjer för bostadsförsörjningen 2023-2027, samrådsversion (ej daterad)
- Handlingsplan 2023-2027, samrådsversion (ej daterad)
- Befolknings- och bostadsanalys 2023-2027 (ej daterad)

Förslag till beslut

Förslag till remissvar godkänns och sänds som Herrljunga kommuns yttrande i ärendet till Vårgårda kommun.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Remissvar i samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027

Sammanfattning

Herrljunga kommun har inbjudits att lämna synpunkter i samrådsskedet gällande förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023-2027. Av remitterade dokument framgår vilka nationella och regionala mål som Vårgårda kommun anser är mest relevanta för bostadsförsörjningen, hur bostadsbehoven ser ut i kommunen och hur Vårgårda avser använda de verktyg kommunerna har att tillgå för att påverka förutsättningen för bostadsförsörjningen. Kommunens mål är att (i) Vårgårda ska ha ett bostadsbyggande som möjliggör och tillgodoser en befolkningsökning till 13 000 invånare 2027, (ii) Det ska finnas ett varierat bostadsbestånd som möter behov och efterfrågan för alla grupper och en geografisk spridning av olika bostadstyper i hela kommunen, (iii) Ny bostadsbebyggelse ska lokaliseras med god tillgänglighet till infrastruktur, service, skola, rekreationsområden och med goda möjligheter att resa hållbart med kollektivtrafik, gång och cykel och att (iv) Boendemiljöerna i Vårgårda ska vara levande, trivsamma och trygga för alla, och Vårgårdas centrum ska vara livfullt med en blandning av bostäder och verksamheter.

Beslutsunderlag

Remiss inkom till Herrljunga kommun den 6 oktober 2023. Remissen består av ett mejl samt följande underlag:

- Remissbrev "Samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027" (ej daterat)
- Riktlinjer för bostadsförsörjningen 2023-2027, samrådsversion (ej daterad)
- Handlingsplan 2023-2027, samrådsversion (ej daterad)
- Befolknings- och bostadsanalys 2023-2027 (ej daterad)

Synpunkter

Herrljunga kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på bostadsförsörjningsprogrammet. En väl fungerande bostadsmarknad påverkar även utanför kommunens gränser, och bostadsförsörjningen är på så sätt en gemensam angelägenhet för våra två kommuner.

Herrljunga kommun bedömer att det kan finnas en motsägelse mellan det andra och det tredje av de mål som föreslås i riktlinjen, vilket också fortplantar sig i de strategier kommunen anger sig vilja använda sig av. Vårgårda kommun framhåller att det ska finnas en geografisk spridning av olika bostadstyper i hela kommunen, samtidigt som ny bostadsbebyggelse ska lokaliseras så att de ger ett ökat underlag för service och hållbart resande. Dessa två måste inte stå i motsättning till varandra, men kan göra det, och kan därför vinna på att preciseras tydligare och/eller förhållas till varandra tydligare. Herrljunga kommun ser positivt på upplägget där riktlinjerna och målen presenteras tydligt sammanfattat i ett dokument, medan handlingsplanen och befolknings- och bostadsanalysen är separata dokument. Det gör programmet överskådligt och lättanvänt.

Eftersom de åtgärder och strategier som föreslås är av sådan natur att Herrljunga kommun inte bedömer att de har en direkt påverkan på Herrljunga, utan i första hand påverkar Vårgårda kommuns interna arbete, har Herrljunga kommun inget att erinra mot att förslag till riktlinjer antas.

Ärende 14

Från: Ida Bryngelsson <ida.bryngelsson@vargarda.se>
Skickat: 2023-10-06 07:53
Till: Ida Bryngelsson <ida.bryngelsson@vargarda.se>
Ämne: Samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun
Bilagor: Remissbrev, samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram.pdf, Riktlinjer för bostadsförsörjningen, samråd, 2023.pdf, Handlingsplan, samråd, 2023.pdf, Befolknings- och bostadsanalys, samråd, 2023.pdf

WARNING: Det här mejlet är skickat från en extern adress. Klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,

Kommunstyrelsen i Vårgårda kommun beslutade 2023-09-27 § 185 att skicka ut förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027 på samråd.

Samrådet pågår **6 oktober till 1 december 2023**. Synpunkter på förslaget lämnas skriftligen till kommunen@vargarda.se, senast den 1 december 2023.

Med vänlig hälsning,

Ida Bryngelsson
Samhällsplanerare
Tfn: 0322-600 658
E-post: ida.bryngelsson@vargarda.se
www.vargarda.se

Vårgårda kommun

När du skickar e-post till Vårgårda kommun behandlar vi dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen. <http://www.vargarda.se/personuppgifter>

Bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun

Riktlinjer för bostadsförsörjningen

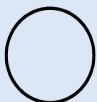
2023 - 2027

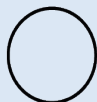
Samrådsversion

Riktlinjer

Handlingsplan

Analys

Vårgårda kommun

Innehåll

Inledning	2
Läsanvisning	3
Syfte	3
Process	3
Nationella, regionala och lokala mål med koppling till bostadsförsörjningen.....	4
Agenda 2030	4
Nationellt mål för boende och samhällsplanering.....	4
Mål för funktionshinderspolitiken	4
Mål för jämställdhetspolitiken	5
Mål för integrationspolitiken	5
Sveriges miljömål	5
Vision Västra Götaland – Det goda livet	5
Vision för Vårgårda kommun – Den goda kommunen med 13 000 invånare 2027	6
Budget och verksamhetsplan 2023–2025	6
Riktlinjer för bostadsbyggande och bostadsutveckling.....	8
Mål.....	8
Strategier	8
Bostadsbehov	11
Slutsatser av befolknings- och bostadsanalys	11
Beräkning av bostadsbehovet.....	12
Kommunens verktyg	14
Markinnehav och strategisk markpolitik.....	14
Markanvisning	14
Tomtkö.....	14
Förädling av mark.....	14
Detaljplan och områdesbestämmelser.....	15
Översiktsplan	15
Lokalförsörjning	15
Allmännyttigt bostadsbolag	16
Referenser	18

Inledning

Riktlinjer för bostadsförsörjning utgör ett viktigt verktyg för att utveckla och förvalta kommunens bostadsbestånd. Bostaden är en social rättighet och en förutsättning för delaktighet i samhället, och alla människor ska ha möjlighet att bo i goda bostäder och att kunna välja bostad efter behov.

Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar är det kommunernas huvudansvar att planera för bostadsförsörjningen. Det ska bland annat göras genom att anta riktlinjer. Riktlinjerna ska redovisa kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, hur kommunen planerar för att nå uppsatta mål, samt hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Uppgifterna ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Vårgårda är en del av en expansiv region där det finns en vilja att öka invånarantalet. Bostadsplanering är en strategiskt viktig fråga för kommunen. Goda bostäder och boendemiljöer som möter behov och efterfrågan är en förutsättning för såväl tillväxt som välfärd.

Bostadsbyggandet spelar även en viktig roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Genom bebyggelse i strategiskt goda lägen med god tillgång till service, tjänster och hållbara trafikslag kan antalet bilresor minskas, medan viktig jord-, skogs- och naturmark kan bevaras för framtida bruk. Vidare kan ett strategiskt bostadsbyggande skapa förutsättningar för ett mer socialt hållbart samhälle.

Bostadsbyggande spelar även en viktig roll när det gäller att gestalta och ge form åt städer och samhällen och därigenom skapa miljöer där människor möts, är trygga och trivs. För att samhället skall utvecklas väl krävs att bostadsbyggandet och befolkningsutvecklingen håller jämna steg. En strategisk bostadsutveckling är en förutsättning för att nå Vårgårdas vision om den goda kommunen med 13 000 invånare 2027.

Läsanvisning

Bostadsförsörjningsprogrammet utgörs av tre delar.

- Del ett, *Riktlinjer för bostadsförsörjningen*, presenterar kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Del ett innehåller även nationella, regionala och lokala mål och styrdokument med koppling till bostadsförsörjning, slutsatser om bostadsbehovet utifrån Befolknings- och bostadsanalysen, samt kommunens verktyg för bostadsförsörjning.
- Del två, *Handlingsplan*, innehåller åtgärder för bostadsförsörjningen samt pågående och planerade projekt för bostadsbyggande.
- Del tre, *Befolknings- och bostadsanalys*, fungerar som underlag för de mål, strategier och prioriteringar som görs. Analysen utgörs av Vårgårdas befolknings- och bostadsstruktur, marknadsförutsättningar samt lägesbeskrivning och behov framåt för olika grupper på bostadsmarknaden.

Syfte

Bostadsförsörjningsprogrammet är kommunens övergripande styrmedel i planeringen för bostadsförsörjning, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Bostadsförsörjningsprogrammet pekar ut riktningen för kommunens strategiska bostadsbyggande och utgör ett underlag i detaljplanering, översiktsplanering och andra beslut om åtgärder som rör bostadsfrågor i den kommunala verksamheten.

Process

Vårgårda kommuns senast antagna riktlinjer för bostadsförsörjning antogs av kommunfullmäktige 2012. Vid aktualitetsprövningen av översiktsplanen 2016 konstaterades att riktlinjerna var i behov av revidering och arbetet påbörjades 2017. Processen har letts av samhällsbyggnad genom bygg- och miljöenheten, i samverkan med enheterna fastighet, strategisk planering och utveckling, socialtjänst, vård och omsorg och Vårgårda Bostäder.

Nationella, regionala och lokala mål med koppling till bostadsförsörjningen

Agenda 2030

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling har antagits av världens länder, och syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Hållbar stadsutveckling utgår från en helhetssyn på hur städer ska omfatta både miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensioner. Planeringen ska verka för att åstadkomma goda livsmiljöer, det vill säga väl fungerande och robusta städer som utformas så att de är till för alla.

Globala målen för hållbar utveckling

Nationellt mål för boende och samhällsplanering

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Mål för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Mål för jämställdhetspolitiken

Jämställdhetspolitikens övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Följande delmål har särskild relevans för bostadsförsörjningen:

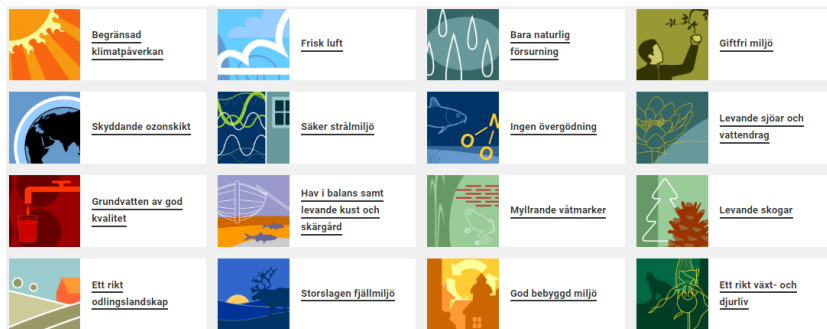
- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete.

Mål för integrationspolitiken

Regeringens mål för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

Sveriges miljömål

De 16 miljömålen ligger till grund för den svenska miljöpolitiken. Länsstyrelsen Västra Götaland har utifrån dem tagit fram regionala tilläggs mål. Inom miljömålet God bebyggd miljö har de exempelvis nio tilläggs mål inom hållbara färdmedel, ekosystemtjänster i den fysiska planeringen, bevarande av kulturhistoriska värden och minskad energianvändning i bostäder och lokaler.

Sveriges 16 miljökvalitetsmål

Vision Västra Götaland – Det goda livet

”Det goda livet” är Västra Götalandsregionens vision, framtagen i samarbete med kommunerna i de fyra kommunalförbunden. Visionens utgångspunkt är fyra generella perspektiv som ska genomsyra allt: Den gemensamma regionen, Jämställdhet, Integration och Internationalisering. I visionen finns fem fokusområden, dit huvuddelen av utvecklingsarbetet inriktas:

1. Ett livskraftigt och hållbart näringsliv,
2. Ledande i kompetens och kunskapsutveckling,
3. Infrastruktur och kommunikationer med hög standard,
4. En ledande kulturregion
5. En god hälsa.

Vision för Vårgårda kommun – Den goda kommunen med 13 000 invånare 2027

Vårgårda kommuns vision – Den goda kommunen med 13 000 invånare 2027 - har arbetats fram av politiker och medarbetare tillsammans med representanter från näringsliv och civilsamhälle, och antogs av kommunfullmäktige i oktober 2015. I den ingår en beskrivning i form av visionsberättelsen som talar om vad "den goda kommunen" innebär. Visionen anger fyra prioriterade fokusområden som beskriver hur Vårgårda ska ges förutsättningar för att utvecklas, växa och ge värde för den goda kommunen: attraktivt boende, utvecklande skola, konkurrenskraftigt näringsliv och hållbar miljö. Fokusområdet Attraktivt boende delas in i tre delområden:

Tätorten

- Med tillgång till lägenheter
- Med gröna miljöer: "Den gröna småstaden"
- Med god tillgång till upplysta gång- och cykelvägar
- Med skapandet av attraktiva boendemiljöer längs med Kyllingsån
- Där jag lever storstadsnära

Fagrabo

- Med en mångfald av boendetyper
- Med närhet till naturen
- Med närhet till skola och barnomsorg
- Med den infrastruktur och de kommunikationer jag behöver för att leva hållbart
- Med boenden av olika karaktär vilket gör att jag hittar ett boende som passar min livsstil

Landsbygden

- Med en mångfald av boendetyper
- Med möjlighet att köpa tomter i attraktiva lägen
- Med möjlighet att bo sjönära
- Där vi skapar nya attraktiva bostadsområden längs med gamla E20
- Där jag kan hitta boende utifrån mina egna behov och önskemål

Budget och verksamhetsplan 2023–2025

I kommunens budget och verksamhetsplan bryts visionens fokusområde Attraktivt boende ner i två inriktningsmål med tre delmål:

- Vårgårda kommun ska ha en mångfald av boenden i attraktiva och goda livsmiljöer.
- Vårgårda kommun ska öka antalet invånare.

Delmål 1

Antalet invånare i Vårgårda ska bli fler.

Mätmetod	Målvärde			Utfall tidigare år		
	2023	2024	2025	2020	2021	2022
Ökningen av antalet invånare per år	≥130	≥130	≥130	136	234	Mål 100

Strategi för att nå delmålet

Arbete behöver ske i enlighet med fokusområdena i visionen där arbetet med FÖP är en viktig del. Detta är en förutsättning för att ta fram fler detaljplaner för villatomter. Riktlinjer för bostadsförsörjning pekar ut lämpliga områden för bebyggelse.

Samarbetet med bostadsmarknadens aktörer är fortsatt viktigt, genom att arbeta tillsammans stärks Vårgårdas attraktionskraft.

Delmål 2

Antalet lägenheter/villor i Vårgårda kommun ska öka.

Mätmetod	Målvärde			Utfall tidigare år		
	2023	2024	2025	2020	2021	2022
Antalet nya lägenheter/villor per år	≥65	≥65	≥65	65	107	Mål ≥65

Strategi för att nå delmålet

Kommunens möjligheter att uppnå målet beror givetvis delvis på efterfrågan men kommunen kan även påverka resultatet genom att ha en god planberedskap och en kundfokuserad process för de intressenter som vill bygga i Vårgårda kommun. Planberedskap bör finnas både för kommunal mark, och för mark som ägs av privata aktörer. Intressenter, vare sig det är enskilda som vill köpa en tomt eller kommersiella aktörer som vill exploatera större områden, ska mötas av en effektiv, kundfokuserad och sammanhållen organisation genom hela processen.

Delmål 3

Det ska finnas byggklara tomter i Vårgårda kommun.

Mätmetod	Målvärde			Utfall tidigare år		
	2023	2024	2025	2020	2021	2022
Antalet tillgängliga byggklara småhustomter som kommunen kan förmedla	>25	>25	>25	0	5	Mål >25

Strategi för att nå delmålet

Försäljningen av tomter avsedda för villor har ökat kraftigt de senaste åren och det är en utmaning för kommunen att kunna planera för byggklara tomter i den utsträckning som efterfrågan har ökat. Flera planarbeten är påbörjade och planprogrammet för kommunens framtida område, Fagrabo, ska förhoppningsvis säkerställa en god tillgång även på längre sikt. För att ytterligare kunna leva upp till målet behöver kommunen se över framtida strategiska markköp. Förutom nya områden bör möjligheten att stycka av enstaka tomter, särskilt utanför detaljplanerat område, ses över.

Det är viktigt att det finns en bred förankring kring de målsättningar och styrdokument som påverkar kommunens utveckling inom bostadsbyggandet, i allt från översiktlig planering till riktlinjer för bostadsförsörjning och exploatering. På så sätt kan förverkligandet av målet och dess intentioner genomföras på ett effektivt sätt.

Under 2023 pågår ett arbete där målformuleringar i Budget och verksamhetsplan ses över.

Riktlinjer för bostadsbyggande och bostadsutveckling

Mål och strategier har tagits fram med utgångspunkt i de mål på nationell, regional och kommunal nivå som har koppling till bostadsförsörjningen och i de slutsatser som kan dras från befolknings- och bostadsanalysen. Bostadsbyggande och utveckling av boende- och livsmiljöer i hela kommunen är en förutsättning för att nå visionen om den goda kommunen med 13 000 invånare 2027, och den är därför en utgångspunkt i mål och riktlinjer. I *Del 2: Handlingsplan* bryts strategierna ner i åtgärder.

Mål

- **Vårgårda kommun ska ha ett bostadsbyggande som möjliggör och tillgodoser en befolkningsökning till 13 000 invånare 2027.**
- **Det ska finnas ett varierat bostadsbestånd som möter behov och efterfrågan för alla grupper och en geografisk spridning av olika bostadstyper i hela kommunen.**
- **Ny bostadsbebyggelse ska lokaliseras med god tillgänglighet och närhet till infrastruktur, service, skola, rekreationsområden och med goda möjligheter att resa hållbart med kollektivtrafik, gång och cykel.**
- **Boendemiljöerna i Vårgårda kommun ska vara levande, trivsamma och trygga för alla, och Vårgårda centrum ska vara livfullt med en blandning av bostäder och verksamheter.**

Strategier

För att nå målen för bostadsbyggande och bostadsutveckling finns ett antal strategier för varje mål. Samma strategier kan ibland röra flera målområden.

- **Vårgårda kommun ska ha ett bostadsbyggande som tillgodoser och möjliggör en befolkningsökning till 13 000 invånare 2027.**

Kommunen ska

- ha en aktuell översiktsplan som pekar ut lämpliga områden för bostäder i hela kommunen och ger vägledning för hållbar bostadsutveckling.
- främja bostadsutveckling genom att arbeta strategiskt och långsiktigt med översiktsplanens utpekade utvecklingsområden för bostäder och områden med förutsättningar för ett ökat underlag för service och hållbart resande.
- ha en god planberedskap för bostadsbyggande, och balans mellan planreserv och genomförande.

- tillsammans med marknadens aktörer identifiera lämpliga och attraktiva bostadslokaliseringar som skapar investeringsvilja och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen.
 - bedriva en aktiv markpolitik för att effektivare kunna planera för ny bostadsbebyggelse och kunna förverkliga intentioner i antagna styrdokument.
 - samordna bostadsbyggnation med utbyggnad av kommunal infrastruktur såsom VA, vägar, gång- och cykelvägar och service såsom skola och förskola.
- **Det ska finnas ett varierat bostadsbestånd som möter behov och efterfrågan för alla grupper och en geografisk spridning av olika bostadstyper i hela kommunen.**

Kommunen ska

- planera för en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer och bostadstyper för att möta behov och önskemål hos olika grupper och skapa attraktiva och blandade boendemiljöer. Vid förtätning och planering av nya bostadsområden ska en blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar eftersträvas inom området och i förhållande till omgivningen.
 - verka för att det ska finnas bostäder som alla grupper, inklusive socioekonomiskt svaga grupper, kan efterfråga.
 - tillsammans med det kommunala bostadsbolaget verka för att tillgodose behovet av bostäder för olika grupper.
 - verka för att mindre bostäder som möter behoven hos exempelvis unga byggs.
 - verka för att det ska finnas olika former av bostäder som möter äldres behov, både på den ordinarie bostadsmarknaden och i kommunal regi.
- **Ny bostadsbebyggelse ska lokaliseras med god tillgänglighet och närhet till infrastruktur, service, skola, rekreationsområden och med goda möjligheter att resa hållbart med kollektivtrafik, gång och cykel.**

Kommunen ska

- samordna bostadsbyggnation med utbyggnad av kommunal infrastruktur såsom VA, vägar, gång- och cykelvägar och service såsom skola och förskola.

- tillsammans med marknadens aktörer identifiera lämpliga och attraktiva bostadslokaliseringar som skapar investeringsvilja och goda boendemiljöer i hela kommunen.
- planera ny bostadsbebyggelse med en täthet som passar det geografiska läget och hushåller med mark- och samhällsekonomiska resurser.
- **Boendemiljöerna i Vårgårda kommun ska vara levande, trivsamma och trygga för alla, och Vårgårda centrum ska vara livfullt med en blandning av bostäder och verksamheter.**

Kommen ska

- planera för en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer och bostadstyper för att möta behov och önskemål hos olika grupper och skapa attraktiva och blandade boendemiljöer. Vid förtätning i befintliga och planering av nya bostadsområden ska en blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar eftersträvas inom området och i förhållande till omgivningen.
- verka för att ytor för nya bostäder i centrumnära lägen frigörs genom att möjliggöra flytt av verksamheter till verksamhetsområden
- utveckla och förbättra befintliga boendemiljöer i samverkan med det kommunala bostadsbolaget och privata fastighetsägare.
- planera för en god tillgång till en mångfald av mötesplatser för informella möten mellan generationer, social tillhörighet och kulturell bakgrund.
- planera för att boendemiljöer utformas på ett sätt som främjar trygghet och med god gestaltning som uppmuntrar till rörelse, liv och möten.

Bostadsbehov

Slutsatser av befolknings- och bostadsanalys

Befolkningsprognosen visar att Vårgårda kommun kommer fortsätta att växa, i tätorter såväl som på landsbygden. Den största ökningen förväntas dock i centralorten Vårgårda och på landsbygden med närhet till Vårgårda tätort och kommundelarna mot Alingsås och Borås. Kommunen har och förväntas fortsätta ha ett positivt flyttnetto, där den största gruppen inflyttande är åldersgrupperna 0–19 och 25–45. För gruppen unga vuxna, 20–25, är utflyttningen högre än inflyttningen. Befolkningen i Vårgårda är, jämfört med riket, förhållandevis ung men gruppen äldre växer och framåt ökar försörjningskvoten vilket innebär att andelen äldre och yngre växer i förhållande till andelen i arbetsför ålder.

Kommunens totala bostadsbestånd består till en övervägande del av äganderätter, därefter hyresrätter och en mindre andel bostadsrätter. I bostadsbyggandet de senaste åren har dock en ökning av andelen bostadsrätter kunnat skönjas. Bostadspriserna har ökat i Vårgårda de senaste åren, vilket är en utveckling som kan ses även i grannkommunerna, även om det osäkra läget som råder på bostadsmarknaden påverkar även Vårgårda.

Bland de grupper som kommunen har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för eller som generellt har en svagare ställning på bostadsmarknaden, identifieras bland annat ett behov mindre bostäder med lägre kostnader, av bostäder som möter behoven hos äldre och därmed kan skjuta upp behovet av särskilt boende och av olika former av bostäder för personer med funktionsnedsättning. Kommunen planerar även för ett nytt särskilt boende som ska möta behovet för den ökande andelen äldre invånare. Vidare identifieras ett behov av att fortsätta arbeta långsiktigt i samverkan och dialog mellan olika verksamheter i kommunen, det kommunala bostadsbolaget och andra aktörer på bostadsmarknaden.

Jämfört med liknande kommuner i samma kommungrupp (pendlingskommuner nära mindre stad/tätort) har Vårgårda generellt sett en lägre grad av bostadsbrist utifrån Boverkets mått, men det finns hushåll som på olika sätt har en osäker boendesituation, svårt att bära sina boendekostnader och svårt att hitta en rimlig bostad som passar deras behov. Detta yttrar sig framför allt genom en något högre grad av trångboddhet samt något fler hushåll med hemmaboende vuxna barn i Vårgårda än i kommungruppen i stort. Det gör att det finns ett behov av bostäder i olika storlek och till rimliga boendekostnader. Det kan tillgängliggöras genom nyproduktion som skapar rörlighet på bostadsmarknaden, men viktigt är också att bibehålla det befintliga bostadsbeståndet där det oftast går att hitta bostäder med lägre hyror och avgifter och arbeta för att fler ska kunna etablera sig på bostadsmarknaden.

Vårgårda har en övergripande positiv utveckling sett till befolkningstillväxt, men det finns tydliga skillnader i exempelvis inkomstnivåer, utbildningsnivå och boendeförhållanden, såsom trångboddhet, mellan olika områden i kommunen och framför allt inom Vårgårda tätort. Det finns även en ojämn geografisk spridning av olika typer av bostäder, som till viss del följer mönstret för skillnader i levnadsvillkor. För att motverka en segmenterad bostadsmarknad och boendesegregation, som innebär att grupper av individer med olika förutsättningar bor geografiskt åtskilda från varandra i exempelvis olika bostadsområden, behöver bostadsutvecklingen ske genom en nybyggnation av olika typer av bostäder och med en geografisk spridning som ökar blandningen i hela kommunen.

Beräkning av bostadsbehovet

Boverket och Länsstyrelsen i Västra Götaland framhåller hushållskvotmetoden vid en kvantitativ beräkning av bostadsbehovet i kommuner. Metoden har en demografisk utgångspunkt och baseras i hushållsförändringar, vilka beräknas med hjälp av befolkningsprognoser och så kallade hushållskvoter. Hushållskvoten är detsamma som antalet invånare dividerat med antalet hushåll, det vill säga den genomsnittliga hushållsstorleken i kommunen. Hänsyn tas också till eventuellt överskott av bostäder i form av lediga lägenheter samt rivningar av befintligt bostadsbestånd. Slutligen räknar man också med en bostadsreserv, då det bedöms behövas ett visst bostadsöverskott för att möjliggöra rörlighet på bostadsmarknaden.

Befolkningsförändring 2023-2027 (prognos)
+ 624

dividerat med

Antal personer per hushåll (SCB 2022)
2,32 personer

är lika med

Hushållsförändring 2023-2027 (prognos)
+ 269 hushåll

plus

Rivning av befintligt bestånd
0 bostäder

minus

Lediga lägenheter i allmännyttan
0 bostäder

plus

Bostadsreserv 0,6 % av prognosticerat antal hushåll 2027
33 bostäder

=

Behov av nya bostäder 2023-2027
302 bostäder

=

60 bostäder per år

Länsstyrelsen i Västra Götaland använder sig av en bostadsreserv på 0,6 % av det prognosticerade antalet hushåll.¹

Befolkningsprognosen indikerar att invånarantalet inte kommer växa i den takt som visionen har som målsättning, utan förutspår att Vårgårda år 2027 kommer att ha 12 892 invånare. En beräkning enligt hushållskvotmetoden ger att ett tillskott på 302 bostäder behövs fram till år 2027 för att möta den prognosticerade befolkningsökningen och med hänsyn till behovet av en bostadsbuffert. Det innebär att i snitt 60 bostäder behöver byggas årligen, vilket ligger i linje med kommunens antagna verksamhetsmål om att minst 65 bostäder ska vara inflyttningsklara årligen.

De senaste fem åren har det i snitt byggts 70 bostäder årligen i kommunen, men år 2022 sjönk antalet till 46 nya bostäder och det ekonomiska läget påverkar troligen bostadsbyggandet framåt.

Bostadsbehov utifrån kommunens vision

Vårgårda kommuns mål om 13 000 invånare 2027 innebär en ökning med närmare 732 personer mellan den 31 december 2022, då invånarantalet var 12 268, och 2027. Baserat på hushållskvotmetoden behöver kommunen planera för totalt omkring 350 nya bostäder de kommande åren för att uppnå visionen. Det ger ett behov av ca 70 bostäder årligen vilket är ungefär i linje men något högre än kommunens antagna budget- och verksamhetsmål.

¹ Länsstyrelsen Västra Götaland, 2015, [Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Västra Götalands län](#)

Kommunens verktyg

I detta avsnitt presenteras de viktigaste verktygen som står till kommunens förfogande och hur de används för att genomföra bostadsförsörjningsprogrammet och främja bostadsbyggande.

Markinnehav och strategisk markpolitik

Genom ett strategiskt markinnehav kan kommunen bedriva en aktiv bostadspolitik och har större möjlighet att verka för ett ändamålsenligt bostadsbyggande. Kommunens markinnehav ska på kort och lång sikt användas till bland annat utbyggnad av bostäder eller byte av mark för bostadsbyggande. Genom att aktivt arbeta med markinnehavet kan kommunen tillgodose behovet av mark för olika samhällsbyggnadsbehov. Kommunen behöver därför aktivt bevaka fastighetsmarknaden utifrån strategiska markförvärv och initiera markbyten.

Markanvisning

För mark som kommunen äger kan villkor i markanvisningsavtal styra inriktningen för bostadsbyggandet. En markanvisning är en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren rätt att under en begränsad tid och på givna villkor ensam förhandla med kommunen om förutsättningarna för genomförande av ny bebyggelse inom ett område som kommunen äger. Kommunens *Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal* är framtaget för att fastlägga de riktlinjer som ska gälla för att långsiktigt säkerställa erforderlig mark för samhällets expansion och att skapa en tydlighet i förvaltningen av kommunens mark.

Markanvisning i Vårgårda kommun sker enbart på mark där detaljplan finns eller processen med att ta fram en ny detaljplan har inletts.

Markanvisningsavtalet innehåller ansvars- och kostnadsfördelning, markpris, överenskommelse om upplåtelseform samt villkor för exploateringen. Markanvisning bör därför användas strategiskt i bland annat bostadsförsörjningssyfte för att möta bostadsbehoven hos bland annat socioekonomiskt svagare grupper och skapa bostadsområden med blandade upplåtelseformer och bostadstyper.

Tomtkö

Marknaden efterfrågar villatomter för såväl gruppbyggnation av småhus som för enskilt byggande. Förmedling av villaområden för gruppbyggnation sker genom markanvisning (se avsnitt ovan). Villatomter för enstaka småhus på mark som kommunen exploaterat förmedlas via tomtkön.

Förädling av mark

Kommunens samhällsplanering och markinnehav innebär att kommunen behöver hushålla med marken. Planläggning på såväl kommunal som privat mark behöver ske på ett ändamålsenligt och resurshushållande sätt. Marken ska räcka över lång tid och för många olika behov. Ett sätt är att förädla och

omvandla redan ianspråktagen mark. Kommunen strävar efter att genom planläggning och förädling skapa förutsättningar för ett bättre nyttjande av mark.

Kommunen ska aktivt verka i önskad riktning, enligt riktlinjerna för bostadsförsörjning, i rollen som initiativtagare, planläggande myndighet, i utbyggnad av infrastruktur, göra förberedande markplanering och markbyte, utbyggnad av kommunal service och markanvisning för bostäder samt exploatering för villatomtsområden.

Detaljplan och områdesbestämmelser

Genom detaljplan och områdesbestämmelser, som båda är juridiskt bindande, kan kommunen reglera användningen av mark- och vattenområden och bebyggelse. Kommunen har planmonopol, vilket innebär att det bara är kommunen som kan besluta om att ta fram och anta en detaljplan. För att bygga flera bostäder krävs i de flesta fall en ny eller ändrad detaljplan. Initiativ till att ta fram en detaljplan för bostäder kan tas av kommunen eller av en privat markägare eller bostadsutvecklare. Kommunstyrelsen ansvarar för framtagandet av detaljplaner, och Kommunfullmäktige beslutar om antagande.

En god planberedskap utifrån kommunens mål och ambitioner och som möter marknadens aktörer är viktig. Ett aktivt plan- och genomförandearbete bidrar till att stärka kommunens konkurrenskraft, och är en förutsättning för att tillgängliggöra mark för bostäder i strategiska lägen.

Översiktsplan

I översiktsplanen anger kommunen inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön, vilken vägleder kommande beslut om bland annat detaljplan och bygglov. Kommunen ska ha en aktuell översiktsplan för hela kommunen som speglar den politiska majoritetens uppfattning. I översiktsplanen pekas lämpliga områden för bostadsbebyggelse ut och strategier för hållbart bostadsbyggande anges. Översiktsplanen antas av Kommunfullmäktige.

Vårgårdas kommunövergripande översiktsplan antogs 2006 och aktualitetsförklarades 2016. Till översiktsplanen hör tematiska tillägg för vindbruk och LIS, landsbygdsutveckling i strandnära läge, och en fördjupning av översiktsplanen för Vårgårda tätort (antagen 2023) som ersätter översiktsplanen inom sitt geografiska område. Senast i september 2024 ska kommunen anta en planeringsstrategi som tar ställning till översiktsplanens aktualitet och fortsatt arbete med översiktsplanering.

Lokalförsörjning

Kommunen arbetar strategiskt med lokalförsörjning för att ha samsyn om de framtida lokalbehoven för kommunens verksamheter, däribland bostäder för särskilda grupper, och en god planering framåt. Med grund i verksamheternas

underlag för det egna lokalbehovet tillsammans med befolkningsprognoser och utbyggnadsplaner tar den förvaltningsövergripande lokalförsörjningsgruppen fram en samlad övergripande och långsiktig plan för lokalförsörjning som beslutas politiskt.

Allmännyttigt bostadsbolag

Kommunala allmännyttiga bostadsaktiebolag har ett lagstadgat syfte att främja kommunens bostadsförsörjning. Genom ett kommunalt allmännyttigt bostadsbolag har kommunen möjlighet att verka för ett ökat bostadsbyggande och påverka sammansättningen i bostadsutbudet. Det viktigaste styrmedlet mellan kommun och allmännyttigt bostadsbolag är ägardirektiven. Vårgårda Bostäder är Vårgårda kommuns kommunala bostadsbolag.

Ägardirektiven för Vårgårda Bostäder för perioden 2020–2027 antogs i Kommunfullmäktige och fastställdes i bolagsstämman 2020. Bolaget skall, enligt direktiven:

- Tillgodose att hyresbostäder, bostadsrätter och övriga lokaler finns att tillgå på konkurrenskraftiga villkor och till god teknisk och arkitektonisk kvalitet, och erbjuda ett brett utbud av bostäder med stor valfrihet beträffande storlek, standard och belägenhet
- Medverka till att det finns bostäder för utsatta grupper
- Arbeta så kundorienterat att bolaget är ett attraktivt alternativ på bostadsmarknaden oavsett den bostadssökandes behov och ekonomiska möjligheter
- Svara för en god och allsidig service för hyresgästerna och medverka till att en god service finns i området
- Medverka till att vidareutveckla boinflytandet
- Vara en föregångare inom miljö- och klimatsmart byggnation, drift och underhåll
- Genom sin verksamhet enligt punkterna ovan, aktivt arbeta för att Vårgårda kommun ska uppfattas som och vara en attraktiv och hållbar kommun att bo och verka i
- Främja byggande av flerbostadshus och förtätning av centralorten, i syfte att öka antalet bostäder enligt kommunens mål för ökat invånarantal

Enligt Vårgårda Bostäders uthyrningspolicy ska bolaget bland annat:

- Godta olika former av inkomst. Som inkomst räknas lön, arbetslöshetskassa, sjukersättning, försörjningsstöd, underhållsbidrag/underhållsstöd, bostadsbidrag/bostadstillägg, föräldrapenning, barnbidrag samt studiebidrag.

Ärende 14

- Eftersträva lugna och trygga bostadsområden, vilket skapas genom att ha en bra balans mellan människor i bolagets bostadsområden och hus.

Referenser

Länsstyrelsen Västra Götaland. (2015) [Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Västra Götalands län](#)

Samråd om förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027

Kommunstyrelsen i Vårgårda kommun beslutade 2023-09-27 §185 att skicka ut förslag till bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun 2023–2027 på samråd.

Samrådet pågår **6 oktober till 1 december 2023**. Synpunkter på förslaget lämnas skriftligen till kommunen@vargarda.se, senast den 1 december 2023.

Bostadsförsörjningsprogrammet består av tre delar:

- Riktlinjer för bostadsförsörjningen, som presenterar kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.
- Handlingsplan, som innehåller åtgärder för bostadsförsörjningen samt pågående och planerade projekt för bostadsbyggande.
- Befolknings- och bostadsanalys, som är en analys av demografisk utveckling, bostadsmarknad och bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Frågor om bostadsförsörjningsprogrammet besvaras av Ida Bryngelsson, samhällsplanerare.

E-post: ida.bryngelsson@vargarda.se

Telefon: 0322-600 658

Samhällsbyggnad bygg & miljö
Vårgårda kommun

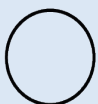
Bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun

Handlingsplan

2023 - 2027

Samrådsversion

Riktlinjer

Handlingsplan

Analys

Vårgårda kommun

Innehåll

Inledning	2
Läsanvisning	2
Åtgärder för bostadsförsörjningen	3
Åtgärder	3
Bostadsbyggande i detaljplaner	5
Planberedskap och prognosticerat bostadsbyggande i gällande detaljplaner och detaljplaner under arbete	6
Bostäder i pågående detaljplaner	6
Planberedskap för bostadsbyggnation i gällande detaljplaner	7
Områden för bostadsutveckling i översiktsplanen	8
Översiktsplanens utvecklingsstrategi för boende	8
Fördjupning av översiktsplanen – Småstaden Vårgårda 2040	9
Tillägg till översiktsplanen – Landsbygdsutveckling i strandnära läge	10
Bostadsutveckling i övriga översiktliga planeringsdokument	10

Inledning

Bostadsförsörjningsprogrammet är kommunens övergripande styrmedel i planeringen för bostadsförsörjning, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Bostadsförsörjningsprogrammet pekar ut riktningen för kommunens strategiska bostadsbyggande och utgör ett underlag i detaljplanering, översiktsplanering och andra beslut om åtgärder som rör bostadsfrågor i den kommunala verksamheten.

Handlingsplanen syftar till att konkretisera mål och strategier i åtgärder. Deldokumentet redovisar även pågående detaljplanering för bostäder och planberedskap i gällande planer, samt utpekade områden för bostadsbebyggelse i översiktsplanen och tillhörande dokument.

Läsanvisning

Bostadsförsörjningsprogrammet utgörs av tre delar.

- Del ett, *Riktlinjer för bostadsförsörjningen*, presenterar kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Del ett innehåller även nationella, regionala och lokala mål och styrdokument med koppling till bostadsförsörjning, slutsatser om bostadsbehovet utifrån Befolknings- och bostadsanalysen, samt kommunens verktyg för bostadsförsörjning.
- Del två, *Handlingsplan*, innehåller åtgärder för bostadsförsörjningen samt pågående och planerade projekt för bostadsbyggande.
- Del tre, *Befolknings- och bostadsanalys*, fungerar som underlag för de mål, strategier och prioriteringar som görs. Analysen utgörs av Vårgårdas befolknings- och bostadsstruktur, marknadsförutsättningar samt lägesbeskrivning och behov framåt för olika grupper på bostadsmarknaden.

Åtgärder för bostadsförsörjningen

I åtgärdslistan bryts de mål och strategier som tagits fram i *Del 1: Riktlinjer för bostadsförsörjningen* ner i åtgärder, som på mer detaljerad nivå beskriver hur kommunen ska arbeta framåt med bostadsfrågor. Ansvar för genomförandet av åtgärderna ligger på kommunförvaltningen, med tonvikt på samhällsbyggnad i samverkan och dialog med andra.

Åtgärdslistan kommer att kunna uppdateras under programtiden, om nya behov eller metoder som bidrar till måluppfyllelse uppstår.

Åtgärder

- Kommunen ska ha en aktuell översiktsplan som pekar ut lämplig mark för bebyggelseutveckling så att uppsatta mål om en hållbar bostadsförsörjning kan uppnås. Kommunen ska under 2023–2024 med en planeringsstrategi ta ställning till översiktsplanens aktualitet och det fortsatta arbetet med översiktsplanering. Vid framtagande av en ny översiktsplan är riktlinjerna för bostadsförsörjning ett viktigt underlag.
- Inför kommande översiktsplaneprocesser ska påbörjade ortsanalyser för hela kommunen uppdateras med bostadsförsörjning och bostadsutveckling i hela kommunen som en utgångspunkt och användas som underlag.
- Metoder för att systematiskt beakta sociala konsekvenser och konsekvenser ur bostadsförsörjningssynpunkt ska utarbetas för översikts- och detaljplaneprocesser, för att ny bostadsbebyggelse ska kunna bidra till ökad social blandning och minska risken för boendesegregation.
- Kommunen ska ta fram detaljplaner som förverkligar intentionerna för bostadsutveckling i översiktsplanen, för att stärka planberedskapen och bidra till bostadsbyggande.
- Vid behov ur resursfördelningssynpunkt ska en prioriteringsordning för detaljplanearbetet tas fram, med bostadsförsörjningsprogrammet som ett underlag.
- Kommunen ska ha en aktiv bevakning för strategiska inköp av mark för bostäder, och arbetet med att initiera strategiska markbyten och markköp ska stärkas. Ett utvecklat arbete med strategisk markförsörjning blir möjligt genom att en ny tjänst med ansvar för mark- och exploatering tillsätts.

- När kommunens riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal revideras ska riktlinjerna för bostadsförsörjning användas som underlag för mål och utgångspunkter. Markanvisningar ska kunna användas för att påverka inriktningen på bostadsbyggandet, såsom upplåtelseform och storlek på bostäder, för att på så sätt främja att en blandad bebyggelse skapas.
- Kommunen ska ha en aktiv dialog med näringsliv, aktörer på bostadsmarknaden och invånare för att bevaka bostadsmarknaden, behov och efterfrågan.
- Kommunen ska vara aktiva i att samordna processer för markförädling i olika former, exempelvis genom att initiera eller föreslå detaljplane- och bygglovsprocesser med flera inblandade aktörer.
- Samarbetsformerna såväl mellan kommunens olika enheter som med det kommunala bostadsbolaget ska fortsätta att utvecklas, för att i tidigt skede kunna identifiera behov och hitta lämpliga lokaliseringar för bostäder för olika grupper där kommunen har ett särskilt ansvar.
- Metoder för att vidareutveckla och följa upp arbetet med bostadsförsörjning i berörda delar av förvaltningen ska utvecklas, med utgångspunkt i den samverkan som skett under framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet.

Bostadsbyggande i detaljplaner

För att gå vidare med förverkligande av utpekade områden i översiktsplanen tas detaljplaner fram. Syftet med detaljplaneläggning är att reglera markens och bebyggelsens användning och utformning. Genom detaljplanen möjliggörs byggrätter för bland annat bostäder. De detaljplaner som vunnit laga kraft men som ännu inte genomförts utgör tillsammans kommunens planreserv. En viktig förutsättning för ett aktivt och långsiktigt bostadsbyggande är att Vårgårda kommun har en god planreserv samt en god framförhållning i översiktsplanen.

Ärende 14

Planberedskap och prognosticerat bostadsbyggande i gällande detaljplaner och detaljplaner under arbete

I detta avsnitt redovisas planberedskap för framtida bostadsbyggnation i pågående respektive lagakraftvunna detaljplaner.

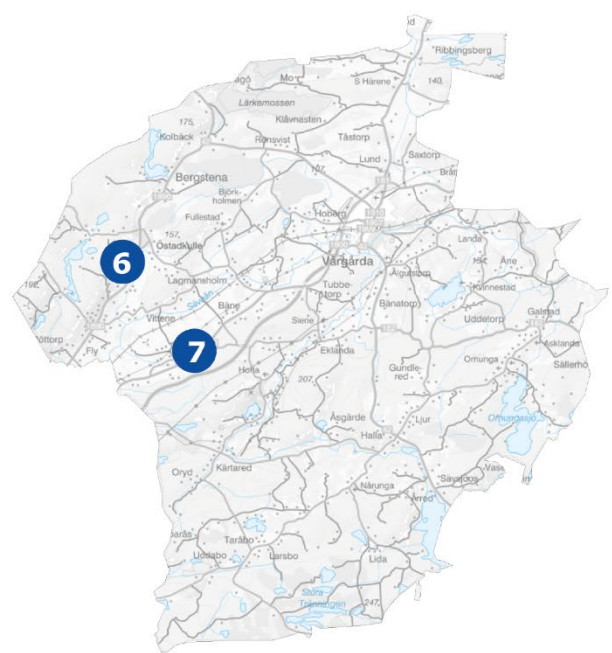
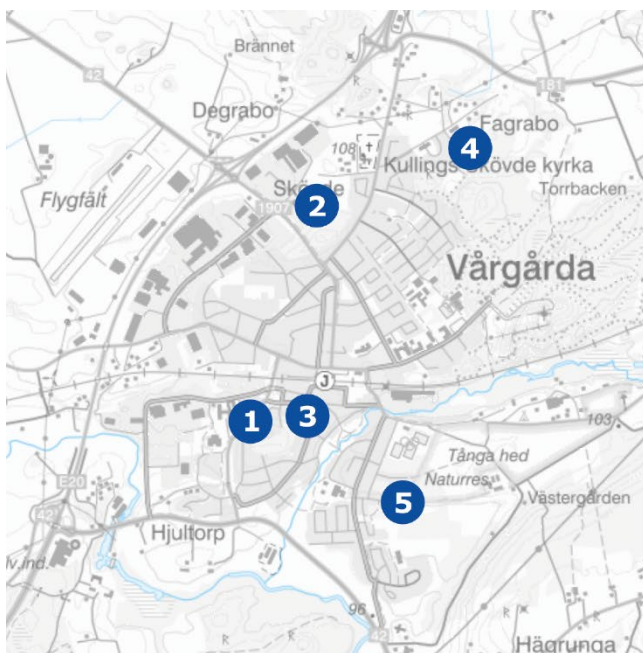
Bostäder i pågående detaljplaner

Tabellen nedan innehåller en lista över alla projekt där detaljplanearbete pågår. Planerna förväntas antas under 2023 – 2027.

Några av projekten är ännu vagt preciserade i antal då de befinner sig i startskede.

Sammantaget bedöms att de pågående detaljplaner som kommunen nu arbetar med ska kunna möjliggöra byggnation av ca 760 bostäder.

Område	Bostadstyp	Planerade bostäder i detaljplan	Planskede (2023)
1. Hallaberget	Småhus och flerbostadshus	80	Antagande
2. Flaskeberget	Småhus och flerbostadshus	50–55	Samråd
3. Bryggaren	Flerbostadshus	8	Samråd
4. Fagrabo väst	Småhus och flerbostadshus	Ca 320	Samråd
5. Kv. Katten	Småhus (parhus)	Ca 25–30	Startskede
6. Svarthall i Fly	Småhus	70	Startskede
7. Hol	Småhus och flerbostadshus	Ca 200	Startskede

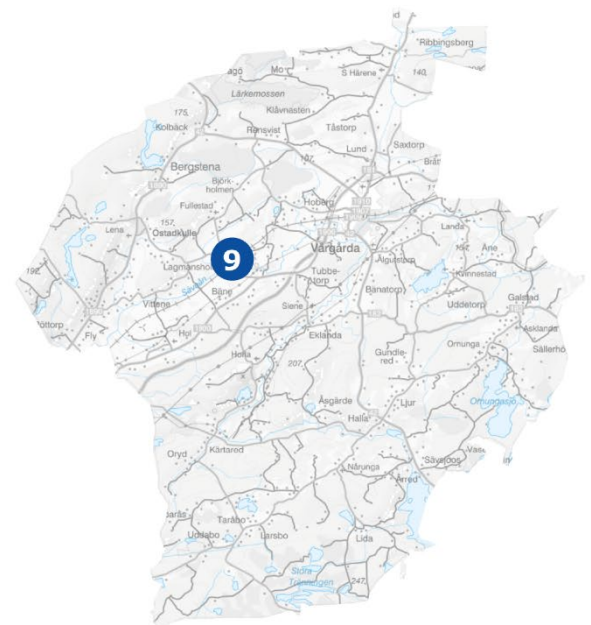
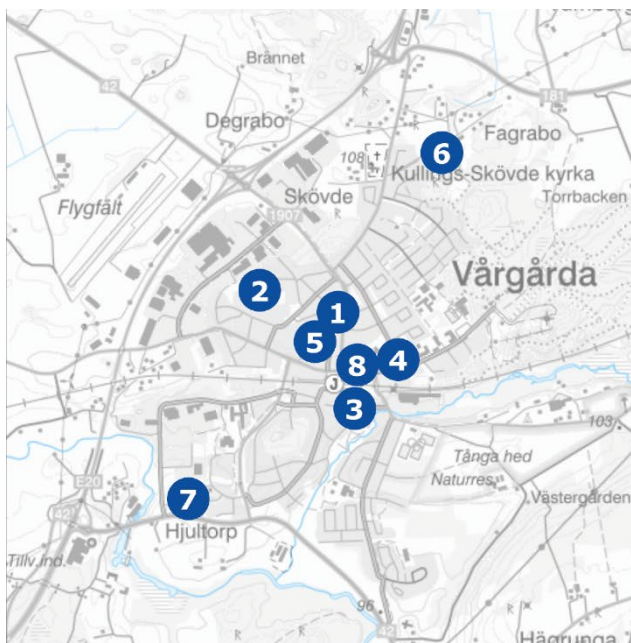
Ärende 14

Planberedskap för bostadsbyggnation i gällande detaljplaner

Tabellen nedan redovisar planberedskapen för bostäder inom gällande detaljplaner. I listan presenteras enbart planer med en större outnyttjad beredskap för bostäder. Möjlighet till mindre förtätning bedöms finnas inom fler detaljplaner.

Sammantaget bedöms möjlighet finnas för ca 500 bostäder i redan laga kraftvunna detaljplaner.

Område	År	Bostadstyp	Möjliga nya bostäder (2023)	Kommentar
1. Sidensvansen m.fl.	2016	Flerbostadshus	Ca 75	Ägs av Vårgårda Bostäder
2. Klockarebolet	2015	Flerbostadshus	Ca 100	Ägs av Vårgårda Bostäder, och är delvis utbyggt
3. Johannedal	2019	Flerbostadshus	Ca 70	Pågående markanvisning (2023)
4. Hyvlaren 4	2019	Flerbostadshus	Ca 100	Planen är delvis utbyggt med 55 bostäder färdigställda 2023
5. Muraren	1998	Flerbostadshus	Ca 80	Bygglov beviljat för 55 bostäder (2022)
6. Fagrabo ängar	2019	Flerbostadshus och småhus	Ca 20	Planen är till större del utbyggd, men en etapp kvarstår
7. Hjultorps kulle	2019	Småhus	Ca 10	Planen är delvis utbyggd, men några byggrätter kvarstår
8. Mjölnaren	2023	Flerbostadshus	Ca 120	
9. Lagmansholm 2:79	2011	Flerbostadshus och småhus	Ca 30	
9. Lagmansholm 2:1 och 2:43	1992	Flerbostadshus och småhus	Ca 18	

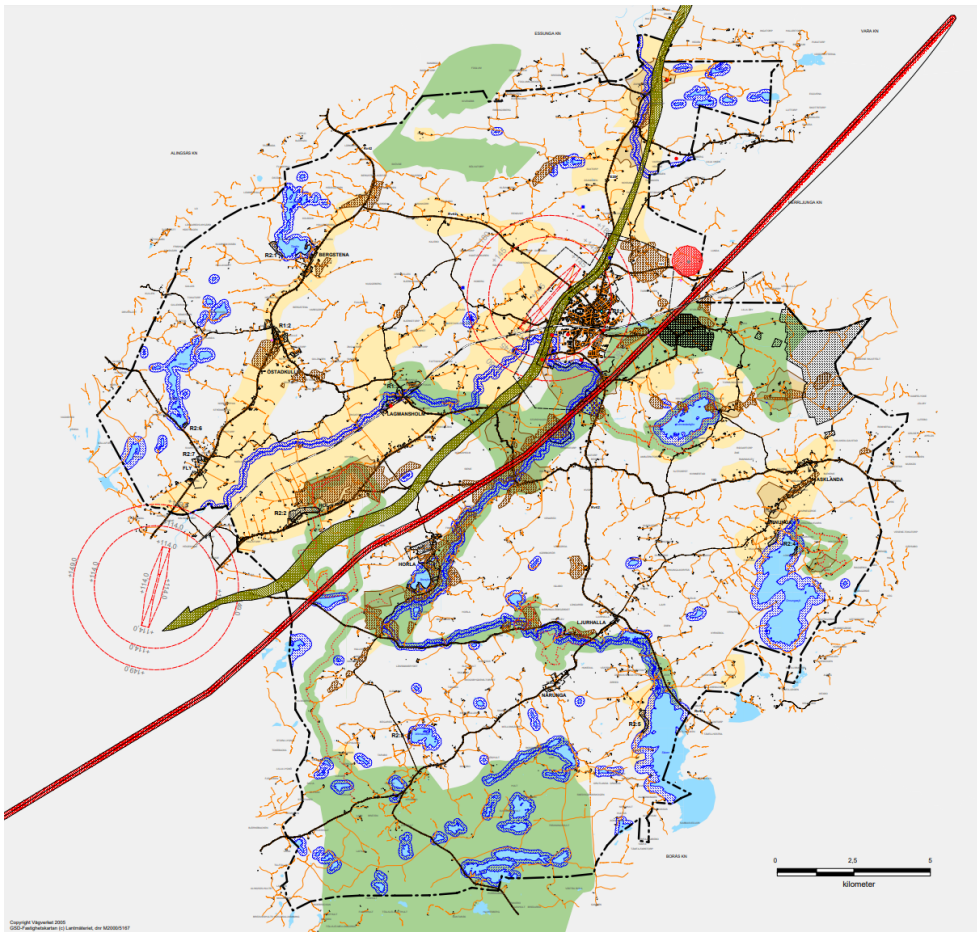
Områden för bostadsutveckling i översiktsplanen

Vårgårda kommunövergripande översiktsplan antogs 2006, och aktualitetsförklarades 2016. Till översiktsplanen hör tematiska tillägg för vindbruk och LIS, landsbygdsutveckling i strandnära läge, och en fördjupning av översiktsplanen för Vårgårda tätort (antagen 2023) som ersätter översiktsplanen inom sitt geografiska område. Senast i september 2024 ska kommunen anta en planeringsstrategi som tar ställning till översiktsplanens aktualitet och fortsatt arbete med översiktsplanering.

Översiktsplanens utvecklingsstrategi för boende

I den kommunövergripande översiktsplanen är utvecklingen av attraktiva boendemiljöer i hela kommunen central. Ny bostadsbebyggelse ska vara tillgänglig för alla grupper, med hänsyn till platsens befintliga värden och förenlighet med riksintressen. Ny bebyggelse ska lokaliseras där det redan finns goda kommunikationsmöjligheter. Boendets kvaliteter på landsbygden ska uppmärksammas och alternativa boendeformer utvecklas, och de mindre orternas särskilda värden vad gäller god livskvalitet ska tillvaratas och lyftas fram.

I översiktsplanen föreslås ny utbyggnad för bostäder i Östadvulle, Mörkabo, Årred vid Säven, Ornunga, Horla, Fly, Bergstena och Hol.

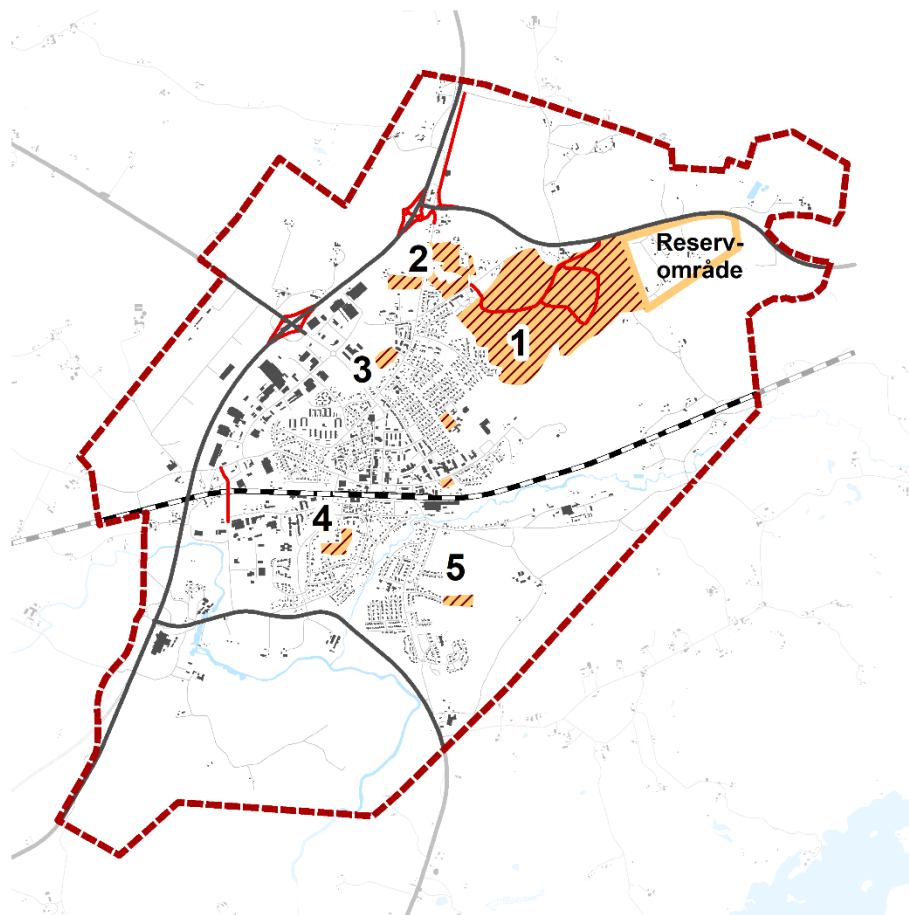
Mark- och vattenanvändningskarta, ÖP-06

Fördjupning av översiktsplanen – Småstaden Vårgårda 2040

Fördjupning av översiktsplanen för Vårgårda tätort antogs i januari 2023, och tar tydligt avstamp i visionen om 13 000 invånare 2027. I målbilden för småstaden ingår en mångfald av attraktiva boenden med närhet till varierad natur och omgivningar att känna sig trygg i. Småstaden ska även präglas av god gestaltning och arkitektur, som förstärker Vårgårdas identitet och karaktären av småstad med tilltalande bebyggelse, gator och grönska.

I den fördjupade översiktsplanen pekas flera större områden för bostadsutbyggnad ut, varav flera redan detaljplaneras. Utöver detta möjliggörs förtätning i Vårgårdas centrala delar, med ytterligare vägledning i ett planprogram för centrum (se nedan).

1. Fagrabo
2. Norr om Fagrabovägen
3. Flaskeberget
4. Hallaberget
5. Förlängning av Klövervägen

Föreslagna bostadsområden i fördjupning av översiktsplanen – Småstaden Vårgårda 2040.

Tillägg till översiktsplanen – Landsbygdsutveckling i strandnära läge
Kommunfullmäktige antog år 2015 *Tillägg till ÖP 06 Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)*. I översiktsplanen pekas sju sjöar och vattendrag ut som lämpliga för utveckling av friluftsliv och bostäder: Lången, Tåsjön, Ornungasjön, Säven, Mörkabosjön, Storsjön. Kriterierna för lämpliga områden är bland annat att de ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur, samt att det finns en viss efterfrågan på byggnation i området.

Syftet med LIS-plan är att peka ut och utreda sjöar lämpliga för strandnära bebyggelse och friluftsvksamhet. Genom att peka ut lämpliga sjöar kommer ny bebyggelse planläggas, istället för att enskilda strandskyddsdispenser ges vilket innebär en större spridning av bebyggelsen, och på så sätt minskas den negativa miljöpåverkan. Målsättningen med LIS-planen är också att möjliggöra en utveckling av landsbygden som kan ge attraktionskraft till Vårgårda kommun.

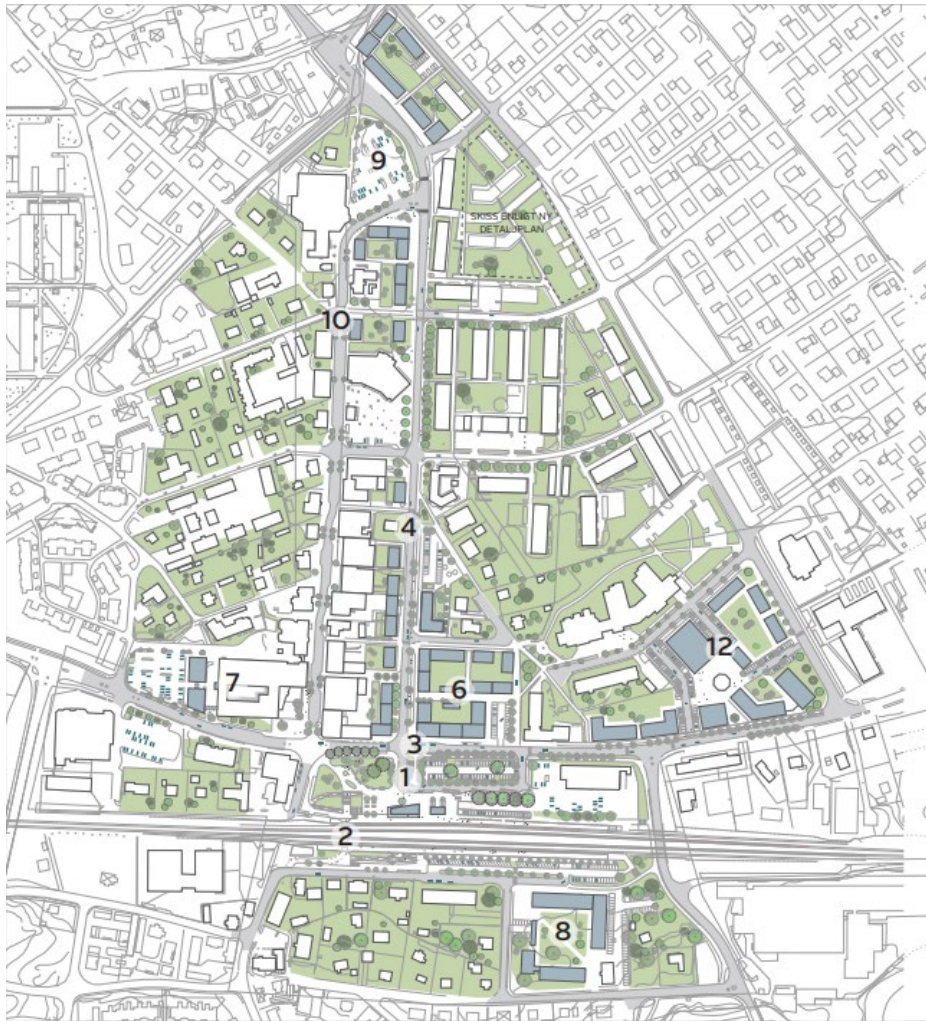
Bostadsutveckling i övriga översiktliga planeringsdokument

Planprogram för Vårgårda centrum

Planprogram för Vårgårda centrum antogs i augusti 2019, och är en framtidsbild och strategi för stadsbyggnadsfrågor i Vårgårda centrum. En grundläggande målsättning för planprogrammet är att skapa ett attraktivt och levande centrum för boende, besökare och verksamma i kommunen.

I planprogrammet lyfts åtgärder som syftar till att förstärka och utveckla centrum, bland annat:

5. Fler bostäder och aktiva bottenvåningar som ger mer liv åt centrum, ett ökat kundunderlag till handeln och möjliggör boende i kollektivtrafiknära läge.
6. En ny vårdbyggnad och ett nytt bostadskvarter skapar förutsättningar för nya kvalitativa vårdlokaler, stärker upp stadens viktiga stråk och platser, och agerar samtidigt som bullerskydd för kvarteren bakom.
8. Ny bebyggelse ger stadga åt södra sidan och möjliggör att en småskalig bostadsmiljö kan skapas i samklang med de omgivande villakvarteren.
9. Marknadsplatsen stärks som entréplats genom ny bebyggelse som ramar in platsen och aktiverar den på flera sidor.
12. Nya skolbyggnader, aktiva stadsrum och bostadshus utökar centrum mot öster. Skolområdet blir mer integrerat i centrum tack vare förbättrade stråk för gående och cyklister.

Illustrationsplan med förslag på framtida struktur och bebyggelse i planprogram för Vårgårda centrum.

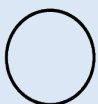
Bostadsförsörjningsprogram för Vårgårda kommun

Befolknings- och bostadsanalys

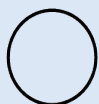
2023 - 2027

Samrådsversion

Riktlinjer

Handlingsplan

Analys

Vårgårda kommun

Innehåll

Inledning	3
Läsanvisning	3
Vårgårdas läge i regionen	4
Omvärldsanalys och framtidsspaning	5
Demografiska förändringar, urbanisering, åldrande befolkning och migration – en global trend.....	5
Nya teknologier och digitalisering – en global trend.....	5
Ökad konkurrens om tillgänglig mark – en nationell och regional trend.....	5
Ökad bostadsbrist och ojämlikhet på bostadsmarknaden – en nationell och regional trend	6
Osäker ekonomisk utveckling påverkar bostadsmarknaden – nuläget i regionen.....	6
Bostadsbestånd.....	7
Bostadsbyggnation 2016–2022	7
Upplåtelseformer.....	7
Bostadsstorlek.....	9
Fastighetspriser	10
Kommunalt bostadsbolag.....	10
Befolkningsanalys.....	12
Kort om nuläget i kommunen	12
Befolkningsutveckling	12
Befolkning i tätort och på landsbygd	12
Åldersstruktur	13
Befolkningsförändring	13
Flyttmönster	15
Hushållens sammansättning.....	17
Bostadsbehov	18
Mått på bostadsbristen	18
Hushåll med ansträngd boendekonomi	18
Trångboddhet	20
Hushåll som flyttar ofta.....	21
Hemmaboende vuxna barn.....	21
Hushåll med återkommande problem	22
Sammanfattning och behov.....	22
Boendesegregation.....	23
Kort om segregation och grannskapseffekter.....	23

Ärende 14

Lägesanalys för Vårgårda	24
Behov	27
Grupper med särskilda bostadsbehov	27
Unga	27
Äldre	28
Personer med funktionsnedsättning	30
Nyanlända	30
Hemlöshet	32
Referenser	34

Inledning

Bostadsförsörjningsprogrammet är kommunens övergripande styrmedel i planeringen för bostadsförsörjning, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Bostadsförsörjningsprogrammet pekar ut riktningen för kommunens strategiska bostadsbyggande och utgör ett underlag i detaljplanering, översiktsplanering och andra beslut om åtgärder som rör bostadsfrågor i den kommunala verksamheten.

Denna del, Befolknings- och bostadsanalys, syftar till att analysera bostadsbehovet i kommunen utifrån den demografiska utvecklingen, efterfrågan och marknadsförutsättningar, bostadsbehov för särskilda grupper samt utifrån grupper vars behov inte tillgodoses på bostadsmarknaden. På så sätt fungerar dokumentet som underlag för de mål, strategier och prioriteringar som görs i del ett och två.

Befolkningsanalysen baseras på den årliga befolkningsprognosen som Statisticon utför åt kommunen med data från Statistiska centralbyrån. Analysen av bostadsbestånd, bostadsbyggande och bostadsmarknad baseras på data från Statistiska centralbyrån samt Svensk mäklarstatistik. Behovsanalysen för grupper med särskilda behov baseras både på statistik och generella slutsatser om gruppernas situation på bostadsmarknaden, från bland annat Boverket och Länsstyrelsen Västra Götaland, samt på underlag från och dialog med ansvariga enheter inom kommunens förvaltning. Analysen av bostadsbrist och vilka gruppers behov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden baseras på öppna data från Boverket.

Läsanvisning

Bostadsförsörjningsprogrammet utgörs av tre delar.

- Del ett, *Riktlinjer för bostadsförsörjningen*, presenterar kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Del ett innehåller även nationella, regionala och lokala mål och styrdokument med koppling till bostadsförsörjning, slutsatser om bostadsbehovet utifrån Befolknings- och bostadsanalysen, samt kommunens verktyg för bostadsförsörjning.
- Del två, *Handlingsplan*, innehåller åtgärder för bostadsförsörjningen samt pågående och planerade projekt för bostadsbyggande.
- Del tre, *Befolknings- och bostadsanalys*, fungerar som underlag för de mål, strategier och prioriteringar som görs. Analysen utgörs av Vårgårdas befolknings- och bostadsstruktur, marknadsförutsättningar samt lägesbeskrivning och behov framåt för olika grupper på bostadsmarknaden.

Vårgårdas läge i regionen

Vårgårda ligger i strategiskt läge i en storstadsregion med närhet och goda pendlingsmöjligheter till bland annat Göteborg, Alingsås, Borås och Skövde. Det gör Vårgårda till en attraktiv kommun att bo och arbeta i. Här finns god närhet till skola, arbete, offentlig och kommunal service och natur. Områden där kommunen tidigt kan säkerställa försörjning med kommunal service kommer sannolikt vara trygga för investeringar och upplevas som attraktiva av de som flyttar in.

Befolkningen i Västra Götaland i stort ökar, och under 2022 var tillväxttakten högre än de senaste åren. Skillnaderna inom länet är stora, som kartan nedan visar. Vårgårda kommun är en av de kommuner med en befolkningsökning på 0–0,99 % år 2022, vilket är något lägre än tidigare år då kommunen varit en av de som ökat mest.

Det ur kommunikationssynpunkt strategiska läget i en stor arbetsmarknadsregion och ett starkt lokalt näringsliv gör Vårgårda till en pendlingskommun med nästan lika stor inpendling som utpendling. Det största pendlingsutbytet har Vårgårda med Alingsås.¹

Det goda läget och pendlingsmöjligheterna till en stor arbetsmarknadsregion och de jämförelsevis lägre priserna på bostadsmarknaden gör att hushåll i Göteborgsregionen väljer att flytta till Vårgårda.

Förändring i folkmängd under 2022 per kommun Västra Götalandsregionen. Källa: Bostadsmarknadsanalys 2023, Länsstyrelsen Västra Götaland

¹ SCB, 2019, [Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik](#)

Omvärldsanalys och framtidsspaning

En analys av trender och förändringar i omvärlden på olika skala är ett verktyg för att öka beredskaper för olika framtidsscenarier och därmed kunna vara mer proaktiv. Västra Götalandsregionen har tagit fram en trend- och omvärldsanalys med faktorer som kan påverka orternas utveckling i regionen. Här presenteras några av de faktorer, tillsammans med nedslag i lägesanalysen i 2023 års bostadsmarknadsanalys från Länsstyrelsen.

Demografiska förändringar, urbanisering, åldrande befolkning och migration – en global trend

En global urbaniseringstrend har pågått under lång tid. Numera driver den kunskapsintensiva ekonomin med specialiserad arbetskraft på urbaniseringstrenden, även om flyttningarna i högre utsträckning går åt båda hållen. Särskilt unga människor har en långsam nettoflyttning till städerna, även om många av dem också flyttar tillbaka till landsbygd och mindre orter. Konsekvenserna av urbaniseringen är bland annat ojämn fördelning av skattebasen och större skillnader i service. En åldrande befolkning innebär att försörjningskvoten ökar, det vill säga att invånare i arbetsför ålder kommer behöva försörja fler unga och äldre.

Konflikter i omvärlden gör att flyktingströmmar ökar, och utrikes invandring står för en stor del av befolkningstillväxten i kommunerna i regionen. Till följd av Rysslands invasion av Ukraina infördes 2022 en ny lag för mottagande av personer som kommit från Ukraina enligt EU:s massflyktingsdirektiv, som innebär att en del av boendeansvaret flyttades från Migrationsverket till kommunerna. Samtidigt väntas antalet kvotflyktingar som Sverige tar emot att minska framöver, till följd av politiska beslut.

Nya teknologier och digitalisering – en global trend

Nya teknologier har alltid omformat samhällen, hur vi jobbar och bor. Bland annat Vårgårda kommun har globala företag som stora arbetsgivare, vilket både bidrar till arbetstillfällena, inflyttning och inpendling från en större arbetsmarknadsregion, men också att kommunen är del av en global konkurrens om lokaliseringar, investeringar, arbetskraft och arbetstillfällena. Regionförstoring med ökad arbetspendling över större distanser och digitaliseringen som medför att arbetet är mindre platsbundet påverkar var människor väljer att bosätta sig.

Ökad konkurrens om tillgänglig mark – en nationell och regional trend

Konkurrensen om tillgänglig mark är störst i storstäderna, men finns i alla geografier. Målkonflikterna om vad marken bäst används till ökar, och hög efterfrågan på attraktiv mark bidrar bland annat till ökade markpriser. Samtidigt kan den ökade konkurrensen på mark i urbana områden göra att

även efterfrågan i mer glesa geografier ökar, och en flytt av företag och människor till mindre städer och orter, såsom Vårgårda.

Ökad bostadsbrist och ojämlikhet på bostadsmarknaden – en nationell och regional trend

Ett generellt underskott på bostäder råder i regionen enligt Länsstyrelsens årliga bostadsmarknadsanalys, och samtidigt råder också en bostadsjämlighet som gör att vissa grupper har en särskilt svår situation på bostadsmarknaden. Viss forskning visar att bristen på bostäder inte främst är en brist på antalet bostäder utan att bostadsmarknadens utbud inte harmoniserar med efterfrågan (priset för bostaden i förhållande till hushållets disponibla inkomst och/eller sparat kapital) vilket i sin tur är ett resultat av ökade inkomstklyftor. Konsekvenserna kan bland annat vara ökad polarisering mellan socioekonomiska grupper och ökad boendesegregation, ökad trångboddhet och att det blir svårare att hitta en bostad nära sitt arbete, vilket i sin tur kan leda till ökad pendling eller brist på arbetskraft och sämre fungerande arbetsmarknader.

Osäker ekonomisk utveckling påverkar bostadsmarknaden – nuläget i regionen

Konjunkturläget har försämrats succesivt under 2022 och 2023. Under 2023 förväntas svensk ekonomi ha den lägsta BNP-tillväxten av samtliga EU-länder. En förklaring till detta är hushållens pessimism, som i sin tur bedöms bero på bland annat prisökningar och successivt höjda styrräntor som syftar till att stävja inflationen.

Förutsättningarna för bostadsmarknaden och bostadsbyggandet har försämrats sedan början av 2022. Boverket skrev i sina indikatorer i december 2022 att hushållens köpkraft har försvagats under senare delen av 2022, vilket troligen håller i sig in på 2023. Kraftigt stigande räntor och energikostnader har bidragit till fallande bostadspriser och värderingar. I kombination med kraftigt höjda byggkostnader och stopp för investeringsstöd, kan utvecklingen resultera i en snabb och mycket kraftig inbromsning av bostadsbyggandet. Det ekonomiska läget har även påverkar bostadspriserna, som hade en topp i början på 2022, men som sedan dess har sjunkit.

Bostadsbestånd

Bostadsbyggnation 2016–2022

De senaste åren har det byggts förhållandevis mycket jämfört med tidigare år i Vårgårda, men bostadsbyggandet har mattats av något under 2022 då sammanlagt 46 bostäder blev inflyttningsklara i hela kommunen. Av dessa är 6 lägenheter, samtliga i Vårgårda tätort, och resterande enbostadshus. Av de 46 bostäderna ligger 20 i Vårgårda tätort och resterande på landsbygden.

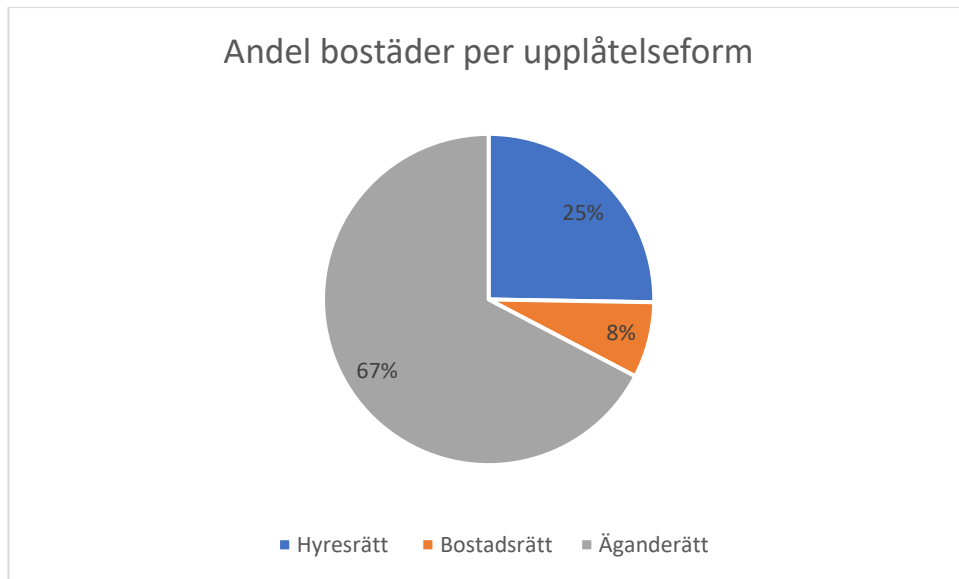
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal färdigställda bostäder i Vårgårda tätort	17	45	74	62	40	83	26
Antal färdigställda bostäder på landsbygden	16	10	25	25	25	24	20
Totalt antal färdigställda bostäder i hela kommunen	33	55	99	87	65	107	46

Upplåtelseformer

Upplåtelseformen är det sätt på vilket den boende förfogar över sin bostad, och delas vanligen upp i hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt. Hyresrätt innebär att en hyr sin lägenhet av en hyresvärd. Bostadsrätt betyder att en är medlem i en bostadsrättsförening, som äger en fastighet med lägenheter där varje medlem har varsin lägenhet. Äganderätt kan vara egnahem eller ägarlägenhet och innebär att en själv äger sin bostad.

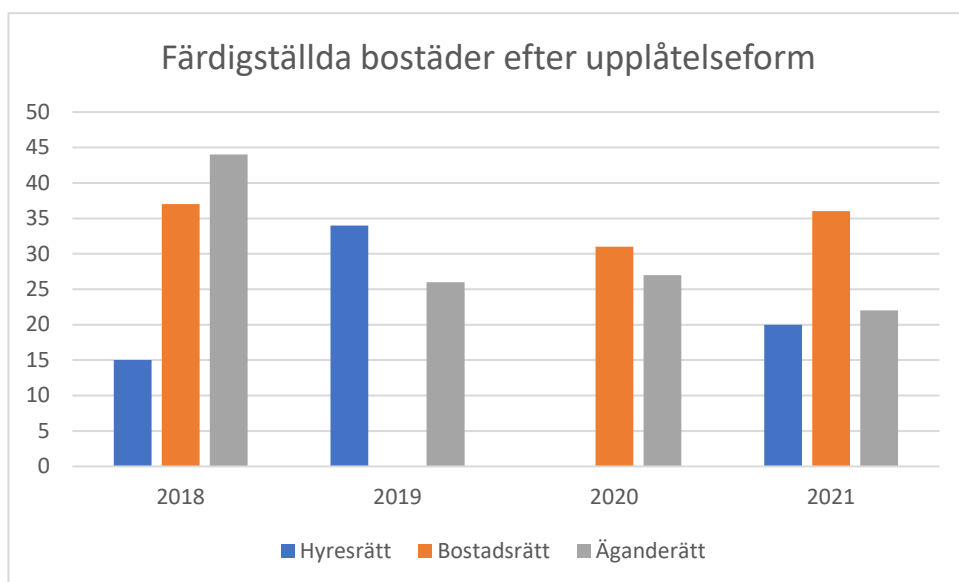
En variation av olika upplåtelseformer behövs för en balanserad befolkningsutveckling och för att kunna möta invånarnas olika behov. En blandning av upplåtelseformer och hustyper inom en stads- eller kommunal del ger ökande möjligheter att kunna bo kvar i samma område om familjesituationen förändras. Det ger även förutsättningar för social blandning och minskad bostadssegregation.

Hur spridningen mellan upplåtelseformer är fördelad hänger ofta ihop med vilken tidsepok området byggdes men strukturen kan förändras i viss mån genom förtätning av bebyggelsen eller omvandling av upplåtelseform i befintliga bostäder.

Fördelning av upplåtelseformer i Vårgårda kommun 2022 (SCB 2022)

I Vårgårda kommun som helhet utgörs 67 % av det totala bostadsbeståndet av äganderätter, 25 % av hyresrätter och 8 % av bostadsrätter (år 2021). Jämfört med snittet för kommuner i Västra Götalands län innebär det en något lägre andel hyresrätter och en något högre andel äganderätter, men ungefär lika stor andel bostadsrätter.

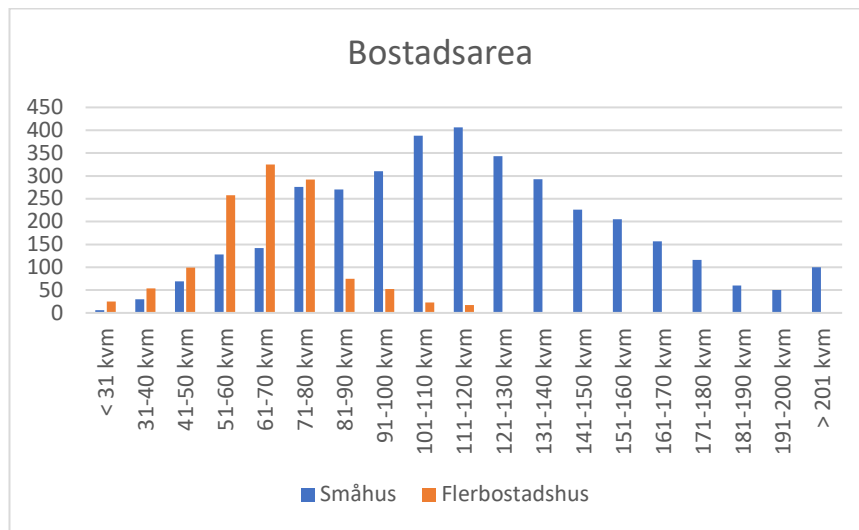

Antal färdigställda bostäder efter upplåtelseform och år, 2018 – 2021 i Vårgårda kommun (SCB 2022).

Bland nybyggda bostäder kan en liten ökning av andelen bostadsrätter skönjas de senaste 10 åren, medan andelen äganderätter minskad något och hyresrätternas andel av det totala beståndet stått stilla. Det indikerar att det

finns en efterfrågan och en marknad för bostadsrätter i kommunen. Diagrammet visar utvecklingen 2018–2021.

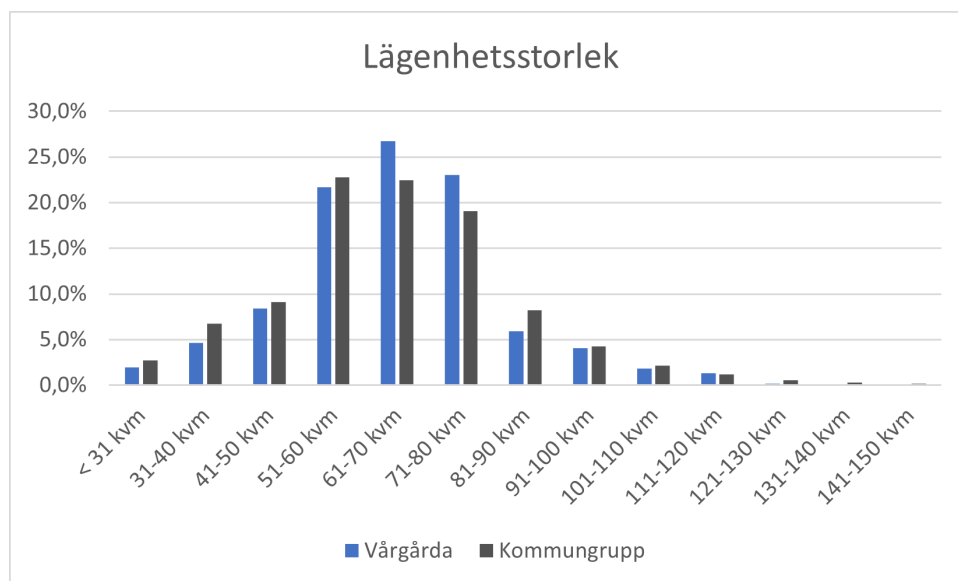
Bostadsstorlek

Antal bostäder efter bostadsarea och bostadstyp i Vårgårda kommun (SCB, 2021)

Den genomsnittliga bostadsytan per person är högre i Vårgårda än i såväl riket som i länet, vilket troligen hänger ihop med den stora andelen småhus. I kommunen finns få bostäder i flerbostadshus med en storlek under 50 kvadratmeter, och över 80 kvadratmeter.

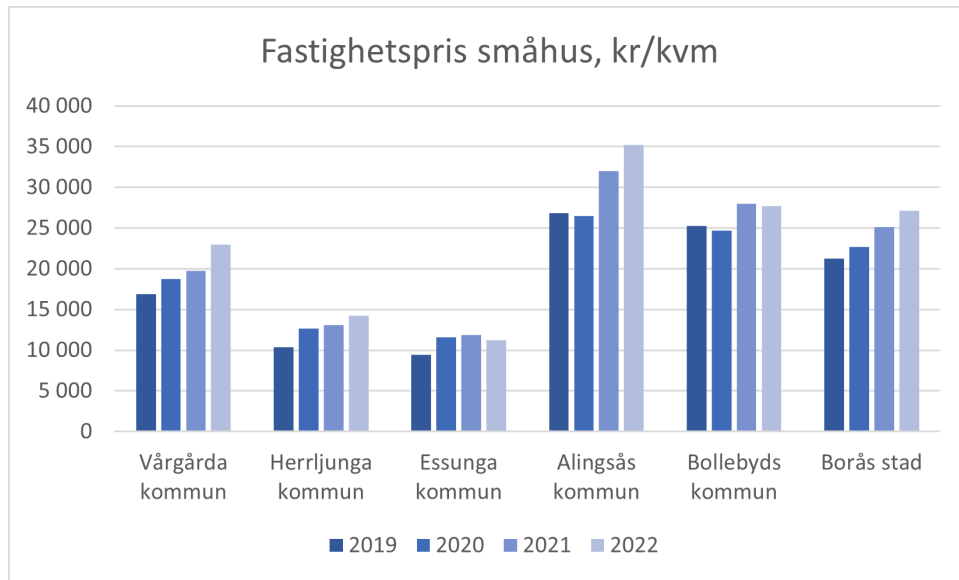
Jämfört med andra kommuner av liknande typ, det vill säga pendlingskommuner nära mindre stad/tätort (SKRs kommunindelning 2023) har Vårgårda en något större andel lägenheter i storleken 61-80 kvadratmeter, men något färre i storleken 81-100 kvadratmeter.

Lägenhetsstorlekar i Vårgårda kommun (SCB, 2022)

Fastighetspriser

Priserna på bostadsmarknaden har ökat i kommunen sedan år 2019, både för bostadsrätter och småhus. Priserna är högre än i grannkommunerna Essunga och Herrljunga men lägre än de större och mer storstadsnära kommunerna Alingsås, Bollebygd och Borås. Troligen har det geografiska läget en stor del i förklaringen till bostadspriserna. Sedan 2022 har läget på bostadsmarknaden förändrats, och prisutvecklingen för 2023 följer troligen inte trenden de senaste åren.

Fastighetspriser för småhus (SCB:s Fastighetstaxeringsregister och SCB:s insamlade KU55 blanketter från Skatteverket)

Kommunalt bostadsbolag

Vårgårda Bostäder är Vårgårdas kommunala bostadsbolag. Av de 1144 hyresrättslägenheter som finns i kommunen förvaltar Vårgårda Bostäder 684, vilket motsvarar 60 % (2023). Samtliga bostäder finns i Vårgårda tätort. Bostäderna i det kommunala bostadsbolagets bestånd är byggda från år 1953 och framåt, varav en större andel under 70–80-talen. År 2014 uppfördes ett nytt femvåningshus centralt i Vårgårda, med 32 lägenheter, och under 2018-2021 byggdes befintliga tvåvåningshus på Backgårdsgatan till med en våning vilket innebar sammanlagt 27 nya lägenheter. I dagsläget (2023) har Vårgårda bostäder inga konkreta planer på nybyggnation, men bostadsbolaget äger fastigheter där planberedskap finns för bostäder.

I augusti 2023 stod cirka 2200 personer i kön för att få en hyresrätt genom det kommunala bostadsbolaget, och bostadsbolagets uppfattning är att kön vuxit de senaste åren. Kötiden för att få en bostad hos Vårgårda Bostäder varierar beroende på lägenhet och område. Under 2023 var den längsta kötiden vid förmedlat hyreskontrakt omkring 4,5 år, men det går också att få en bostad med betydligt kortare kötid.

Uthyrningsgraden är hög, och efterfrågan är högst på lägenheter med 2 eller 3 rum och kök med låg hyra. Lägenheter med högre hyra har färre sökande och högre omflyttningsgrad, det vill säga att hyresgäster bor kortare tid. Detta märks bland annat i fastigheter där renoveringar med hyreshöjningar som följd genomförts.

Delar av bostadsbolagets lägenhetsbestånd står inför renoveringsbehov under kommande år. Bolaget arbetar aktivt med att öka boinflytandet vid renoveringar av bostadsbeståndet, för att lägenheternas standard och hyresnivåer ska motsvara behov och efterfrågan från hyresgästerna och fler hyresgäster ska kunna bo kvar efter renoveringen.

Befolkningsanalys

Kort om nuläget i kommunen

År 2023 ser kommunen ut som följer:

- Här bor **12 268** invånare (i slutet av 2022)
- I kommunen finns **5 360** hushåll.
- I genomsnitt består ett hushåll av **2,3** personer.
- Omkring **35 %** av kommunens invånare är ensamstående utan barn i hushållet, men hushållsstrukturen varierar betydligt mellan olika delar av kommunen.
- **Lite drygt 50 %** av kommunens invånare bor i någon av de tre tätorterna och **knappt 50 %** bor på landsbygden.

Befolkningsutveckling

En analys av befolkningens sammansättning och utveckling ger ett underlag för att bedöma behovet av bostäder på sikt i kommunen. Analysen baseras framför allt på den befolkningsprognos som kommunen årligen tar fram för kommunen som helhet och på delområdesnivå, och kompletteras med data från bland annat Statistiska centralbyrån och Västra Götalandsregionens befolkningsprognos.

Kommunen har de senaste åren tagit fram dels en trendbaserad (kohortkomponentmetoden), dels en byggbaserad befolkningsprognos som grundar sig på kommunens egna antaganden om var bostäder kommer att byggas kommande år. Denna analys baseras på den trendbaserade analysen. Befolkningsanalysen sträcker sig fram till 2032.

Befolkning i tätort och på landsbygd

I Vårgårda kommun bor lite drygt 12 000 invånare. Knappt 50 % av invånarna, ungefär 5 800 personer, bor i Vårgårda tätort. I kommunen finns även de två tätorterna Östadkulle och Horla med ungefär 300 invånare i varje.

Utanför tätorterna bor knappt 6000 personer, vilket motsvarar cirka 50 % av kommunens totala befolkning. Vårgårda kommun är en av de mer glesbefolkade i Västra Götalandsregionen med i snitt 28,7 invånare per kvadratkilometer. Snittet i Västra Götalandsregionen är 73,9, medan snittet för hela riket är 25,8.

På landsbygden är befolkningstätheten ganska jämn, men områdena runt Lena, Bergstena och Fly (det vill säga kommunens nordvästra del angränsande till Alingsås) och Algutstorp och Landa (söder om Vårgårda tätort) är något mer tätbefolkat än övriga delar.

Läs mer om befolkningsutvecklingen i den årliga befolkningsprognosen.

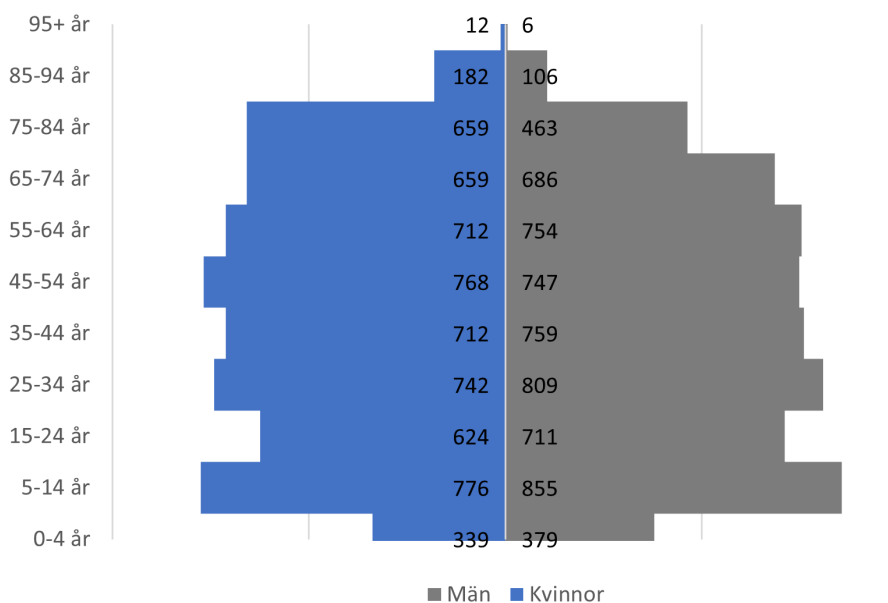
Åldersstruktur

Medelåldern i kommunen är 41,5 vilket är lägre men nära snittet i regionen (41,6) och i riket (41,7).

År 2022 är nästan en fjärdedel av befolkningen i Vårgårda mellan 0 och 18 år, vilket är en förhållandevis hög andel sett till regionen i stort.

Barnfamiljer är således en stor befolkningsgrupp. Däremot har kommunen en liten andel unga vuxna, det vill säga invånare i åldersgruppen 19–30 år, vilket också är en utflyttande grupp. Åldersgruppen 31–64 utgör 42 % av befolkningen vilket ligger ungefär i snitt med regionen. Gruppen 65–79 är något större än regionsnittet och utgör nästan 16 % av den totala befolkningen, medan gruppen 80+ utgör 5,3 % och ligger i snitt med regionen som helhet.

Åldersfördelning 2022

Befolkningssammansättningen sett till ålder resulterar i att kommunen har en försörjningskvot på ungefär 85, vilket innebär att för varje invånare i förvärvsaktiva åldern 20–64 år finns 85 personer i åldrarna över och under. Det är högre än snittet i Västra Götaland och i riket, vilket innebär att försörjningsbördan på den förvärvsaktiva delen av befolkningen i Vårgårda är högre.

Åldersfördelningen skiljer sig åt i olika delar av kommunen. I Vårgårda tätort bor en betydligt större andel 20–30-åringar än i kommunen i snitt, medan andelen 60–70-åringar är lägre. I de tätortsnära landsbygdsområdena norr och söder om Vårgårda tätort, i Östadkulle och i Horla är andelen barn i åldern 0–10 år betydligt högre än snittet i kommunen.

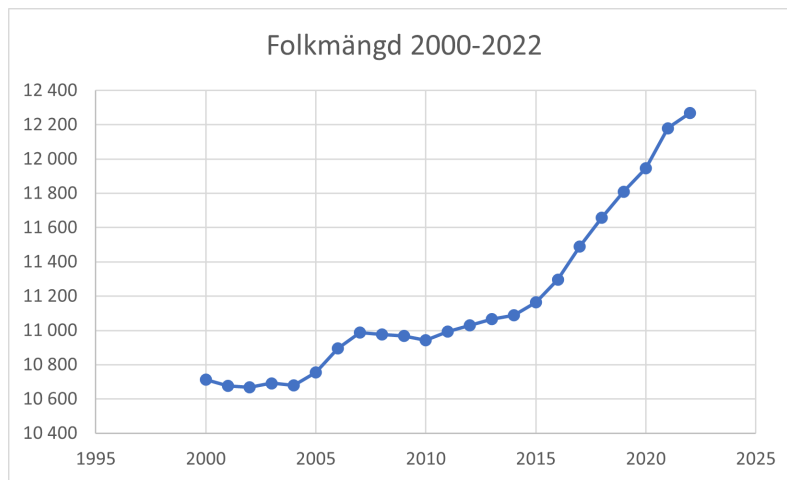
Befolkningsförändring

Vårgårda är sedan flera år tillbaka en stadigt växande kommun och under 10-årsperioden 2012–2022 har kommunen vuxit med 10 procent. Under

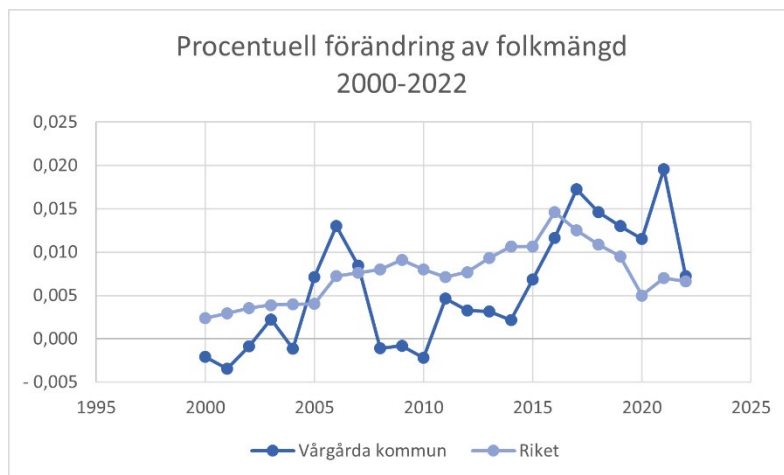
2020–2021 var kommunen en av de snabbast växande i Västra Götaland men takten har börjat mattas av något.

Även framöver ser kommunen ut att fortsätta växa. Befolkningsprognosens trendbaserade del, som utgår från befolkningens åldrande, flyttningar, födslar och avlidna, ger att invånarantalet i kommunen år 2032 uppgår till 13 457 vilket innebär en ökning med 8 procent eller 1 189 personer.

Befolkningsökningen väntas både i Vårgårda tätort och på landsbygden. Vårgårda tätort tros fram till 2032 öka med drygt 600 invånare, 11 %, enligt prognosen. Horla tätort väntas också öka sin befolkning något fram till 2032, men Östadkulle bedöms minska något i invånarantal.

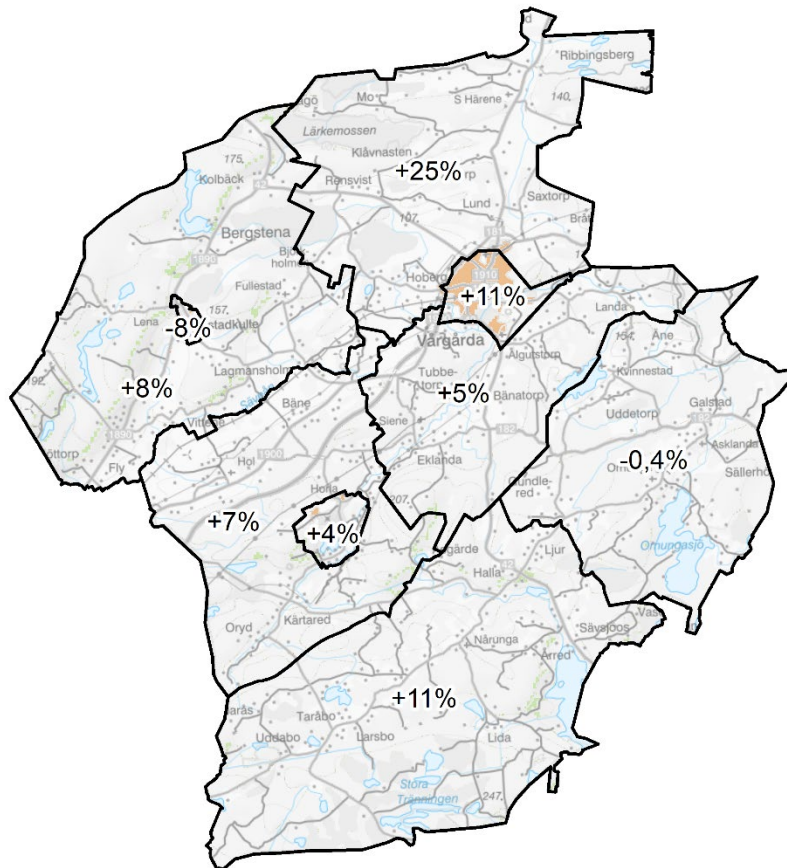
Folkmängd 2000–2022 i Vårgårda kommun (Befolkningsprognos, Statisticon 2023)

Procentuell förändring av folkmängd 2000–2022 (Befolkningsprognos, Statisticon 2023)

Största procentuella befolkningsökningen på landsbygden prognosticeras norr om Vårgårda tätort och i de södra delarna av kommunen, med närhet till Alingsås och Borås. Befolkningsprognosen visar att norra kommundelen kommer att öka mycket, vilket delvis kan bero på hur gränserna i analysen är dragna då en stor del av ökningen troligen kommer ske genom att Vårgårda tätort växer åt detta håll genom nya bostäder på Fagrabo. De enda

områdena på landsbygden som inte väntas få en ökning av befolkningen de kommande tio åren är de sydöstra delarna kring Asklanda, Ornunga och Kvinnestad.

Prognosticerad befolkningsförändring 2022-2032 i kommunens olika delar (Delområdesprognos, Statisticon 2023)

Även befolkningens åldersstruktur förändras utifrån åldrande, flyttningar, födselar och avlidna. Under kommande tio år väntas befolkningsökningen främst ske i åldersgrupperna 10–20 år, 35–50 år, 60–70 år och 80–90 år. Befolkningsförändringen tyder på att det bland annat kommer finnas efterfrågan på bostäder för barnfamiljer. Ökningen av antalet äldre ställer krav på att det finns bostäder, både på den ordinarie bostadsmarknaden och för äldre med behov av vård.

Flyttmönster

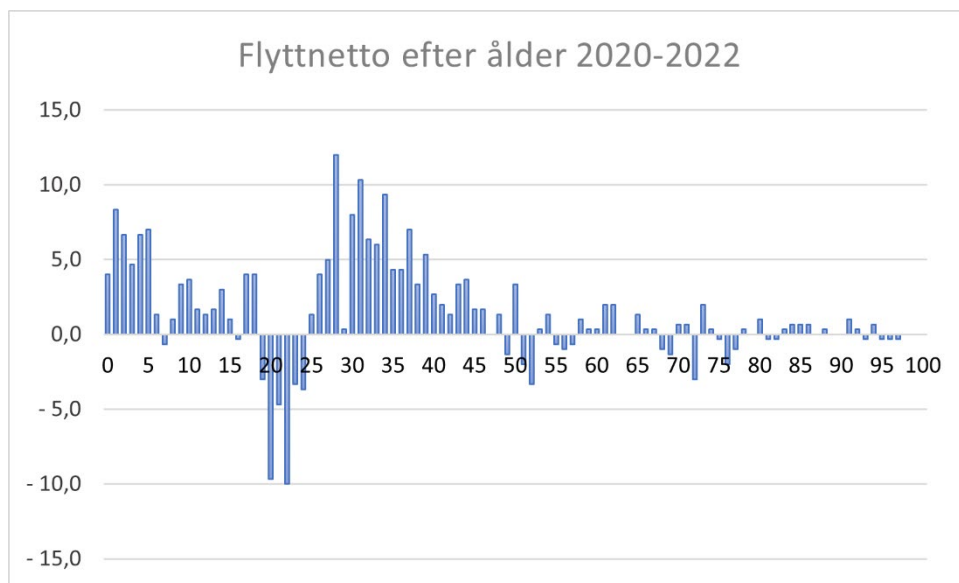
Den största orsaken till den befolkningsökning kommunen sett är flera års positiva flyttnetton, det vill säga att fler flyttar till kommunen än härifrån. Det gäller framför allt utrikes flyttnetto, och sedan 2015 har även netto för inrikesflyttar varit positivt varje år vilket skiljer Vårgårda kommun från Västra Götaland i stort.²

² Befolkningsprognos Västra Götaland, 2022–2040

Under år 2022 flyttade 721 personer till Vårgårda, vilket var färre än 2021. Antalet personer som flyttade från kommunen minskade med 34 personer jämfört med året innan, från 684 till 650. Flyttnettot (antalet inflyttade minus utflyttade) under 2022 var således 71 personer.

Befolkningsprognosen visar att flyttnettot under åren 2022–2032 förväntas bli i genomsnitt 121 personer per år.

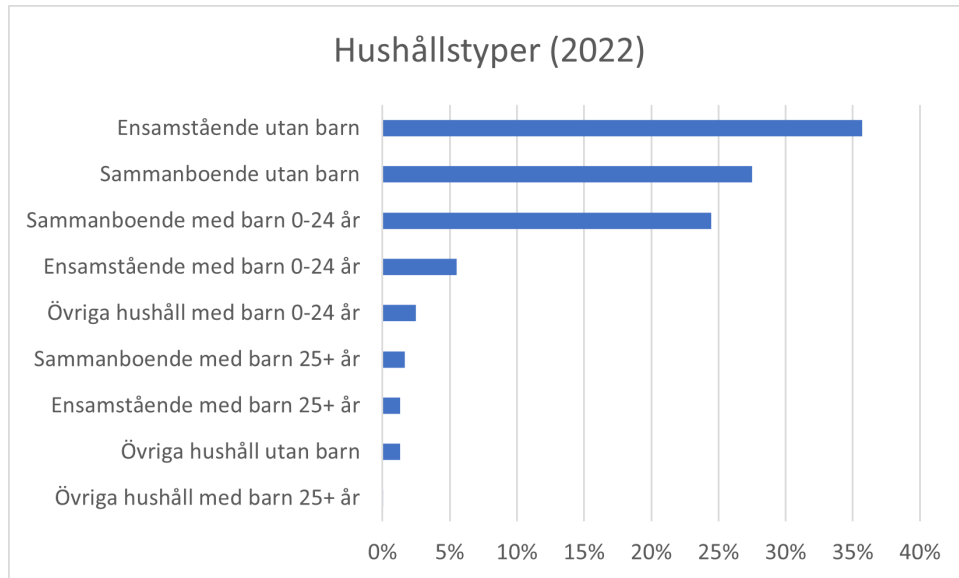
Flyttmönstret skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper i Vårgårda kommun. Den största inflyttningen till kommunen står barn och vuxna i åldern 25–45 för. För unga vuxna i åldern 20–25 är flyttnettot negativt, och har så varit under lång tid tillbaka. Bland äldre är flyttnettot nära 0, vilket kan hänga ihop med att flyttbenägenheten generellt sett är lägre bland äldre.

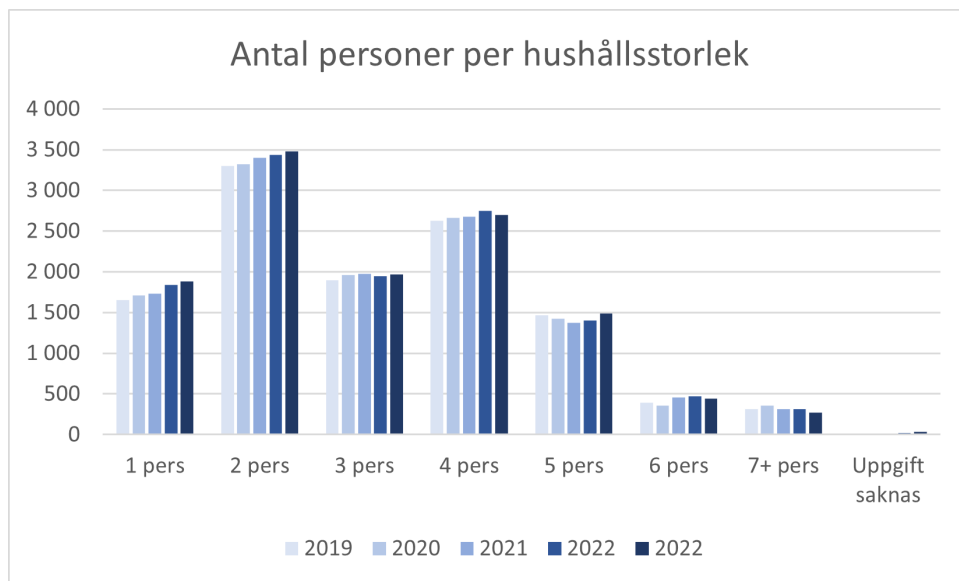
Flyttnetto efter ålder under åren 2020-2022. (Befolkningsprognos, Statisticon, 2023)

Hushållens sammansättning

Genomsnittlig hushållsstorlek i Vårgårda kommun är 2,32 personer. De vanligaste hushållen består av två eller fyra personer, och de vanligaste hushållstyperna (efter antal hushåll) är ensamstående utan barn, sammanboende utan barn och sammanboende med barn 0-24 år.

Hushållstyper i Vårgårda kommun (SCB, 2023)

Antal personer per hushållsstorlek 2019-2022 (SCB, 2023)

Bostadsbehov

Mått på bostadsbristen

År 2022 ändrades lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Lagändringen innebär att underlaget till kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen ska innehålla en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Analysen får alltså en tydligare inriktning mot bostadsbristen i kommunen. I och med lagändringen tillhandahåller Boverket ett underlag som består av kvantitativa mått över antalet hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer.

Hösten 2020 presenterade Boverket rapporten ”Mått på bostadsbristen – Förslag på hur återkommande bedömningar ska utföras”, som syftar till att beskriva en modell för hur bostadsbrist kan beskrivas, definieras och mätas med fokus på hushållens situation på bostadsmarknaden. Modellen utgår från ett behovsperspektiv på bostadsbrist som antalet (eller andelen) hushåll som saknar en rimlig bostad snarare än hur många bostäder som behöver byggas. Flera av de mått och beskrivningar som Boverket föreslår för att mäta och tolka bostadsbehovet återfinns i underlaget som nu tillgängliggörs via Boverket och presenteras nedan. Det är det underlaget kommunen har möjlighet att använda sig av och tolka.

Vårgårda kommun jämförs statistiskt med övriga kommuner i samma kommungrupp enligt SKRs uppdelning, det vill säga pendlingskommuner nära mindre stad/tätort. Till dessa hör dels de kommuner som har sin huvudsakliga utpendling till en annan ort än någon av de större städerna eller storstadnära kommunerna, dels de kommuner som har en inpendling från annan kommun som överstiger 30 procent av dagbefolkningen.

Det finns en ojämlikhet på den svenska bostadsmarknaden som exempelvis medför trångboddhet, svårigheter att etablera sig i samhället, minskade möjligheter att ta ett arbete eller studera på en annan ort eller risk för ökad hemlöshet. Att antalet hushåll är i balans med antalet bostäder i kommunen innebär inte automatiskt att utbudet matchar behovet av olika typer av bostäder sett till upplåtelseform, boendekostnad och storlek på bostaden. Kunskap om grupper som inte har en rimlig och trygg bostadssituation i Vårgårda är därför viktig i kommande planering och åtgärder för bostadsutveckling.

Hushåll med ansträngd boendeekonomi

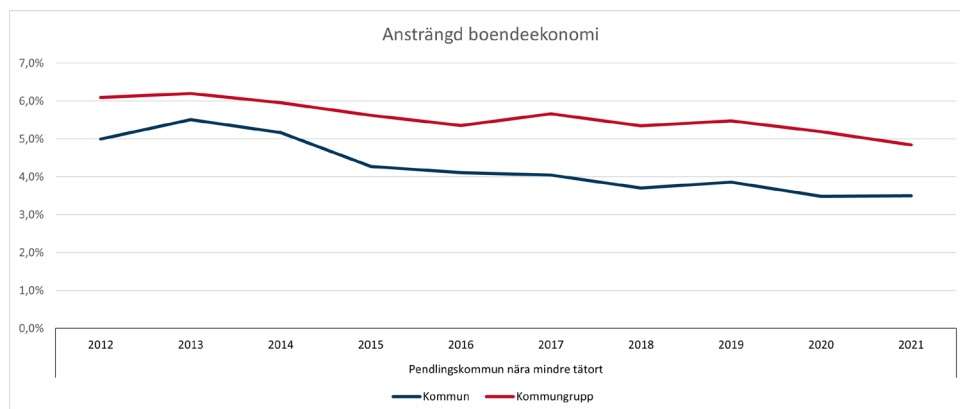
Att ett hushåll har ansträngd boendeekonomi innebär att den disponibla inkomsten inte räcker till att täcka en baskonsumtion (beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och riksnormen samt utgifter för hushållsel, barnomsorg, lokala resor för personer som är 18 år eller äldre, fack- och A-kasseavgift för personer som är 20–64 år och hemförsäkring). Ett annat mått

på baskonsumtion är KALP-kalkylen (kvar att leva på) som bankerna använder för att bedöma hushållets betalningsförmåga vid köp av en bostad.

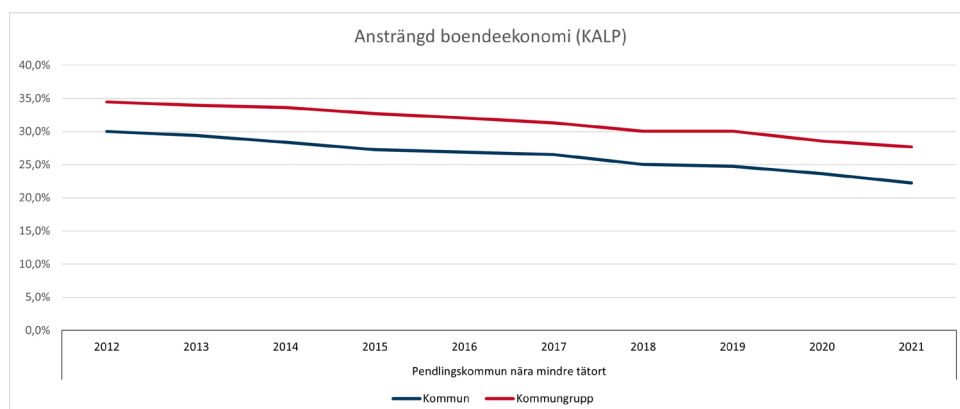
Ansträngd ekonomi i form av låg inkomst och/eller sparkapital, ökande räntor och högre levnadskostnader, inkomstkrav från hyresvärdar och långgivare gör att hushåll kan ha svårt att komma in på bostadsmarknaden. Det kan även skapa inlåsnings effekter, genom att hushåll som egentligen hade önskat flytta till en annan bostad inte kan det.

I Vårgårda har år 2021 3,5 % av hushållen en ansträngd boendeekonomi baserat på det första måttet på baskonsumtion, och baserat på KALP-måttet har 22,2 % en ansträngd boendeekonomi. Det är lägre än snittet i den kommungrupp som Vårgårda tillhör, det vill säga pendlingskommuner nära mindre stad/tätort, men indikerar att det finns hushåll som har svårt att hitta en bostad som motsvarar deras ekonomiska svängrum.

Det finns totalt 184 hushåll med svag boendeekonomi enligt det första måttet, och 1174 enligt KALP. Den största andelen hushåll med ansträngd ekonomi är ensamstående utan barn, som bor i antingen hyresrätt eller småhus.

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

Trångboddhet

Trångboddhet mäts utifrån antalet boende i hushållet och rum i bostaden. Utöver vardagsrum och kök/kokvrå ska det finnas sovrum. Två barn under 12 år kan dela rum. Vuxna som inte är sammanboende delar inte sovrum. Trångboddhet kan vara självvald, men är ofta sammankopplad med svag ekonomi.

Forskning visar att trångboddhet har negativa konsekvenser för barn och unga, som bland annat svårighet att få studero hemma vilket kan påverka skolresultatet.

6,7 % av hushållen i Vårgårda kommun räknas som trångbodda, och 0,6 % är både trångbodda och har ansträngd boendekonomi enligt det första måttet. Kommunen har en något högre andel trångbodda än kommungruppen i stort, men inte ett lika tydligt samband med ansträngd ekonomi som snittet för kommungruppen.

Totalt finns 356 trångbodda hushåll i Vårgårda, och den största andelen är sammanboende hushåll med barn. Trångboddhet är vanligast i hyresrätter, men finns också i småhus.

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

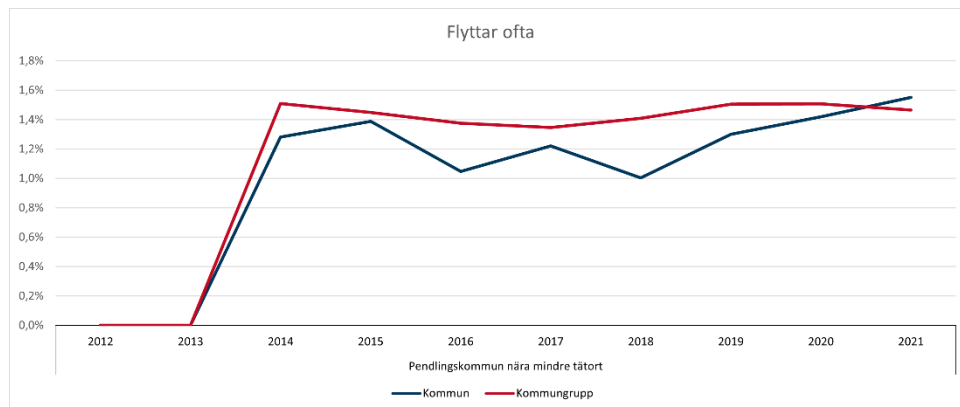
Trångboddhet och ansträngd boendekonomi brukar vara tätt sammankopplat, eftersom hushåll då inte har möjlighet att skaffa sig en större bostad. Att denna koppling inte är lika tydlig i Vårgårda skulle kunna förklaras med att det finns en frivillig trångboddhet som resultatet av ett

livsstilsval, så som att bo litet av miljöskäl eller att prioritera att bo i ett attraktivt läge före storlek på bostaden. Det brukar dock snarare förekomma i storstadsområden, och är troligen inte huvudorsaken. En troligare del av förklaringen skulle kunna vara att det finns något färre större lägenheter i Vårgårda än generellt i kommungruppen, vilket gör att det sällan finns lediga lägenheter att hyra eller köpa trots att hushållet har råd. Under de år då flyktningmottagandet var högre kom flera större familjer, och svårigheter att hitta större lägenheter till dessa familjer är troligen är viktig del av förklaringen och en orsak till att andelen trångbodda nu börjat sjunka långsamt.

Hushåll som flyttar ofta

Upprepade flyttar kan vara ett tecken på att hushållet har svårt att hitta en långsiktig bostad som motsvarar behoven, och därmed har en osäker boendesituation. Kriteriet för att hushållet ska räknas som att det flyttar ofta är att någon i hushållet flyttat minst en gång om året de senaste tre åren.

År 2021 hade 1,6 % av hushållen upprepade flyttar. Siffran har ökat något senaste åren, vilket gör att kommunen nu ligger ungefär i snitt med kommungruppen. Det är framför allt ensamhushåll utan barn som flyttar ofta.

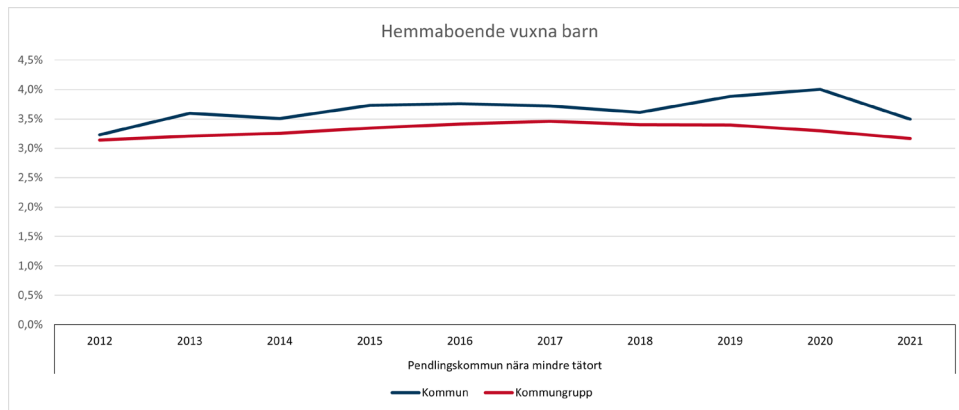

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

Hemmaboende vuxna barn

Att hushåll har hemmaboende vuxna barn (över 25 år) kan vara en indikation på att det är svårt för unga vuxna att hitta en rimlig bostad i kommunen. Det kan även vara ett frivilligt val, exempelvis för att man vill bo i generationsboende, eller bero på att individen exempelvis bor och studerar på annan ort men fortfarande är folkbokförd i föräldrarnas bostad.

I Vårgårda har 3,5 % av hushållen hemmaboende vuxna barn (2021), vilket är något högre än snittet i kommungruppen. Majoriteten, 85 %, bor i småhus.

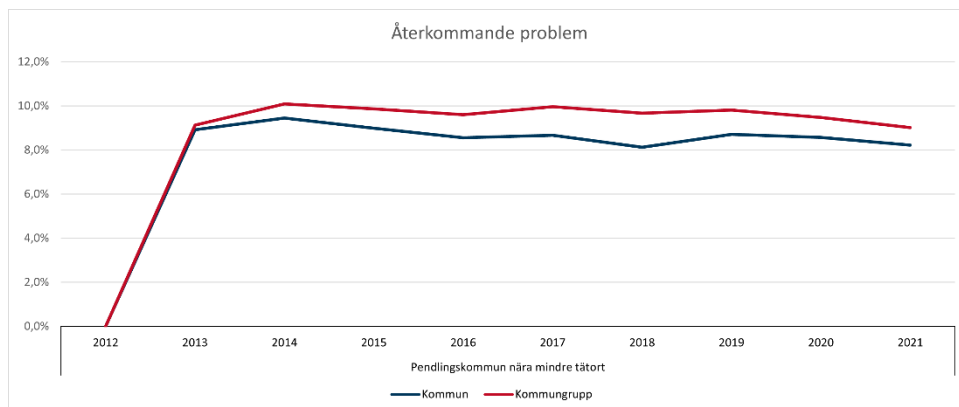

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

Hushåll med återkommande problem

För att räknas som att ha återkommande problem behöver hushållet uppfylla minst ett av måtten ansträngd boendekonomi, trångboddhet, flyttar ofta och/eller om hushållet har hemmaboende vuxna barn två år i rad.

I Vårgårda har 8,2 % av hushållen upprepade problem, vilket är något lägre än snittet i kommungruppen. För kommunen såväl som kommungruppen i stort sjunker antalet svagt de senaste åren. De största hushållsgrupperna är ensamstående utan barn respektive sammanboende med barn.

Källa: Öppna data – Bedömning av bostadsbrist, 2023

Sammanfattning och behov

Utifrån den statistik som finns tillgänglig, och kommunens egen kännedom om invånarna, går det att se att det finns hushåll som på olika sätt har en osäker boendesituation, svårt att bära sina kostnader och svårt att hitta en rimlig bostad som passar deras behov. Andelen är dock lägre än snittet i kommungruppen för alla kriterier utom trångboddhet och hemmaboende vuxna barn.

Att hushåll av olika anledningar har svårt att etablera sig och hitta en rimlig boendesituation beror dels på bostadsutbudet i kommunen och de krav, i form av exempelvis inkomstkrav vid hyreskontrakt, som ställs för att kunna efterfråga en bostad. Dels är det tätt sammankopplat med andra faktorer, såsom hur möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden och därmed

kunna trygga en inkomst ser ut. Det är svårt att dra några konkreta slutsatser om behoven utifrån analysen av de underlag som finns tillgängliga.

Trångboddheten är troligen delvis en följd av få större lägenheter och det finns därför ett behov av nybyggnation av större lägenheter och småhus som skapar rörlighet på bostadsmarknaden. Samtidigt är det inte hela lösningen, eftersom nyproducerade lägenheter generellt har högre hyror och kostnader, vilket gör dem svåra att efterfråga för hushåll som samtidigt har en ansträngd ekonomi. Detsamma gäller bostäder för unga. Att bibehålla det befintliga beståndet av lägenheter i olika storlekar och till rimliga hyror är därför viktigt. Vårgårda bostäder har en norm för hur många som kan bo i respektive bostadsstorlek, och har kunnat ge förtur i kön till större bostäder för hushåll som är trångbodda.

En forskningsstudie om trångboddhet i Malmö (Trångboddhet i Malmö: En studie av trångboddhetens ojämlika utbredning och konsekvenser, Sandberg och Grander, Malmö universitet) konstaterar att frågan om trångboddhet är sammankopplad med såväl fördelningspolitiska som bostadspolitiska frågor, vilka främst ligger på nationell nivå.

Boendesegregation

Urban Utveckling har på uppdrag av Vårgårda, Herrljunga och Essunga kommuner gjort en kartläggning av boendesegregationens lokala och regionala mekanismer i de tre kommunerna, med stöd från Delegationen mot segregation (*Lokala och regionala mekanismer rörande boendesegregation – ett kunskapsunderlag om boendesegregation i tre kommuner – Herrljunga, Vårgårda och Essunga*). Kartläggningen syftar till att ge kunskap om boendesegregationen mellan olika områden i kommunen, baserat på framför allt statistik uppdelat på delområdesnivå men också intervjustudier och omvärldsanalys.

Kort om segregation och grannskapseffekter

Segregation innebär att olika grupper lever och verkar isolerat från varandra. Det kan handla om att individer med viss socioekonomi lever tillsammans i ett område, åtskilda från individer med annan socioekonomisk tillhörighet. Segregation är relationellt, vilket innebär att segregation sker i relation till något annat. Ett enskilt område är inte segregerat, utan det är när olika områden har olika karaktärer som det uppstår segregation.

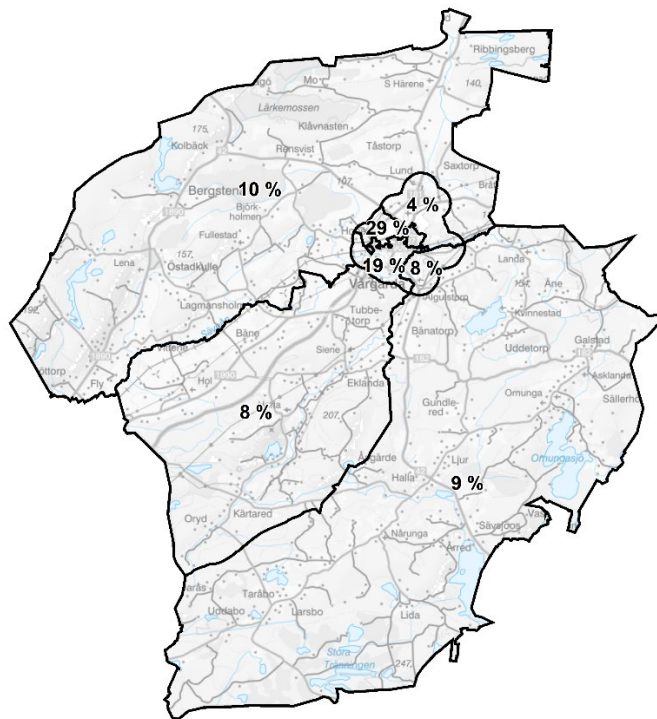
Områden blir allt mer homogena, något som även leder till större polariseringar i samhället. Begreppen segregation och fattigdom har blivit starkt relaterade. Ojämligheten har ökat, vilket lett till social uteslutning och minskad integration på grund av att människorna i området lider av effekterna av utsatthet. Det är inte ovanligt att individer som lever i utsatta områden har ett sämre hälsotillstånd, samtidigt som andelen med sämre hälsotillstånd minskar i andra områden.

Grannskapseffekter betyder att det område som en individ bor eller växer upp i påverkar dennes liv på ett eller annat sätt. Det kan innebära såväl positiv som negativ inverkan på individers liv. Exempelvis kan det handla om att individer i ett område påverkar varandras livschanser gällande förvärvsarbete, utbildning eller beteende. Ett grannskap kan även ha effekt på andra ”mjukare faktorer” som kan vara svårare att mäta såsom värderingar, framtidstro och solidaritet.

Lägesanalys för Vårgårda

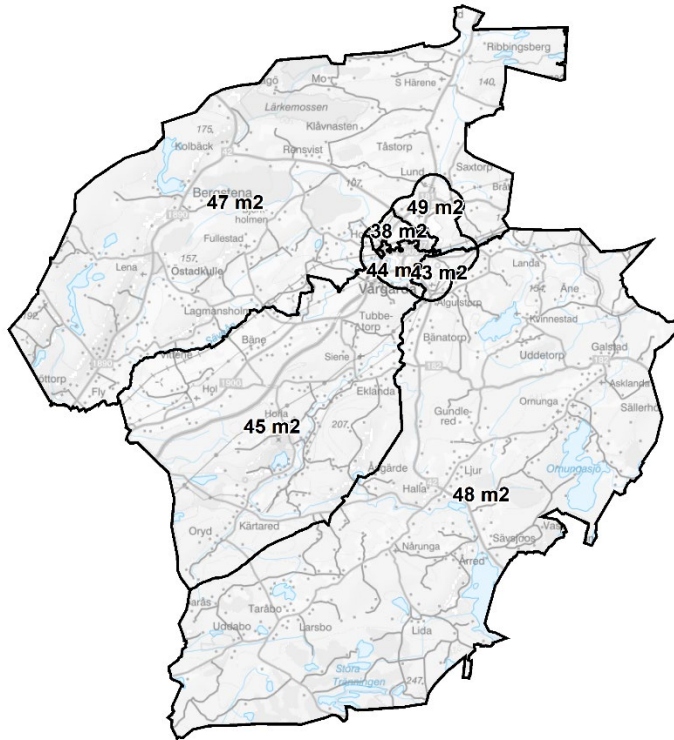
Kartläggningen visar att Vårgårda har en övergripande positiv utveckling sett till befolkningstillväxt, men att det finns tydliga skillnader i exempelvis inkomstnivåer, utbildningsnivå och boendeförhållanden, såsom trångboddhet, mellan olika områden i kommunen. På bostadsmarknaden finns det en geografisk uppdelning mellan olika typer av bostäder, där vissa områden har en hög koncentration av hyresrätter, och färre bostadsrätter eller äganderätter, och det går även att se skillnader i levnadsförhållanden mellan dessa områden. Studien visar även att levnads- och boendeförhållanden skiljer sig åt mellan grupper med låg- respektive hög ekonomisk standard samt utrikes- respektive inrikes födda.

Läs mer om resultatet av kartläggningen i ”Lokala och regionala mekanismer rörande boendesegregation”.

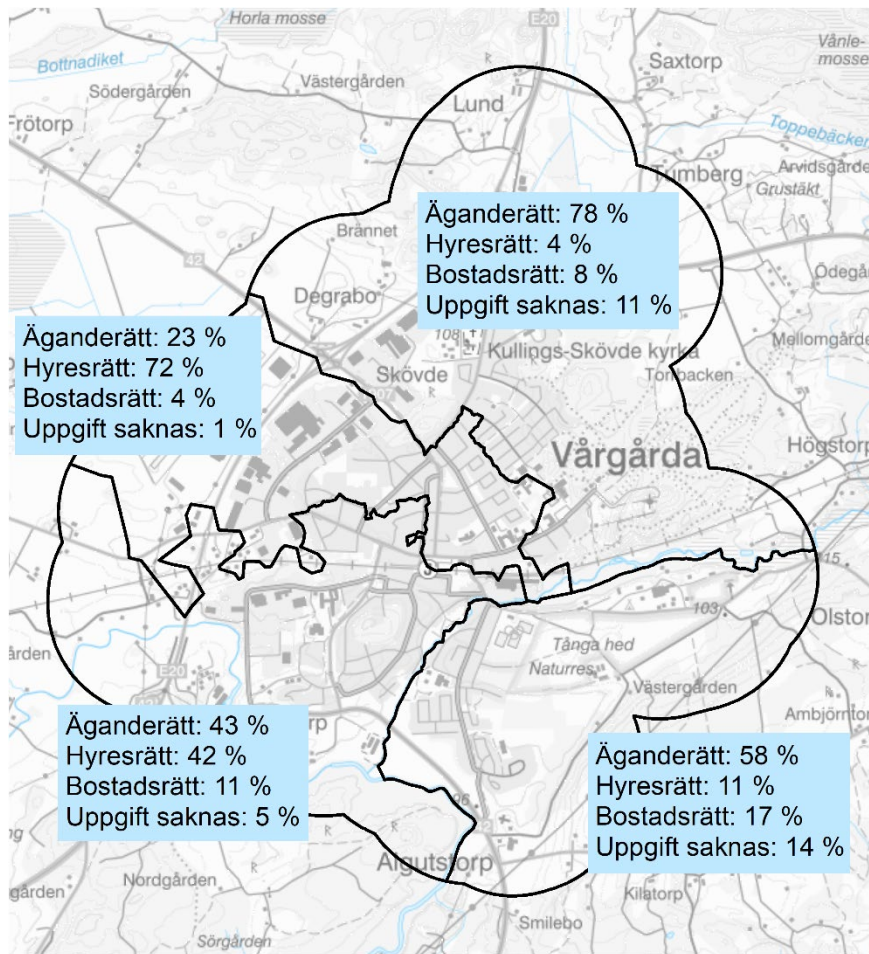

Andel av invånare med låg ekonomisk standard, 2021 (Källa: Segregationsbarometern)

Ärende 14

Boendeyta per person, 2021 (Källa: Segregationsbarometern)

Områdesvis fördelning av upplåtelseformer i Vårgårda tätort, 2021 (Källa: Segregationsbarometern)

På bostadsmarknaden finns den en tydlig uppdelning mellan olika geografiska områden, där vissa områden har en allt högre koncentration av hyresrätter, och färre bostadsrätter eller äganderätter. De områden som har högt andel hyresrätter är västra och sydvästra delarna av Vårgårda tätort. Andelen med låg ekonomisk standard är betydligt högre i västra delen av Vårgårda tätort, och har därtill ökat under senast år. Nulägesanalysen visar därtill att boende i hyresrätt i dessa områden har en lägre utbildningsnivå, och en relativt hög koncentration av personer som är utrikes födda.

Boendeformerna skiljer sig även mellan olika demografiska grupper. Andelen inrikes födda boende i äganderätt är större än samma siffra för utrikes födda. Inom båda grupperna sjunker andelen boende i äganderätt. Störst skillnad är det avseende andelen inrikes födda respektive utrikes födda boende i hyresrätt, där det finns en svag trend av allt större andelen utrikes födda boende i hyresrätt, och en svag minskning av inrikes födda boende i hyresrätt.

Den genomsnittliga boytan i Vårgårda kommun ligger över såväl snittet för riket som länet. Det finns trots detta demografiska och geografiska skillnader inom kommunen avseende boendeyta. Utrikes födda har generellt mindre boendeyta än inrikes födda, och boendeytan har minskat över tid, medan inrikes födda har fått större boendeyta över tid.

Behov

Kartläggningen visar på att det finns ett behov av att skapa en större rörlighet på bostadsmarknaden och en större geografisk spridning av bostäder av olika typer i tätorten och kommunen, för att främja en större demografisk blandning, positiva grannskapseffekter och motverka boendesegregation. Det finns även ett behov av att skapa förutsättningar för socioekonomiskt svaga grupper att etablera sig i kommunen, både med bostad, arbetsmarknad och utbildning. Vidare ger kommunens åldrande befolkning behov dels av att tillgodose bostadsbehoven hos den äldre befolkningen, dels att attrahera yngre invånare till kommunen.

Grupper med särskilda bostadsbehov

För att uppnå bostadsförsörjningsprogrammets och bostadsförsörjningslagens syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder behövs kunskap om olika gruppers bostadsbehov. I denna del presenteras pågående arbete och identifierat behov för grupperna unga, äldre, personer med funktionsnedsättning, nyanlända samt hemlösa.

Unga

Unga vuxna är en av de grupper som generellt sett har svårast att efterfråga en bostad och ta sig in på bostadsmarknaden. Ofta är betalningsförmågan låg och oregelbunden på grund av arbetslöshet, osäkra anställningar och studier. Unga har generellt kortare tid i bostadskön, och saknar ofta kontakter, referenser från tidigare boenden och bostad med bytesvärde som underlättar på bostadsmarknaden. Hyresgästföreningen genomför årligen en studie av unga vuxnas boende i Sverige, och konstaterar att nästan var tredje ung vuxen oroar sig för att inte hitta ett boende i framtiden och att en stor andel unga vuxna ofrivilligt bor hemma hos sina föräldrar. Svårigheterna på bostadsmarknaden begränsar ungas möjlighet att flytta för arbete och studier, och försenar steget ut i vuxenlivet.

I den årliga bostadsmarknadsenkäten har Vårgårda kommun återkommande angett att obalans på bostadsmarknaden med ett underskott på bostäder för unga i åldern 19–25. Bristen anges bero dels på en generell bostadsbrist, dels en brist på mindre lägenheter med överkomlig hyra som passar ungdomshushåll.

Vårgårda kommun har generellt ett negativt flyttnetto för åldersgruppen 19–25 år, vilket innebär att fler unga vuxna flyttar från än till kommunen.

Befolkningsprognosen för åren 2022–2032 visar dock att befolkningen i åldern 20-30 väntas öka till år 2034 och kommunen har nu en stor grupp invånare i åldern 0–19 år, vilken utgör nästan en fjärdedel av den totala befolkningen och en större andel än snittet i riket. Å ena sidan är Vårgårda inte en primär ort för unga vuxna att flytta till, då avstånden till universitet och högskola är förhållandevis långa, men å andra sidan behöver det finnas goda bostäder till en rimlig kostnad för de unga vuxna som väljer att bo i kommunen.

I kommunen bor 50 % av invånarna i åldern 20–24 i småhus med äganderätt, 33 % i hyreslägenhet och 3,5 % i bostadsrätt (övriga i annan form av boende). Andelen unga vuxna som bor i småhus hänger troligen ihop med att många bor kvar hemma hos sina föräldrar, vilket kan ha att göra svårigheter på bostadsmarknaden men också vara ett eget val. Det kan bero på att småhus utgör ett stort en stor andel av Vårgårdas totala bostadsbestånd.

Behov

Ett sätt att möta unga vuxnas behov av bostäder är att bygga mindre och ekonomiskt överkomliga lägenheter. Även om kostnader generellt sett är högre i nyproducerade lägenheter kan bostadsbyggande öka rörligheten på bostadsmarknaden och frigöra bostäder i det befintliga beståndet. Vidare är det viktigt att bibehålla och tillgängliggöra det befintliga lägenhetsbeståndet, eftersom det är där det oftast går att hitta bostäder med överkomliga hyror och avgifter.

Äldre

Vårgårda kommun har en växande äldre befolkning, och den största ökningen framöver ses i gruppen 80 år och äldre.

För att klara av bostadsförsörjningen för den ökande äldre befolkningen måste fler bostäder av olika slag skapas för att skjuta upp behovet av särskilt boende. Flyttfrekvensen bland äldre är generellt i hela riket låg då många äldre helst vill bo kvar i sin nuvarande bostad så länge det är möjligt. Samtidigt behöver det, för dem som önskar och behöver, finnas bostäder som möter behoven hos exempelvis äldre med nedsatt rörelseförmåga. Det har även potential att starta flyttkedjor som frigör större bostäder.

Äldreboendedelegationen har i sitt slutbetänkande Bo bra hela livet (SOU 2008:113) konstaterat att behovet av särskilt boende kan skjutas upp om tillgång finns till seniorbostäder och trygghetsbostäder. I rapporten Boende för äldre (2007) konstateras att kostnaden för service och vård samt omsorgsinsatser i det särskilda boendet är dubbelt så hög jämfört med om den äldre bor kvar i ett ordinärt boende.

Kommunerna har ett särskilt ansvar att tillhandahålla särskilda boenden till äldre enligt Socialtjänstlagen (2001:453). I kommunens lokalförsörjningsrapport (2023) konstateras att det inom äldreomsorgen

finns ett behov av fler platser på särskilt boende för äldre, och framför allt för personer med demensdiagnos. För att klara behovet ska ett nytt särskilt boende byggas och drivas i kommunal regi, i anslutning till nuvarande särskilda boendet Kullingshemmet.

Särskilt boende

Särskilt boende för äldre är ett boende för personer som behöver service och omvårdnad dygnet runt, och upplåts endast till brukare som beviljats detta efter prövning. Kommunen har idag (år 2021) 102 boendeplatser på särskilt boende fördelat på två enheter: Kullingshemmet och Vårgården, som båda ligger i Vårgårda tätort.

- Kullingshemmet: Har plats för 63 boenden samt 11 korttidsboenden och riktar sig till personer med omfattande omvårdnadsbehov.
- Vårgården: Har år 2023 41 boendeplatser och riktar sig till personer med demensdiagnos.

Det planerade nya särskilda boendet ska ha plats för 109 personer för att klara av det prognosticerade ökade behovet.

Seniorbostäder

Seniorbostäder i Vårgårda kommun är till för personer över 70 år som har behov av ett boende med hög tillgänglighet. Seniorboende är inte en boendeform som kommunen måste tillhandahålla, och ingen biståndsprövning eller annan behovsbedömning görs utöver ålderskravet 70 år och uppåt. I Vårgårda kommun finns det totalt 51 seniorlägenheter fördelade på två olika enheter, som båda ligger i nära anslutning till kommunens särskilda boenden. Uthyrningen sköts av det kommunala bostadsbolaget. Det finns en stor efterfrågan på seniorbostadsplatserna, men då alla har möjlighet att ställa sig i kö oavsett ålder är det svårt att mäta det faktiska behovet.

Trygghetsboende

Biståndsbedömda trygghetsboenden är avsedda för äldre personer som har ett vårdnadsbehov som understiger det som ges på särskilt boende, men som inte längre upplever det som tryggt att bo kvar i det egna hemmet. Ett ytterligare syfte är att bryta den isolering som många äldre som bor kvar hemma upplever. Vårgårda kommun saknar idag boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende, men ser att det kan finnas ett behov av trygghetsboende för att bredda utbudet av bostäder för äldre.

Behov

I och med byggnationen av ett nytt särskilt boende bedöms behovet av platser på särskilt boende kunna mötas på sikt. Det finns dock ett behov av bostäder för äldre som inte har behov av att bo på särskilt boende, det vill säga utanför kommunens lagstadgade ansvar för bostad. Det är därför viktigt att det finns bostäder med god tillgänglighet och i mindre storlek som äldre kan efterfråga, och boendetyper som trygghetsboenden. Att möjliggöra för

äldre att kunna flytta till en bostad som rimlig utifrån behov och efterfrågan bidrar även till rörlighet på bostadsmarknaden som leder till att exempelvis villor blir tillgängliga för barnfamiljer.

Personer med funktionsnedsättning

Målet för den nationella funktionshinderspolitiken är att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. För att en person med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktig i samhället och uppnå jämlika livsvillkor kan en särskilt anpassad bostad behövas.

Boende med särskild service enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) innebär att personer med omfattande funktionsvariationer får tillgång till en individuellt anpassad bostad med service. Lagen är en rättighetslag och innebär att kommunen måste köpa platser om tillräcklig kapacitet inte finns i egen regi.

Det finns tre huvudformer av bostäder inom LSS: särskilt anpassad bostad utan fast bemanning, servicebostad med visst fast basstöd genom anställd personal samt gruppboende med fast bemanning som ska täcka de boendes hela stödbehov. Det finns i nuläget (2023) 28 platser på boenden inom LSS fördelade på fyra enheter, samtliga i Vårgårda tätort.

- Ringgatan: Gruppboende med fem lägenheter som ägs av kommunen.
- Korpgatan: Gruppboende med sex platser som ägs av Vårgårda Bostäder.
- Ågatan: Gruppboende med fem lägenheter som ägs av kommunen.
- Skolgatan: Servicebostad med tolv platser som ägs av Vårgårda Bostäder.

Som en form av servicebostad finns även en lösning med satellitlägenheter för personer med mindre stödbehov, i samverkan med Vårgårda bostäder. Satellitlägenheterna är även ett sätt att successivt möjliggöra för individer att på sikt klara ett mer och mer självständigt boende.

Behov

- Behovet av gruppboende för individer med behov av stimulifattig miljö, med möjlighet till avskildhet och lugn, utreds under 2023.
- Stärkt samverkan med det kommunala bostadsbolaget som ger en säkrad tillgång till satellitlägenheter som möter olika behov inom funktionshinderområdet.

Nyanlända

Gruppen nyanlända omfattar nyanlända som anvisats med stöd av bosättningslagen, självbosatta nyanlända och ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Generellt sett har nyanlända det svårt på

bostadsmarknaden då gruppen generellt har svag ekonomi, inte hunnit samla tid i bostadskön och ofta saknar ett nätverk som kan ge vägar in.

Lagen (2016:38) om mottagandet av vissa nyanlända invandrare för bosättning även kallad bosättningslagen, ger kommunen ett direkt ansvar för vissa nyanlända som anvisas till kommunen. Lagen syftar dels till en jämnare ansvarsfördelning kommuner emellan, dels till att förbättra förutsättningarna för nyanlända att etablera sig i samhället. Bosättningslagen innebär att alla kommuner måste ha beredskap för att ta emot och erbjuda bostad för nyanlända hushåll, och planera bostadsförsörjningen med utgångspunkt från detta. För självbosatta nyanlända, det vill säga nyanlända som på eget initiativ bosätter sig i kommunen, har kommunen enbart ett generellt bostadsförsörjningsansvar.³

Vårgårda kommun har under åren 2018-2022 tagit emot mellan 18 och 49 personer per år (utländska medborgare som beviljats uppehållstillstånd som flyktingar, skyddsbehövande, efter synnerligen ömmande omständigheter eller som anhöriga, och omfattas av förordningen (2010:1122) om statlig ersättning). Det är en minskning från tidigare femårsperiod, då kommunen tog emot mellan 60 och 95 personer årligen.⁴ Sedan Rysslands invasion av Ukraina har kommunen utöver ovanstående tagit emot 40 personer från Ukraina. För 2024 är anvisningstalen för kommunen fortsatt lägre än tidigare år.

Kommunens mottagning av nyanlända ligger under socialtjänsten, som arbetar tillsammans med Vårgårda Bostäder samt ett antal privata hyresvärdar i dialog om bostadsbehovet. I normalfallet får nyanlända ett förstahandskontrakt genom Vårgårda Bostäder, vilket ger en permanent bostad. När det inte finns lediga bostäder hos Vårgårda Bostäder får nyanlända istället ett förstahandskontrakt på bostad via privat hyresvärd.

Behov

I nuläget bedömer socialtjänsten inte att det är brist på bostäder för anvisade nyanlända eftersom antalet anvisade nyanlända minskar. Då antalet nyanlända var högre konstaterades en brist på större lägenheter för familjer, vilket på sikt kan bli aktuellt igen om antalet nyanlända återigen ökar. Socialtjänsten bedömer även att det finns en brist på bostäder som självbosatta nyanlända kan efterfråga, där kommunen inte har ett särskilt ansvar att ordna bostad, och ser att behovet främst avser hyreslägenheter med låg hyra.

- Vid en ökad flyktinginvandring kan det återigen finnas ett behov av större hyreslägenheter, 4–5 r.o.k. för nyanlända familjer.
- Vid en ökad flyktinginvandring kan kommunen återigen ha behov av en genomgångslägenhet för nyanlända innan de kan få tillgång till en

³ Boverket, [Nyanlända](#), 2021

⁴ Migrationsverket, Kommunmottagande med kommunal (2023)

permanent bostad. Kommunen har tidigare haft en genomgångslägenhet, men eftersom behovet inte finns i nuläget har den sagts upp.

- Hyreslägenheter med överkomlig hyra som självbosatta nyanlända i kommunen kan efterfråga.

Hemlöshet

Bostadsbrist och en ojämlig bostadsmarknad innebär ökad risk att hamna i bostadslöshet för personer som av olika anledningar har en svag ställning på bostadsmarknaden.⁵ Socialstyrelsen definierar fyra olika typer av hemlöshet:

- Akut hemlöshet: Personer som sover ute eller i trappuppgångar, bilar, tält och liknande, eller som övernattar på akutboende, härbärge, jourboende eller motsvarande.
- Institutionsvistelse och stödboende: Intagen eller inskriven på en kriminalvårdsanstalt eller annan institution eller stödboende och ska flytta därifrån inom tre månader men har ingen bostad att flytta till.
- Långsiktiga boendelösningar: Boende i någon av socialtjänstens särskilda boendelösningar, där boendet är förenat med tillsyn och särskilda villkor eller regler.
- Eget ordnat kortsiktigt boende: Bor tillfälligt och utan kontrakt hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar eller med tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt.⁶

Kommunen har ett ansvar för att personer i bostadslöshet får stöd och hjälp. I socialtjänstlagen nämns ett antal grupper som socialtjänsten särskilt ska beakta i sin verksamhet: Barn, personer med missbruksproblematik, personer med psykisk sjukdom, ekonomiskt skuldsatta, personer med funktionsnedsättningar och äldre. Placerade barn över 18 år och våldsutsatta personer.

Socialtjänsten i Vårgårda kommuns insatser för bostadslösa kan delas in i fyra typer: råd och stöd för den som behöver hjälp att skaffa en bostad, vräkningsförebyggande arbete, tak över huvudet (ofta på vandrarhem) under en kortare period vid akut nödsituation samt socialt boendekontrakt enligt 4 kap 1§ SoL.

I samband med Socialstyrelsens nationella hemlöshetskartläggning 2023 kartlades antalet individer som lever i hemlöshet enligt Socialstyrelsens fyra typer. Kartläggningen ger en ögonblicksbild och det finns ett mörkertal framför allt kring den fjärde situationen. Enligt kartläggningen finns det sammanlagt 24 personer i hemlöshet i april 2023, varav 8 har boende i någon av socialtjänstens särskilda boendelösningar.

⁵ [Bostadsmarknadsanalys Västra Götaland](#), 2021

⁶ Boverket, [Hemlösa](#), 2021

Sociala boendekontrakt

Socialtjänstens individ- och familjeomsorg arbetar med sociala boendekontrakt, vilket innebär att socialtjänsten har förstahandskontrakt på lägenheter hos Vårgårda bostäder och sedan hyr ut dem i andra hand till biståndstagare. Individ- och familjeomsorgen arbetar aktivt med att de sociala boendekontrakten och träningslägenheterna ska övergå till förstahandskontrakt hos det kommunala bostadsbolaget.

Vräkningsförebyggande arbete

Sedan 2022 har socialtjänsten och Vårgårda bostäder en fastställd gemensam process och rutin för vräkningsförebyggande arbete. Rutinen innefattar bland annat tydliga kontaktvägar, regelbundna möten mellan Vårgårda bostäder och socialtjänsten för att stämna av sena hyresinbetalningar samt risk för avhysning och personliga kontakter i tidigt skede med hyresgäster som är sena med hyresinbetalningen.

Behov

- Fortsätta utveckla samarbetet med bostadsbolagen för att förenkla inträdet på bostadsmarknaden.
- Fler mindre lägenheter och lägenheter med låga hyreskostnader i olika områden i Vårgårda, för att skapa en socialt blandad befolkning och bidra till goda grannskapseffekter.
- Stärkt samverkan med det kommunala bostadsbolaget som ger en säkrad tillgång till lägenheter som möter olika behov inom socialtjänstens ansvarsområde.

Referenser

Boverket (2023) [*Planering för bostadsförsörjning – en handbok*](#)

Boverket (2023) Bedömning av bostadsbrist (öppna data)

Boverket (2020) *Mått på bostadsbristen, Förslag på hur återkommande bedömningar ska utföras.*

Boverket (2023) [*Bostadsmarknadsenkät, öppna data 2017-2022.*](#)

Boverket (2010) [*Boendesegregation- orsaker och mekanismer.*](#)

Johnny C. Lorentzen, Marina Jonsson, Maria Albin, Antonios Georgellis (2020) *Trångboddhet i förhållande till barns hälsa, miljö och skolgång – en intervjustudie*, Centrum för arbets och miljömedicin, Region Stockholm

Länsstyrelsen Västra Götaland (2023) [*Bostadsmarknadsanalys Västra Götaland*](#)

SCB (2021) *Antal lägenheter 2020 efter kommun, delområde, hustyp och upplåtelseform.* Statistiska centralbyrån.

SCB (2021) *Antal lägenheter efter hustyp byggnadsperiod och kommun.* Statistiska centralbyrån.

SCB (2021) *Befolkningen 2020-12-31 efter kommun, ålder, kön och civilstånd.* Statistiska centralbyrån.

SCB (2022) *Antal färdigställda lägenheter 2020 efter kommun, delområde, hustyp och upplåtelseform.* Statistiska centralbyrån.

SCB (2021) *Antal lägenheter 2020 efter kommun, delområde, hustyp och bostadsarea.* Statistiska centralbyrån.

SCB (2021) *Folkmängd efter kön och per år från år 2000.* Statistiska centralbyrån.

Svensk mäklarstatistik (2021) *Prisutveckling V+BR, valda kommuner.* Svensk mäklarstatistik.

Statisticon (2023) *Delområdesprognos 2022 - 2032 Vårgårda kommun.* Statisticon.

Statisticon (2023) *Befolkningsprognos 2022 - 2032 Vårgårda kommun.* Statisticon.

Urban utveckling (2022) *Lokala och regionala mekanismer rörande boendesegregation*

Västra Götalandsregionen (2020) *Trend- och omvärldsanalys om ortstrukturen i Västra Götaland, VGR Analys 2020:50*

Yttrande över Förslag till nya kriterier för Gröna lån från Kommuninvest

Sammanfattning

Kommuninvest avser att genomföra en uppdatering av sitt regelverk för Gröna lån, som förmedlas av Kommuninvest till kommuner för att finansiera miljö- och klimatinriktade investeringsprojekt. Kommuninvest föreslagna uppdateringar handlar om en successiv anpassning till EU-taxonomin som är det nya europeiska klassificeringssystemet för miljömässigt hållbara ekonomiska aktiviteter.

Herrljunga kommun har i nuläget inga gröna lån hos Kommuninvest. Kommunen har beviljats anstånd att yttra sig till den 20 november.

Yttrandet är under framtagande och kommer delges kommunstyrelsen innan sammanträdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-11-06
Missiv remiss om bakgrund och praktikaliteter
Förslag nya kriterier för Gröna lån
Yttrande Förslag till nya kriterier för Gröna lån

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till remiss svar.

Kaisa Lundqvist
Ekonomichef

Datum 2023-10-02
Diarienummer 21/00208-9
Vår referens Björn Bergstrand

Remiss

Förslag till nya kriterier för Gröna lån

Bakgrund

Kommuninvest avser genomföra en uppdatering av sitt ramverk för gröna obligationer (Ramverket).¹ Kriterier för Gröna lån, vilka förmedlas till kommunala aktörer för att finansiera miljö- och klimatinriktade investeringsprojekt, utgör en bärande del av Ramverket.

Under det senaste året har ett förslag till nya kriterier för Gröna lån arbetats fram av Kommuninvests Miljökommitté för grön finansiering (Kommittén). Kommittén består av miljö- och klimatspecialister som verkar inom kommunsektorn.

Förslaget handlar om att i ett första steg, på basis av ett principbeslut från 2022 av Kommuninvest och Kommittén, inleda en successiv/partiell taxonomianpassning av Ramverket. Uppdateringen ska ske i en takt och omfattning som beaktar kommunsektorns uppdrag och förutsättningar. Syftet är att utveckla gröna finansieringskriterier som lämpar sig för användning i svensk kommunal och regional kontext.

Om EU-taxonomin

EU-taxonomin är det nya europeiska klassificeringssystemet för miljömässigt hållbara ekonomiska aktiviteter. För att en viss ekonomisk verksamhet ska klassificeras som miljömässigt hållbar så ska den bidra väsentligt till ett eller flera av sex fastställda miljömål, inte orsaka betydande skada för något av de övriga målen, och uppfylla vissa minimikrav inom social hållbarhet. Det krävs också att verksamheten överensstämmer med mer detaljerade villkor, så kallade tekniska granskningskriterier, som fastställs av kommissionen i delegerade akter till förordningen.²

Om kriterieändringarna

Inriktningen för Kommittén har i detta förslag varit att alla projektkategorier inom Ramverket för vilka det bedömts vara möjligt och rimligt ska leva upp till taxonomikriterierna för väsentligt bidrag till minst ett av EU:s sex miljömål.

Kommitténs arbete med förslaget har också handlat om att i övrigt anpassa kriterierna för Gröna lån till krav som kan anses vara rimliga för att främja omställningen till ett hållbart samhälle.

Kommittén har under arbetet haft en aktiv dialog med relevanta intressenter på området. Bland de organisationer och offentliga aktörer som för utvalda projektkategorier

¹ Nuvarande ramverk finns på Kommuninvests hemsida: **Ramverk för gröna obligationer, Maj 2021.**

² Läs mer om taxonomin via Regeringens hemsida: **En taxonomi för hållbara investeringar.**

konsulterats ingår Avfall Sverige, Energiföretagen, IVL Svenska Miljöinstitutet, Svenskt Vatten, Sveriges Allmännyttta samt Upphandlingsmyndigheten.

Om remissen

Förslaget till nya kriterier för Gröna lån skickas nu på remiss. Syftet med remissen är att inhämta synpunkter på om de föreslagna kriterierna, både i detalj och som helhet, är lämpliga utifrån förutsättningarna för kommunala verksamheter.

Remissen skickas till Kommuninvests kunder (de direkta låntagarna) och medlemmar (kommuner och regioner) samt till organisationer som bedömts vara särskilt relevanta i sammanhanget. Även andra är välkomna att svara på remissen.

Så här besvaras remissen

Remissvar ska ha inkommit till Kommuninvest **senast den 10 november 2023** och **skickas per e-post** till remiss@kommuninvest.se med **kopia till** hanna.leife@kommuninvest.se. I ämnesraden anges diarienumret (21/00208-9) följt av "Remiss: Nya kriterier för Gröna lån" samt vilken organisation som lämnar synpunkterna.

Det är önskvärt om det av svaren, vid sidan av övergripande synpunkter, tydligt framgår vad de specifika synpunkterna avser – med hänvisning till de generella utgångspunkterna och rekommendationerna, justeringar i grundkrav eller var och en av de åtta projektkategorierna.

Till stöd för era synpunkter kan följande frågor ställas:

- I vilken utsträckning är de föreslagna kriterierna möjliga och rimliga att uppfylla för kommunala aktörer?
- I vilken utsträckning förändrar de föreslagna kriterierna kommunala aktörers möjligheter att ansöka om Gröna lån?
- I vilken utsträckning anser ni att de föreslagna kriterierna kan vara bidragande i ert eget omställningsarbete?
- Är det möjligt och rimligt att, med eller utan infasningsperiod, införa krav på klimatförbättrad betong?

Det är valfritt att lämna synpunkter i eget format, som meddelande i mejl eller via särskilt svarsformulär.

För eventuella frågor under remisstiden kontakta Patrik Stenman, finansrådgivare, alternativt Hanna Leife, hållbarhetsstrateg, via mail patrik.stenman@kommuninvest.se, telefon 010-470 87 04 eller hanna.leife@kommuninvest.se, telefon 010-470 87 42.

KOMMUNINVEST I SVERIGE AB (PUBL)

Björn Bergstrand
Hållbarhetschef

David Ljung
Chef för utlåning och rådgivning

Remissdokument
**Förslag till nya kriterier
för Gröna lån**

KOMMUNINVEST

1 Innehåll

2	Om remissdokumentet.....	2
3	Generella utgångspunkter och rekommendationer.....	3
4	Förnybar energi	7
5	Energieffektivisering inom energisystem och verksamheter	12
6	Gröna byggnader.....	14
7	Hållbara transporter.....	20
8	Avfallshantering.....	24
9	Vatten- och avloppsvattenhantering	26
10	Klimatanpassningsåtgärder	31
11	Övriga miljöåtgärder	33

2 Om remissdokumentet

Detta dokument redogör för det fullständiga förslaget till nya kriterier för Gröna lån, vilka antagit av Kommuninvests Miljökommitté för grön finansiering (Kommittén). Efter genomförd remissrunda avses de nya kriterierna för Gröna lån införas i en uppdaterad version av Kommuninvest Ramverk för gröna obligationer (Ramverket).

I ett introducerande avsnitt redogörs för Kommitténs generella utgångspunkter och rekommendationer. Där beskrivs också de förändringar som Kommittén föreslår när det gäller grundkraven som alla projekt som kan beviljas finansiering (Berättigade Projekt) måste uppfylla. Därefter beskrivs Kommitténs förslag till förändringar av kriterierna för var och en av de åtta projektkategorierna:

1. Förnybar energi
2. Energieffektivisering inom energisystem och verksamheter
3. Gröna byggnader
4. Hållbara transporter
5. Avfallshantering
6. Vatten- och avloppsvattenhantering
7. Klimatanpassningsåtgärder
8. Övriga miljöåtgärder

I dokumentet används genomgående två kolumner. Den vänstra beskriver nuvarande kriterier, i den utsträckning sådana finns, och den högra beskriver de förändringar i kriterierna som Kommittén föreslår. Förändringarna är markerade med kursiv stil.

3 Generella utgångspunkter och rekommendationer

Kommitténs förslag är att det framtida Ramverket omfattar introducerande innehåll där följande utgångspunkter och rekommendationer beaktas.

3.1 Grundkrav för Berättigade Projekt

3.1.1 Justeringar i grundkrav

Nuvarande grundkrav för Berättigade projekt	Förslag till nya grundkrav för Berättigade projekt
Alla projekt måste främja övergången till ett klimattåligt samhälle med låga utsläppingå i det systematiska miljöarbetet i den sökande kommunen eller regionenvara förenliga med Sveriges miljömål eller regionala miljömålha som mål antingen en minskning eller anpassning till klimatförändringen, eller vara ett projekt som handlar om miljöhantering inom andra områden än klimatförändring	<i>Berättigade projekt ska ingå i det systematiska miljöarbetet i den ansökande kommunen/regionen och relatera till nationella, regionala eller lokala miljö- och klimatmål med syfte att</i> a) minska och/eller undvika klimatpåverkan, inklusive investeringar i koldioxidsnåla, energieffektiva och rena teknologier såsom förnybara energiprojekt, kollektivtrafiklösningar och mer energieffektiva byggnader,b) anpassa samhällen, bebyggd miljö och verksamheter till klimatförändringar, inklusive investeringar i lösningar för att minska klimatrelaterade riskerc) hantera miljöfrågor inom andra områden än klimatförändringar, inklusive cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av föroreningar, hållbar vattenanvändning samt skydd av biologisk mångfald och sunda ekosystem och återställande av skadade ekosystem.

3.1.2 Redovisning av projektets främsta nyttor

Utöver de specifika kriterier som gäller för respektive projektkategori ska sökande i ansökan redogöra för projektets främsta miljö- och/eller klimatnyttor, samt om möjligt även kvantifiera dessa med understödande beräkningsresultat. Dessa kriterier finns i huvudsak redan i befintligt Ramverk.

3.1.3 Fossil inlåsning godkänns inte, fossila inslag kan tolereras

Kommuninvest kommer inte att godkänna investeringsprojekt som leder till en inlåsning av fossilenergibaserad infrastruktur.

För projekt som rör fjärrvärmeanläggningar skärps den maximala andelen fossilt bränsle från 10 till 5 procent, där torv räknas som en fossil energikälla. Om fossila avfallsfraktioner används för att utvinna energi vid anläggningen tillämpas denna begränsning inte på den fossila komponenten i avfallet, så länge det finns stöd för att återvinningen av energi via avfall leder till minskat behov av deponering.

3.1.4 Krav på minskad plastanvändning

Fjärrvärmeanläggningar som använder sig av förbränning för hela eller delar av sin energiproduktion ska vidta åtgärder för att minska andelen plast med fossilt ursprung. Detta utgör ett nytt krav i Ramverket.

3.1.5 Rekommendationer för bygg- och anläggningsmaterial

Många av de investeringsprojekt som finansieras genom Gröna lån omfattar byggnation av något slag, det gäller för t.ex. bostäder, verksamhetslokaler, vårdinrättningar och kommunal VA- eller energiinfrastruktur. Med undantag för betong och givet inriktningen på Ramverkets taxonomianpassning ställs för närvarande inte särskilda krav på specifika bygg- och anläggningsmaterial. Dock ställs krav på åtgärder för att minska klimatpåverkan från nya byggnader.

Kommuninvest rekommenderar också att beställare ställer miljö- och klimatkrav i upphandling som ett sätt att minska bygg- och anläggningsmaterialens miljö- och klimatpåverkan.

3.1.6 Krav på användning av klimatförbättrad betong

Kommittén har funnit det angeläget, givet betongens betydande klimatpåverkan, att kravställa på användning av klimatförbättrad betong i investeringsprojekt där betong ingår. Det innebär att kravställningen för Gröna lån blir skarpare än EU-taxonomin kriterier för väsentligt bidrag, som inte omfattar den betong som används i bygg- eller infrastrukturkonstruktioner.

Förslagen till kriterier är utvecklade för att understödja den utveckling som betongbranschens aktörer redan initierat. Kraven innebär användning av en betong med minst 20 procent reducerade koldioxidutsläpp, jämfört med en referensbetong med samma funktion, samt att principer om rätt betong på rätt plats tillämpas. Kraven föreslås utformas enligt nedan:

- Låntagaren ska i investeringsprojektet visa på tillämpning av svensk standard SS 137003:2021 för att optimera mängden betong i byggnaden samt optimera betongkvalitet så att funktionskrav kan uppnås med bibehållen teknisk prestanda. Rätt betong på rätt plats, i enlighet med den vägledning som den svenska

betongbranschens aktörer utvecklat¹, ska avspeglas i differentieringen av betongkvaliteter för olika applikationer.

- Klimatpåverkan för den betong som används för olika funktioner ska åtminstone vara 20 procent lägre än aktuell branschreferensnivå. Detta innebär, som ett minimum, användning av klimatförbättrad betong enligt nivå 2 i vägledningen.

Undantag kan göras för betong som är i kontakt med dricksvatten.

3.2 Mappning mot EU-taxonomin

Taxonomianpassade kriterier för Gröna lån har utvecklats för sådana verksamheter i EU-taxonomin² där Kommittén bedömt det som sannolikt att Kommuninvests låntagare kan inkomma med ansökningar för Gröna lån. EU-taxonomin tekniska granskningskriterier för väsentligt bidrag har utvärderats för respektive projektkategori i Ramverket. Granskningen har utgått från de EU-miljömål som för närvarande ansetts viktigast att utvärdera givet Ramverkets utformning.

Kommitténs förslag innebär att kriterierna för Gröna lån i vissa fall är skarpare än EU-taxonomin krav för väsentligt bidrag och i andra är mer tillåtande. För användning av betong samt för byggnaders energiprestanda och klimatåtgärder är de föreslagna kriterierna mer långtgående än taxonomin. Vad gäller avfallshantering och återvinningsgrad är de föreslagna kriterierna inte lika långtgående som i EU-taxonomin.

Vidare föreslår Kommittén att energiutvinning ur avfall ska kunna medges men sådan verksamhet omfattas inte av EU-taxonomin.

Vad gäller hållbara transporter föreslås avvikelser från EU-taxonomin krav på fordon med noll direkta utsläpp i form av avgaser. Kommittén föreslår krav som innebär att fordon, tåg, vagnar och fartyg ska vara helelektriska alternativt drivas av vätgas eller biogas. För fordon som huvudsakligen används för persontransporter i landsbygdstrafik kan biodrivmedel som möter vissa krav accepteras.

3.2.1 Möjligt att ansöka för samtliga verksamheter i EU-taxonomin

Även andra i EU-taxonomin ingående verksamheter än de som refereras i Ramverket kan utgöra ett Berättigat projekt, förutsatt att låntagaren kan visa att projektet uppfyller kraven för att påvisa väsentligt bidrag till minst ett av EU:s miljömål. Det kan t.ex. avse byggnader där sådana särskilda hänsyn tas att låntagaren snarare vill att projektet bedöms utifrån EU-taxonomin kriterier för miljömål om Klimatanpassning eller Cirkulär ekonomi än för miljömålet om Begränsning av klimatförändringar.

¹ Svensk Betong, "Vägledning klimatförbättrad betong, utgåva 2", 2022

² Förordning EU 2020/852 av den 18 juni 2020

3.3 Särskilt om Gröna byggnader

3.3.1 Energiprestanda och klimathänsyn i material och byggprocess

Ramverket tar fasta på att mer effektiv energianvändning är en förutsättning för att Sverige ska nå sina miljömål och skapa ett hållbart energisystem, i linje med EU:s *energy efficiency first*-princip. Berättigade projekt inom kategorin Gröna byggnader behöver därför ha en energiprestanda som tydligt understiger de svenska byggreglerna. Det innebär även energiprestandakrav som går längre än EU-taxonomin.

För att främja klimatarbete utifrån livscykelperspektiv ställs för nybyggnation också krav på att livscykelinriktade klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen. Därutöver ställs vissa upplysningskrav kopplat till klimatberäkning och upphandling.

3.3.2 Frivilliga åtaganden rörande miljöcertifiering och upphandling

För att främja ett systematiskt arbete som adresserar en bred palett av miljö- och klimatfrågor uppmuntrar Kommuninvest att nya byggnader miljöcertifieras alternativt färdigställs i enlighet med något av de etablerade system som finns på marknaden, t.ex. Miljöbyggnad, Svanen och Feby. Där ställs relevanta krav på bland annat byggnadens värmeförlusttal/värmeeffektbehov. Vid nybyggnation eller i samband med konvertering av byggnaders energisystem är det angeläget att hålla nere byggnadens eleffektbehov. Följsamhet till certifiering är dock inte ett krav för godkännande.

Kommuninvest rekommenderar vidare att beställare ställer miljö- och klimatkrav i upphandlingar som ett sätt att nå miljö- och klimatmål. För att främja ökad användning av klimatkrav och klimatberäkningar i upphandling har Kommuninvest i samverkan med bland andra IVL Svenska Miljöinstitutet och Sveriges Allmännyttas utvecklat en vägledning och annat stöd inom ramen för projektet Klimatkrav till rimlig kostnad³. Därtill uppmuntrar Kommuninvest offentliga beställare att beakta Upphandlingsmyndighetens frivilliga upphandlingskrav⁴. De kan användas för alla typer av upphandlingar där LOU, Lagen om Offentlig Upphandling, tillämpas.

³ Se projekthemsidan [Klimatkrav till rimlig kostnad](#).

⁴ Utöver områden som byggnadens energianvändning, klimatkrav för material och byggprocess samt lufttätethet och termisk integritet – vilka adresseras i Ramverket – har Upphandlingsmyndigheten för offentliga beställare utvecklat frivilliga upphandlingskrav för t.ex. inneklimat, fuktsäkerhet samt materialinventering och avfallshantering. Kraven är kvalitetssäkrade gentemot LOU, tas fram i samverkan med branschföreträdare och akademi samt annan expertis.

4 Förnybar energi

4.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Produktion och distribution av förnybar energi	Produktion, lagring och distribution av energi Bioenergibaserad energiproduktion (elproduktion, framställning av biogas och biobränslen för transportändamål, framställning av flytande biobränslen, kombinerad produktion av värme/kyla och el, produktion av värme/kyla) Produktion av värme/kyla med hjälp av restvärme/spillvärme Distribution av fjärrvärme/fjärrkyla (system för fjärrvärme eller fjärrkyla, renovering av ledningar och tillhörande infrastruktur) Elproduktion med hjälp av vattenkraft, vindkraft och solcellsteknik Överföring, distribution och lagring av el Lagring av energi (geotermisk och vätgas) Tillverkning och lagring av vätgas Koldioxidavskiljning, -användning och -lagring Koldioxidavskiljning Koldioxidanvändning Koldioxidlagring

4.2 Kriterier

För investeringsprojekt som rör bioenergi, vattenkraft, vätgas och koldioxidavskiljning gäller särskilda kriterier enligt nedan. För övriga berättigade projekt gäller enbart grundkraven i Ramverket.

4.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Kriterier för användning av betong saknas	För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.

4.2.2 Bioenergibaserad energiproduktion

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Fördelningen av ursprungliga energikällor, inklusive avfallskomponenter som används för energiutvinning, får inte leda till att investeringsprojekt överskrider gränsen för fossila inslag. För projekt som till icke försumbar del omfattar fossil energi ska en miljökonsekvensanalys och effektrapportering vara strikta krav för godkännande. Kommuninvest kommer inte att godkänna investeringsprojekt som leder till inlåsning av fossilenergibaserad infrastruktur. Den maximala andelen fossilt bränsle som får användas vid fjärrvärmeprojekt är 10 procent (torv räknas som en fossil energikälla); om fossila avfallsfraktioner används för att utvinna energi får andelen fossil energi vara maximalt 20 procent (fossilbaserad plast räknas som en fossil energikälla). Om den fossila andelen överstiger mer än 10 procent inklusive torv, kommer en plan för att snabbt minska den fossila andelen till under 10 procent vara ett villkor	<i>Om sammanlagd anläggningseffekt är större än 20 MW⁵ krävs hållbarhetsbesked från Energimyndigheten</i> <i>Andel fossil energi i energimixen får inte överstiga 5 procent (torv räknas som fossil energikälla). Detta villkor tillämpas inte på den fossila komponenten i eventuell avfallsfraktion av bränslmixen, så länge det finns stöd för att återvinningen av energi via avfall leder till minskat behov av deponering.</i> <i>För anläggningar som behandlar avfall för att utvinna energi gäller:</i> <i>• anläggningen ska endast behandla farligt och/eller icke-återvinningsbart avfall, dvs. avfallet ska vara utsorterat, t.ex. genom källsortering, försortering på en industriell anläggning, eller i egen verksamhet</i> <i>• om fossila avfallsfraktioner används ska anläggningen vidta åtgärder för att minska andelen plast med fossilt ursprung, bland annat genom att leva upp till Avfall Sveriges och Energiföretagens Branschöverenskommelse om kvalitetssäkring av avfallsbränsle⁶.</i>

⁵ Beräkning av sammanlagd effekt görs enligt Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen. Bland annat ska enheter som används högst 500 timmar per år, beräknat som ett rullande medelvärde under en treårsperiod, undantas vid beräkningen. Från 1 januari 2025, för anläggningar som omfattas av det uppdaterade förnybarhetsdirektivet RED III, är gränsen 7,5 MW.

⁶ Överenskommelsen riktar i första hand till verksamhetsutövare för avfallsförbränningsanläggningar, men innebär också indirekta krav på de avfallsbehandlingskunder som köper deras behandlingstjänster. Överenskommelsen, som vanligen implementeras genom bilaterala kund-/leverantörsavtal, syftar till att säkerställa "best practice"-förfarande vad gäller t.ex. sortering, avvikelsehantering, kontroll och kompetensutveckling. Överenskommelsen kan på begäran erhållas från Kommuninvest.

för godkännande. Detta villkor tillämpas inte på den fossila komponenten i avfallet, så länge det finns stöd för att återvinningen av energi via avfall leder till minskade koldioxidutsläpp, inte enbart genom att ersätta fossila bränslen utan också genom att minska metanläckage från deponier.	

4.2.3 Elproduktion från vattenkraft

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga specifika kriterier för underkategorin	<i>Vattenkraftverksamhet (befintlig eller ny) som har ett tillstånd förenligt med den lagstiftning som trädde i kraft 1 jan 2019⁷ och som uppfyller <u>något</u> av följande kriterier:</i> • Är ett strömkraftverk (saknar vattenmagasin) • Har en effekttäthet som överstiger 5 W/m² • Växthusgasutsläppen under hela livscykeln är lägre än 100 g CO₂e per kWh.

4.2.4 Tillverkning av vätgas

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
I befintligt Ramverk ingår inte kriterier för underkategorin	<i>Förnybara och/eller fossilfria energikällor ska primärt användas som råvara/material för tillverkningen. Den maximalt tillåtna andelen fossila energikällor är 5 procent.</i>

⁷ Miljöbalken 11 kap. (Vattenverksamhet) 27-28 § (Moderna miljövillkor).

4.2.5 Koldioxidavskiljning, -användning och -lagring

Investeringsprojektet kan avse såväl tekniska som naturbaserade lösningar.

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
I befintligt Ramverket ingår inte kriterier för underkategorin	<i>Koldioxidavskiljning (Carbon Capture, CC) som bidrar till att anläggningens växthusgasutsläpp minskar med minst 50 procent.</i> <i>Om koldioxidavskiljningen avser utsläpp från förbränning av avfall, ska avfallet vara utsorterat, t.ex. genom källsortering, försortering på en industriell anläggning eller i egen verksamhet.</i> <i>Koldioxidanvändning (Carbon Capture Usage, CCU) som leder till en minskning av CO₂-utsläpp jämfört med ett alternativscenario. Den uppskattade klimatnyttan ska beräknas.</i> <i>Koldioxidlagring (Carbon Capture Storage, CCS) under förutsättning att vederbörliga tillstånd erhållits för verksamheten.</i>

4.3 Skäl till föreslagna förändringar

4.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av förslag till nya villkor för Gröna lån i projektkategorin Förnybar energi har Kommittén utvärderat de tekniska gransningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna⁸. Utvärderingen har omfattat kapitel 3 Tillverkning (avsnitt 3.10) samt kapitel 4 Energi (avsnitt 4.1, 4.3, 4.5, 4.8–4.13, 4.15, 4.20, 4.24 och 4.25).

4.3.2 Kommentar Miljökommittén

Bioenergibaserad energiproduktion

Krav på hållbarhetsbesked för anläggningar över en viss storlek. Kommittén har värderat EU-taxonominns hållbarhetskriterier för den biomassa som används i verksamheten och i samråd med branschföreträdare funnit det rimligt att kravställa i enlighet med svensk

⁸ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021.

lagstiftning och EU:s nuvarande förnybarhetsdirektiv RED-II. Det innebär att anläggningar med en sammanlagd anläggningseffekt som är större än 20 MW är skyldiga att ha hållbarhetsbesked från Energimyndigheten, en form av bevis på att biobränslen som används för produktion av el, värme och kyla och/eller bränslen är hållbara. Från 1 januari 2025, för anläggningar som omfattas av EU:s uppdaterade förnybarhetsdirektiv RED III, föreslås gränsen sänkas till 7,5 MW.

Gränsen 20 MW medför en avvikelse mot EU-taxonomin krav där samtliga pannor ska klara hållbarhetskraven. Anläggningar som är mindre än 20 MW står enligt Energiföretagen för <20 procent av produktionen och cirka 80–85 procent av pannorna.

Justering av krav på andel fossila bränslen. Vad gäller maximal andel fossila bränslen i energimixen förordas en sänkning från dagens 10 procent till 5 procent, motiverat av den pågående utfasningen av fossila bränslen i det svenska energisystemet. Kommittén anser det möjligt och rimligt att kravet skärps.

Elproduktion från vattenkraft

Nya krav på vattenkraft. De föreslagna kraven är i överensstämmelse med EU-taxonomin krav för att påvisa väsentligt bidrag till miljömålet om att begränsa klimatförändringarna.

Koldioxidavskiljning, - användning och -lagring

Som ett komplement till andra utsläppsminskande åtgärder som ökad produktion av förnybar energi, energieffektivisering och andra miljö- och klimatåtgärder har Kommittén ansett det önskvärt att möjliggöra finansiering för olika typer av tekniker kopplat till avskiljning/infångning av koldioxid.

Tillverkning av vätgas

Kommittén har funnit det rimligt med en mer pragmatiskt inriktad kravställan som är enklare för kommunsektorns aktörer att implementera, snarare än de detaljerade kriterierna i EU-taxonomin. Kommitténs bedömning är att kraven för vätgas ändå lever upp till EU-taxonomin krav för att väsentligen bidra till miljömålet om begränsning av klimatförändringarna.

Användning av betong

Kommittén har funnit det angeläget att kravställa på användning av klimatförbättrad betong i investeringsprojekt där betong ingår. De föreslagna kraven går utöver EU-taxonomin nuvarande kriterier för väsentligt bidrag.

5 Energieffektivisering inom energisystem och verksamheter

5.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Energieffektiviseringsåtgärder inom energisystem, exempelvis fjärrvärme/-kyla, elnät/smarta nät, energiåtervinning och energilagring. Även energieffektiviseringsåtgärder inom diverse kommunala aktiviteter och verksamheter som leder till minst 30 procent lägre energianvändning.	Energieffektiviseringsåtgärder inom energisystem, exempelvis fjärrvärme/-kyla, elnät/smarta nät, energiåtervinning, energilagring och installation av elektriska värmepumparEnergieffektivisering inom kommunala verksamheter, t.ex. utomhusbelysning och trafikljus.

5.2 Kriterier

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Minst 30 procent lägre energianvändning efter genomförd åtgärd.	Sökande ska redovisa storleken på energiförbrukning före respektive efter projektet.

5.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Kriterier för användning av betong saknas	För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.

5.3 Skäl till föreslagna förändringar

5.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av de nya villkoren för Gröna lån i projektkategorin Energieffektivisering inom energisystem och verksamheter har Kommittén utvärderat de tekniska gransningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna⁹. Utvärderingen har omfattat kapitel 3 Tillverkning (avsnitt 3.10) samt kapitel 4 Energi (avsnitt 4.1, 4.3, 4.5, 4.8–4.13, 4.15, 4.20, 4.24, 4.25)

Kommuninvest konstaterar att EU-taxonomin i huvudsak saknar kriterier för den typ av projekt som förutses inom ramen för projektkategorin.

5.3.2 Kommentar Miljökommittén

Givet det stora behovet av energieffektivisering i samhället har Kommittén funnit det rimligt att inte kravställa på storleken eller relativförändringen av energieffektiviseringsåtgärden. Kommittén har heller inte funnit det motiverat att kravställa på det energisystem i vilket investeringen görs, så länge som projektet inte leder till en inlåsning av fossilenergibaserad infrastruktur.

För att möjliggöra relevant återrapportering till de investerare som innehar Kommuninvests gröna obligationer, ställs dock krav på att låntagaren ska kunna kvantifiera storleken på energibesparingen.

⁹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021.

6 Gröna byggnader

6.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Nya eller befintliga flerfamiljshusNya eller befintliga lokalerStörre renoveringar av byggnaderEnergieffektiviseringsåtgärder i partiella system av befintliga byggnader	Nya och befintliga <i>bostadshus</i>Nya och befintliga lokalerStörre renoveringar av byggnaderÖvriga åtgärder som rör <i>energieffektivitet i byggnader, vad gäller klimatskal, energieffektiv utrustning samt instrument och anordningar</i>

6.2 Kriterier

6.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Krav på kriterier för användning av betong saknas	<i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

6.3 Kriterier för Nya och befintliga bostadshus och lokaler

6.3.1 Energiförbrukning

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Nya eller befintliga byggnader med en energiförbrukning där primärenergitalet är minst 20 procent lägre än vad som krävs enligt gällande regelverk (Boverkets byggregler, BBR 29).	Nya och befintliga <i>bostadshus och lokaler</i> med en energiförbrukning där primärenergitalet är minst 20 procent lägre än vad som krävs enligt gällande regelverk (Boverkets byggregler, BBR 29). <i>Samma kravnivå gäller även vid tillbyggnad.</i>

6.3.2 Lufttäthet och termisk integritet

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Byggnader som är större än 5 000 m² (Atemp) ska genomgå testning för lufttäthet och termisk integritet, i enlighet med den tolkning som ges av branschorganisationerna Byggföretagen och Fastighetsägarna.</i>

6.3.3 Klimatkrav material och byggprocess

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
För byggnader med produktionsstart från 1 januari 2021 ska sökanden kunna visa att livscykelinriktade klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen, eller att byggnadens klimatpåverkan under byggskedet har beräknats. För byggnader med produktionsstart från 1 januari 2022 ska sökanden kunna visa både att livscykelinriktade klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen, samt att byggnadens klimatpåverkan under byggskedet har beräknats	<i>Sökande ska visa att livscykelinriktade klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen, t.ex. genom att använda trä eller klimatförbättrad betong.</i> <i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

6.3.4 Upplyningskrav kopplat till klimatberäkning och upphandling

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
För byggnader med produktionsstart från 1 januari 2021 ska sökanden kunna visa att livscykelinriktade klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen, eller att byggnadens klimatpåverkan under byggskedet har beräknats. För byggnader med produktionsstart från 1 januari 2022 ska sökanden kunna visa både att livscykelinriktade	<i>För nya byggnader ska – efter färdigställandet – byggnadens livscykelbaserade utsläpp (global uppvärmningspotential, GWP) beräknas för byggskedet (LCA-modul A1-A5), och beräkningen kunna lämnas ut till Kommuninvest på begäran⁹.</i> <i>För byggnader där klimatberäkning finns redan vid tidpunkt för ansökan, ska upplysningar lämnas dels om beräkningsresultat dels om/hur beräkningen beaktas i upphandlingen.</i>

klimatåtgärder genomförs i projektet, som minimum för stommen, samt att byggnadens klimatpåverkan under byggskedet har beräknats	

6.4 Skäl till föreslagna förändringar (Nya byggnader)

6.4.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av de nya villkoren för Gröna lån i projektkategorin Gröna byggnader har Kommittén utvärderat de tekniska gransningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna¹⁰. Utvärderingen har omfattat kapitel 7 Bygg- och fastighetsverksamhet, avsnitt 7.1–7.4.

6.4.2 Kommentar Miljökommittén

Energiprestanda

Kommittén har inte funnit skäl att ändra kraven på energiprestanda då kravnivåerna anses möjliga och rimliga för kommunsektorns aktörer, är väl etablerade och dessutom är mer långtgående än EU-taxonominns krav.

Lufttäthet och termisk integritet

Kommittén har funnit det rimligt att följa kraven i EU-taxonomin, föreslagna kriterier hänvisar dock till den tolkning som utvecklats i Sverige av marknadens aktörer.

Klimatkrav material och byggprocess

Kommittén har, givet betongens betydande klimatpåverkan, funnit det angeläget att kravställa på användning av klimatförbättrad betong i investeringsprojekt där betong till en betydande del ingår. Detta innebär att de föreslagna kraven på användning av klimatförbättrad betong i ramverket går utöver taxonomins nuvarande kriterier för väsentligt bidrag.

Upplysningskrav kopplat till klimatberäkning och upphandling

Kommittén har funnit det rimligt att justera i befintliga krav på klimatberäkning för att bättre linjera med EU-taxonominns utformning, men anpassat för förutsättningar i Sverige inklusive att ny lag om klimatdeklaration tillkommit sedan 2022. Notera att kravet att klimatberäkningen ska kunna lämnas ut på begäran utgår från EU-taxonomin, det är inte ett lagkrav.

¹⁰ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021.

För att främja ökad användning av klimatkrav i upphandling har Kommittén funnit det rimligt att införa ett nytt upplysningskrav. Detta gäller dock endast ansökningar där en klimatberäkning finns redan vid ansökningstillfället.

6.5 Kriterier inom Större renoveringar

6.5.1 Energiprestanda

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Större renoveringar och ombyggnationer av byggnader ska leda till att primärenergitalet minskar med minst 30 procent eller överensstämmer med energiprestandakrav för nya byggnader enligt gällande regelverk (Boverkets byggregler, BBR 29).	<i>Större renoveringar och ombyggnationer av byggnader ska leda till att primärenergitalet minskar med minst 30 procent eller överensstämmer med energiprestandakrav för nya byggnader enligt gällande regelverk (Boverkets byggregler, BBR 29). Finansiering kan då erhållas för hela ombyggnationen.</i> <i>Sökande som i projektet inte kan uppnå kraven enligt ovan, kan ändå erhålla Grönt lån för enskilda åtgärder i projektet, förutsatt att åtgärdstypen ingår bland de som anges i kategorin Övriga åtgärder. Finansiering kan då erhållas motsvarande investeringskostnad för respektive enskild åtgärd.</i> <i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

6.5.2 Upplysningskrav rörande åtgärder, klimatberäkningar och upphandling

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Sökande ska lämna upplysningar om vilka miljö- och klimatåtgärder som genomförs i projektet, om klimatpåverkan från byggproduktionen har beräknats samt om/hur en sådan beräkning beaktas i upphandlingen.</i>

6.6 Skäl till föreslagna förändringar (Större renoveringar)

6.6.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Samma som för underkategorin nya eller befinliga bostadshus och lokaler. Det gäller även särskilda krav på klimatförbättrad betong.

6.6.2 Kommentar Miljökommittén

Energiprestanda

Ändringar har införts för att tydliggöra vilken omfattning av finansiering som är möjlig kopplad till större renoveringsprojekt.

Upplysningskrav rörande åtgärder, klimatberäkningar och upphandling

För att främja ökad användning av klimatberäkningar och klimatkrav i upphandling anser Kommittén det rimligt att införa nya upplysningskrav.

6.7 Kriterier inom Övriga åtgärder

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Energieffektiviseringsåtgärder i partiella system av befintliga byggnader som leder till att energianvändningen minskar med minst 30 procent.	<i>Specifika åtgärder för energieffektivisering i byggnader:</i> <i>Energieffektivt klimatskal</i> a) <i>Tilläggsisolering, inklusive åtgärder för att säkerställa lufttäthet och åtgärder för att minska effekterna av t.ex. köldbryggor.</i> b) <i>Energieffektiva fönster och dörrar.</i> <i>Energieffektiv utrustning i byggnader</i> c) <i>Energieffektiva ljuskällor samt system för luftkonditionering, vattenuppvärmning och energiåtervinning.</i> d) <i>Vatten- och energisnåla tappvattenarmaturer (maximalt vattenflöde på högst 6 l/min).</i> e) <i>Elektriska värmepumpar som uppfyller följande kriterier:</i> - <i>Köldmediets globala uppvärmningspotential får inte överskrida 675.</i> - <i>Energieffektiviteten får inte underskrida energieffektivitetsklass A.</i> f) <i>Anslutning till och utrustning för fjärrvärme eller fjärrkyla.</i>

	<i>Instrument och anordningar för mätning, reglering och kontroll av byggnaders energiprestanda och effektuttag</i> <i>g) Zontermostater, smarta termostatsystem och sensorer, inklusive rörelse- och dagsljusstyrning.</i><i>h) System för fastighetsautomation och kontroll, ventilation, energiförvaltning av byggnader och belysningskontroll. Inklusive effektstyrande och effektbegränsande utrustning, för t.ex. styrning av laddinfrastruktur samt batterilager för effektutjämning.</i><i>i) Smarta mätare för elektricitet, fjärrvärme, gas och kyla.</i><i>j) Fasad- och takelement med skuggning eller solstyrning, inklusive som stöder vegetationsuppbyggnad.</i>

6.8 Skäl till föreslagna kriterieförändringar (Övriga åtgärder)

6.8.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Samma som för övriga underkategorier inom projektkategorin.

6.8.2 Kommentar Miljökommittén

Givet det stora behovet av energieffektivisering i samhället samt för att linjera med EU-taxonomin har Kommittén funnit det rimligt att justera i kraven för Övriga åtgärder. Kraven för enskilda energieffektiviseringsåtgärder föreslås därför lättas upp.

Det tidigare kravet, *”Energieffektiviseringsåtgärder i partiella system av befintliga byggnader som leder till att energianvändningen minskar med minst 30 procent.”* har utgått. Kravet på att en viss minsta nivå av energieffektivisering har ersatts av en lista med sådana energieffektiviseringsåtgärder som automatiskt är berättigade att erhålla Gröna lån, oavsett hur stor energieffektivisering som uppnås i det individuella projektet.

Nya krav för värmepumpar. De föreslagna kraven överensstämmer med EU-taxonomin krav för att väsentligen bidra till miljömålet om att begränsa klimatförändringarna, avsnitt 4.16.

7 Hållbara transporter

7.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Hållbara transporter	• Tåg, vagnar och fartyg för person- och godstrafik på järnväg och i sjöfart. Persontrafik på järnväg kan inkludera regional- och lokaltåg, tunnelbana och spårvagn.• Persontransport på väg• Infrastruktur för gång, cykel eller enpersonsfordon• Infrastruktur för järnvägstransport• Infrastruktur som möjliggör koldioxidsnål vägtransport och kollektivtrafik• Infrastruktur som möjliggör koldioxidsnål sjöfart.

7.2 Kriterier

7.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Kriterier för användning av betong saknas	<i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

7.2.2 Tåg, vagnar och fartyg för person- och godstrafik på järnväg och i sjöfart

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Tåg, vagnar och fartyg ska vara helelektriska alternativt drivas av vätgas eller biogas.</i> <i>Om infrastruktur för elektrifierade transporter saknas kan lösningar som använder biodrivmedel accepteras, förutsatt att användningen av dem innebär att växthusgasutsläppen minskar med minst 65 procent, jämfört med användning av fossila bränslen.</i>

7.2.3 Persontransport på väg

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Fordonen ska vara helelektriska alternativt drivas av vätgas eller biogas.</i> <i>Om fordonen huvudsakligen används för landsbygdstrafik kan biodrivmedel accepteras förutsatt att användningen av dem medför att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett med minst 65 procent.</i>

7.2.4 Infrastruktur för gång, cykel eller enpersonsfordon

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Investeringsprojektet ska utgöras av t.ex. trottoarer, cykelbanor och fotgängarområden, installationer för elektrisk laddning och tankning med väte.</i>

7.2.5 Infrastruktur för järnvägstransport

Nuvarande villkor för Gröna lån	Förslag till nya villkor för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Investeringsprojekt som uppfyller ett av dessa kriterier:</i> <i>Infrastruktur, inklusive tillhörande delsystem, ska antingen vara elektrifierad eller omfattas av en elektrifieringsplan eller kunna användas med noll direkta fossila koldioxidutsläpp i form av avgaser.</i><i>Infrastruktur, inklusive tillhörande delsystem, ska vara avsedd för omlastning av gods mellan transportsätt eller för överföring av passagerare från järnväg till järnväg eller från andra transportsätt till järnväg.</i>

	Och därutöver: • <i>Infrastrukturen ska inte vara avsedd för transport eller lagring av fossila bränslen.</i>

7.2.6 Infrastruktur som möjliggör koldioxidsnål vägtransport och kollektivtrafik

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Investeringsprojekt som uppfyller ett av dessa kriterier:</i> • <i>Platser för elektrisk laddning, uppgraderingar av anslutningar till elnätet, tankningsstationer för vätgas eller biogas eller elektriska vägsystem.</i>• <i>Omlastning av gods mellan transportsätt: terminalinfrastruktur och terminalöverbyggnader för lastning, lossning och omlastning av varor.</i>• <i>Infrastruktur för kollektivtrafik, däribland tillhörande signaleringssystem för tunnelbane-, spårvagns- och järnvägssystem.</i>

7.2.7 Infrastruktur som möjliggör koldioxidsnål sjöfart

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Investeringsprojekt som uppfyller ett av dessa kriterier:</i> • <i>För drift av fartyg som drivs av el, vätgas eller biogas</i>• <i>För tillhandahållande av landström till fartyg i hamn</i>• <i>För hamnens egen verksamhet med noll direkta koldioxidutsläpp</i>• <i>För omlastning av gods mellan transportsätt: terminalinfrastruktur och terminalöverbyggnader för lastning, lossning och omlastning av varor.</i>

7.3 Skäl till föreslagna förändringar

7.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av de nya villkoren för Gröna lån i projektkategorin Hållbara transporter har Kommittén utvärderat de tekniska granskningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna¹¹. Utvärderingen har omfattat kapitel 6 Transporter, avsnitt 6.1–6.3 samt 6.13–6.16.

7.3.2 Kommentar Miljökommittén

Förslagen till nya villkor för Gröna lån följer i huvudsak EU-taxonominns krav för väsentligt bidrag. Vad avser fordon, fartyg och infrastruktur för hållbara transporter utgår dock EU-taxonomin från principen om noll direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser, oavsett om utsläppen är fossila eller biogena.

Kommittén har därför utrett vilka krav på hållbara/förnybara drivmedel som är lämpliga i en svensk kontext för bland annat persontransporter på väg. Det förslag som förordas – helelektriska fordon alternativt drivna av vätgas eller biogas – har valts för att hitta en balans mellan taxonomins krav om noll direkta koldioxidutsläpp från avgaser, men utan att exkludera användningen av den biogas som Ramverket och EU-taxonomin i andra delar godkänner produktion av. Kommittén har funnit det rimligt att kriterierna bejakar svensk praxis för biogas, med dess integrerade förhållningssätt till avfallshantering, förnybara drivmedel och hållbar matproduktion.

Att förslaget inte inkluderar etanol kan ses som begränsande, men förslaget ligger i nivå med Energimyndighetens hållbarhetskriterier liksom med fordonskraven i miljözon klass 3, Bra Miljöval och Svanen. Kriterierna understödjer dessutom den regionala drivmedelsprioritering som samtliga länsstyrelser pekat på behövs för att klara målet om en fossilfri fordonsflotta till 2030.

För vissa typer av transporter (landsbygdstrafik med buss, viss tågtrafik) har Kommittén funnit det rimligt att medge biodrivmedelsbaserade lösningar, förutsatt att det leder till minst 65 procents minskning av växthusgasutsläpp. Nivån om 65 procent förordas för att det linjerar med både EU-taxonominns krav på biobränslen för transportändamål (se (EU) 2021/39, avsnitt 4.13, Väsentliga bidrag till begränsning av klimatförändringar, punkt 2) och det gränsvärde som fastställts i Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, för anläggningar som tagits i drift efter 31 december 2020 (se 2 kap. Hållbarhetskriterier, 1 § punkt 3).

¹¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021.

8 Avfallshantering

8.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Avfallshantering	<i>Anläggningar och system för behandling, insamling, omlastning, sortering, transport och återvinning av avfall och återvunnet material.</i>

8.2 Kriterier

8.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Kriterier för användning av betong saknas	<i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

8.2.2 Icke-farligt avfall

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Minskning av avfallets mängd och skadliga påverkan, ökad återanvändning och återvinning av material och energi	<i>Avfallet ska vara utsorterat och separat insamlat i enlighet med 3 kap Avfallsförordningen.</i> <i>Allt insamlat icke-farligt avfall som har källsorterats ut avses gå till förberedelse för återanvändning eller återvinning.</i> <i>Restavfall, dvs. icke-farligt avfall som inte går att återanvända eller återvinna på annat sätt än genom förbränning, ska kvalitetssäkras¹².</i>

¹² Efterlevnad sker genom att verksamhetsutövaren lever upp till den branschgemensamma överenskommelse rörande kvalitetssäkring av avfallsbränsle som slutits mellan Avfall Sverige och Energiföretagen, aktuell version: "Branschöverenskommelse för kvalitetssäkring av avfallsbränsle, mars 2022".

	<i>Den uppskattade klimatnytta som följer av förändringen (t.ex. förändrad återvinningsgrad, förändrad klimatpåverkan från transport, mer energieffektiv anläggning) ska beräknas.</i> <i>Vid materialåtervinning av icke-farligt avfall ska återvinningsgraden av det behandlade avfallet före och efter investering redovisas.</i>

8.2.3 Farligt avfall

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Minskning av avfallens mängd och skadliga påverkan, ökad återanvändning och återvinning av material och energi	<i>Den anläggning som behandlar det farliga avfallet ska inneha giltigt miljötillstånd för respektive avfallsfraktion.</i>

8.3 Skäl till föreslagna förändringar

8.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av de nya villkoren för Gröna lån i projektkategorin Avfallshantering har Kommittén utvärderat såväl de tekniska gransningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna¹³ som de tekniska gransningskriterierna för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om omställning till en cirkulär ekonomi¹⁴.

Vad avser EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna har utvärderingen omfattat kapitel 5 Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering, avsnitt 5.5–5.9. Vad avser EU:s miljömål om omställning till en cirkulär ekonomi har utvärderingen omfattat avsnitt 2.3–2.5 samt 2.7.

8.3.2 Kommentar Miljökommittén

Förslagen till nya villkor för Gröna lån följer i huvudsak EU-taxonomin kriterier för väsentligt bidrag och har ansetts utgöra en möjlig och rimlig nivå på kravställen.

Vad gäller materialåtervinning är ökad återvinningsgrad för alla fraktioner både önskvärd och nödvändig oavsett dagens återvinningsgrad. Kommuninvest väljer därför i sitt förslag att avvika från EU-taxonomin minimikrav om 50 procents återvinningsgrad. I stället ingår ett krav på att redovisa återvinningsgrad före och efter investering, samt att klimatnyttoberäkna investeringens effekter.

¹³ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021

¹⁴ [Sustainable Finance Package: Annex II: Transition to a circular economy](#), 27 juni 2023.

9 Vatten- och avloppsvattenhantering

9.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Vatten- och avloppshantering	Anläggningar och tillhörande infrastruktur/ledningsnät för vatten- och avloppsvattenhantering, inklusive för biogasproduktionInfrastruktur för avledning av dagvattenAvsaltningsanläggningar

9.2 Kriterier

9.2.1 Generella kriterier för användning av betong

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Kriterier för användning av betong saknas	<i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer. Undantag kan göras för betong som är i kontakt med dricksvatten.</i>

9.2.2 Dricksvattenförsörjning

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Om projektet ska bedömas utifrån Miljökriterier (låntagares vägval) Investeringsprojektet ska efter investeringen möta båda dessa kriterier:</i>

	- Vattentäkterna har erhållit nödvändiga tillstånd¹⁵ och ska, om det behövs, vara skyddade genom fastställt vattenskyddsområde¹⁶. - Läckagenivån för den del av vattenförsörjningssystemet som omfattas av investeringen är lika med eller lägre än tröskelvärdet 1,5¹⁷. Alternativt minskar läckagenivån med minst 20 procent jämfört med före investeringen och för ett genomsnitt på tre år. Om projektet ska bedömas utifrån Klimatkriterier (låntagares vägval) Investeringsprojektet ska efter investeringen möta något av följande kriterier: - Genomsnittlig nettoenergiförbrukning¹⁸ för upptag och behandling av vatten är lika med eller lägre än 0,5 kWh per kubikmeter producerat vatten till vattenförsörjning. Alternativt minskar nettoenergiförbrukningen med minst 20 procent jämfört med före investeringen och för ett genomsnitt på tre år. - Läckagenivån för den del av vattenförsörjningssystemet som omfattas av investeringen är lika med eller lägre än tröskelvärdet 1,5¹⁹. Alternativt minskar läckagenivån med minst 20 procent jämfört med före investeringen och för ett genomsnitt på tre år.

¹⁵ Tillstånd genom vattendom.

¹⁶ En bedömning om vattenskyddsområde behövs ska ha gjorts enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning (<https://www.havochvatten.se/arkiv/aktuellt/2021-02-09-vagledning-om-vattenskyddsomraden.html>). Om bedömningen är att ett vattenskyddsområde ska införas ska vattenskyddsområdet vara fastställt.

¹⁷ Beräknad med hjälp av infrastrukturläckageindex (*Infrastructure Leakage Index, ILI*) eller annan lämplig metod.

¹⁸ Beräkningen av nettoenergiförbrukningen kan beakta energiproduktion i systemet såsom produktion av biogas och vatten-, sol-, värme- och vindenergi.

¹⁹ Beräknad med hjälp av infrastrukturläckageindex (*Infrastructure Leakage Index, ILI*) eller annan lämplig metod.

9.2.3 Avloppsvattenhantering

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	Om projektet ska bedömas utifrån Miljökriterier (låntagares vägval) Investeringsprojektet ska efter investeringen möta båda dessa kriterier: <i>Avloppshanteringssystemet har ett ledningsnät samt väl anpassade reningsprocesser så att reningsverket lever upp till utsläppskraven i enlighet med sitt miljötillstånd.</i> <i>Om anläggningen har en kapacitet på 100 000 personekvivalenter (pe) eller mer, eller har ett dagligt inflöde av BOD7 (löst syre per dygn under sju dygn) som överstiger 7 ton, behandlas slammet med rötning eller en teknologi med lika eller lägre energiförbrukning.</i> Om projektet ska bedömas utifrån Klimatkriterier (låntagares vägval) Investeringsprojektet ska efter investeringen möta följande kriterium: Reningsverkets nettoenergiförbrukning²⁰ är lika med eller lägre än: - 35 kWh per pe per år för reningskapacitet på under 10 000 pe- 25 kWh per pe per år för reningskapacitet på mellan 10 000 och 100 000 pe- 20 kWh per pe per år för reningskapacitet på över 100 000 pe. Och därutöver, om investeringen berör biogasproduktion

²⁰ Beräkningen av nettoenergiförbrukningen kan beakta energiproduktion i systemet såsom produktion av biogas och vatten-, sol-, värme- och vindenergi.

	<i>En övervaknings- och beredskapsplan för minimering av metanläckage ska ha upprättats vid anläggningen.</i> <i>Den producerade biogasen används direkt för el- eller värmeproduktion, eller uppgraderas till biometan och tillförs naturgasnätet eller används som fordonsbränsle eller råvara inom den kemiska industrin.</i>

9.2.4 Avledning av dagvatten

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>Investeringsprojektet, inklusive tillhörande delsystem, ska avse avledning, fördröjning och/eller rening av dagvatten.</i>

9.2.5 Avsaltningsanläggningar

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för underkategorin	<i>En klimatrisk- och sårbarhetsanalys ska ligga till grund för investeringsbeslutet och sökande ska lämna upplysningar om det väsentliga innehållet i denna.</i> <i>Energianvändningen för hela avsaltningsprocessen (inklusive sidobehandlingar, pumpning och bortforsling av saltlösning) överstiger inte 4 kWh per m³ producerat sötvatten.</i>

9.3 Skäl till föreslagna kriterieförändringar

9.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av de nya villkoren för Gröna lån i projektkategorin Vatten- och avloppsvattenhantering har Kommittén utvärderat såväl de tekniska granskningskriterier som i EU-taxonomin fastställts för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses

bidra väsentligt till EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna²¹ som de tekniska granskningskriterierna för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser²².

Vad avser EU:s miljömål om begränsning av klimatförändringarna har utvärderingen omfattat kapitel 5 Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering, avsnitt 5.2–5.4. Vad avser EU:s miljömål om hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser har utvärderingen omfattat avsnitt 1.1 och 2.1–2.3.

9.3.2 Kommentar Miljökommittén

Förslagen till nya villkor för Gröna lån följer i huvudsak EU-taxonomin kriterier för väsentligt bidrag och har ansetts utgöra en möjlig och rimlig nivå på kravställen.

Givet de frågetecken som finns inom VA-branschen för att använda klimatförbättrad betong i kontakt med dricksvatten medges för sådana fall undantag från kraven.

²¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139, av den 4 juni 2021

²² [Sustainable Finance Package](#): *Annex I: Sustainable use and protection of water and marine resources*, 27 juni 2023.

10 Klimatanpassningsåtgärder

10.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Klimatanpassningsåtgärder i byggnader, infrastruktur och känsliga miljöer.	<i>Anpassningslösningar, såväl fysiska som naturbaserade, som är ägnade att minska klimatrelaterade risker i t.ex. bebyggd miljö, infrastruktur eller känsliga miljöer.</i>

Om investeringsprojektet avser dagvattenhantering ska ansökas göras inom ramen för projektkategori Vatten- och avloppsvattenhantering.

10.2 Kriterier

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga ytterligare kriterier för projektkategorin	<i>Investeringsprojektet ska utgöras av fysiska eller naturbaserade anpassningslösningar för att minska klimatrelaterade risker i t.ex. bebyggd miljö, infrastruktur eller känsliga miljöer.</i> <i>Sökande ska lämna upplysningar om den klimatrisk- och sårbarhetsanalys som ligger till grund för projektet.</i> <i>För användning av betong gäller de kriterier som anges i "Krav på klimatförbättrad betong", se avsnitt Generella utgångspunkter och rekommendationer.</i>

10.3 Skäl till föreslagna förändringar

10.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

För Ramverkets projektkategori Klimatanpassningsåtgärder är det främst de delar i EU-taxonomin som publicerades i juni 2023 som bedöms relevanta för den typ av fysiska investeringar som en kommun engagerar sig i av anpassningsskäl.

Vid utvecklingen av förslag till nya villkor för Gröna lån i projektkategorin Klimatanpassningsåtgärder har Kommittén dels utvärderat de tekniska granskningskriterier som tillkommit till EU-taxonomin för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om anpassning till

klimatförändringar²³ dels utvärderat de tekniska granskningskriterierna för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till EU:s miljömål om hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser²⁴.

För miljömålet om anpassning till klimatförändringar har utvärderingen omfattat kapitel 7 Bygg- och fastighetsverksamhet (avsnitt 7.8 *Civil engineering*) samt kapitel 14 [Katastrofriskhantering]/Disaster risk management (avsnitt 14.2 *Flood risk prevention and protection infrastructure*). För miljömålet om hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser har utvärderingen omfattat kapitel 3 [Katastrofriskhantering]/Disaster risk management (avsnitt 3.1 *Nature-based solutions for flood and drought risk prevention and protection*.)

10.3.2 Kommentar Miljökommittén

Kriterierna uppfyller inte taxonomikraven. Kommittén har funnit det rimligt med en mer pragmatiskt inriktad kravställan som är enklare för kommunsektorns aktörer att implementera, snarare än de detaljerade kriterierna i EU-taxonomin.

²³ [Sustainable Finance Package: Text amending the Climate Delegated Act – Annex II: Climate change adaptation](#), 27 juni 2023.

²⁴ [Sustainable Finance Package: Text of the Environmental Delegated Act and amending the Disclosures Delegated Act – Annex I: Sustainable use and protection of water and marine resources](#), 27 juni 2023.

11 Övriga miljöåtgärder

11.1 Berättigade projekt

Nuvarande formulering	Förslag till ny formulering
Miljöåtgärder på andra områden än minskad klimatpåverkan och klimatanpassning (exempelvis naturvård, åtgärder som främjar biologisk mångfald, ett hållbart jordbruk och förbättrade ekosystemtjänster).	Miljöåtgärder på andra områden än minskad klimatpåverkan och klimatanpassning, t.ex. inom EU-taxonomin målområden cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av föroreningar, skydd av biologisk mångfald och sunda ekosystem samt återställande av skadade ekosystem, i den mån projektet inte passar bättre i någon av Ramverkets övriga projektkategorier. Projektet kan t.ex. avse: • Skapande och bevarande, inklusive restaurering och vitalisering, av livsmiljöer, ekosystem och arter. • Sanering av deponier och förorenade områden, inklusive omhändertagande av olagligt deponerat avfall.

11.2 Kriterier

Nuvarande kriterier för Gröna lån	Förslag till nya kriterier för Gröna lån
Utöver Ramverkets grundkrav finns inga specifika kriterier för projektkategorin	<i>Investeringsprojektet ska utgöras av miljöåtgärder på andra områden än minskad klimatpåverkan och klimatanpassning, t.ex.</i> • <i>Skapande och bevarande, inklusive restaurering och vitalisering, av livsmiljöer, ekosystem och arter.</i> • <i>Sanering av deponier och förorenade områden, inklusive omhändertagande av olagligt deponerat avfall.</i> <i>En miljökonsekvensbedömning eller en prövning av behovet av bedömning har utförts och sökande ska lämna upplysningar om det väsentliga innehållet i denna.</i> <i>För platser/projekt i eller nära områden med känslig biologisk mångfald (inklusive Natura 2000-nätverket av skyddade områden, Unescos</i>

	<i>världsarv och viktiga områden för biologisk mångfald, liksom andra skyddade områden) redovisas de nödvändiga riskbegränsande åtgärderna.</i>

11.3 Skäl till föreslagna förändringar

11.3.1 Koppling till verksamheter i EU-taxonomin

Vid utvecklingen av nya villkor för Gröna lån i projektkategorin Klimatanpassningsåtgärder har Kommittén utvärderat de tekniska gransningskriterierna för att avgöra om en ekonomisk verksamhet ska anses bidra väsentligt till antingen miljömålet om Förebyggande och begränsning av miljöförstöring²⁵ (avsnitt 2.3-2.4) eller miljömålet om Skydd och återställande av biologisk mångfald²⁶ (avsnitt 1.1). Vidare har kraven för att inte orsaka betydande skada (*Do No Significant Harm*, DNSH) i förhållande till miljömålet om Skydd och återställande av biologisk mångfald beaktats.

11.3.2 Kommentar Miljökommittén

Söka följa EU-taxonominns krav för väsentligt bidrag. Investeringsprojekt rörande Övriga miljöåtgärder utgör en liten andel av totalt beviljade Gröna lån. Samtidigt är EU-taxonominns krav för att påvisa väsentligt bidrag för sådana åtgärder omfattande.

Kommittén har funnit det rimligt med en mer pragmatiskt inriktad kravställan som är enklare för kommunsektorns aktörer att implementera, snarare än de detaljerade kriterierna i EU-taxonomin. Förslaget innebär att i stället kravställa i enlighet med taxonominns krav för att inte orsaka betydande skada (*Do No Significant Harm*, DNSH) i förhållande till EU:s miljömål om skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

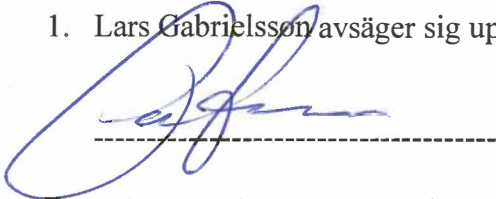
²⁵ [Sustainable Finance Package: Text of the Environmental Delegated Act and amending the Disclosures Delegated Act – Annex III: Pollution prevention and control](#), juni 2023.

²⁶ [Sustainable Finance Package: Text of the Environmental Delegated Act and amending the Disclosures Delegated Act – Annex IV: Protection and restoration of biodiversity and ecosystems](#), juni 2023.

Omval i Kultur och Fritidsutskottet.

På grund av en felskrivning i valet av ledamöter förra sammanträdet med kommunstyrelsen, vill Socialdemokraterna och Vänsterpartiet göra en korrigerering.

1. Lars Gabrielsson avsäger sig uppdraget som ledamot i utskottet.

2. Krister Karlsson avsäger sig uppdraget som ersättare i utskottet.

3. Krister Karlsson nomineras som ledamot i Kultur och Fritidsutskottet.
4. Lars Gabrielsson nomineras som ersättare i Kultur och Fritidsutskottet.

Mats Palm (S) Gruppledare.

Magnus Jonsson (V) Gruppledare.

Remittering av motion avseende handikapparkering vid kommunhusets caféparkering till internservicenämnden

Sammanfattning

Ove Severin (KD) inkom 2022-12-11 med motion om att bygga om parkeringen vid kommunhusets caféparkering i syfte att göra handikapparkeringarna mer lättillgängliga. Kommunfullmäktige beslutade genom § 243/2022-12-12 att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beredning. Den parkering som motionen avser tillhör internservicenämndens verksamhetsområde och förvaltningen föreslår därför att motionen remitteras till internservicenämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27
Kommunfullmäktige § 243/2022-12-12
Motion inkommen 2022-12-12

Förslag till beslut

Motion avseende handikapparkering vid kommunhusets caféparkering remitteras till internservicenämnden för yttrande.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Internservicenämnden

2022-12-12 & 2022-12-15

KF § 243

DNR KS 286/2022 353

Motion angående handikapparkering vid kommunhusets caféparkering

Sammanfattning

Följande motion inkom 2022-12-12 från Ove Severin (KD);

” Det finns två platser avsedda för handikapp parkering på den parkering som är vid in- gången till kommunhusets café, tyvärr så är dom placerade på ett sätt som gör det onödigt svår att använda samt att det blir outnyttjad plats mellan dessa parkeringar och dom övriga parkeringarna.

Jag vill att man tar bort den lilla gräs yta som finns mellan parkeringarna och Torggatan och flyttar gatubelysningen en liten bit, så att man kan köra rakt in från Torggatan mot kommunhuset istället för att som nu trassla sig in via den övriga parkeringen. Det skulle göra handikapp parkeringarna mer lätt tillgängliga samt att det medger troligen en ytterligare vanlig parkerings ruta.”

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet ska överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Till Kommunfullmäktige i Herrljunga

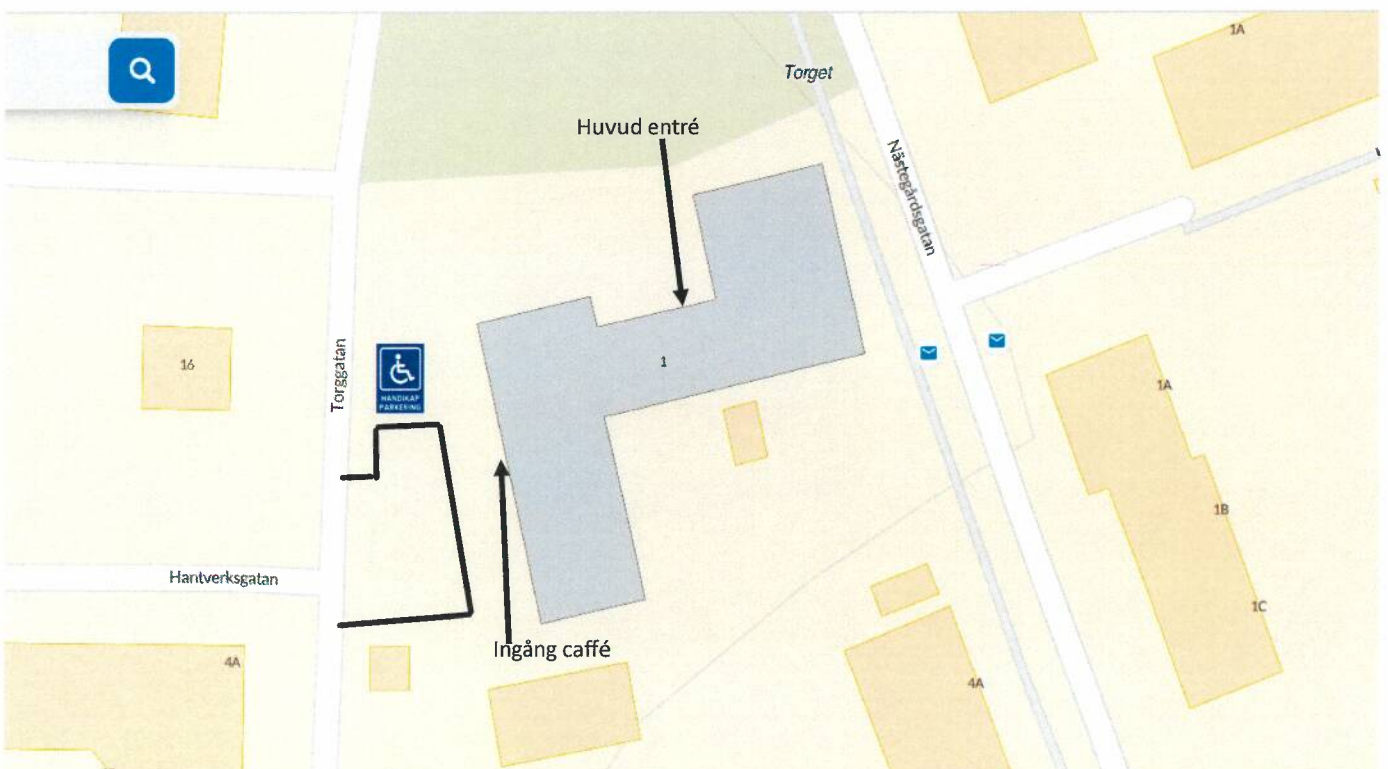
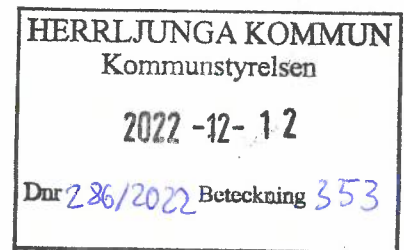
Motion angående handikapparkering vid kommunhusets caffeparkering.

Det finns två platser avsedda för handikapp parkering på den parkering som är vid ingången till kommunhusets caffé, tyvärr så är dom placerade på ett sätt som gör det onödigt svår att använda samt att det blir outnyttjad plats mellan dessa parkeringar och dom övriga parkeringarna.

Jag vill att man tar bort den lilla gräs yta som finns mellan parkeringarna och Torggatan och flyttar gatubelysningen en liten bit, så att man kan köra rakt in från Torggatan mot kommunhuset istället för att som nu trassla sig in via den övriga parkeringen. Det skulle göra handikapp parkeringarna mer lätt tillgängliga samt att det medger troligen en ytterligare vanlig parkerings ruta.

Ove Severin

Kristdemokraterna I Herrljunga.

SBN § 79

DNR SB 2023/191 366

Svar på medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden

Sammanfattning

2023-03-30 inkom ett medborgarförslag om att kommunen ska definiera och sammanställa en förteckning över grönområden i kommunen och att kommunen sedan ska bjuda in Naturskyddsföreningen och andra sakkunniga till ett möte gällande hur kommunen bäst vårdar dessa grönområden.

Förslagsställaren efterfrågar också med Naturskyddsföreningen där man pekar ut särskilda skyddsvärda biotoper och arter. Kommunen har ett GIS-system där alla kommunens grönområden finns identifierade och som används som ett underlag vid planering av röjning för de tätortsnära grönområdena.

Det är flertalet kriterier som bedöms viktiga vid röjning av tätortsnära grönområden utöver biologisk mångfald. Olika intressekonflikter är inte ovanliga när röjning och gallring skall göras vilket gör att det är ett flertal aspekter att ta hänsyn till utöver biologisk mångfald. Vid röjning sker beaktanden kring biologisk mångfald och naturvärden. Kommunen sparar och gynnar äldre träd med höga naturvärden genom att friställa dom. Bärande träd och buskar sparas, diversitet genom att gynna så många trädslag som möjligt samt tvåskiktande bestånd för kontinuitet.

Kommunen bedömer att erforderlig kompetens inom skogs- och naturvård finns i organisationen. De tätortsnära grönområdena sköts utifrån ett flertal kriterier där hänsyn tas till bl.a. naturvärden och biologisk mångfald, säkerhet och trygghet för att på ett så bra sätt som möjligt utveckla områdena.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-09-04
Medborgarförslag inkommit 2023-03-30
Kommunfullmäktige § 76/2023-04-04

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:
1. Medborgarförslaget avslås.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 119

DNR KS 2023/173

Överlämning av medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden till samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

2023-03-30 inkom ett medborgarförslag om att kommunen ska definiera och sammanställa en förteckning över grönområden i kommunen och att kommunen sedan ska bjuda in Naturskyddsföreningen och andra sakkunniga till ett möte gällande hur kommunen bäst vårdar dessa grönområden. Kommunfullmäktige beslutade genom § 76/2023-04-04 att överlämna förslaget till kommunstyrelsen.

Då ansvaret för kommunens grönområden vilar på gata- och parkenheten föreslår kommunstyrelsens förvaltning att kommunstyrelsen överlämnar medborgarförslaget till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-05-16
Kommunfullmäktige § 76/2023-04-04
Medborgarförslag inkommet 2023-03-30

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Ärendet överlämnas till samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet överlämnas till samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

Expedieras till:

Samhällsbyggnadsnämnden

KF § 76

DNR KS 2023/172

Medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2023-03-31 från Torbjörn Palmberg:

"Jag har haft en korrespondens med med gatu-, och parkchefen angående hur det går till när de kommunala "grönområdena" gallras och röjs. Ett aktuellt exempel är vid gångvägen mellan Hjortgatan och Harabergsgatan där man har röjt utan tanke på djur och fågelliv. Detta är ett område där bl.a. svarthätta, ärtsångare och trädgårdssångare har häckat vilket är ytterst osäkert om det i fortsättningen kommer att ske eftersom deras förutsättningar nu så radikalt har förändrats. Man har förmodligen röjt som man brukar göra och det är det jag skulle vilja ha en översyn av. Jag efterlyser en noggrannare planering och samverkan med t.ex. Naturskyddsföreningen eller liknande expertis för att anpassa röjningen efter de lokala förutsättningarna vad gäller flora och fauna. Att bara göra som man alltid har gjort duger inte längre.

Det behövs en översyn och modernisering av rutinerna vad gäller naturvårdshänsyn och bevarande av biologisk mångfald i praktisk tillämpning. Det borde för övrigt kunna gälla alla kommunala skogs-, och grönområden..."

"Mitt förslag är att man från kommunens sida definierar och sammanställer en förteckning över grönområden och sedan bjuder in Naturskyddsföreningen och gärna även andra sakkunniga till ett möte för att diskutera hur man bäst skall vårda dessa. Det bästa är nog om kommunen, som ju trots allt har ansvaret i egenskap av markägare, tar initiativet. Hoppas att det inte blir någon långbänk utan att arbetet kan sättas igång snarast. Därför kan jag om så önskas vara behjälplig att i ett initialt skede forma ett forum för att få igång arbetet."

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet ska överlämnas till kommunstyrelsens förberedning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Ärende 18

Medborgarförslag gällande bevarande av biologisk mångfald i tätortsnära grönområden.

Herrljunga 2023-03-30

Jag har haft en korrespondens med med gatu-, och parkchefen angående hur det går till när de kommunala "grönområdena" gallras och röjs. Ett aktuellt exempel är vid gångvägen mellan Hjortgatan och Harabergsgatan där man har röjt utan tanke på djur och fågelliv. Detta är ett område där bl.a. svarthätta, ärtsångare och trädgårdssångare har häckat vilket är ytterst osäkert om det i fortsättningen kommer att ske eftersom deras förutsättningar nu så radikalt har förändrats. Man har förmodligen röjt som man brukar göra och det är det jag skulle vilja ha en översyn av. Jag efterlyser en noggrannare planering och samverkan med t.ex. Naturskyddsföreningen eller liknande expertis för att anpassa rövningen efter de lokala förutsättningarna vad gäller flora och fauna. Att bara göra som man alltid har gjort duger inte längre.

Det behövs en översyn och modernisering av rutinerna vad gäller naturvårdshänsyn och bevarande av biologisk mångfald i praktisk tillämpning. Det borde för övrigt kunna gälla alla kommunala skogs-, och grönområden.

Jag har talat med ordföranden i Naturskyddsföreningen i Herrljunga och enligt honom ställer de sig mycket positiva till en aktiv samverkan med de kommunala instanserna i syfte att inventera naturvärden i kommunens grönområden. Naturskyddsföreningen förfogar över relevant kompetens inom naturvård och biologisk mångfald vad gäller både flora och fauna och kan därför peka ut särskilt skyddsvärda biotoper och arter samt ge råd i bevarandet av dem.

Det som är helt grundläggande för att kunna förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald i vår närmiljö är att viljan finns. Om man från den kommunala ledningens sida inte är intresserad lär det inte bli någon förändring. Som jag skrev i mitt medborgarförslag/synpunkt, som jag skickade in i slutet av januari, duger det inte längre att bara göra som man alltid har gjort. Observera att detta inte är en politisk fråga utan en fråga om praktisk naturvård i vårt närområde. Därför ser jag det som självklart att de tjänstemän och utförare som är involverade kan förväntas vara delaktiga och drivande.

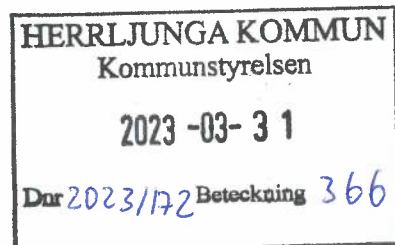
Mitt förslag är att man från kommunens sida definierar och sammanställer en förteckning över grönområden och sedan bjuder in Naturskyddsföreningen och gärna även andra sakkunniga till ett möte för att diskutera hur man bäst skall vårda dessa. Det bästa är nog om kommunen, som ju trots allt har ansvaret i egenskap av markägare, tar initiativet. Hoppas att det inte blir någon långbänk utan att arbetet kan sättas igång snarast. Därför kan jag om så önskas vara behjälplig att i ett initialt skede forma ett forum för att få igång arbetet.

Med förhoppningsfulla hälsningar,

Torbjörn Palmberg

070-533 33 83

torbjorn.palmberg@gmail.com

SN § 126

DNR SN 2023/145

Utvärdering av projektet Ung omsorg samt äskande ur kommunstyrelsens utvecklingsfond

Sammanfattning

Vård och omsorg står inför stora rekryteringsutmaningar och Ung omsorg är ett sätt att locka ungdomar från Herrljunga att söka till vårddyken.

Ung Omsorg är ett företag vars vision är att skapa meningsfulla möten mellan generationer och ge unga en utvecklande start i arbetslivet. Ung omsorg anställer ungdomar som vill jobba extra med att sätta guldkant på de äldres tillvaro på äldreboenden och göra vårddyket mer attraktivt och få sökanden till utbildning som undersköterska via Vård och omsorgscollege.

Ung omsorg har under 2023 varit mycket positivt för de boende på kommunens särskilda boende. Många äldre längtar efter besök av ungdomarna under veckan vilket ger ett positivt kvitto på vilken skillnad deras insats gör och samtliga ungdomar kan efter genomfört projekt tänka sig att arbeta extra inom vårddyket.

Socialförvaltningen saknar egna medel i nuvarande budget för att bedriva projektet under 2024, förvaltningen föreslår därför att nämnden äskar 180 tkr från kommunstyrelsens utvecklingsfond för att under 2024 fortsatt kunna bedriva projektet Ung omsorg samt därmed även främja förutsättningarna att få sökande till utbildning inom vårddyket.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-11

Bilaga 1 Rapport Herrljunga 2023

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden lägger uppföljningen av Ung omsorg till handlingarna.
- Socialnämnden äskar 180 tkr ur kommunstyrelsens utvecklingsfond för att under 2024 fortsatt kunna bedriva Ung omsorg.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning SN § 126

Socialnämndens beslut

1. Uppföljningen av Ung omsorg läggs till handlingarna.

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen

1. Äskande om 180 tkr ur kommunstyrelsens utvecklingsfond beviljas för att under 2024 fortsatt kunna bedriva Ung omsorg.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

ung omsorg

Rapport Ung Omsorg i Herrljunga kommun

Bakgrund	sid. 2
Allmänt om Ung Omsorg	sid. 3
Vårt arbetssätt	sid. 4–8
Ung Omsorg i Herrljunga	sid. 9–16

Fanny Nell, Ung Omsorg
073 940 94 73, fanny@ungomsorg.se
2023-08-21

Bakgrund

”70% som bor på äldreboende besväras av ensamhet varav 24 % gör det ofta.”

[Vad tycker de äldre om äldreomsorgen, 2022?](#)

”Antalet anställda i välfärden, inklusive privata utförare, beräknas behöva öka med cirka 132 000 under perioden 2019-2029 och utöver det tillkommer 340 000 pensionsavgångar under samma period, om ingenting förändras.

[Möt välfärdens kompetensutmaning – rekryteringsrapport 2020](#)

”Introducera unga tidigt för jobben genom praktik, feriejobb och annat. Kom ihåg att många unga värdesätter personlig utveckling, varierade arbetsuppgifter och feedback.

[Unga Om välfärdsjobben](#)

”Såväl personalen, anhöriga och ungdomarna uttryckte att de både kunde se och höra att de äldre blev gladare när ungdomarna kom på besök.”

”Ungdomarna fick en positiv bild av att arbeta inom äldreomsorgen. Nästan 40 procent kan tänka sig att fortsätta arbeta inom äldreomsorgen efter gymnasiet.”

- Ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden, Äldrecentrum 2013

”73 procent av anställda i tidigare kommunprojekt uppger att de fått en mer positiv inställning till äldreomsorgen genom arbetet hos Ung Omsorg.”

”3 av 10 tidigare anställda uppger att de arbetar eller studerar inom vård och omsorg eller planerar att göra det inom kort.”

[Enkätundersökning bland tidigare anställda. Ung Omsorg](#)

Allmänt om Ung Omsorg

När vi tog studenten sommaren 2007 startade vi Ung Omsorg. Vi hade själva kontakt med äldreomsorgen genom mor- och farföräldrar och insåg att många äldre inte fick regelbundna besök från närstående. Det i kombination med att det kan vara svårt för unga att hitta ett meningsfullt och utvecklande extrajobb lade grunden för vår idé.

Vi bestämde oss därför för att möjliggöra möten mellan generationer och skapa det vi kallar "Welfare 2.0"! Med ungdomlig energi vill vi tillföra mer möten, idéer och skratt inom svensk äldreomsorg vilket inspirerar fler unga till en karriär inom välfärden.

"Ung Omsorgs vision är att skapa meningsfulla möten mellan generationer och ge unga en utvecklande start i arbetslivet."

/Benjamin Kainz & Arvid Morin

Vad gör Ung Omsorg?

Vi organiserar ungdomar i grupp som besöker äldreboenden några timmar på helgen för att genomföra sociala aktiviteter med äldre. Våra ungdomar arrangerar olika typer av aktiviteter så som exempelvis allsång, sällskapsspel, sittgympa, handmassage, visa hur en iPad fungerar, pyssel, leta upp gamla favoritartister på Spotify, m.m. Aktiviteten har som syfte att bryta isen och kärnan i verksamheten är mötet mellan de unga och gamla. För många äldre vi träffar på helgerna är stunden med våra ungdomar höjdpunkten på veckan. Guldkanten som skapas hoppas vi ger dem energi och glädje tills vi kommer nästa vecka igen.

Att hitta ett meningsfullt extrajobb som ung, speciellt när du är under 18 år är svårt. Vi vet att många unga vill och längtar efter att utvecklas, kunna ta ansvar och vara del av något framåtsyftande bredvid skolan. Vi vill att unga tidigt ska få testa att gå på en arbetsintervju och lära dem vad det innebär att ha ett jobb. Vad kan de förvänta sig av oss som arbetsgivare och vilka förväntningar har vi på dem som arbetstagare? Vi vill rusta dem för framtiden och ge unga en stark första rad på sitt CV.

De speciella stunder som skapas när unga och äldre möts vi tror är den största inspirationskällan för fler unga att utbilda sig och arbeta i äldreomsorgen. När man efter arbetspasset känner att man gjort stor skillnad för någon annan och att ens insats har betydelse tror vi att det skapar en nyfikenhet kring fler karriärval inom äldreomsorgen. Vi ser att unga till utvecklas och göra skillnad tillsammans med andra. Vår uppgift är att visa att den möjligheten finns i äldreomsorgen.

Guldkant

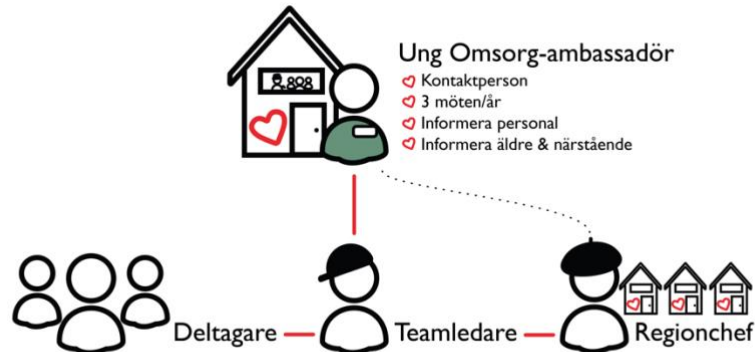
Extrajobb

Vårdintresse

Vårt arbetssätt

Organisation

1. **Deltagare:** Ett antal högstadiungdomar knyts till varje äldreboende. Av dessa jobbar alla utom 2-3st ungdomar på varje arbetspass, vilket varierar beroende på äldreboendets storlek. Tanken är att ungdomarna ska kunna byta arbetspass med varandra och inte måste jobba varje helg ifall de har något viktigt i skolan.
2. **Teamledare:** Varje grupp leds av en teamledare som oftast går på andra året på gymnasiet. Hen är ansvarig för att leda ungdomarna, kontakten med boendet, utforma aktiviteter, lägga schema och rapportera arbetstiden.
3. **Regionchef:** Ansvarar för 3–5 team och går oftast i slutet på gymnasiet eller har tagit studenten. Regionchefen hälsar på teamen på helgerna och stöttar dem i sitt arbete. Hen är ansvarig för nyrekrytering ifall någon slutar och sprider goda erfarenheter mellan äldreboendena.
4. **Ung Omsorg-ambassadören (kontaktperson från boendets personal):** En person som äldreboendet utsett till kontaktperson för Ung Omsorg. Den personen har kontakt med teamledaren och har sista ordet gällande vilka aktiviteter som passar, vilka avdelningar ungdomarna ska besöka och personen är även ansvarig för att informera äldre, närstående och personalen om Ung Omsorg. Till sin hjälp får ambassadören ett informationshäfte som beskriver hur samarbetet går till och vad denne har som ansvar.

Verksamhetsledning och ägare: Ung Omsorg är helt fristående och ägs till 100% av dess grundare Arvid Morin och Benjamin Kainz. Tillsammans med fyra heltidsanställda verksamhetsledare och en verksamhetschef arbetar vi alla sju med att leda och utveckla organisationen.

Hur gör vi när vi startar upp?

1. **Dialog äldreboenden.** I första steget besöker vi alla äldreboenden där vi kommer starta upp. Vi berättar om hur vi jobbar och varje boende får i uppgift att ute en kontaktperson, s.k. Ung Omsorg-ambassadör.
2. **Information skolor.** I nästa steg kontakter vi studie- & yrkesvägledare på kommunens grundskolor och gymnasieskolor samt besöker skolorna och informerar eleverna om möjligheten att söka extrajobb.
3. **Rekrytering.** När ungdomarna anmält intresse till oss på skolorna eller via vår ansökningsdatabas på hemsidan kallar vi dem på en arbetsintervju. Våra arbetsintervjuer är framtagna av en personalvetare och är en viktig del i vår kvalitetssäkring. För oss är det viktigt att vi hittar rätt ungdomar som passar till jobbet, men även att ungdomarna får komma på en seriös intervju. Vi tror att det blir enklare för dem längre fram i arbetslivet om de har fått prova på en riktig arbetsintervju tidigt i livet.

1. Information äldreboenden

2. Information skolor

3. Rekrytering

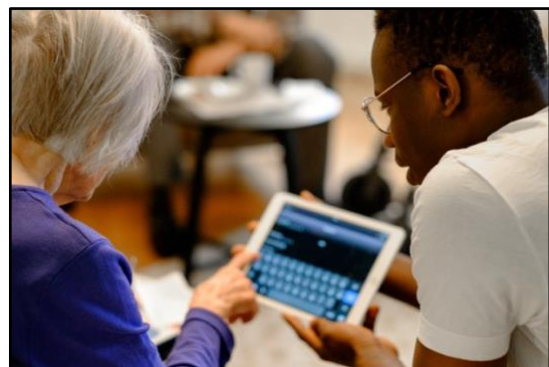

4. Kickoff

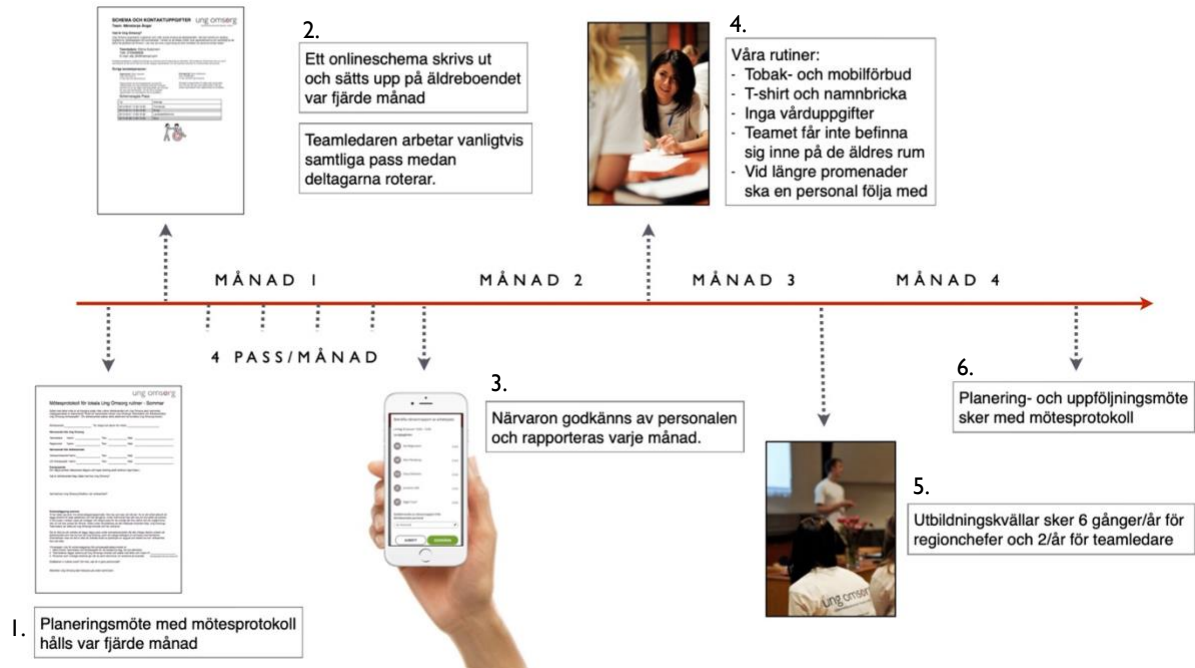

5. Onlineutbildning

4. **Kickoff (utbildning).** Innan ungdomarna börjar jobba har vi en kickoff som är ungdomarnas praktiska utbildningsdel. Här får ungdomarna lära känna varandra, lära sig mer om åldrande och bemötande, tystnadsplikt, demens med fokus på konkreta situationer som kan uppkomma, basala hygienrutiner, praktisk rullstolskörning och de får även information om vilka yrkesgrupper som jobbar inom äldreomsorgen. Innan kickoffen bjuder vi även in ungdomarnas föräldrar för information kring deras barns nya extrajobb. I slutet på kickoffen får alla ungdomarna anställningsavtal och sekretessavtal som de får skriva på tillsammans med sina föräldrar som även lämnar medgivande till att ungdomarna får arbeta.
5. **Onlineutbildning.** När ungdomarna kommer hem får de sen göra en repetitionsutbildning av kickoffen i form av en e-learning-utbildning där de får se en film för varje modul, läsa lite text och därefter måste de bli godkända på ett sluttest.

När verksamheten startar

- 1. Planeringsmöte.** Första steget är att teamledaren tillsammans med sin regionchef träffar äldreboendets Ung Omsorg-ambassadör och har ett planeringsmöte. Som stöd under mötet har vi tagit fram en mall med punkter som bör gås igenom. Det handlar exempelvis om kontaktuppgifter, var ungdomarna ska anmäla sig när de kommer, var ungdomarna ska hänga av sig sina ytterkläder, vilka avdelningar och äldre man ska fokusera på, vilka aktiviteter ungdomarna ska hålla i, vilka dagar och tider som gäller för passen m.m. Teamledaren har även med sig en aktivitetsguide som Ung Omsorg har tagit fram där det finns inspiration på aktiviteter som varit lyckade på andra äldreboenden runt om i landet.
- 2. Schemaläggning.** När teamledaren kommer hem lägger hen in de överenskomna arbetspassen på vårt intranät. Därefter kan teamledaren exportera ett schema som en PDF-fil. Schemat är utformat så att det är dels smidigt att mejla till äldreboendets personal och så att det också kan sättas upp det på äldreboendets anslagstavla. På schemat finns information om Ung Omsorg, kontaktuppgifter till oss samt alla schemalagda pass med datum, tid och planerad aktivitet. Ambassadören har alltid sista ordet gällande vilka aktiviteter teamet genomför.
- 3. Närvarorapportering.** Ung Omsorg-teamet har i normalfallet ett pass varje helg. Efter passen fyller teamledaren i vilka personer som närvarade i vårt mobila intranätssystem och den ordinarie personalen på boendet fyller i sitt namn och godkänner passet.
- 4. Teamledarträffar.** Utanför den ordinarie verksamheten har vi fortbildningsträffar för våra anställda. Våra teamledare träffas en gång per termin för att utbyta erfarenheter sinsemellan. Vi brukar även ha något fortbildningstema inom ledarskap.

5. **Regionchefsträffar.** Ung Omsorgs regionchefer brukar träffas 4–5 gånger per år där vi har en workshop vid varje träff inom kommunikation och praktiskt ledarskap. På träffen kan även regioncheferna utbyta erfarenheter med varandra och vi stämmer av hur allt går i regionen.
6. **Utvärdering.** När 4 månader har gått träffas vår teamledare och regionchef återigen äldreboendets Ung Omsorg-ambassadör för ett fysiskt möte. Här utvärderar man hur föregående period har gått, planerar kommande fyramånadersperiod och ser över om några rutiner behöver uppdateras. Alla mötesprotokoll läggs även in på vårt intranät så att viktig information inte går förlorad. Skulle exempelvis en teamledare sluta är det enkelt för oss att lära upp den nya teamledaren om äldreboendets lokala rutiner.

Intranät – UngIntra

Som stöd i vårt arbete jobbar vi med ett för Ung Omsorg skräddarsytt intranät. Ung Omsorgs intranät är helt kompatibelt med mobila enheter och hanterar bland annat följande:

- **E-learningutbildning.** Alla anställda får genomgå en obligatorisk utbildning på vårt intranät där de även testar sina kunskaper genom ett onlineprov.
- **Schemaläggning.** Här kan teamledare lägga schema och rapportera in arbetade pass på äldreboendet. Alla deltagare ser när de jobbar och när deras arbetskamrater är schemalagda ifall de vill byta arbetspass med någon annan i sitt team.
- **Personuppgifter & skattejämkning.** Här kan alla anställda fylla i sina personuppgifter och skattejämkna digitalt, vilket är en unik funktion som vi tagit fram i samråd med Skatteverket.
- **Nyheter.** På startsidan ser våra anställda viktiga nyheter gällande Ung Omsorg.
- **Rekrytering.** När en ungdom har gjort en ansökan om jobb via vår hemsida eller via skolbesök kommer ansökningarna in på vårt intranät. Om någon person slutar kan vår regionchef se vilka som har sökt jobb på ett visst äldreboende och kalla dem på en intervju.
- **Kvalitetsledningssystem.** Som verksamhetsansvarig och regionchef finns ett system som varnar om något inte står rätt till. Det gör att vi kan åtgärda eventuella problem tidigt.

Arbetsprocesser

Ung Omsorg är en organisation där alla som jobbar är unga – medelåldern för en anställd hos Ung Omsorg är 16 år. Vi vill genom vårt arbete visa att ungdomar kan förvalta ett stort ansvar och arbeta professionellt. Därför har vi ända sen starten fokuserat på utvecklandet av processer och arbetssätt som gör att vi kan hålla en hög kvalitet i vårt arbete, oavsett om vi jobbar på ett äldreboende i Haparanda eller i Skåne.

Uppstartsprocess. När vi startar upp verksamhet finns en tydlig struktur kring varje del från samarbeten med äldreboenden till information till ungdomar via kommunens skolor.

Rekryteringsprocess. När en ungdom anställs utgår vi från en rekryteringsprocess speciellt framtagen för respektive roll i organisationen.

Utbildningsprocess. När en person blivit anställd utgår vi från en utbildningsprocess innehållande alla delar för respektive arbetsroll hos Ung Omsorg.

Verksamhetsprocess. Det finns tydliga arbetsprocesser för hur verksamheten bedrivs på varje äldreboende och hur vi arbetar kontinuerligt för att utvecklas och hålla en hög kvalitet.

Fortbildningsprocess. Vi har processer för fortbildning av våra teamledare och regionchefer inom Ung Omsorg, så att våra anställda förutom sin arbetslivserfarenhet även får med sig fler verktyg till sitt framtida yrkesliv.

Ung Omsorg i Herrljunga kommun

Syfte & förväntningar

Syftet med att starta igång verksamhet i kommunen var att ge de äldre som bor på äldreboenden lite guldkant på tillvaron och samtidigt ge kommunens ungdomar ett första extrajobb och en ingång till arbetslivet. Genom att i första hand vända sig till högstadiungdomar var också en förhoppning att öka intresset för äldreomsorgen som framtida karriärval då det bedöms bli ett stort rekryteringsbehov av vård- och omsorgspersonal i framtiden.

Vår förväntan var att Ung Omsorg skulle vara ett uppskattat inslag för kommunens äldre och att ungdomarna skulle se sitt första jobb på Ung Omsorg som en bra start på arbetslivet. Vi hoppades även att ungdomarna skulle tycka att deras extrajobb skulle få dem att överväga vården som ett framtida yrkesval.

Genomförande

1. Information och urval av äldreboenden - Samarbetet startade hösten 2022 och verksamhetsstart sattes till 2023-02-01. Inledningsvis så träffade vi enhetscheferna från berörda äldreboenden och informerade om vår verksamhet, deras roll i samarbetet och vad de behövde tänka på nu under uppstartstiden. Omfattning och utvalda äldreboenden framgår av tabellen nedan:

Äldreboende	Antal anställda ungdomar	Antal ungdomar/pass	Årlig timpott (tim)
Hemgården	9 st	6 st	600
Hagen	8 st	5 st	500
Totalt:	17 st	11 st	1100 tim

2. Information skolor - Parallellt inleddes rekryteringen och vi började med att informera ungdomarna via deras skolor. Vi tog kontakt med skolornas rektorer och studie- och yrkesvägledare och informerade dem om möjligheten för kommunens ungdomar att söka extrajobb i projektet. För att hitta deltagare besökte vi Altorpsskolan. Där delade vi ut informationsblad till ungdomarna och de fick anmäla sitt intresse till projektet. Elever och intresserade ungdomar som inte anmält intresse vid besöken har också kunnat anmäla sig löpande via vår hemsida www.ungomsorg.se. För att nå ut till eleverna som var tilltänkta som teamledare till våra team besökte vi Kunskapskällan. Även där delade vi ut informationsblad, pratade med intresserade elever och det har också gått att söka tjänsterna via vår hemsida.

Ungdomar från teamet på Hagen

3. Rekrytering - Totalt fick vi in 53 ansökningar till våra teamledartjänster och 94 ansökningar till våra deltagartjänster. För varje deltagarroll kallade vi 3 kandidater per plats och för teamledarrollen kallade vi ca 8 per plats. Intervjuerna gick bra och även om inte alla fick jobbet så tror vi att det är värdefullt för ungdomarna att öva sig på riktiga arbetsintervjuer som förberedelse för sitt kommande arbetsliv. De som inte fick jobbet denna gång är självklart välkomna att söka igen via vår hemsida. Vi fördelade ungdomarna i teamen utifrån var de bodde för att minimera restiderna i möjligaste mån.

Det var fler tjejer än killar som sökte och vi kallade de killarna som hade sökt på intervju. Könsfördelningen i teamen är idag 23% killar. Vi arbetar löpande med att försöka höja andelen genom att nå ut till fler killar och i möjligaste mån kalla varannan kille till nya anställningsintervjuer. Vi väljer dock fortfarande alltid den kandidat som gör bäst intervju till jobbet i slutändan.

- 4. Inledande utbildning** - Sista steget innan vi startade igång verksamheten var en kickoff som är vårt praktiska utbildningstillfälle. Vi höll vår kickoff den 2 februari på Hemgården dit även ungdomarnas föräldrar var inbjudna. I början av vår kickoff informerade vi om oss och samarbetet med kommunen. Därefter fick ungdomarna sina arbetskläder och vi gick igenom deras anställningsavtal och tystnadspliktsavtal. På utbildningen fick ungdomarna lära sig praktisk rullstolskörning, basala hygienrutiner, bemötande & etik, information om sjukdomar som de äldre kan ha med huvudfokus på demens, samt även lära känna varandra inför sitt första arbetspass. Alla ungdomar fick också inloggning till vårt intranät och en genomgång hur de ser sitt arbetschema samt hur de byter pass med varandra om någon får förhinder. På intranätet har sedan samtliga också genomgått vår e-learningutbildning med godkänt resultat på slutprovet.

Musikspelning på Hemgården

Varje arbetsroll i vår verksamhet har en egen rollbeskrivning som ligger till grund för utbildningen och som också delas ut till varje ungdom. Denna blir på så sätt ett informationshäfte som ungdomarna kan återvända till, och finns även tillgängligt digitalt genom vårt intranät.

- 5. Samverkan med boendena** - Varje boende har utsett en Ung Omsorg-ambassadör som deltagit på ett uppstartsmöte hos oss den 19 januari. Där har de fått information om verksamheten samt fått träffa sin teamledare. Ambassadören fungerar sedan under projektet som handledare gentemot teamet och har löpande kontakt med vår teamledare om hur verksamheten tas emot av de äldre och boendet. På det första arbetspasset har även en utsedd person ur personalgruppen visat runt ungdomarna och berättat om de lokala förutsättningarna och rutinerna på boendet.

Löpande håller vi sedan tre uppföljningsmöten per år med samtliga boenden. Då träffas ambassadörerna och våra teamledare och regionchefer för att följa upp hur de senaste månaderna gått. Överenskomna rutiner och förbättringspunkter dokumenteras och sparas i ett mötesprotokoll. Boendena får bl.a. delge sina förväntningar och önskemål på verksamheten men vi går även igenom risker i arbetsmiljön, rutiner för uppföljning mellan passen och planerar aktiviteter efter högtider under den kommande perioder. Ett schema läggs av vår teamledare som sedan godkänns av ambassadören och sätts upp på boendet.

Resultat ungdomsenkäten

Vi har gjort en undersökning bland ungdomarna för att se hur de tycker att det har fungerat. Vi har utgått från de frågor som Äldrecentrum använt sig utav i utvärderingen av ett projekt inom Stockholm Stad som heter "Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden". Därutöver har vi lagt till sju egna frågor. Totalt antal svarande 15 av 17 (88%).

Påståenden från Äldrecentrum			
Hur tycker du att arbetet har varit?	Kul	Tråkigt	
	15 (100%)	-	
Hur tycker du det har fungerat att bemöta de äldre på boendet?	Lätt	Lagom utmanande	Svårt
	8 (53.3%)	7 (46.7%)	-
Hur tycker du att stödet från personalen på boendet har varit?	Vi har fått det stöd vi behöver	Vi har inte fått det stöd vi behöver	Vet ej
	14 (93.3%)	-	1 (6.7%)
Vad tycker du om introduktionen du fick till arbetet (kickoff/intro på boendet om du började senare)?	Den var bra	Den var dålig	
	15 (100%)	-	-
Hur har du känt dig under arbetspassen och i din arbetsroll?	Oftast säker	Ibland osäker	Oftast osäker
	13 (86.7%)	2 (13.3%)	-
Skulle du kunna tänka dig att arbeta extra inom vård och omsorg (exempelvis när du studerar)?	Ja	Nej	
	15 (100%)	-	
Egna kryssfrågor			
	Ja	Nej	
Skulle du rekommendera jobbet hos Ung Omsorg till en kompis?	15 (100%)	-	
Tror du att du har lättare att få andra extrajobb efter jobbet på Ung Omsorg?	15 (100%)	-	
Skulle du kunna tänka dig att vidareutbilda dig till ett vårdyrke (exempelvis sjuksköterska, läkare, sjukgymnast mm)?	13 (86.7%)	2 (13.3%)	
Har du valt vård- och omsorgsprogrammet eller kan du tänka dig att göra det i gymnasievalet?	5 (33.3%)	10 (66.7%)	
	Mer positiv	Oförändrad	Mer negativ
Hur har jobbet på Ung Omsorg förändrat din inställning till äldreomsorgen? Jämför med din inställning innan du började jobba på Ung Omsorg	14 (93.3%)	1 (6.7%)	-
Fritextfrågor			
Vad har du fått för reaktioner från de äldre när ni har arbetat?	Svar sida 12		
Vad har extrajobbet på Ung Omsorg betytt för dig personligen?	Svar sida 13		

Vad har du fått för reaktioner från de äldre när ni har arbetat?

Nästan alla gånger har de varit glada såsom "åh nu är ni här igen" och är positiva. Många uppskattar vårt team vilket gör det roligare för oss.

Jättepositiv och det finns en äldre (dam) som är så glad att vi är där och väntar på oss när det blir helg och har även mejlat Borås tidning om det vi gör.

Det har mest varit positiva men det kan variera dag från dag. En dag känner de igen en och en annan dag så är man en ny person till dem.

De har varit jättegglada och positiva att vi är där när de har aktiviteter såsom bingo och sällskapsspel. De blir alltid jättegglada.

De blir väldigt glada, iallafall de flesta. De tycker att det är roligt och man får komplimanger såsom man är snäll och trevlig. Vissa andra är trötta och pratar inte så mycket men det är oftast positiva grejer.

Bra reaktioner där de äldre väntar på UO på söndagar. Bara positiva reaktioner.

De har oftast varit positiva och glada. Man ser på deras miner att de är glada och de brukar säga till vad de tycker.

Bara positiva än sålänge. De är alltid jättegglada och vissa säger att de uppskattar att de kommer och att de tycker det är jätteroligt.

Det är oftast positivt då de tycker att det är roligt att någon pratar med dem och spenderar tid med dem på ett annat sätt än det personalen kan göra.

De blir direkt glada och det känns som att alla vill ha så mycket tid som möjligt med oss och ta vara på tiden de har med oss.

De har varit väldigt glada och blir glada när vi kommer till boendet.

De har varit glada att vi är där. Mest glada och tycker att det är trevligt. Många säger att de tycker att det är trevligt att vi kommer där.

Det finns en kvinna jag är nära med och hon säger alltid tack och att vi i teamet gör vardagen blir bättre. De flesta äldre är glada och tacksamma. Vissa äldre är dementa eller inte kan kommunicera lätt men de som är oftast med är alltid glada och tycker att det är roligt.

När jag har varit där så har de varit ganska tysta men vissa som kommunicerar är lugna, snälla och trevliga. Jag brukar också få komplimanger och tycker att de äldre är snälla och trevliga,

De har varit glada och de har typ längtat efter oss. De ser fram emot att träffa oss och göra aktiviteter. Inget negativt utan bara positivt när man träffar dem.

Vad har extrajobbet på Ung Omsorg betytt för dig personligen?

Det har varit väldigt bra, tror jag har utvecklats som människa. Man förstår att det har en stor betydelse för de äldre. Tycker det är roligt.

Väldigt mycket för att det är speciella band man får och jag trodde inte att man skulle sakna dem på det sättet man gör.

Jag har fått nya vänner och har lärt sig nya saker som t.ex. hur man kör en rullstol.

Det har betytt mycket och jag har lärt mig mycket om vårddyrke när jag har fått se vad personalen gör och hur det påverkar de äldre.

Jag tycker att det har betytt mycket då det är en grej man gör på helger och man tar ansvar. Man har fått större insikt på hur det är att jobba och man har blivit mer intresserad varje pass.

Det har gett mig mer erfarenhet kring vad arbete inom vård kan se ut och det ger lite mer inblick kring vad jag vill arbeta med i framtiden. Det är även bra att man har ett jobb i min ålder då alla inte bryr sig om det. Jag är stolt och min familj, så det känns bra.

Det är jättebra. Personlig utveckling där man får möjlighet att leda och personligen för mig har det varit väldigt positivt i min personliga utveckling där man har fått testa på något nytt.

Det har hjälpt mig med perspektivet på att se på äldreboende och se hur de lever och hur de har levt som t.ex. deras bakgrund. Jag har lärt mig många olika saker.

Det är väldigt kul att höra de äldres historia och man får lära sig hur det var förr och får ta del av deras åsikter. Alla är jätteroliga och jättesnälla

Jag blir glad när jag har varit där då man blir uppskattad. De äldre blir glad när teamet är med dem så man blir glad när man kommer hem från jobbet.

Det finns en del som är att man tjänar pengar men det har även hjälpt mig i hur man ska bemöta olika personer i olika åldrar.

Det blir något mer att göra på dagen och det är roligt att vara med de äldre och prata med dem.

Jag tycker att det har varit bra att ha något att göra på helgerna och jag har skaffat nya kompisar.

Man känner sig så mycket mer uppskattad och man vet att man gör nytta. Att komma till UO så förgyller man någons dag där man tar sig tiden att vara med dem. Det känns inte som ett jobb utan mer som "åh nu ska jag vara med mina vänner".

Det har gjort vardagen bättre då det är något man ser fram emot där man får kommunicera med andra och får lämna hemmet. Känns som att man blir mer social.

Analys av resultaten

Det känns kul att läsa igenom redogörelsen från verksamheten, svaren från enkätundersökningen bland ungdomarna och att blicka tillbaka på arbetet vi gjort sedan starten. Alla av de svarande ungdomarna verkar tycka att jobbet har varit kul, och samtliga kan även tänka sig att rekommendera det till en kompis. Det märks i fritextsvaren att de flesta upplever att jobbet gett dem nya kunskaper, lärt dem att ta ansvar, att vara social och en inblick i arbetslivet. För de flesta av ungdomarna var det första arbetsintervjun i livet, och alla tror även att de kommer ha lättare att få andra extrajobb framöver. Vår bild är att projektet lyckats i sitt syfte att ge ungdomarna en utvecklande start i arbetslivet. Några av kommentarerna:

”Det har gjort vardagen bättre då det är något man ser fram emot där man får kommunicera med andra och får lämna hemmet. Känns som att man blir mer social.”

”Det är jättebra. Personlig utveckling där man får möjlighet att leda och personligen för mig har det varit väldigt positivt i min personliga utveckling där man har fått testa på något nytt.”

Vidare är det kul att se att 93,3% av ungdomarna har blivit mer positivt inställda till äldreomsorgen genom verksamheten, något som också syns bland fritextsvaren. Ingen uppger att de har fått en sämre bild av äldreomsorgen, så det ligger inte något i myten att man inte ska visa upp äldreomsorgen för ungdomar. Av alla ungdomar kan 86,7% redan nu tänka sig att utbilda sig till ett omvårdnadsyrke i framtiden och samtliga (100%) kan tänka sig att arbeta extra inom vård- och omsorg på sidan av kommande studier. När vi kollar på hur många av deltagarna som kan tänka sig välja eller har valt vård- och omsorgsprogrammet så är det 33,3% vilket ligger över vårt nationella snitt på 27%. Vår bild är därmed att projektet har lyckats i sitt andra syfte att öka intresset för vårdsektorn som en framtida arbetsplats och att det spridits en annan bild av äldreomsorgen bland ungdomarna. Som en av ungdomarna uttryckte det:

”Det har gett mig mer erfarenhet kring vad arbete inom vård kan se ut och det ger lite mer inblick kring vad jag vill arbeta med i framtiden. Det är även bra att man har ett jobb i min ålder då alla inte bryr sig om det. Jag är stolt och min familj, så det känns bra.”

Vi tror att dessa positiva resultat hänger samman med att de flesta oftast kände sig säkra i sin arbetsroll (86,7%) samt att alla tycker de fick en bra introduktion av oss innan de började arbeta. Även att personal som arbetar på enheterna funnits som stöd är en viktig faktor (93,3%) – och ingen svarar att de saknat stöd. Här vill vi ge en eloge till personalen på enheterna för ett fint välkomnande. Dem är äldreomsorgens viktigaste ambassadörer och en stor inspirationskälla för våra ungdomar.

Slutligen var det tredje syftet att verksamheten skulle bli ett uppskattat inslag för de äldre som bor på äldreboendena. Här har vi inga kvantitativa enkätresultat att utgå ifrån, men utifrån de vittnesmål vi fått från ungdomarna och de enheter vi samarbetar med så är vår bild att ungdomarna varit mycket uppskattade av de äldre. Ungdomar vittnar även om att få närstående hälsar på sina äldre närstående, vilket pekar på att det nog är många äldre som aldrig eller sällan får besök eller kontakt med den yngre generationen. För många äldre är våra besök verkligen höjdpunkten på veckan, eller som en deltagare uttryckte det:

”De blir direkt glada och det känns som att alla vill ha så mycket tid som möjligt med oss och ta vara på tiden de har med oss.”

Vår bild av verksamheten

För oss har det varit en rolig uppgift att få engagera Ung Omsorg på äldreboenden i Herrljunga. Utöver våra lokala uppföljningsmöten gör vi en årlig undersökning för att se hur nöjda boendena är med vårt samarbete. Båda boendena uppgav under våren en 7 (alltid nöjda) på en skala mellan 1-7 vilket känns kul eftersom ungdomarna vittnar om att de också varit nöjda med samarbetet sedan start.

Många av ungdomarna vittnar också om hur de utvecklats mycket sedan starten, och våra teamledare Mohammad och Vilma har under våren också fått möjligheten att delta på vår årliga teamledaträff som i år hade fokus på coachande och situationsanpassat ledarskap.

Vi har haft en fin samverkan med boendena och vår bild är att besöken uppskattas. Att många dessutom fått en bättre bild av äldreomsorgen är viktigt, något som också Borås tidning lyfte när de besökte teamet på Hagen den 9 augusti. Äldreomsorgen står inför stora utmaningar framöver och vi hoppas att vi kan vara en del i lösningen till att hitta fler engagerade medarbetare inför framtiden. Vi vill framförallt lyfta personalen som blivit fina förebilder i sitt arbete nu men som även varit inspirationskällor för framtida engagemang i äldreomsorgen. Att de varit välkommande och gett våra ungdomar en trygg start på sitt första extrajobb tror vi gör skillnad för den bild de unga får av yrket framöver.

Tonåringarna stöttar på äldreboendet: "Vi har kul tillsammans"

HERRLJUNGA

Varje söndag ägnar de två timmar av sina tonårsliv till att prata, spela bingo eller sjunga allsång med Herrljungas äldre. För tonåringarna Simon, Mohammad, Ester och Maja är upplevelsen värdefull. Men det kan kännas tungt när någon går bort.

Cyklarna står parkerade utanför Hagens entré. Vanligen arbetar tonåringarna varje söndag i två timmar, men på sommaren kan de, om de vill, arbeta mer. Förtaget Ung omsorg samordnar arbetet.

– Här på Hagen är vi åtta personer och på Hemgården är de nio, säger Mohammad Rezaei, 17 som är gruppleddare för ungdomarna som arbetar på Hagen.

Simon Håkansson, 14, Ester Larsson Wermelin, 15, och Maja Sundberg, 14 är

Fakta Ung omsorg

Är ett välfärdföretag där unga kan jobba extra inom vård och omsorg. Ung omsorg startades av Arvid Morin och Benjamin Kainz 2007.

Även de en del av Ung omsorg i Herrljunga.

– De var i skolan och berättade om Ung omsorg, säger Ester Larsson Wermelin.

Det var i februari. Under våren och sommaren har de nu hunnit lära känna de äldre på äldreboendet. En värdefull tid för både dem och de äldre beskriver gruppen, med aktiviteter såsom bingo, promenader, allsång och samtal.

– Det uppskattas väldigt

mycket, det säger de och det märker man, säger Mohammad Rezaei.

Personalbristen är stor inom vård och omsorg. Flera av tonåringarna menar att arbetet med Ung omsorg har medfört att de nu funderar på själva arbeta inom vården.

– Absolut, jag har tänkt att arbeta som läkare, men det är superbra att få en insyn i hur det fungerar, säger Mohammad Rezaei.

För det mesta, berättar gruppen, är extrajobbet roligt. Men det finns stunder som inte är fullt lika roliga, när någon går bort.

– Vi har ju lärt känna alla väldigt väl nu, så det märks ju av när någon går bort, säger Maja Sundberg.

Tim Andersson Rask

tim.andersson@bt.se

Simon Håkansson, Maja Sundberg, Ester Larsson Wermelin och Mohammad Rezaei ställer upp för äldreomsorgen i Herrljunga. FOTO: TIM ANDERSSON RASK

I våra medarbetarundersökningar så ser vi att det unga drivs mest av idag är utveckling och att få göra skillnad genom sitt arbete. Båda dessa delar får ungdomarna uppleva väldigt snabbt genom jobbet. Våra närvarande ledare jobbar ständigt för ungdomarnas utveckling, och det är framförallt i mötet med de äldre som de får möjlighet att utveckla sina färdigheter; att ta initiativ och vara inlyssnande och anpassa sitt arbetssätt efter varje individ är något ungdomarna verkligen får öva på. Att många äldre längtar efter våra besök under veckan ger också ett kvitto på vilken skillnad deras insats gör. Vi vet att äldreomsorgen är en självklar plats om man värdesätter dessa delar i sitt arbete, och tror att vårt samarbete är ett väldigt bra sätt att illustrera det för unga idag.

Avslutningsvis

Vi hoppas att Herrljunga upplever att verksamheten fungerar bra och att vi kan fortsätta ha ett bra samarbete framöver. Slutligen ett stort tack att vi har fått förtroendet och möjligheten att jobba med Ung Omsorg på kommunens äldreboenden, och ett extra stort tack till alla i personalgrupperna för ett fint mottagande av våra ungdomar.

Cecilia Torlegård, Fanny Nell, Hanna Lundvall, Karin Fredén, Vendela von Fluck,
Arvid Morin & Benjamin Kainz, ledningsgruppen för Ung Omsorg

BN § 111

DNR UN 2023/147

Äskande om investeringsmedel för ombyggnation av Altorpskolan

Kommunfullmäktige har enligt beslut, KF 86§ 2022-06-22, beviljat investering om 32 mkr kronor för renovering av Altorpskolan. Projektet bedömdes då att kosta 32 mkr i enlighet med beslutade investeringsmedel. På grund av rådande omständigheter så har projektet ej startats i enlighet med beskriven plan som presenterades i DNR UN 222/2021 604.

Bildningsförvaltning önskar att äska 11 mkr till renoveringsprojektet för Altorpskolan. Bakgrunden för detta äskande beskrivs mer utförligt i följande rapport: Altorpskolan rapport BN 2023-11-06.

Bildningsförvaltningen ser att konsekvensen av att ej få ytterligare tilldelning av investeringsmedel till projektet skulle leda att renoveringen ej kommer att kunna genomföras. Bildningsförvaltningen ser att ytterligare framskjutning av projektet skulle leda till mer omfattande behov av underhåll och renovering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-10-27

Projektdirektiv Projekt Altorp daterad 2021-12-13

Avskrivningsunderlag för Altorpskolan 2023–2024 med framtida estimering av kostnadsökning efter investering daterad 2023-10-20

Altorpskolan rapport BN 2023-11-06 daterad 2023-10-27

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja äskande om investeringsmedel på 11 mkr för ombyggnation av Altorpskolan.
- Beslutsparagrafen justeras omedelbart.

Ajournering!

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja äskande om investeringsmedel på 11 mkr för ombyggnation av Altorpskolan.
2. Beslutsparagrafen justeras omedelbart.

Fortsättning BN § 111

Protokollsanteckning

Följande personer är endast med på föredragning av ärendet och inte under beslutsgång:

- Mats Palm (S), kommunstyrelsens ordförande
- Gunnar Andersson (M); kommunstyrelsens 2:e ordförande
- Emma Blomdahl-Wahlberg (C), kommunstyrelsens 1:e ordförande
- Caroline Fridén, projektledare
- Emil Hjalmarsson, samhällsbyggnadschef
- Tobias Odsvik, fastighetschef

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 20

DIARIENUMMER: UN 147/2023
FASTSTÄLLD/INSTANS: Bildningsnämnden
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2023-10-27
GILTIG TILL: 2023-12-31
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Altorpskolan rapport BN 2023-11-06

Bildningsnämnden

**Herrljunga
kommun**

Våga vilja växa!

Projektprocessen

Förstudiearbetet med Altorpskolan startade slutet av 2021 med målet att ta fram en skiss och kalkyl som underlag till ett startbeslut. Arbetet med förstudien hade en kortare process än normalt för att möjliggöra projektet för Altorpskolans att inkluderas i budgeten år 2022. En konceptskiss togs fram i samarbete med arkitekt och verksamheten som kalkyl grundade sig på.

Vidare projektering följde efter startbeslut (KF §86/2021-06-22) då ett omfattande arbete med projekteringen startade. Tekniska utredningar så som brand, akustik, VVS, Miljö med flera utfördes.

Projektets omfattning efter projektering.

- Ny rumsbildning
- Ny centralt belägen entré.
- Separat entré till matsalen.
- Nya Hemkunskapssalar
- Nya ytskikt (vägg, tak och golv)
- Nya dörrar
- Nya armaturer och styrning samt uppdaterad kraftförsörjning
- Anpassning av befintliga tekniska system så som avlopp, vatten och ventilationskanaler.
- En centralt placerad städcentral för lokalvård.
- Nya radiatorer
- Ny utredningsstrategi. (nytt trapphus, ej utrymning på tak)
- Ny IT-miljö för att möta verksamhetens framtida behov. (digitala nationella prov etc.)
- Omfattning yta 659 m² mer än förstudiens underlag.

Ny rumsbildning

Grupprum till alla lärosalar, fler och bättre placerade läroarbetsrum

Ny centralt belägen entré

Placeras i mitten av byggnaden där är det lättare för elever att fördelas ut till respektive hemvister.

Nya hemkunskapssalar

De gamla är i stort behov av renovering, layout på kök förändras och möjliggör bättre undervisning.

Nya ytskikt.

Väggar, nya undertak och golvbeläggningar. Befintliga stengolv behålls som besparingsåtgärd.

Nya dörrar

Ljudklassade dörrar anpassade efter undervisning och behov av sekretess inom pedagogiska verksamheter.

Nya armaturer och belysningsstyrning

Energibesparande armaturer, närvarostyrda.

Anpassning av befintliga tekniska system

När ny rumsbildning skapas behöver avlopp, ventilationskanaler och vatten anpassas till den nya planlösningen.

Nya radiatorer

Driftsäkra radiatorer anpassade efter ny rumsbildning.

Ny utrymningsvägar

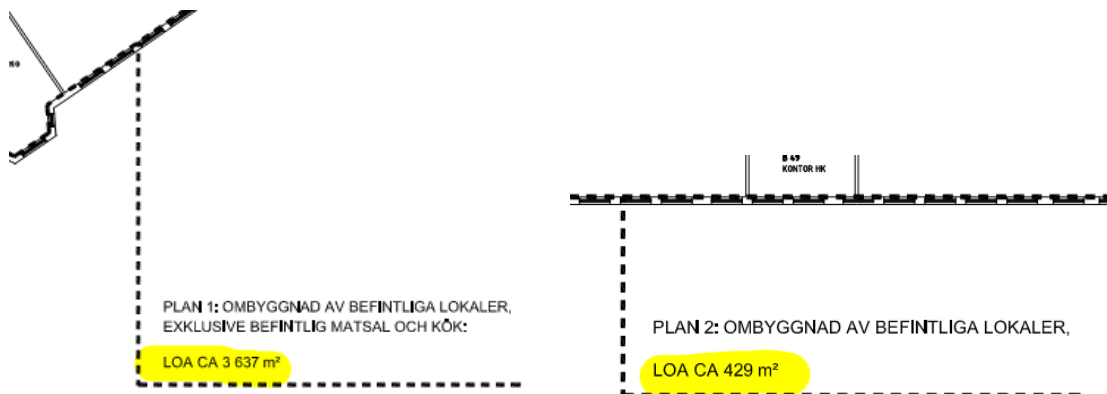
Befintlig utrymning på tak arbetas bort, nya brandcellsindelningar och dörrar samt nytt trapphus för utrymning.

Ny IT-miljö

Befintlig IT-utrustning är i bruk till år 2025-2026 därefter behöver accesspunkter bytas och i samband med ombyggnationen utökar man täckningen på det trådlösa nätverket i form av fler accesspunkter för att möta framtidens behov, exempelvis digitala nationella prov kommer införas 2026.

Omfattning yta

Under projekteringen identifierades att skalan på de underlag man hade för skolan inte stämde och en insats i att korrigera detta genom inmätningar på plats utfördes av Arkitekt. Då skalan var felaktig stämde inte de kvadratmeter som förstudiens skiss redovisade. LOA på 4066 m², ett fel på 659 m² från verkligheten.

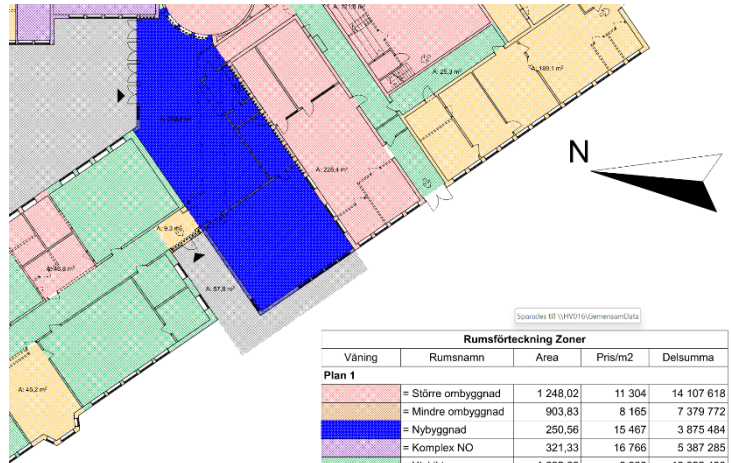

Verksamheten såg ett behov av att utöka skolans yta till sociala ytor till elever samt bibliotek med ett elevcafé beläget i anslutning till innegården och därmed förändrades skissen som man hade arbetat fram i förstudien. Tillbyggnadsytorna var då 250 kvm.

En ny kalkyl upprättades när verksamhetens önskemål och krav var uppfyllda. I samband med detta identifierades en budget på 48,7 MKR.

Ett omtag påbörjades för att hålla budget och tillbyggnadsytor togs bort och ytterligare besparingar genomfördes såsom att inte flytta på salar som innebar komplex ombyggnad. Efter dessa korrigeringar på ritningen kunde man fastställa att projektet beräknas kosta **9 280kr/m²** index september 2022.

Ärende 20

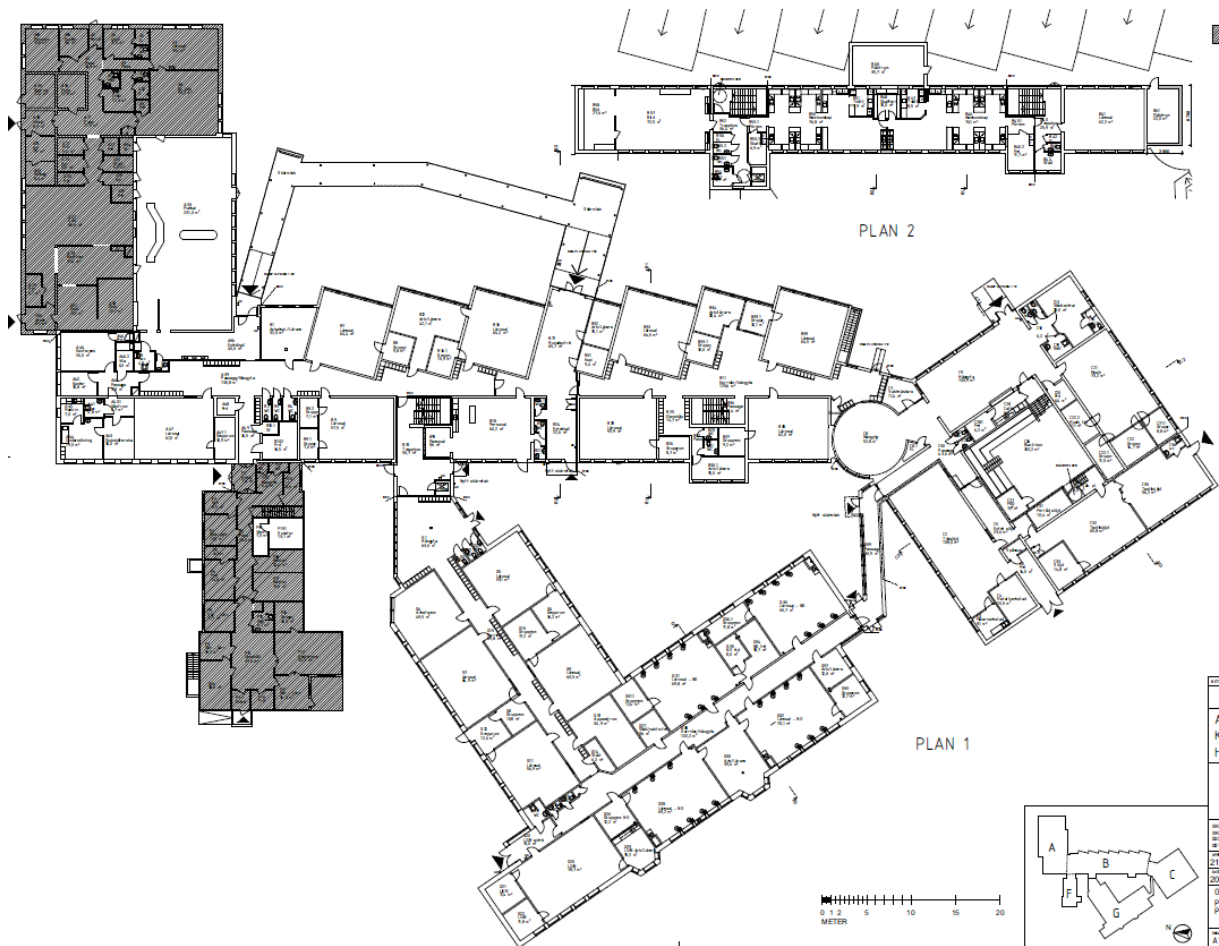

Sporades till UMW010/GemensamData

Rumsförteckning Zoner				
Våning	Rumsnamn	Area	Pris/m2	Delsumma
Plan 1				
	= Större ombyggnad	1 248,02	11 304	14 107 618
	= Mindre ombyggnad	903,83	8 165	7 379 772
	= Nybyggnad	250,56	15 467	3 875 484
	= Komplex NO	321,33	16 766	5 387 285
	= Ytskikt	1 832,08	6 000	10 992 480
	= Markätgärder	700,80	1 602	1 122 770
Plan 2				
	= Komplex HK	239,28	15 119	3 617 682
	= Större ombyggnad	16,30	11 304	184 255
	= Mindre ombyggnad	190,28	8 165	1 553 636
	= Ytskikt	84,28	6 000	505 680
		5 786,76 m²		48 726 662 kr

Ilbyggnad

- Priserna är angivna exkl. moms
- Byggherrekostnader med 30% ingår.
- Indexreglering för framtida investering ingår ej.
- Övriga förutsättningar för kostnadsbedömningen enligt Bilaga

Ritning förfrågningsunderlag dat. 2023-05-22, skafferade ytor berörs ej av ombyggnaden.

Anbudsförfarandet

Entreprenadsumma

Anbudsöppning ägde rum 2023-09-01, projektet lades ut på anbudsförfrågan i början av juni, efter att förfrågningsunderlag upprättades och är stämplade för räkning 2023-05-22.

Fem anbud inkom, varpå ett anbud ströks. Entreprenadsumman för det lägsta giltiga anbudet uppkom till 35 873 000 kr för totalentreprenad, då ingår detaljprojektering i anbud.

Byggherrekostnader

Utöver entreprenadens kostnad har beställaren byggherrekostnad, vilket innefattar beställarens kostnader. Dessa poster ingår i byggherrekostnader.

- Kostnader för beställarens egna projektledare
- Kontrollansvarig
- Besiktningsgrupp
- Myndighetsavgifter så som bygglov, slutsamråd.

Riskbudget

En totalentreprenad och i synnerhet ombyggnadsprojekt ingår inte kostnader i den entreprenadsumma som nämndes tidigare omständigheter som entreprenören ej kan råda över. Ett exempel kan vara uppkomst av miljöfarliga ämnen som inte har kunnat konstaterats tidigare, eller andra omfattningar som är nya för entreprenören. Detta är en kostnad som bifaller beställare och som beställare måste ha med som en risk i sin projektkalkyl.

Sammanfattning och kalkylering av projektkostnaden.

Projektkostnad innefattar Entreprenadsumma och Byggherrekostnader samt risk.

Entreprenadsumma	35 873 000 kr (lägsta anbud)
Byggherrekostnader	1 701 857
Risk (oförutsedda kostnader)	3 500 000
IT-kostnader	925 143
Inventarier	1 000 000
Total projektkostnad	43 000 000

Jämförelse projektkostnad

Projekt	Budget	Area	kr/m2
Altorpskolan	32 000 000	4825	6 632
Myråsskolan Borås	80 000 000	6800	11 765
Hössna skola Ulricehamn	33 000 000	1728	14 800

Nyligen startade och avslutade projekt i närområdet enligt ovan. En budget på 43 MKR hamnar Altorpskolans projekt på **8909 kr/m2**.

Entreprenörens kostnad steg med 4,2% från mars 2022 till april 2023. Med indexreglering skulle prognosen vara **9 553 kr/m2** i april månad 2023 baserat på den kalkyl som togs fram i september 2022. En faktor till att anbudet låg lägre än prognos tros vara den konkurrenssituation och lågkonjunktur som byggbranschen står inför.

Planerat underhåll Altorpskolan

Fastighetsenheten har trots en framskjuten renovering utav Altorpskolan det sista tio åren gjort omfattande underhållsarbeten på fastigheten. Under det sista decenniet har såväl papptak som fönster och delar av fasaden byts ut (klätts in med skivor).

Detta i ett led att säkra upp fastighetens skal innan man gör större åtgärder i lokalerna, så att man inte får problem med ex fukt och vattenskador. Det är nödvändiga åtgärder som även följer branschens sedvana vad det gäller större planerade underhåll utav fastigheter.

Allt inre planerat underhåll som varit aktuell i en underhållsplan har dock framskjutits för att få med det i ett större renovering och att undvika från att man river ut och monterar ner relativt nyare komponenter i fastigheten.

Planerat underhåll som genomförts och avslutats

Nedanstående tabell visar på investeringarna för planerat underhåll som gjorts för Altorpskolan vilket uppgår till ca 9 505 tkr inom tidsintervallet från 2018-01-01 till 2023-12-31. Tabellen begränsas till detta tidsintervall då integrationen som gjordes i samband med bytet av ekonomisystemet försvårar analysen av information innan 2018 utifrån anläggningsregistret. Det totala anskaffningsvärdet för investeringar som slutförts är det som visas nedan således tar inte tabellen hänsyn till eventuella avskrivningar som genomförts över tid efter att dessa avslutats.

Ärende 20

År	Investering (tkr)
2018	3983
Asfaltering	373
Byte av ventiler och tappn.kranar	479
Hiss	91
Ombyggnad kök Freetime	140
Ombyggnation	283
Säkerhetshöjande åtgärder	389
Ventilation	2228
2019	815
Altorpsskolan	619
Golvmatta	69
Målning	126
2020	303
Trappblock	303
2021	512
Altorpsskolan	31
Belysning utomhus	59
Övrigt (Gräsklippare)	102
Utemiljö o lekutrustning	320
2022	1666
Byte papptak Altorpsskolan	1586
Säkerhetshöjande åtgärder	67
Tak Altorp	13
2023	2227
Inventarier köken	513
Renov omkl+dusch Altorpshall	1708
Säkerhetshöjande åtgärder	6

För att ge en förståelse för större underhåll som genomförts under innan 2018 så har större leverantörsfakturor granskats. Denna utredning visar på att 2017 gjordes planerat underhåll gällande ventilationen på Altorpsskolan för en kostnad motsvarande 1 973 tkr. Det finns även fakturor som tyder på en reinvestering och planerat underhåll gällande fasad och fönsterbyte från 2017–2018 till en kostnad om 1 585 tkr.

Pågående investeringar för Altorpsskolan

Nedanstående tabell visar på investeringar som är pågående och som ej avslutats vilket uppgår till 2255 tkr, avrundat till närmsta heltal. Det totala anskaffningsvärdet för de fakturor som inkommit för dessa pågående investeringar är det som visas nedan.

År	Investering (tkr)
2020	23
2022	155
2023	2077
Totalt	2255

Ärende 20

För att tydliggöra vad dessa pågående investeringar hänförs till så visar nedanstående tabell en kategorisering av dessa pågående investeringar.

Projekt	Investering (tkr)
Altorskolans renovering inkl förstudie	1 337
Reinvestering Altorskolans kök	66
Hissbyte Altorp	30
Golv kök Altorp	822
Totalt	2255

Sammanfattningsvis så utgör 1 337 tkr om totalt 2 255 tkr kostnaden som redan förbrukats inom projekteringen för renoveringen av Altorskolan. De kostnader som inkommit är bland annat förstudiekostnad, projektering, upphandling och kostnad för arkitektur. Resterande av de pågående investeringarna klassificeras som underhåll vilket totalt uppgår till 918 tkr. Underhållsarbetet som pågår omfattar Altorskolans kök i form av ny utrustning, golvbyte för Altorskolans kök samt hissbyte på Altorskolan. Golvbytet för Altorskolans kök har färdigställts och skall aktiveras innan årsskiftet 2023. Men tills investeringen har aktiverats så ses detta som en pågående investering.

DIARIENUMMER: UN 147/2023
FASTSTÄLLD/INSTANS: Bildningsnämnden
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2023-10-20
GILTIG TILL: 2023-12-31
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Avskrivningsunderlag för Altorpskolan 2023–2024 med framtida estimering av kostnadsökning efter investering

Bildningsnämnden

**Herrljunga
kommun**

Våga vilja växa!

Innehållsförteckning

Syftet med denna rapport.....	3
Planenliga avskrivningar och andra kapitalkostnader för Altorpskolans inventarier	3
Planenlig avskrivningar och andra kapitalkostnader för skolfastigheten	3
Hur debiteras bildningsnämnden för ökade kapitalkostnader	4
Översikt och nedbrytning av hyran 2023 och 2024.....	4
Scenarion för ökade kapitalkostnader på grund av renoveringen av Altorpskolan	5
Påverkan på hyreskostnad för Altorpskolan 2025	7

Syftet med denna rapport

Syftet med denna rapport är att redogöra för den verkliga kapitalkostnaden för Altorpskolan, i form av Altorpskolans inventarier och skolfastighet. Utöver detta så ämnar denna rapport skapa en förståelse för hur Altorpskolans renovering påverkar verksamhetens fasta driftkostnader genom ökade kapitalkostnader. Detta gör att rapport avgränsas till att behandla hur ökade kapitalkostnader påverkar driftkostnader. För att bibehålla ett helhetsperspektiv över Altorpskolans fasta kostnader så presenteras dock även estimat för skolmåltider, städ, vaktmästeri och lokalvård utöver estimerade scenarion för ökad hyra inför 2025.

Planenliga avskrivningar och andra kapitalkostnader för Altorpskolans inventarier

Bildningsnämnden har ett anskaffningsvärde på inventarier för Altorpskolan om ca 4 599 tkr per 2023-01-01. Bildningsnämnden restvärde per 2023-12-31 estimeras till ca 1 649 tkr då planenliga avskrivningar följs och reinvesteringar genomförs enligt plan.

Nedanstående tabell presenterar kapitalkostnader för Altorpskolan hänfört till kostnader för inventarier. I denna kapitalkostnad innefattas (1) planenlig avskrivning och (2) räntekostnad. Primärt består kapitalkostnaden för 2023 och 2024 av planenlig avskrivning där endast en mindre andel är baserad på räntekostnader.

Enhet (tkr)	Kapitalkostnad 2023	Kapitalkostnad 2024**
Altorpskolans inventarier	283	298
Totalt	283	298

*Exklusive tilläggsanslag för kapitalkostnadspotten för aktiveringar som genomförs i innevarande år.

**Kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Planenlig avskrivningar och andra kapitalkostnader för skolfastigheten

Bildningsnämnden har ett anskaffningsvärde för Altorpskolan, endast skolfastigheten exkluderat kök, per 2023-01-01 motsvarande ca 47 102 tkr.

Bildningsnämndens restvärde per 2023-12-31 på Altorpskolan, endast skolfastighet exkluderat kök, estimeras till 21 216 tkr då planenlig avskrivning för fastigheten följs, bestämd strykning och reinvestering görs.

Nedanstående tabell visar kapitalkostnaderna för Altorpskolan 2023 samt preliminärt 2024. I denna kapitalkostnad innefattas (1) planenlig avskrivning och (2) räntekostnad. Primärt består kapitalkostnaden för 2023 och 2024 av planenlig avskrivning där endast en mindre andel är baserad på räntekostnader. Förståelsen om att andel som räntekostnaderna utgör av kapitalkostnaderna ökar vid ökat ränteläge är viktig. Denna fördelning är således dynamisk baserad på det rådande ränteläget. Andel som räntekostnaden utgör kan också öka vid ökad skuldsättningsgrad.

Kapitalkostnader för Altorpskolan (tkr)*		
Enhet	Kapitalkostnad 2023	Kapitalkostnad 2024***
Altorpskolan	1 472	1 744
Altorpskolans kök**	96	113
Totalt	1 568	1 858

*För jämförbarhet så redovisas kapitalkostnaden för Altorpskolan utan eventuella aktiveringar som sker under året där tilläggsanslag ges genom kapitalkostnadspotten för att täcka denna ökade kapitalkostnad under innevarande år.

** Altorpskolans kök redovisas separat då denna inte skall sammankopplas med skolfastigheten. Bildningsnämnden debiteras för den planenliga avskrivningen indirekt genom skolmåltidspriset där den planenliga avskrivningen utgör en del av skolmåltidsprisets fasta kostnad.

***Kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Ökning av kapitalkostnader mellan 2023 och 2024 om ca 290 tkr beror på reinvesteringarna samt ökad räntenivå.

Hur debiteras bildningsnämnden för ökade kapitalkostnader

För att förstå hur bildningsnämnden debiteras för ökade kapitalkostnader så behövs det först redogöras för vad syftet är med internservicenämndens verksamhet. Huvudsyftet för internservicenämndens verksamhet är att tillhandahålla kommunala tjänster till andra kommunala verksamheter. Detta handlar om att tillhandahålla tjänster som exempelvis fastighetsskötsel men även fundamentala funktioner som el och värme i fastigheter. Kostnaden för denna tjänst debiteras sedan till beställande verksamhet genom internfakturering. Höjs kostnaden för internservicenämnden kommer detta även leda till höjda priset för beställande verksamhet.

Bildningsnämnden debiteras för kapitalkostnader genom en helårshyra. Denna hyra består av två delar (1) täckning för kapitalkostnader relaterade till fastigheten och (2) övriga kostnader relaterade till tjänster el, värme, sophantering och underhåll av fastigheten. Varje år sker en höjning av priserna utifrån indexbaserade uppräknings, antingen genom interna indexuppräknings eller externa indexuppräknings (KPI). Utöver den indexbaserade höjningen så kan en höjning av hyran för en fastighet orsakas av en ökning av kapitalkostnaderna för fastigheten då det ökar de planenliga avskrivningar samt räntekostnader.

Översikt och nedbrytning av hyran 2023 och 2024

Nedanstående tabell redogör för den hyra som betalas av bildningsnämnden för 2023 och 2024. I nedanstående tabell så bryts hyran ned i två beståndsdelar (1) kostnaden som utgörs av kapitalkostnaden och (2) kostnaden som hänförs till andra fastighetsrelaterade tjänster som tillförsel av el, värme, sophantering och annat underhåll.

Enhet (tkr)	Kapitalkostnad 2023	Hyra 2023 exkl kapitalk.	Kapitalkostnad 2024 **	Hyra 2024 exkl kapitalk. **	Totalt 2023	Totalt 2024	Diff
Altorpskola	1 472	3 655	1 744	3 912	5 128	5 656	528
Altorpskolans kök*	96	237	113	254	333	367	34
Totalt	1 568	3 893	1 858	4 165	5 461	6 023	562

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

** Hyran och kapitalkostnaderna för 2024 bör anses som preliminärt estimat men där förändringar kan ske.

Scenarion för ökade kapitalkostnader på grund av renoveringen av Altorpskolan

Utifrån den projekterade tidsplanen så skall renoveringen starta 2023. Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden gör bedömningen att aktiveringen av kapitalkostnaden som hänförs till denna renovering kommer ske 2025. Nedanstående tabell presenterar en grov estimering av de ökade kapitalkostnaderna baserat på ett antagande om en genomsnittlig avskrivningstid av 33 år samt en estimerad räntekostnadsökning motsvarande 2,5% av anskaffningsvärdet för renoveringen. Nedanstående tabell antar också att kostnaden hålls inom ramen för 32 miljoner. Tabellerna nedan avrundas till närmsta hundratal.

Scenario 1: Investering och renovering för en ram om 32 miljoner (inklusive 1 miljon för inventarier)

Kapitalkostnadsökning för skolfastighet

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd	
		interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	31 000	33	1 000
Ränteökning	31 000	2,5%	700
Totalt			1 700

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig. För denna renovering genomförs dock komponentavskrivningsmetod vilket gör att avskrivningstiden kommer att variera för de

olika komponenterna som ingår i renoveringen för fastigheten. Denna estimering skall således endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats.

Kapitalkostnadsökning för inventarier

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd	
		interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	1 000	10	100
Ränteökning	1 000	2,5%	25
Totalt			125

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 10 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig för inventarier. Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Scenario 2: Investering och renovering för en ram om 43 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier)

För att tydliggöra effekten av en utökad ram för renoveringen av Altorpskolans verksamhet så presenteras nedanstående tabell med en reviderad kostnadsram om 43 miljoner.

Kapitalkostnadsökning för skolfastighet

Ökade kostnader (tkr)*	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd	
		interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	42 000,00	33,00	1 300,00
Ränteökning	42 000,00	2,5%	1 100,00
Totalt			2 400,00

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig. För denna renovering genomförs dock komponentavskrivningsmetod vilket gör att avskrivningstiden kommer att variera för de olika komponenterna som ingår i renoveringen för fastigheten. Denna estimering skall således endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Kapitalkostnadsökning för inventarier

Ökade kostnader (tkr)	Investeringsbelopp	Avskrivningstid/bedömd	
		interränta påverkan	Belopp
Avskrivningsökning	1 000	10	100
Ränteökning	1 000	2,5%	25
Totalt			125

*Bildningsförvaltningen i samråd med förvaltningen för internservicenämnden bedömer att en genomsnittlig avskrivningstid om 10 år och en räntekostnadsökning om 2,5% av anskaffningsvärden bedöms rimlig för inventarier. Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av avskrivningsökningen och räntekostnadsökning där en fördjupad kalkylering behövs för att redogöra för den faktiska ökningen under projektets och efter att projektet avslutats

Påverkan på hyreskostnad för Altorpskolan 2025

För att tydliggöra hur dessa scenarier av ökade planenliga avskrivningen och ökade räntekostnaden påverkar Altorpskolan verksamheten så presenteras två grovt skattade scenarier för hyrespriser efter aktivering av relaterade kapitalkostnader för Altorpskolan i samband med renoveringen.

Scenario 1: Investering och renovering för en ram om 32 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier) påverkan på hyran 2025

Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av hyreskostnaden för 2025 baserat på nuvarande tillgänglig information.

Prognos för hyror 2025: 31 miljoner	Kapitalkostnad 2025	Hyra 2025 exkl kk	Totalt
Altorpskolan	3 444	3 912	7 356
Altorpskolans kök*	113	254	367

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

Den ökade kostnaden för planenliga avskrivningar och räntekostnad på inventarier bekostas ej genom hyran utan denna fasta kostnad kommer verksamheten att få betala men där täckning ges från kommunbidrag.

Scenario 2: Investering och renovering för en ram om 43 miljoner (inklusive 1 miljoner för inventarier) påverkan på hyran 2025

Denna estimering skall endast ses som en preliminär uppskattning av hyreskostnaden för 2025 baserat på nuvarande tillgänglig information.

Prognos för hyror 2025: 42 miljoner	Kapitalkostnad 2025	Hyra 2025 exkl kk	Totalt
Altorpskolan	4 144	3 912	8 056
Altorpskolans kök*	113	254	367

* Denna kostnad ligger som en fast kostnad i debiteringen av skolmåltider då denna fastighet ej hyrs av bildningsnämnden.

Den ökade kostnaden för planenliga avskrivningar och räntekostnad på inventarier bekostas ej genom hyran utan denna fasta kostnad kommer verksamheten att få betala men där täckning ges från kommunbidrag.

Summerad översikt över historiska interntpriser, preliminära interntpriser och scenarier

För att bevara helhetsperspektivet för Altorpskolans fasta kostnader så presenteras nedanstående tabell som innefattar alla kommunala tjänster som bildningsnämnden köper från internservicenämnden där alla aspekter har estimerats.

Kostnad (tkr)				Scenario 1	Scenario 2	
Interntpriser				2 025*	2 025*	Diff
Altorpskolan	2 022	2 023	2024			
Hyra**	4 909	5 128	5 656	7 356	8 056	700
Hallar	655	703	765	799	799	0
Städ	1 300	1 386	1 506	1 558	1 558	0
Vaktmästeri	200	212	230	237	237	0
Kost	1 698	2 279	2 316	3 441	3 441	0
Totalt	8 762	9 708	10 473	13 391	14 091	700
Förändring	0	946	765	2 918	3 618	700

*Preliminära interntpriser baserad på grov trendmässig estimering genom extrapolering.

Denna estimering baseras på en statisk räntenivå samt en extrapolering av den trendenliga förändring av interntpriserna mellan perioden 2022–2023. Detta skall därmed endast ses som en preliminär estimering av effekten för Altorpskolans renovering där effekten kan ändras baserat på flertalet faktorer. Exempelvis faktorer som slutkostnad för projektet, sluttid för projektet, delar av fastigheten som renoveras, räntenivån och KPI förändring.

Denna förändring av hyran och ökad kapitalkostnad från inventarier innebär ej att Altorpskolan behöver anpassa sin verksamhet och planera för att kunna bära denna ökade fasta kostnaden som estimeras inför 2025 då denna förändring kompenseras genom kommunbidrag efter aktivering. Men detta kommer påverka Herrljunga kommuns ekonomi i sin helhet då kommunens fasta kostnader ökar och därmed, utifrån ett kommunövergripande perspektiv, alla verksamheter för kommunen.

Fördelning av investeringsbudget över tid för renovering av Altorpskolan

Nedanstående ger en översikt om de budgetmedel som tilldelats för att genomföra renoveringen av Altorpskolan.

Ärende 20

År	Genom tekniska nämnden	Bildningsnämnden	Totalt
2022	6		
2023	15		
2024	10	1	
Totalt	31	1	32

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Projektdirektiv

Projekt Altorpskolan

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Projektbeskrivning:

Kommunen har vid flera tillfällen, senast 2015, genomfört utredning kring behovet av en renovering samt uppdatering av Altorpskolan, en skola byggd 1962. Skolan har varit aktuell för en grundlig renovering samt standardhöjning utifrån pedagogiska behov för att bli en ändamålsenlig skola samt arbetsplats för både elever och lärare. Behoven av denna karaktär kvarstår då projektet ännu inte blivit genomfört. Det mesta av fast inredning och material i skolan är kvar sedan skolan byggdes – det har skett viss uppdatering av ventilation och styr-och reglersystemet för VVS, som bla är utbytt hösten 2005.

Effektmål:

Projektet omfattar ombyggnadsytor på 3751 m2 LOA samt tillbyggnadsytor 202 m2 BTA. Till projektet hör en yta på 987 m2 BTA för anläggning av ny utemiljö och innergård.

Målet med projektet är att skapa:

- En skola som bidrar till fortsatt lust att lära och ger eleven kunskaper för framtida studier.
- En skola som står sig väl i konkurrensen och är ett attraktivt val för elever, föräldrar och pedagogisk personal.
- En hållbar lärmiljö som är anpassad till dagens krav på en modern skola, med väl anpassade lokaler och en uppdaterad It-miljö, på hela skolan.
- en välfungerande och modern skola som ökar attraktionen för blivande kommuninvånare med höga krav på skolans verksamheter.
- En skola av god standard som lever upp till de miljö- och ventilationskrav som ställs på verksamheten samt säkerställer en god arbetsmiljö för både elever och personal.
- Tillräckligt med klassrum med tillhörande grupprum i anslutning för att bedriva den undervisning verksamheten vet gör skillnad och ger bästa effekt.
- Möjlighet för mindre undervisningsgrupper.
- Undervisningsytor ska vara anpassade till verksamhetens olika pedagogiska behov för att vara tillgänglig och utmanande för våra elever.
- Entréer, hemvister och övriga ytor utformas så att trängsel och förflyttningar av elever i skolan under skoldagen minimeras.
- En miljö som möjliggör god tillsyn och bidrar till att förhindra olika former av kränkningar samt minskar risk för smittspridning – en miljö som skapar trygghet och bidrar till studiero.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

- Lektionssalar fördelas så det finns 3 hemvister med tillhörande entré, sociala ytor, ökat antal toaletter samt elevskåp vilket innebär färre förflyttningar under skoldagen. Skapar ökad tillhörighet.
- Rätt placering av toaletter bidrar till elevers trygghet och integritet.
- En inbjudande utemiljö i anslutning till samtliga entréer som inbjuder till rast och planerade utomhusaktiviteter.
- Uppdatera behovet av arbetsplatser samt aktuella förråd för samtliga funktioner på skolan.
- En lokalmässigt sammanhållen elevhälsa.
- Fritidsgård och uppehållsrum utformas så att "innergården" får en mer attraktiv position för skolans verksamheter samt att dessa miljöer synliggörs för elever att användas på raster.
- Fritidsgård utformas så den bjuder in till olika aktiviteter.
- Möjliggöra ett bättre flöde i matsalen för att minska trängsel och bidra till ökad matro. Ny entré utifrån byggs in till den nuvarande matsalen, möjliggör uthyrning.

Projektmål:

Projektmål

- 22 klassrum, renovering av 21 klassrum samt ett nybyggt.
- Antalet WC samt RWC (tillgängliga toaletter) enligt gällande riktlinjer och rekommendationer skapas i samband med ombyggnaden.
- Nya utrymningsvägar skapas. Kopplas ihop med befintligt skalskydd.
- Grupprum till varje klassrum skapas.
- Fler lärararbetsplatser skapas, 55 totalt (nya och befintliga)
- Estetiska ämnen samlas.
- Nya ytskikt på väggar, golv och tak i ombyggnadsytor som motsvarar dagens standard. Ytskikt kan som alternativ till utbyte – renoveras.
- Akustikåtgärder i samtliga utrymmen till dagens standard.
- Ny AV-utrustning installeras i klassrum.
- Antal eluttag tillskapas efter dagens standard.
- Elevcafé med tillhörande kök placeras så att dessa funktioner går att använda även efter skoldagens slut i olika former av aktiviteter.
- Storlek på salar anpassas för praktisk-estetiska ämnen så möjlighet till undervisning i helklass finns samt att dessa funktioner kan användas i alla skolans verksamheter, även efter skoldagens slut.
- Material och inventeringar som är möjligt att återbrukas skall återbrukas i projektet.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

- Samtliga undervisningssalar (NO, Hemkunskap, mm.) utformas efter dagens riktlinjer och standard.
- Undertak pendlas ned i klassrum och döljer synliga ventilationsrör.
- Anpassad arbetsmiljö utifrån rådande riktlinjer när det gäller belysning – skapa en väl fungerande ljusmiljö.
- Ny tillgänglig entré utifrån, in till matsal skapas.
- Väl placerade städcentral för aktuella städmaterial och maskiner.
- Nya material väljs med stor hänsyn till städbarhet, hög slitageförmåga, tillgänglighet och god hållbarhet.
- Ytor utformas med hög tillgänglighet

Uppföljning:

Projektet som helhet redovisas till styrgrupp enligt styrgruppens beslutade mötesplan.

Styrgruppen redovisar projektets gång löpande till bildningsnämnd och samhällsbyggnadsnämnd, samt avger slutrapport till respektive nämnd efter projektets slut.

Ekonomi följs upp tillsammans med controller och rapporteras till nämnd i samband med delår och årsredovisning, samt vid projektets slut. Styrgruppen får löpande rapportering vid styrgruppsmötet om det ekonomiska läget.

Styrgrupp

Till projektets styrgrupp utses:

Bildningschef

Rektorer för Altorpskolan

Projektledare

Fastighetschef

Sammanställande är projektledare.

Styrgruppen träffas i enlighet med styrgruppens eget beslutade mötesplan.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Projektledarens befogenheter / avgränsningar:

Projektledaren kan sammankalla referensgrupp för projektet i den omfattning som projektledaren finner nödvändigt för ändamålet. Referensgruppens sammansättning beslutas av styrgrupp. Projektledaren har i övrigt tillgång till förvaltningarnas personal i den omfattning som projektledaren behöver för att kunna leda projektet.

Projektledare har befogenhet att fatta nödvändiga metodval för att driva projektet.

Projektledare har befogenhet att fatta nödvändiga beslut gällande material och färgval – så att det lämpar sig väl för en pedagogisk verksamhet och har elevens och arbetsmiljön i fokus.

Styrgruppen beslutar om projektets etapper och i vilken ordning renoveringen ska ske.

Styrgrupp ansvarar att projektet hanteras inom investeringsram.

- Projektets avgränsningar:
- Fasader, utvändiga, utvändiga markarbeten som ej återfinns på ritningsförslag samt befintliga tak omfattas ej av förstudien. Dock kommer planerade underhåll enligt underlag från fastighetsenheten utföras i samband med projektets genomförande.
- Administrativ del som nyligen renoverats har avgränsats.
- Matsal och tillagningsytor.
- Hissar.

Politiska beslut som ligger grund för genomförandet:

Beslutet att genomföra projekt Altorp bygger på följande beslut

Kommunfullmäktiges beslut KF § 86, 2021-06-22 - Rambeslut för budget 2022-2024 för Herrljunga kommun.

Startbeslut projekt Altorp §149 2021-12-06

Tidsmässiga förutsättningar:

Här anges när projektering kan påbörjas och när tillträde för genomförandet kan ske. Även den önskade tidpunkten för överlämningen av projektet till verksamheten, tas fram i samråd med projektledaren.

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

2022

Projektering 6 månader – start Q4 2021

Inklusive programprojektering, och projektering av VVS, el etc

Upphandling

Startar under Q2 2022 – tilldelningsbeslut sker i september 2022.

Start byggnation Q4 2022

2023

Byggnation

Etapper inom projektet beslutas av styrgrupp

2024

Byggnation Q1 och Q2

Slutbesiktning slutet Q2 2024

Ekonomiska förutsättningar:

Utifrån den förstudie som är gjord beräknas att hela den beslutade investeringen om 32 mkr nyttjas. Utöver det kommer extra driftkostnader i form av framförallt byggstöd. Personalkostnader för befintlig personal som medverkar i projektet i form av styrgrupp, referensgrupp eller liknande kommer inte att belasta projektkostnaderna

Investeringen sker över 3 år om en kostnad om 6 mkr 2022, 15 mkr 2023 och 11 mkr 2024.

Kalkyl för projektet:

Investeringsutgift	32 000 000
fördelat på följande	
<i>Projektering</i>	1 350 000
<i>Byggnation</i>	26 590 000
<i>Markarbeten (ingår i byggnation)</i>	
<i>Byggherrekostnad</i>	1 160 000
<i>Oförutsett (ÅTA)</i>	1 900 000
<i>Myndighetsavgifter (ingår in Byggherrekostnader)</i>	
<i>Inventarier / IT</i>	1 000 000

Beställande förvaltning:

Upprättad av: Annica Steneld, bildningschef

Projektledare: Caroline Fridén

Övriga kommentarer:

I första hand kommer verksamheten bedrivas inom befintliga lokaler. Om behov finnes kommer Altorpskolan att nyttja andra närliggande lokaler inom förvaltningen för undervisning. Beslut om detta tas av förvaltningschef i samråd med berörda rektorer.

Underskrifter:

projektdirektivet skrivs under av beställande förvaltningschef, samhällsbyggnadschef

Beställare

Datum:

Uppdragstagare

Datum:

Annica Steneld
Bildningschef

Joakim Strömdal
Samhällsbyggnadschef

KF § 159

DNR KS 2023/23

Fyllnadsval som ersättare i kommunstyrelsen

Sammanfattning

I skrivelse 2023-10-02 föreslår Socialdemokraterna Lars Gabrielsson (S) som ny ersättare i kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

I skrivelse 2023-10-02 föreslår Socialdemokraterna Lars Gabrielsson (S) som ny ersättare i kommunstyrelsen.

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om Lars Gabrielsson (S) väljs till ny ersättare i kommunstyrelsen och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Lars Gabrielsson (S) väljs till ersättare i kommunstyrelsen för resterande del av mandatperioden.

För kännedom till: Kommunstyrelsen

KF § 157

DNR KS 2023/23

Avsägelse som ersättare i kommunstyrelsen

Sammanfattning

Bert-Åke Johansson (S) har i skrivelse 2023-09-29 avsagt sig sitt uppdrag som ersättare i kommunstyrelsen och de uppdrag som han därigenom valts till.

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om Bert-Åke Johanssons (S) avsägelse godkänns och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Bert-Åke Johanssons (S) begäran om entledigande som ersättare i kommunstyrelsen godkänns.

För kännedom till: Kommunstyrelsen

Information med anledning av VästKoms förändrade uppdrag

Den 3 oktober fattade VästKoms styrelse beslut om en ny organisation för föreningen. Beslutet gäller under förutsättning av att förhandlingar med de fackliga organisationerna kan avslutas.

Den nya organisationen innefattar en anpassning av VästKom efter föreningens nya verksamhetsplan som antogs i mars 2023. Verksamhetsplanen innebär ett avsmalnat uppdrag med fokus på hälso- och sjukvårdsfrågor och dess digitalisering.

En prioriterad fråga för VästKom är förhandling med regionen och samverkan med ett tydligt 49-perspektiv.

Syftet är att verksamhet spetsas och fokuseras på hälso- och sjukvårdsfrågor med tillhörande digitalisering med ett tydligt 49-kommunersperspektiv.

Information – vad ska göras på VästKom?

VästKom kvarstår i delvis förändrad form och med fokus på hälso- och sjukvårdsfrågor inklusive dess digitalisering med ett tydligt 49-perspektiv.

- i. Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelse
- ii. Kunskapsstyrning HoS
- iii. Samverkan med VGR
- iv. God och nära vård.
- v. Kommunal samverkan kring primärvårdsuppdraget (hemsjukvård mm)
- vi. Samordna arbetet med hjälpmedelsförsörjning tillsammans med VGR
- vii. Under kvarvarande projekttid ta Option 1 i mål för våra 49 kommuner.

Information – vilka frågor ska inte längre hanteras av VästKom?

- Vårdkompetensrådet och Verksamhetsförlagda utbildningar, VFU
- Elevhälsoproblem
- Psykisk hälsa
- Suicidsamordnare
- Kvinnofridssatsning utgår efter projekttidens slut 2023
- Naturbruksavtal och likande frågor, hanteras via de ordinarie utbildningsstrukturerna inom kommunalförbunden
- Digitaliseringsstrategier
- Styrning och ledning inom ovannämnda områden utgår

Information – nästa steg och arbetet framåt

- Den nya organisation kommer att träda i kraft den 1 januari 2024 men arbetet med att genomföra förändringarna kan behöva fortsätta under 2024.
- Fortsatt arbete inkluderar att säkerställa att uppgifterna som inte längre ska utföras av VästKom omhändertas och överlämnas på ett bra sätt till kommunalförbunden.
- I arbetet ingår att utreda om uppgiften ska övertas av kommunalförbunden, avslutas eller överlämnas till annan aktör i länet.
- VästKoms styrelse har skickat ut en särskild information avsedd för den politiska nivån, se **bilaga 1**.

Vänersborg den 6 oktober 2023

Till kommunstyrelserna i Västra Götalands län

Information om ny organisation för VästKom

Den 3 oktober beslutade styrelsen för VästKom att anta en ny organisation att gälla från den 1 januari 2024. Beslutet gäller under förutsättningar att fackliga förhandlingar kan avslutas.

Bakgrunden till beslutet är att flera utredningar av VästKom de senaste åren utvisat att föreningens verksamhet behöver anpassas efter kommunernas förändrade behov och förutsättningar och att arbetsformerna i organisationen behöver ses över. Syftet är att verksamheten spetsas och fokuseras på hälso- och sjukvårdsfrågor med tillhörande digitalisering med ett tydligt 49-kommunersperspektiv. En prioriterad uppgift framåt är VästKoms roll inom förhandling och mellankommunal samverkan där föreningens funktion som plattform för det politiska samtalet på länsövergripande nivå, utgör en central del.

En stor del av VästKoms verksamhet finansieras av statsbidrag och konkret innebär förändringen att den delen av verksamheten går från sju anställda till två, och att VästKom kommer behöva 5 miljoner kr mindre av statsbidragen än föregående år. Inom digitaliseringsområdet går verksamheten från 15 anställda i budget 2023 till 8 anställda 2024.

Omhändertagandet av de uppgifter som VästKom lämnar ifrån sig sker i samråd med länets kommunalförbund och en bedömning görs av hur uppgiften bäst ska hanteras i framtiden. Det arbetet kommer fortgå under hösten.

Med vänlig hälsning

Miguel Odhner, Göteborgsregionen, Ordförande
Peter Eriksson, Fyrbodalsregionen, Vice ordförande
Ulf Olsson, Borås Sjuhärad, ledamot i styrelsens arbetsutskott
Theres Sahlström, Skaraborg, ledamot i styrelsens arbetsutskott

Plats och tid	Borås kl 9.00-11.45
Beslutande	Ulf Olsson (S) Borås Stad, Ordförande Annette Carlson (M) Borås Stad, 1:e vice ordförande Ulf Dahlberg (S) Mark, 2:e vice ordförande Ulf Rapp (S) Bollebygd Mats Palm (S) Herrljunga Johan Björkman (M) Svenljunga Driton Bilalli (S) Tranemo Wiktor Öberg (M) Ulricehamn Tony Willner (S) Vårgårda
Ersättare	Daniel Persson (SD) Bollebygd Niklas Arvidsson (KD) Borås Stad Gunnar Andersson (M) Herrljunga Tomas Ekberg (M) Mark Patrik Harrysson (S) Svenljunga Niklas Gardewik (M) Tranemo Klas Redin (S) Ulricehamn
Adjungerade	Stefan Lindborg (V) Mikael Levander (NU) §§ 72-88 Anna Svalander (L)
Övriga deltagare	Magnus Haggren, Förbundsdirektör Linda Bergholtz, Administrativ chef Rebecca Strömberg, Ekonom Anna Laang, Enhetschef Regional utveckling Helen Nordling, Enhetschef Valfärdsutveckling §§ 78 Lisa Belfrage, Verksamhetschef Navet science center §§ 73-88 Anita Holmqvist, Biträdande verksamhetschef Navet science center §§ 79 Sandra Johansson, Regionutvecklare Johanna Dalqvist, Regionutvecklare Joel Böhm, Projektledare Karin Björklind, Regionutvecklare Monica Holmgren, Kommundirektör Bollebygd Lillemor Berglund Andreasson, Kommundirektör, Mark §§ 70-77, 80-88 Sebastian Nydén, Kommunchef Svenljunga Ann-Charlotte Lilja, Kommundirektör Vårgårda Monica Emanuelsson, Västra Götalandsregionen § 72 Sten Tolgfors, Landshövding § 78 Melsik Harytjunjan, Länsstyrelsen § 78 Mats Ivarsson, Länsstyrelsen § 78

Justerare

Utdragsbestyrkande

Utses att justera Annette Carlson (M) Borås Stad

Omfattning §§ 70-88

Underskrifter

Sekreterare Linda Bergholtz
Linda Bergholtz

Ordförande _____
Ulf Olsson

Justerare _____
Annette Carlson

Justerare		Utdragsbestyrkande

Innehåll

§ 70	Fastställande av dagordning.....	4
§ 71	Val av justerare.....	4
§ 72	Uppföljning delregionala utvecklingsmedel.....	5
§ 73	Strategisk markanvändning.....	6
§ 74	Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2022	7
§ 75	Reviderat samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland.....	9
§ 76	Socionomutbildning vid Högskolan i Borås	10
§ 77	Sammanträdestider 2024.....	11
§ 78	Besök av landshövdingen	12
§ 79	Förstudie vattenavdelning Navet science center	13
§ 80	Återkoppling från strategidagarna	14
§ 81	Förbundsdirektör informerar	15
§ 82	Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU	16
§ 83	Övrig politisk information.....	17
§ 84	Anmälningssärenden	18
§ 85	Stråksamverkan Borås-Värnamo.....	19
§ 86	Regional energiöverenskommelse	20
§ 87	Övriga frågor.....	21
§ 88	Nästa sammanträde äger rum den 20 oktober kl 9.00-16.00.....	21

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 70 Fastställande av dagordning

Beslut

Dagordningen fastställs med tillägg av två ärenden

- Stråksamverkan Borås-Värnamo
- Regional energiöverenskommelse

§ 71 Val av justerare

Beslut

Annette Carlson (M) Borås Stad utses att jämte ordförande justera dagens protokoll

Justerare			Utdragsbestyrkande

§ 72 Uppföljning delregionala utvecklingsmedel

Diarienummer: 2023/SKF0164

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Monica Emanuelsson från enheten för samhällsanalys på Västra Götalandsregionen presenterar en uppföljning av de delregionala utvecklingsmedlen 2022.

Justerare				Utdragsbestyrkande

§ 73 Strategisk markanvändning

Diarienummer: 2022/SKF0165

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Johanna Dalqvist redogör för första delen av projektet Strategisk markanvändning som hade målsättningen att ta fram en gemensam definition av väsentliga samhällsintressen i Sjuhärad, samla underlagsmaterial om fysiska strukturer inom delregionen samt ta fram förslag på fortsatt arbete. Bostäder, verksamheter, infrastruktur inklusive energiförsörjning samt grönstruktur har lyfts fram som gemensamma samhällsintressen av samtliga kommuner. Förslagen kring fortsatt arbete hanteras inom respektive nätverk.

Tony Willner (S) påtalar vikten av att samverka med grannregionerna när det gäller infrastrukturfrågor.

Annette Carlson (M) önskar löpande avstämningar med politiken i arbetet framåt.

Justerare				Utdragsbestyrkande

§ 74 Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2022

Diarienummer: 2023/SKF0118

Beslut

Direktionen ställer sig bakom remissyttrandet

Sammanfattning

DKR Boråsregionens synpunkter i korthet

Fråga 1. Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2022

Uppföljningen

- Förändrade resvanor efter pandemin, men viktigt att beakta att de flesta fortfarande har krav på fysisk närvaro på sitt arbete/skola

Hållbart resande

- Statistiken är för övergripande för att vara användbar för kommunerna
- Stora skillnader i resandet mellan Göteborgsregionen och övriga delar av Västra Götaland, vilket ger svåranalyserade resultat

God geografisk tillgänglighet

- Inkludera stråket Vårgårda – Borås i det prioriterade kollektivtrafiknätet
- Stort fokus på pendlingsnaven ger svårigheter att resa ”på tvären” och ökar risken för att antalet hållplatser minskar, för att hålla nere restiden
- Pendlingsnav i angränsande kommuner och regioner bör inkluderas

Enkelt, tryggt och inkluderande

- Negativt med borttagna tidtabeller vid hållplatser och stängda vänthallar

Låg miljöpåverkan

- Viktigt att kommunöverskridande trafik använder förnybara bränslen

Agenda 2023

- För att nå målet är det viktigt att skapa en mer hållbar infrastruktur. Ett regionalt utvecklingsuppdrag behövs för att hitta kostnads- och miljömässigt fördelaktiga alternativ i glesare geografier

Ungas resande

- Lyft ungas resande och vikten av att redan i unga år skapa hållbara resvanor

Målbild tåg 2028 och Västtågsutredningen

- Stråk för storregional busstrafik behöver prioriteras; Ulricehamnstråket mot Jönköping samt Kinna mot Göteborg
- Erbjudande för hållbart resande behöver tas fram när stationerna i Mollaryd och Torpåkra på Älvsborgsbanan stängs
- Prioritering på öppnande av nya stationer på Kust till kustbanan

Justerare

Utdragsbestyrkande

Fråga 2. Hur kan vi hjälpas åt att fortsätta återta och öka det hållbara resandet?

Kompetensförsörjning

- Samarbete gällande kollektivtrafik för näringslivet och besöksnäringen utanför tätorter, speciellt fokus på ungas möjligheter att etablera hållbara resvanor

Kollektivtrafik över administrativa gränser

- Behov av större fokus på trafik över kommun- och länsgränser

Närtrafik

- Det behövs en översyn och utveckling av konceptet närtrafik

Fråga 3. Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena?

Driva på och underlätta för hållbara resval

- Informationsspridning via kommunerna
- Tidig information om förändringar i utbudet

Kombinerad mobilitet

- Tydligare satsningar på mobilitet i glesare geografier

Samhällsplanering och kollektivtrafik

- Viktigt att Trafikverket är involverad i planeringen eftersom de ofta är väghållare

Driva på och styra forskning och innovation

- Utveckla dynamisk kollektivtrafik

Fråga 4. Övriga synpunkter/kommentarer

Barnkonventionen

- Lyft barnperspektivet i programmet

Pris och sortiment

- Se över de rabatterade biljetterna så att det gynnar svaga grupper
- Viktigt med biljettombud i varje kommun

I kommande revidering vill DKR Boråsregionen spela in följande

- Relationen Borås – Vårgårda som ett prioriterat kollektivtrafikstråk
- Fokus under programperioden på genomförandet av Väststågsutredningen och Målbild tåg 2028, för prioriterade tågstationer och busslinjer inom Boråsregionen
- Att barnkonventionen ingår i TFP och att ungas resande prioriteras så att goda resvanor skapas tidigt i livet
- Tydligare fokus på åtgärder för att öka mobilitet i glesare geografier
- Ökat fokus på resor över administrativa gränser
- Uppföljning av programmet vartannat år

Expedieras till

Västra Götalandsregionen

Medlemskommunerna

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 75 Reviderat samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

Diarienummer: 2022/SKF0151

Beslut

Direktionen ställer sig bakom förslag till Samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om detsamma samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen

Sammanfattning

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag till Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram. En familjecentral / familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och /eller mödrahälsovård och/eller socialtjänst. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Målet med verksamheten är att, utifrån hela familjens livssituation, främja en god hälsoutveckling hos barn och föräldrar. Verksamheten ska vara lättillgänglig och oberoende av familjers ekonomiska förutsättningar, kulturtillhörighet, etnicitet etcetera.

De senaste åren har rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, visat på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Syftet med ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland är att:

- tydliggöra uppdrag och förväntningar
- skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- kvalitetssäkra verksamheterna

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i samverkansavtalet. Samverkansavtalet på länsnivå bör eller kan inte vara ett detaljdokument.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 76 Socionomutbildning vid Högskolan i Borås

Diarienummer: 2023/SKF0157

Beslut

Direktionen ställer sig bakom projektet att skapa förutsättningar för att bedriva socionomutbildning vid Högskolan i Borås och avsätter sammantaget 1 500 tkr under en treårsperiod

Sammanfattning

Behovet av socionomer har under en längre period uppmärksammats både nationellt och regionalt. Samtal har förts mellan Borås Stad och Högskolan i Borås från och till under ett antal år och 2016 genomfördes en kartläggning inom högskolan gällande förutsättningarna för att starta en socionomutbildning. Under våren 2023 intensifierades åter dialogen och initiativ togs för att starta ett gemensamt projekt. Ett förslag på projektplan har tagits fram, vilken översänts till Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund.

Förslaget är ett treårigt projekt som genomförs i samverkan mellan Högskolan i Borås, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund och FoU-Sjuhärad Valfärd med mål att skapa förutsättningar för att bedriva socionomutbildning vid Högskolan i Borås med antagning höstterminen 2027.

Projektet finansieras gemensamt av ingående parter och skulle innebära att Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund finansierar satsningen med 500 tkr per år under tre år, sammantaget 1 500 tkr.

Frågan om utökad samverkan mellan Högskolan i Borås och kommunerna i Sjuhärad aktualiserades under Direktionens strategidagar för att gemensamt möta framtida utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet. En socionomutbildning vid Högskolan i Borås skulle ha stor betydelse för arbetsmarknaden i hela Sjuhärad.

Expedieras till

Borås Stad
Högskolan i Borås
FoU-Sjuhärad Valfärd

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 77 Sammanträdestider 2024

Diarienummer: 2023/SKF0158

Beslut

Sammanträdestider för 2024 fastställs enligt presidiets förslag

Sammanfattning

Presidiet har tagit fram förslag till sammanträdestider för Direktionen 2024. Sammanträdestiden är satt till kl 9.00-12.00 undantaget ett heldagssammanträde under våren och ett under hösten, då det delregionala kollektivtrafikerådet, DKR, sammanträder, samt en strategidag. Tid för DKR är kl 10.00-12.00.

1 mars

26 april kl 9-16

24 maj

13 september

10 oktober - strategidag

11 oktober kl 9-16

6 december

Justerare			Utdragsbestyrkande

§ 78 Besök av landshövdingen

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Landshövding Sten Tolgfors besöker samtliga kommuner och kommunalförbund i länet. Aktuella frågor för Länsstyrelsen är den gröna omställningen och uppdraget kring att ta fram en handlingsplan för elektrifiering i Västra Götalands samt det civila försvaret.

I en efterföljande diskussion till landshövdingens information belystes för delregionen viktiga frågor inom elektrifiering och energi, kommunernas beredskapsplanering samt infrastruktur. Därutöver lyftes frågan kring ansvarsfördelningen gällande kalkning av sjöar och vattendrag, där Länsstyrelsen åtog sig att återkomma med besked.

Justerare			Utdragsbestyrkande

§ 79 Förstudie vattenavdelning Navet science center

Diarienummer: 2023/SKF0163

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Lisa Belfrage informerar om behovet av att rusta upp den befintliga vattenavdelningen på Navet science center. Syftet är att, tillsammans med offentliga och privata aktörer, skapa en utställning och plattform kring vattnets betydelse. Ett sammanhang där man kan samlas kring kommunöverskridande utmaningar gällande vatten och klimatanpassningsfrågor och där barn och unga, allmänhet och yrkesaktiva kan få kunskap och utbildning. Det finns idag inget liknande i Sverige. En förstudie har genomförts och alternativa finansieringslösningar undersöks.

Justerare		Utdragsbestyrkande

§ 80 Återkoppling från strategidagarna

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Magnus Haggren informerar om status på de frågor som diskuterades på Direktionens strategidagar.

Samverkan med högskolan i Borås

- En väg in lanseras för samtliga kommuner senast 1 januari 2024
- Arbete för att klarlägga brister i VFU pågår
- Gemensam strategi för möjliggörande av socionomutbildning pågår
- Utökad utbyte på tjänstepersonsnivå mellan högskola, Science Park och kommunerna

Kraftsamling elektrifiering

- Förslag till regional energiöverenskommelse hanteras av BHU den 3 oktober. Därefter ställningstagande i respektive kommunalförbund
- Bred samverkan inom ramen för projektet Fossilfri Boråsregion med flera pågående och planerade aktiviteter i kommunerna

Näringsliv, Business Region Borås

- Det beviljade ERUF-projektet tillsammans med övriga kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har startats upp. Projektet lägger grunden för utvecklad samverkan kring etableringar inom den gröna omställningen
- Samverkan har fördjupats och utvecklats över tid vilket är en bra grund för framtida större etableringsförfrågningar
- Sex siter i Herrljunga och Vårgårda har lagts in i SiteFinder och publiceras inom kort.
- Generellt bra resultat i Sjuhärad när det gäller Svenskt Näringslivs ranking kring företagsklimat

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 81 Förbundsdirektör informerar

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

- Omställningsarbetet på Västkom fortgår
- Regeringen har ännu inte tagit beslut gällande järnvägen Göteborg-Borås
- Göteborgsregionen har råkat ut för en ransomwareattack, vilket innebär ett intrång i praktikpolatsen.se som GR driftar. Risken att personuppgifter läckt är liten, men anmälan är gjord till Integritetsskyddsmyndigheten enligt gällande rutiner
- 10 november är det FOKUS Boråsregionen med tema digitalisering
- Revidering av nationell och regional transportinfrastrukturplan inleds inom kort

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 82 Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Direktionen delges information gällande kommande möten med VästKoms styrelse och BHU.

Justerare				Utdragsbestyrkande

§ 83 Övrig politisk information

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Mats Palm (S) delger information från det senaste mötet med Västra Stambanegruppen där Göteborgs Hamn och Volvo AB framfört att deras framtida utveckling begränsas av kapaciteten på järnvägen Göteborg-Alingsås.

Justerare				Utdragsbestyrkande

§ 84 Anmälningssärenden

Beslut

Redovisningen av delegationsbeslut godkänns

Sammanfattning

Följande delegationsbeslut anmäls till Direktionen

Datum	Beslut	Delegat
230530	1. Överenskommelse Science Park Borås, delprojekt New European Bauhaus	Enhetschef Regional utveckling
230531	2. Anställning kulturutvecklare, Finansieringslots	Enhetschef Regional utveckling
230615	3. Uppdragsutbildning Grunden, Högskolan i Borås	Enhetschef Vårldsutveckling
230615	4. Anställning regionutvecklare samhällsplanering	Enhetschef Regional utveckling
230705	5. Samarbetsavtal RISE gällande Lärande utvärdering Fullföljda studier	Enhetschef Vårldsutveckling
230710	6. Anställning samordnare Närvårdssamverkan	Förbundsdirektör
230712	7. Utlämnande av allmän handling; avtal och fakturor	Administrativ chef
230712	8. Medfinansieringsintyg Science Park Borås	Förbundsdirektör
230807	9. Projektansökan gemensam digitalisering	Förbundsdirektör
230821	10. Samfinansieringsavtal kommunernas elektrifieringsresa	Förbundsdirektör
230901	11. Avtal gällande projektledare Tidig upptäckt, Tidiga insatser	Förbundsdirektör

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 85 Stråksamverkan Borås-Värnamo

Diarienummer: 2023/SKF001

Beslut

Direktionen utser Kerstin Hermansson (C) till Borås Stads representant i arbetet med stråksamverkan Borås-Värnamo. Svenljunga och Tranemo kommuner återkommer med representanter

Sammanfattning

Johanna Dalqvist informerar om det politiska uppdraget att initiera stråksamverkan Borås-Värnamo med syfte att lyfta stråket och stärka kommunikationer och infrastruktur genom bland annat påverkansarbete. Ett antal möten har genomförts på tjänstepersonsnivå och ett förslag till samverkansavtal är framtaget. Ett politiskt möte planeras under november inför undertecknade av avtalet och representanter från Borås Stad, Svenljunga och Tranemo kommuner ska utses.

Justerare		Utdragsbestyrkande

§ 86 Regional energiöverenskommelse

Diarienummer: 2023/SKF0165

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Ett förslag till regional energiöverenskommelse Västra Götaland har tagits fram mot bakgrund av den omfattande omställningen av energisystemet som är avgörande för samhällsutvecklingen. Kommuner, kommunalförbund och VGR måste arbeta tillsammans för att möta utmaningarna. Förslaget ska hanteras av BHU den 3 oktober och därefter väntar ställningstagande i respektive kommunalförbund.

Justerare				Utdragsbestyrkande

§ 87 Övriga frågor

Beslut

Inga övriga frågor anmäldes till dagordningen

§ 88 Nästa sammanträde äger rum den 20 oktober kl 9.00-16.00

Justerare

Utdragsbestyrkande

Meddelande 5

HERRLJUNGABOSTÄDER AB
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

1

556508-0909
Protokoll nr 4

2023-10-16

Plats och tid	Företagets kontor Torget 2 d Herrljunga kl.16:30 –19:30		
Beslutande	Henrik Fredrik Lillemor Hermann Gary	Berner Svensson Fritioff Lennartsson Duncan	
Övriga deltagande	Christer Annbritt	Johansson Koch	§ 28–32
Justeringsperson	Herman	Lennartsson	
Underskrift	Sekreterare		§ 28–35
	Christer Johansson		
	Ordförande		
	Henrik Berner		
	Justeringsperson		
	Herman Lennartsson		

- § 28 Ordförande förklarar mötet öppnat.
- § 29 Herman Lennartsson utses till justeringsperson.
- § 30 Fastställande av dagordning.
- § 31 Genomgång av föregående protokoll
- § 32 Delårsrapport 2023-08-31
Ekonomiansvarig presenterar delårsrapport 2023-08-31

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållen rapport. Bilaga 1.

- § 33 Byggnation
VD informerar att byggnationen på Mörlanda 2:96 i Ljung är färdigställd.
Det pågående detaljplanearbetet Enen 10 fortlöper.

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållen muntlig information.

556508-0909
Protokoll nr 4

2023-10-16

§ 34 Rapporter och information

- Låneportfölj
- Uthyrningsrapport
- Underhållsrapport
- Ägardialog
- Personal

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållna redovisningar enligt bilaga 2-4 samt muntliga framställningar.

§ 35 Övriga frågor

§ 36 Ordförande förklarar mötet avslutat

HERRLJUNGABOSTÄDER AB tom augusti

RESULTATRÄKNING tkr tom augusti 2023

riktlinje 66,7%

ÅR 2023

Konto	Budget 2023	% av bud	2023-08-31	2022-08-31	kommentar	Prognos helår
1 Hyresintäkter	46 410	64,9%	30 114	28 518		46 100
Lokaler	594	75,9%	451	465		600
Garage-p-platser	753	65,6%	494	480		750
Outhyr	-1 083	68,7%	-744	-587		-1 100
Övriga intäkter	815	71,0%	579	595		850
Summa Intäkter	47 489	65,1%	30 894	29 471		47 200
2 Underhåll och reparationer	-9 466	87,3%	-8 268	-7 617		-9 000
3 Drift Fastighetskötsel	-2 487	64,1%	-1 593	-1 324		-2 610
4 Drift: Uppvärmning/El	-7 613	60,8%	-4 628	-4 213		-7 950
5 Drift: Vatten/Renhållning	-4 115	72,8%	-2 997	-2 339		-4 400
Drift Övrigt kabeltv, fastighetsankn.adm	ökat 200 -5 397	65,0%	-3 510	-4 088	*(fast.ankn adm/central adm)	-5 400
Försäkringar	-700	54,3%	-380	-325		-650
Fastighetsskatt Taxvärden	-1 300	56,2%	-730	-570		-1 100
Centraladministration (övergripande)	mons 200 -3 314	78,7%	-2 608	-2 017	*(fast.ankn adm/central adm)	-3 400
Avskrivningar	-4 834	66,3%	-3 206	-3 117		-4 900
Nedskrivningar Tornvägen Nybygge	-5 000	60,0%	-3 000	0		-5 000
Ränteintäkter	10	100,0%	10	8		10
Koncernbidrag	-200	0,0%	0	0		0
Borgensavgift	-430	69,8%	-300	-280		-440
6 Räntekostnader	-2 500	63,9%	-1 598	-614		-2 500
Summa kostnader	-47 346	69,3%	-32 808	-26 496		-47 340
RESULTAT FÖRE SKATT	143		-1 914	2 975		0
						-140

avk.krav (markn.värde=453 581 tkr) (rörelseres.= 6 180 tkr)

årets: 1,36%

rullande 4-årsperiod

krav 2%

4-års period 2,18%

Kommentarer:

Intäkter:

1) Hyreshöjning from 1 april 4,3%- budget 5%, viss fördröjning MOT BUDGET då hyreshöjn först i april

Kostnader:

2) Underhåll: förbrukat 1 900 tkr mer än budget för period (ligger ca 500 tkr i försäkringsärende), samt (500 tkr för utveckling ,planerande av nybyggnation , Enen).

Driftskostnader

3) ok, beroende hur höst/vinterunderhåll blir

4) Uppvärmning/El: Sept-dec går mot kallare tider

5) Vatten avlopp , ökning

6) Nytt lån 8 mkr from 15 maj (3,53%), nästa lån 2024 10

Lån:

Meddelande 5

BALANSRÄKNING tkr tom augusti 2023

TILLGÅNG	2023-08-31	2022-08-31	SKULDER	2023-08-31	2022-08-31
Anläggningstillgångar			Eget kapital		
Materiella anläggningstillgångar +	193 841	197 886	Bundet eget kapital		
Inventarier, verktyg	78	202	Aktiekapital	14 800	14 800
Pågående arbete	24 973	795	Reservfond	262	262
	218 892	198 883	Fritt eget kapital		
Finansiella anläggningstillgångar			Balanserad vinst eller förlust	20 321	14 050
Andelar i intresseföretag	40	40	resultat	-1 914	2 842
Uppskjuten skattefordran	999	2 660			
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	219 931	201 583	SUMMA EGET KAPITAL	33 469	31 954
Omsättningstillgångar			Obeskattade reserver		
Kortfristiga fordringar			Akkumulerade överavskrivningar	211	211
Kundfordringar	158	197	Periodiseringsfonder	4 541	6 062
Övriga fordringar	786	817	Avsättningar		
Förutbet. Kostn och upplupna intäkter	1418	1 730	Avsättningar (latent skatteskuld)		5 905
			Långfristiga skulder		
			Övriga skulder till kreditinstitut	161 012	159 133
			Skulder till koncernföretag+ övr	15 000	13 200
Kassa och bank	4232	23 549	Kortfristiga skulder		
			Skulder till kreditinstitut	3 321	3 006
Summa omsättningstillgångar	6 594	26 293	Leverantörsskulder	2 652	1 560
			Skatteskulder	243	479
			Övriga kortfr. skulder	1 149	907
			Upplupna kostn, förutbet. Intäkter	1 335	2 066
			Förutbet hyror	3 592	3 395
SUMMA TILLGÅNGAR	226 525	227 876	SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	226 525	227 878

Meddelande 5

Produkttyp	Affärsreferen s	Lånebelopp	Aktuell skuld 20230831	Startdatum	Slutdatum	Långgivare	Affärsdatum	Räntet vp	Räntesats
Lån	KI_112918	9 757 275	8 857 275	2019-09-06	2024-10-02	Kommuninvest	2019-06-17	Fast	0,3400%
Lån	KI_128316	14 078 190	13 228 190	2020-12-01	2028-09-11	Kommuninvest	2020-09-22	Fast	0,6000%
Lån	KI_128317	27 150 000	25 500 000	2020-10-21	2027-09-10	Kommuninvest	2020-09-22	Fast	0,5000%
Lån	KI_135309	10 777 525	10 237 525	2021-06-01	2025-05-12	Kommuninvest	2021-05-04	Fast	0,3600%
Lån	KI_136936	19 119 500	18 319 500	2021-09-15	2026-11-12	Kommuninvest	2021-06-17	Fast	0,5800%
Lån	KI_144099	10 000 000	9 725 000	2022-04-01	2025-09-15	Kommuninvest	2022-03-21	Fast	1,4850%
Lån	KI_145425	21 840 000	21 240 000	2022-06-01	2029-05-16	Kommuninvest	2022-04-19	Fast	2,5860%
Lån	KI_152530	25 000 000	24 700 000	2023-02-22	2028-02-14	Kommuninvest	2023-01-17	Fast	3,2380%
Lån	KI_154511	8 000 000	7 960 000	2023-05-15	2028-02-14	Kommuninvest	2023-03-23	Fast	3,5230%
Tillsvidarelån	KI_75545	11 896 025	9 800 025	2015-08-28		Kommuninvest	2015-06-03	Rörlig	
Summa		157 618 515	149 567 515						

2023-09-18

Centrum	Lgh-nummer		Utflyttad	Hyra	Kostnad
Styrbjörn 1	109-1-1113	3	2023-11-30	8 923	0
Boken 7	110-1-1121	2	2023-10-31	4 603	0
Boken 7	110-1-1223	2	2023-11-30	4 750	0
Styrbjörn 7	111-2-2122	2	2023-08-31	4 603	4 603 Ev
Styrbjörn 7	111-2-2323	2	2023-01-31	5 060	5 060 Ev
Styrbjörn 7	111-2-2311	2	2022-06-30	4 754	4 595 Ev
Violen 12,13	112-1-1111	3	2023-08-31	6 209	6 209
Violen 12,13	112-1-1132	3	2023-12-31	5 902	0
Violen 12,13	112-2-2211	3	2023-09-30	5 997	0
Violen 12,13	112-2-2121	3	2023-12-31	6 456	0
Vetet 1	113-5-6211	1	2023-07-31	4 073	4 073
Vetet 1	113-6-3512	1	2023-09-30	4 101	0
Falken 3	115-1-1132	1	2023-12-31	3 678	0
Enen 11	118-1-1113	2	2023-12-31	5 350	0
Enen 11	118-1-1313	3	2023-12-31	6 281	0
Enen 11	118-2-2123	3	2023-10-31	6 027	0
Enen 11	118-2-2221	2	2023-10-31	5 623	0
Vingen 1	123-2-1012	3	2023-10-31	6 027	0
Blåklinten	130-2-1003	1	2023-11-30	5 259	0
Slöjdaren 5	150-5-1125	2	2023-01-01	6 493	0 Ev
Enen 17	154-1-1222	2	2023-11-30	5 713	0
Köpmannen 4	156-1-1221	5	2023-10-31	14 808	0
Mimer	158-1-1121	4	2023-10-31	6 987	0
Mimer	158-5-1119	2	2023-10-31	4 857	0
Mimer	158-5-1118	1	2023-08-31	4 937	4 937
Hagen 15	159-1-1123	2	2023-10-31	5 863	0
Kv Oxeln	199-2-0830	2	2023-10-31	8 187	0

29 477 Månadens tomhyreskostnad

Annelund-Ljung

Ljung 1:201-Karinsdal	162-1-1123	2	2023-11-30	6 265	0
Ljung 1:103	231-1-1211	1	2023-07-31	4 747	4 747
Ljung 1:103	231-2-2911	1	2023-08-31	4 747	4 747
Ljung 1:103	231-2-2411	1	2023-09-30	4 747	0
Annelund 7:36	233-1-1911	5	2023-11-30	8 376	0
Annelund 7:36	233-2-2611	1	2023-09-30	4 185	0
Annelund 7:36	233-3-3411	2	2023-01-31	5 463	5 463
Annelund 7:36	233-3-3711	1	2023-08-31	4 185	4 185
Annelund 6:5	234-1-1111	1	2023-12-31	3 816	0
				208 052	9 648 Månadens tomhyreskostnad

Kommentarer

De som sagt upp sina lägenheter flyttar till andra kommuner som Vårgårda, Göteborg, Alingsås, Borås, Falköping .
De som flyttat inom kommun har köpt/byggt hus, flyttat till privata hyresvärdar och inom Herbo.

Efterfrågan på lägenheter är inte lika stor som utbudet och flera av de sökande har svag ekonomi vilket i sin tur innebär att vissa lägenheter måste läggas ut flera gånger/veckor samt att det beror på att en del av de som fått erbjudande inte bryr sig om att svara på erbjudande.

I de fall då vi har begärt in mer information/komplettering och det har uteblivit innebär det att vi inte kan erbjuda någon lägenhet till den/de sökande.

Ingalill Unér
Uthyrningsansvarig

Underhållsrapport

Invändiga byggnadsarbeten

		status
41 st. färdiga	20+	Pågående
Stamreovering	Torggatan 5	Pågående
Byte låssystem	Arvidsgårdsgatan 6	pågående
Kökslyft (11st)	stenbyvägen1-3	klar

Utvändiga byggnads/markarbeten

Asfalt	Tornvägen (nya)	klar
Markarbete	Tornvägen (nya)	klar
Ny beklädnad miljöhus	Nyponvägen 1	Pågående
Nya luckor till krypgrund	Bärvägarna	klar
Återställande gräsmattor	Bärvägarna	klar

Målningsarbeten

Trapphusmålning	Nästergårdsgatan 4	pågående
Fasadmålning, etapp 2	Hantverksgatan 2	Pågående
Fasadmålning	Radhusvägen 4	klar
Fasadmålning	Garage Stationsvägen 16	klar
Fasadvätt	Ringvägen 16-26	klar
Fasadmålning	Ringvägen 16-26	pågående
Målning av sockel	Nästergårdsgatan 4	pågående

Murningsarbeten

Slutföra puts	Stationsvägen 16	Pågående
Byte av balkar	Torget 2	pågående

Ventilation

OVK	Bärvägarna	klar
OVK	Södraparkgatan	Klar
OVK	Mörlandavägen	pågående
Filterbyten	Hela beståndet	pågående

VVS

Ny värmestam	Torggatan 10 A-C	Pågående
Ny kulvert	Blåbär-Vinbärsvägen	klar
Ny kulvert	Nyponvägen	klar

Övrigt

Återställande (vattenskada)	Mörlandavägen 5D	pågående
Återställande (brand)	Nästergårdsgatan 4	Pågående

§ 74 Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2022

Diarienummer: 2023/SKF0118

Beslut

Direktionen ställer sig bakom remissyttrandet

Sammanfattning

DKR Boråsregionens synpunkter i korthet

Fråga 1. Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2022

Uppföljningen

- Förändrade resvanor efter pandemin, men viktigt att beakta att de flesta fortfarande har krav på fysisk närvaro på sitt arbete/skola

Hållbart resande

- Statistiken är för övergripande för att vara användbar för kommunerna
- Stora skillnader i resandet mellan Göteborgsregionen och övriga delar av Västra Götaland, vilket ger svåranalyserade resultat

God geografisk tillgänglighet

- Inkludera stråket Vårgårda – Borås i det prioriterade kollektivtrafiknätet
- Stort fokus på pendlingsnaven ger svårigheter att resa "på tvären" och ökar risken för att antalet hållplatser minskar, för att hålla nere restiden
- Pendlingsnav i angränsande kommuner och regioner bör inkluderas

Enkelt, tryggt och inkluderande

- Negativt med borttagna tidtabeller vid hållplatser och stängda vänthallar

Låg miljöpåverkan

- Viktigt att kommunöverskridande trafik använder förnybara bränslen

Agenda 2023

- För att nå målet är det viktigt att skapa en mer hållbar infrastruktur. Ett regionalt utvecklingsuppdrag behövs för att hitta kostnads- och miljömässigt fördelaktiga alternativ i glesare geografier

Ungas resande

- Lyft ungas resande och vikten av att redan i unga år skapa hållbara resvanor

Målbild tåg 2028 och Västtågsutredningen

- Stråk för storregional busstrafik behöver prioriteras; Ulricehamnstråket mot Jönköping samt Kinna mot Göteborg
- Erbjudande för hållbart resande behöver tas fram när stationerna i Mollaryd och Torpåkra på Älvsborgsbanan stängs
- Prioritering på öppnande av nya stationer på Kust till kustbanan

Justerare

Utdragsbestyrkande

Fråga 2. Hur kan vi hjälpas åt att fortsätta återta och öka det hållbara resandet?

Kompetensförsörjning

- Samarbete gällande kollektivtrafik för näringslivet och besöksnäringen utanför tätorter, speciellt fokus på ungas möjligheter att etablera hållbara resvanor

Kollektivtrafik över administrativa gränser

- Behov av större fokus på trafik över kommun- och länsgränser

Närtrafik

- Det behövs en översyn och utveckling av konceptet närtrafik

Fråga 3. Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena?

Driva på och underlätta för hållbara resval

- Informationsspridning via kommunerna
- Tidig information om förändringar i utbudet

Kombinerad mobilitet

- Tydligare satsningar på mobilitet i glesare geografier

Samhällsplanering och kollektivtrafik

- Viktigt att Trafikverket är involverad i planeringen eftersom de ofta är väghållare

Driva på och styra forskning och innovation

- Utveckla dynamisk kollektivtrafik

Fråga 4. Övriga synpunkter/kommentarer

Barnkonventionen

- Lyft barnperspektivet i programmet

Pris och sortiment

- Se över de rabatterade biljetterna så att det gynnar svaga grupper
- Viktigt med biljettombud i varje kommun

I kommande revidering vill DKR Boråsregionen spela in följande

- Relationen Borås – Vårgårda som ett prioriterat kollektivtrafikstråk
- Fokus under programperioden på genomförandet av Västtågsutredningen och Målbild tåg 2028, för prioriterade tågstationer och busslinjer inom Boråsregionen
- Att barnkonventionen ingår i TFP och att ungas resande prioriteras så att goda resvanor skapas tidigt i livet
- Tydligare fokus på åtgärder för att öka mobilitet i glesare geografier
- Ökat fokus på resor över administrativa gränser
- Uppföljning av programmet vartannat år

Expedieras till

Västra Götalandsregionen

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande

Karin Björklind, Regionutvecklare
karin.bjorklind@borasregionen.se
Telefon: 0766-08 41 12

Yttrande till Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden
Remissvar TFP, IKN 2023-0176

Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet 2022

Det delregionala kollektivtrafikerådets synpunkter

DKR Boråsregionen ser tydligt att kollektivtrafiken är ett viktigt medel för utvecklingen av kommuner, delregioner och för Västra Götaland som helhet. DKR ser också att det finns en stark koppling till den regionala transportinfrastrukturplanen, vilket behöver tydliggöras.

Fråga 1.1 Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2022

Uppföljningen

Det är glädjande att andelen hållbara resor ökar och att resandet närmar sig nivåerna innan pandemin. Dock har resvanorna förändrats efter pandemin; de som har möjlighet väljer att arbeta hemifrån 1-2 dagar i veckan, vilket innebär färre resor totalt. För många arbeten krävs dock fysisk närvaro, exempelvis arbete inom vård och omsorg, transport och byggsektorn. Av den anledningen är det fortsatt viktigt att behålla målet om att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland.

Hållbara resor

Kommunerna upplever att det är svårt att reflektera över måluppfyllelsen då resultaten redovisas på en för aggregerad nivå. Västra Götaland är geografiskt stort och livsmiljöerna skiljer sig åt och det vore intressant att se hur måluppfyllelsen ser ut i olika delar i regionen; en tydligare redovisning av situationen för enskilda kommuner eller grupper av kommuner är efterfrågat. Uppfattningen är också att de siffror som presenteras i dokumentet inte speglar den allmänna åsikten om kollektivtrafiken i respektive kommun (samt flera övriga landsbygdskommuner) och att det därför är svårt att relatera till måluppfyllelsen.

Det framgår att andelen resor med kollektivtrafik, gång och cykel skiljer sig åt mellan Göteborgsregionen och övriga delregioner. Andelen resor i Göteborgsregionen är dubbelt så hög som i Sjuhärad. Denna stora skillnad i antalet resor och resenärer innebär en skev fördelning i statistiken när den är aggregerad, vilket innebär svårigheter för Västtrafik att rikta insatser på ett träffsäkert sätt.

God geografisk tillgänglighet

Trafikförsörjningsprogrammet belyser fortsatt vikten av de prioriterade stråken för att knyta samman Västra Götaland och regionen med omlandet. Det har under lång tid varit Boråsregionens inställning att även Vårgårda - Borås bör ses som ett prioriterat stråk, där stärkta kollektivtrafiksamband med restidsförkortning skulle gynna tillgängligheten till en större arbetsmarknad och ett utökat utbud av gymnasie- och högskolestudier. DKRs uppfattning är fortsatt att stråket Vårgårda - Borås ska finnas med som ett prioriterat stråk för att knyta samman såväl kommunerna inom delregionen som hela regionen.

Pendlingsnaven

DKR förstår behovet att resenärer ska kunna nå pendlingsnav inom 60 minuter med kollektivtrafik. Vid en allt för stor fokusering på detta finns dock risken att kopplingar mellan större orter prioriteras medan mindre stopp utmed vägen tas bort för att öka andelen inom 60 minuter. Det innebär också att resor på "tvären" inte är attraktiva. Detta kan leda till att landsbygderna fortsatt är bilberoende och alternativa lösningar för dessa geografier behöver tas fram.

Pendlingsnav i angränsande kommuner och regioner är även viktiga målpunkter för resande och bör inkluderas i analysen av god geografisk tillgänglighet.

Enkel, trygg och inkluderande

Västtrafik har genomfört åtgärder som innebär att det är svårt att nå upp till målet om enkelt, tryggt och inkluderande. Att tidtabeller på busshållplatser är borttagna och att vänthallar stängs påverkar både enkelheten och tryggheten negativt. Att resenären får relevant information före, under och efter en resa är också viktigt för den totala upplevelsen vad gäller målet; enkel, trygg och inkluderande.

Utöver god framkomlighet och hög trafiksäkerhet till och vid hållplatser finns det ett fortsatt behov av att tillgänglighetsanpassa relevanta busshållplatser. Tillfälliga förändringar av hållplatslägen kan påverka resandet negativt, både till följd av längre promenad till hållplatsen och att resenären inte känner sig trygg med att veta var hållplatsen är. För kommunen kan detta innebära fler resor med färdtjänst.

Fem punkter lyfts som orsaker till bristande trygghet (s 13). DKR saknar reflektion kring vad som ska göras för att förbättra dessa områden.

Låg miljöpåverkan

I målet om miljöpåverkan kan anas att Boråsregionen står för en hög andel CO₂ utsläpp per resenär för de relationer där andelen kollektivresande är lågt, vilket innebär en utmaning. För att motverka detta måste även kommunöverskridande trafik använda förnybara drivmedel.

Agenda 2030

Utifrån agenda 2030 mål 9, om att skapa en mer hållbar infrastruktur, krävs fortsatt arbete för att öka resandet med kollektivtrafik. Det behövs en tydligare plan för att öka attraktivitet för resor över kommun- och regiongränser.

Inom Boråsregionens glea delar har flertalet familjer två bilar eller fler, vilket till stor del kan förklaras av begränsat utbud av kollektivtrafik och att bilen då är det huvudsakliga pendlingsmedlet. Detta går stick i stäv med de miljömässiga krav som ställs idag. Att hitta kostnads- och miljömässigt fördelaktiga alternativ är ett utvecklingsuppdrag där flera parter behöver samverka och som Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden behöver ansvara för.

Det behövs en helhetslösning som omfattar en kombination av olika färdmedel tillsammans med tillgång till pendel- och samåkningsparkering. Dessutom ett trafiksäkert cykel- och vägnät som ansluter till starka kollektivtrafikstråk och möjlighet att ta med cykel på kollektivtrafiken.

Ungas resande

Det är viktigt att dagens unga väljer kollektivtrafik för att skapa hållbara resval för framtiden. Marks kommun har som mål att bli bästa barnkommun och det finns ett stort engagemang bland kommunens unga för kollektivtrafikfrågan. Boråsregionen ser mycket positivt på Marks målsättning

och vill lyfta de ungas roll i kollektivtrafikutvecklingen, då deras inställning till kollektivt resande är en viktig pusselbit för utvecklingen av hållbara resor såväl efter pandemin som vidare i framtiden.

Ett sätt att uppmuntra unga att åka kollektivt är att avgiftsfritt dela ut sommarfritidskort till ungdomar i 16 - 18 års åldern i kommunerna. Att regionen och Västtrafik satsar på ungas mobilitetsbehov är viktigt för att det hållbara resandet ska kunna bli "det normala" även utanför städerna, såväl på kort som på lång sikt.

Beslutade strategier

Målbild tåg 2028 och Västtågsutredningen

Stråk för storregional busstrafik är beskrivet i Målbild tåg 2028 både mellan Kinna och Göteborg och Ulricehamnstråket mot Jönköping. Dessa behöver prioriteras för busstrafik på ett tydligare sätt i trafikförsörjningsprogrammet. I både Mark och Ulricehamn är satsningar angeläget och det finns en vilja att medverka för att målbildens intentioner om ett snabbt genomförande ska bli verklighet. För dessa stråk måste dock kapacitet och framkomlighet fortsatt garanteras, även vid utökad turtäthet.

Enligt trafikeringförslaget för 2028 ska tåghållplatserna i Mollaryd och Torpåkra på Älvsborgsbanan inte längre trafikeras. Avsaknaden av övrig allmän linjelagd kollektivtrafik innebär att resande till och från dessa områden då endast kan ske med personbil. DKR menar att detta motverkar regionens klimatmål och den regionala utvecklingsstrategins mål om att knyta samman Västra Götaland. Därför behöver resenärerna även fortsättningsvis erbjudas hållbara resmöjligheter, i första hand genom fortsatt trafikering av tåghållplatserna, i andra hand genom exempelvis linjelagd trafik för anslutningsresor, inom ramen för Västtrafiks uppdrag.

Öppnandet av nya stationer på Kust till kustbanan mellan Borås och Värnamo är högt prioriterat inom Boråsregionen. Det är brådskande att påbörja arbetet med att skapa förutsättningar för dessa i samverkan med andra parter. Under 2023 har ett samverkansprojekt startat mellan Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, Borås, Svenljunga, Tranemo, Gislaved, Gnosjö och Värnamo kommuner samt utvecklingsenheten i Region Jönköping. Syftet med samverkan är att gemensamt lyfta stråkets betydelse och få till stånd infrastruktursatsningar.

DKR ser positivt på att Västra Götalandsregionen tagit initiativ till att starta upp ett utredningsarbete kring öppnandet av stationer i Hillared, Långhem och Grimsås och är måna om att allt arbete som genomförs i relationen Borås-Värnamo samordnas och även inkluderar kommande företagsetableringar i området.

Fråga 2. Hur kan vi hjälpas åt att fortsätta återta och öka det hållbara resandet?

DKR Boråsregionen vill lyfta några områden att arbeta med för att öka resandet:

Kompetensförsörjning

I ett samhälle som strävar efter en aktiv landsbygd och framgångsrikt näringsliv är en fungerande kollektivtrafik av yttersta vikt. Näringslivets utveckling blir lidande och hämmas av bristfällig kollektivtrafik. Arbetstagare söker sig inte till, eller tackar nej till, arbeten på grund av att det inte går att resa kollektivt till arbetsplatsen.

Besöksnäringen är en stor bransch med behov av både arbetskraft och besökare för att driva verksamheten. Lokaliseringen kan göra det svårt att försörja platserna med linjedragen kollektivtrafik med ett attraktivt utbud. Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden behöver samarbeta med branschen för att hitta nya, miljömässigt bättre, lösningar då det idag ofta krävs resa i egen bil. Besöksnäringen är också ett viktigt instegsjobb på arbetsmarknaden för unga.

Boråsregionen är öppna för samarbete kring kombinerad mobilitet genom information och dialog med näringslivet inom kommunerna. Kommunerna träffar näringslivet regelbundet och kan vidarebefordra information som annars kan vara svår att nå ut med.

Kollektivtrafik över administrativa gränser

Eftersom resande ofta går över kommungränser är det viktigt att det är enkelt att resa över kommungränserna, i dessa frågor ser vi att DKR Boråsregionen kan vara ett forum för att dialog.

Kommunerna i regionens ytterområden är ofta en del av grannregioners arbetsmarknad. Trafikförsörjningsprogrammet behöver ta tydligare ställning för en sammankoppling med kollektivtrafiken i angränsande regioner så att länsgränsen inte utgör ett hinder för regionalförstoring och hållbart resande. Exempel från Boråsregionen är stråk via Västra stambanan mellan Herrljunga och Vårgårda, både mot Göteborg och Vara. Svenljunga och Marks kommuner gränsar till kommuner i Region Halland. Tranemo och Ulricehamn mot kommuner i region Jönköping.

Närtrafik

Resenärerna kommenterar i kontakt med kommunerna att närtrafiken är svår att förstå och svår att beställa. Det finns ett behov av att se över hela konceptet för närtrafik efter införandet av den nya zonstrukturen och genomföra anpassningar därefter. Kommunerna lyfter att närtrafiken även behöver utvecklas under tidiga mornar och sena kvällar, inom ramen för arbets- och studieresor. Ett alternativ är att utveckla en mer flexibel kollektivtrafik såsom konceptet "bus on demand".

Det finns också ett stort behov av att se över kommunikationen till resenärerna. Tillgängligheten behöver dessutom förbättras så att det går att beställa resor på fler sätt, idag är det enbart möjligt via telefon. Att kunna resa över kommungränser med närtrafiken ökar attraktiviteten och underlättar för resenären.

Fråga 3. Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.

- 1 *Driva på och underlätta för hållbara resval*
- 2 *Kombinerad mobilitet*
- 3 *Samhällsplanering och kollektivtrafik*
- 4 *Driva på och styra forskning och innovation*

Driva på och underlätta för hållbara resval

Fortsatt informationsspridande med syfte att öka det hållbara resandet behövs. Genom kunskap och motivation kan invanda resmönster brytas. Kommunerna och Västra Götalandsregionen kan utöka samarbetet gällande marknadsföring och informationsspridning med syfte att driva på det hållbara resandet.

Kommunerna har god lokalkännedom och bra kontaktytor gentemot sina invånare och kan med stöd, i form av ekonomiska medel och/eller kunskap, genomföra riktade informationskampanjer. Kommunen kan även fungera som ett nav för att öka samåkning (gärna med Västtrafik) till föreningsaktiviteter och kommunala aktiviteter.

En intressant analys är att andelen hållbara resor sjunker med stigande ålder (Figur 4, Uppföljning 2022). Pensionärer upplevs som en attraktiv grupp att rikta insatser mot. De reser sällan under tidspress och är en grupp som blir alltmer rörlig i samhället. Genom att arbeta närmare kommunerna och nyttja deras lokalkännedom och kontaktnät kan vi tillsammans nå denna målgrupp.

Kommunerna har ett stort behov av att i tidigt skede få information när Västtrafik planerar indragning av turer/linjer för att ha möjlighet att arbeta för ett ökat resande. När linjen/turen väl är indragen är det svårt att påvisa vilket resandeunderlag det finns och därmed få tillbaka linjen/turen.

För att öka konkurrensfördelen gentemot privatfordon är det viktigt att resenärer har tillgång till wifi och möjlighet att ladda mobil odyl på samtliga fordon.

Kombinerad mobilitet

Boråsregionen efterfrågar ett tydligare ställningstagande för satsningar på kombinerad mobilitet och att begreppet ges en strategisk betydelse i programmet. Ett regionalt aktivt arbete behövs för att utveckla möjligheterna för kombinerad mobilitet och förslag på åtgärder behöver tas fram - istället för att enbart möjliggöra samverkan inom området.

En viktig satsning för att bidra till mer flexibel kollektivtrafik i glesare geografier är att möjliggöra för resenären att ta med cykeln ombord på fordonet.

Samhällsplanering och kollektivtrafik

För att öka resandet med kollektivtrafiken framöver är det avgörande att flera parter arbetar tillsammans för att få en så bra helhet som möjligt, i huvudsak Västtrafik, Trafikverket och kommunen. Detta eftersom stora delar av kollektivtrafikstråken ligger på Trafikverkets vägnät och där har kommunerna ingen rådighet, detsamma gäller för den trafikering Västtrafik ansvarar för.

Kommunerna har även svårt att påverka pendelparkeringar/samåkningsparkeringar utanför tätorter eftersom de ofta ligger utmed Trafikverkets vägar. Dessa båda typer av parkeringar skulle

tillsammans med kollektivtrafik/samåkning minska trycket på vägnätet både i tätorter och på huvudvägnätet.

Kommunerna fortsätter att planera och bygga ut med redan befintliga kollektivtrafikstråk samt gång- och cykelvägar mellan orter och till kollektivtrafik. Upplevelsen är dock att stor del av ansvaret för att öka hållbart resande förväntas ligga på kommunen, genom att planera bostäder och verksamheter där det redan finns kollektivtrafik, snarare än att öka utbudet.

Samverkan sker med Västtrafik för att den strategiska planeringen och hållbart resande ska gå hand i hand. Här finns en vilja att utveckla ett bättre samarbete där det är möjligt att även diskutera ny och utökad trafik. För utveckling inom området är dialogmötena med Västtrafik ett bra forum för kommunerna att informera om pågående utvecklingsområden och utbyggnadsplaner framöver.

Driva på och styra forskning och innovation

DKR Boråsregionen anser att Trafikförsörjningsprogrammet behöver ta tydligare ställning för fortsatt forskning och innovation och arbeta mer aktivt med att testa och utvärdera nya sätt att resa. Kollektivtrafiken behöver bli mer dynamisk samt undersöka möjligheterna att använda modern teknik för att optimera och effektivisera. I detta arbete tar kommunerna gärna en aktiv roll och bidrar med tid och engagemang för att driva på och underlätta för hållbara resval. Fortsatt innovation kräver både tid och resurser, men är en viktig investering om slutresultatet kan komma att gagna resenärer, framförallt utanför storstadsområdena.

I övrigt kan kommunerna samverka i gemensamma undersökningar och forsknings- och innovationsprojekt, efter respektive kommuns förutsättningar. Projektet KomLand är ett exempel på en sådan möjlighet där det arbetas för att göra kollektivtrafik och hållbara resor attraktiva på landsbygden. Det är dock viktigt att poängtera att projekt av detta slag i sig inte förändrar resandet i så hög utsträckning som målsättningen i trafikförsörjningsprogrammet önskar.

Projekt kan fungera som en språngbräda för vidare arbete, där framförallt regionen och Västtrafik behöver ta ett helhetsgrepp för att kunna uppnå målen om ökat hållbart resande i olika geografier. Detta görs med fördel i dialog med kommunen och andra relevanta aktörer.

Fråga 4 Övriga synpunkter/kommentarer

Barnkonventionen

En väl fungerande kollektivtrafik är en av förutsättningarna för att barn och unga ska ges likvärdig möjlighet att leva ett aktivt, socialt såväl som fysiskt, liv. Möjligheten att resa med kollektivtrafik knyter an till flera av barnkonventionens artiklar, bland annat den mer vägledande artikel 2 "Barnets rätt till likvärdiga villkor". Det är därmed viktigt att lyfta barnperspektivet inom trafikförsörjningsprogrammet.

Pris och sortiment

Rabatt för längre periodbiljetter drabbar de som har det svårast. När biljettpriserna är billigare per dag för en 90- och 365-dagars biljett än för 30 dagar, kan det drabba de som inte har råd att köpa de längre periodbiljetterna, trots att det är de som är i störst behov av rabatten. DKR Boråsregionen efterfrågar andra alternativ för att gynna resenären, tex genom att sänka priset på alla biljettformer.

Det lyfts att resandet har ökat bland de som har fått lägre pris för resorna (s 21). Val av färdstätt är en prisfråga, nu mer än någonsin. DKR Boråsregionen efterfrågar en analys över vilket pris som ger bäst effekt för ett ökat resande, utan att påverka kapaciteten i fordonen negativt.

Att det saknas möjlighet att köpa biljetter hos ombud i alla kommuner kan vara en för hög tröskel för vissa, alla är inte bekväma med att söka reseinformation och köpa biljetter via mobiltelefon. Detta gäller inte enbart för boende utan även i stor utsträckning för turistnäringen. Det är därför viktigt att Västtrafik har kontinuerliga avtal med ombud i alla kommuner.

I kommande revidering vill Boråsregionen att följande inkluderas

- Relationen Borås – Vårgårda som ett prioriterat kollektivtrafikstråk
- Fokus under programperioden på genomförandet av Västtågsutredningen och Målbild tåg 2028, för prioriterade tågstationer och busslinjer inom Boråsregionen
- Att barnkonventionen ingår i TFP och att ungas resande prioriteras så att goda resvanor skapas tidigt i livet
- Tydligare fokus på åtgärder för att öka mobilitet i glesare geografier
- Ökat fokus på resor över administrativa gränser
- Uppföljning av programmet vartannat år

Meddelande 7

Giltig från
2023-10-09

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (3)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2023-09-20

Protokoll nr:
5-23

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Madeleine Bengtsson, Robert Holmén, Richard Hällfärdsson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Annika Löfgren Lundkvist och Ove Severin.

Tjg. suppleant:

Övriga: Mattias Fredriksson, Emil Jonsson och Anders Mannikoff.

§ 839 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 840 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Madeleine Bengtsson.

§ 841 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom. VD rapporterade att värmeleveransavtalet med Solör Bioenergi nu var uppsagt för omförhandling vilket återkommer som separat punkt vid detta möte. Protokollet lades därefter till handlingarna.

§ 842 Rapportering från verksamheterna

VD rapporterade om verksamheterna enligt följande:

Elnät ansluter en biogasanläggning för elproduktion med effekten 430 kW. Ett antal utökningar av befintliga elnätsabonnemang pågår. Utbyte av elmätare pågår och resterande ca 3000 mätare är beställda. Åtgärder pågår kring Svenska kraftnäts 400 kV-ledning, åtgärder som specificeras och bekostas av Svenska kraftnät. Investeringarna hittills för 2023 uppgår till ca 2,3 Mkr men ca 3,5 Mkr väntas tillkomma under återstoden av året, främst i form av anslutningar och anpassningar som betalas av kund. Den budgeterade och beslutade investeringsramen (4 Mkr) kommer därmed inte att hålla varför VD föreslår styrelsen att utöka ramen.

Styrelsen beslutar utvidga investeringsramen för Elnät år 2023 från 4 till 6 Mkr.

El-/energiteknik ser en normalisering av sin beläggning varefter flera stora arbeten går mot avslut under hösten. Intresset för installation av stationära batterier ökar. Den nya chef som rekryterades under våren har nu tillträtt sin tjänst.

Stadsnät har påbörjat arbetet för att se över den långsiktiga försörjningen av fiberinfrastruktur i kommunen. Post- och telestyrelsen (PTS) har tagit initiativ till att bygga upp motståndskraft och uthållighet hos svenska fibernät. Svenska stadsnätsföreningen har fått ett flerårigt uppdrag från PTS att genomföra detta bland svenska stadsnät och vi är delaktiga i den processen.

Fjärrvärm arbetar med mätarbyten. PC Kartholmen har fått ett nytt styrsystem. Åtgärder i ledningsnätet är inplanerade för tidig höst och fortsätter även nästa år i nätet runt PC Mörlanda.

§ 843 Delårsrapport

VD redovisade delårsrapporten per augusti månad. Resultatet 6,6 Mkr är klart bättre än resultatet för motsvarande period föregående år (3,6 Mkr). Prognosen för bolaget på helåret är ca 7,1 Mkr, dvs över budget (6,6 Mkr). För återstoden av året finns dock osäkerheter vad gäller konjunkturutveckling och kostnader. Delårsrapporten återfinns som bilaga 1.

§ 844 Redovisning av ändringar i strategiplanen

VD redovisade de ändringar som införts i strategiplanen 2023-2027 som resultat av styrelsens strategimöte 24 maj. Styrelsen gjorde vissa kompletteringar och beslutade därefter att fastställa den reviderade planen.

§ 845 Redovisning av affärsplaner

VD redovisade upplägg och innehåll i affärsplanerna för perioden 2024-2025. Syftet är att affärsplanerna ska bryta ner målen i den strategiska planen i handlingsplaner för respektive verksamhet. Affärsplanerna är omgjorda så att där nu även ingår samtliga mål för respektive affärsområde. Målen fanns tidigare spridda i några olika dokument men blir på detta sätt samlade.

§ 846 Omstrukturering av HEAB-koncernen

VD rapporterade om det pågående arbetet, att i samverkan med PwC Sverige och Nossan-koncernen, finna en lämplig struktur för HEAB-koncernen. Arbetet går vidare mot ett förstahandsalternativ där elnätsverksamheten placeras i ett dotterbolag. Alternativa koncernstrukturer undersöks parallellt för att behålla valmöjligheter. Oberoende av lösning sker inga förändringar vad gäller HEAB-koncernens verksamheter.

Då frågan om förändring av koncernstruktur kan anses vara en fråga av principiell betydelse ska, enligt bolagsordning, kommunfullmäktige ges möjlighet att ta ställning. Likaså ska ändringar i bolagsordning godkännas av kommunfullmäktige. Styrelsen beslutar därför att hänskjuta frågorna om koncernstrukturering och bolagsordningar till kommunfullmäktige för beslut.

Styrelsen ger ordförande och VD i uppdrag att, i samråd med Nossan Förvaltnings AB och PwC Sverige, framställa två ärenden till kommunfullmäktige enligt:

- (i) Ärende om att ge styrelserna i Nossan Förvaltnings AB, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB uppdrag och mandat att vidta nödvändiga åtgärder för att omstrukturera HEAB-koncernen i syfte att uppfylla ellagens krav och ändamålsenlig koncernstruktur.
- (ii) Ärende om att revidera bolagsordningen för Herrljunga Elkraft AB för att medge bolaget en bredare verksamhet så att bolaget kan användas som moderbolag i en ny koncernstruktur.

Giltig från
2023-10-09

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
3 (3)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2023-09-20

Protokoll nr:
5-23

§ 847 Övriga frågor

- a) Värmeleveranser från PC Sågen: VD rapporterade om den pågående omförhandlingen av värmeleveransavtalet med Solör Bioenergi.
- b) Inköspolicy: VD fick styrelsens uppdrag att se över bolagens inköspolicy gällande markarbeten och återrapportera vid nästa styrelsemöte.

§ 848 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2023-10-09

Anders Mannikoff

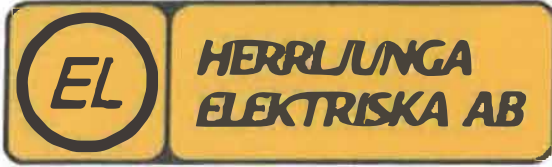
Justeras:

Claes Unosson

Madeleine Bengtsson

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
1 (4)
Utgåva
A

DELÅRSRAPPORT 2023-01-01 - 2023-08-31

Delårsrapport för tiden 2023-01-01 – 2023-08-31, avseende Herrljunga Elektriska AB (556006-9816).

Innehåll

Delårsberättelse med resultat- och balansräkning för bolaget.

Verksamhet

Bolagets verksamhetsgrenar är eldistribution, el-/energiteknik, fastighetsförvaltning, koncerntjänster, stadsnätstjänster och fjärrvärme.

Resultatutveckling

Delårsresultatet är 6 644 Tkr. Årsresultatet bedöms till ca 7 100 Tkr.

All verksamhet fungerar som förväntat.

Investeringar

Investeringar har gjorts under perioden i maskiner och inventarier med 6 997 Tkr.

Likviditet

Bolagets likviditet är god.

Finansiering

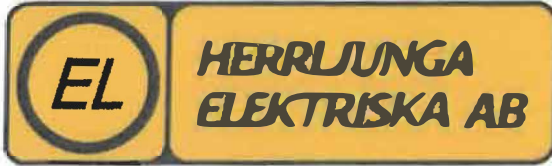
Investeringarna under perioden har varit självfinansierade.

Herrljunga 2023-09-11

Herrljunga Elektriska AB

.....
Anders Mannikoff VD

Meddelande 7

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
2 (4)
Utgåva
A

RESULTATRÄKNING	2301-2308	2201-2208
Nettoomsättning	83 869 369	85 201 195
Aktiverat arbete	1 076 976	439 328
Summa intäkter	84 946 345	85 640 523
Rörelsekostnader		
Råvaror och förnödenheter	-38 999 019	-43 633 456
Övriga externa kostnader	-8 184 798	-8 339 488
Personalkostnader	-25 891 321	-24 980 626
Av- och nedskrivningar	<u>-5 227 771</u>	<u>-5 125 049</u>
Rörelseresultat	6 643 436	3 561 904
Resultat från finans. invest.		
Utdelning från aktier	0	0
Övriga ränteintäkter	32 183	21 108
Övriga räntekostn.	<u>-31 762</u>	<u>-7 884</u>
Resultat efter finansiella poster	6 643 857	3 575 128

OK 3
AM

Meddelande 7

Giltig från
2023-09-11

Dokument id
Delårsrapport

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
3 (4)
Utgåva
A

BALANSRÄKNING	TILLGÅNGAR		
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Matr. Anläggningstill.			
Byggnader o mark	4 435 419	4 374 247	4 141 690
Markanläggning	50 526	50 526	50 526
El-anläggningar	53 506 633	50 176 942	51 878 924
FV-anläggningar	14 434 730	14 696 521	14 228 111
IT-anläggningar	15 386 866	16 286 730	16 227 511
Maskiner o inventarier	1 491 085	995 377	806 578
Pågående nyanläggning	2 042 903	621 461	1 585 394
Finans. Anläggningstillg.			
Andelar o fordr. koncernföret.	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Andelar intresseföretag	255 000	255 000	255 000
Forodr. Intresseföretag	300 000	2 546 692	300 000
	<u>92 903 162</u>	<u>91 003 496</u>	<u>90 473 734</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror o förmödenheter	3 921 609	3 676 943	4 425 398
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	17 930 255	16 493 534	49 166 898
Fordringar koncernföretag	3 781 496	2 638 817	3 512 544
Fordringar intresseföretag	0	0	0
Skattefordran	-620	251 505	9 561
Övriga fordringar	-8 196	4 138	-10 445
Förutbet kostn o upplupn int	356 774	151 887	1 258 362
Kortfristiga placeringar			
Kassa o bank	<u>22 572 306</u>	<u>21 789 974</u>	<u>23 481 600</u>
Summa Tillgångar	<u>141 456 786</u>	<u>136 010 294</u>	<u>172 317 652</u>

OB
AM

Meddelande 7

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
4 (4)
Utgåva
A

BALANSRÄKNING	SKULDER OCH EGET KAPITAL		
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (18.000 nom 50 kr)	900 000	900 000	900 000
Reservfond	1 800 000	1 800 000	1 800 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat	26 986 693	22 720 059	21 773 359
Ägartillskott	0	0	0
Redovisat resultat	6 643 858	3 575 128	6 613 334
Summa eget kapital	36 330 551	28 995 187	31 086 693
Obeskattade reserver	74 833 032	73 312 566	74 833 032
Avsättningar			
Avsatt för pensioner	0	58 000	0
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	299 353	455 545	429 513
Skulder till koncernföretag	5 766 325	4 934 255	5 766 325
Förutbetalda ansl.avg.	0	356 078	0
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	0	0	0
Förskott från kunder	2 243 784	4 195 985	4 293 713
Leverantörsskulder	5 957 638	4 615 994	12 353 703
Skulder till kreditinstitut	78 096	4 688	0
Skulder till koncernföretag	479 671	2 115 475	1 305 910
Skulder till intresseföretag	445 114	0	445 114
Skatteskulder	0	0	0
Övriga skulder	7 987 179	10 817 659	34 405 771
Upplupn kostn o förutbet int	7 036 043	6 148 862	7 397 878
Summa skulder	30 293 203	33 702 541	66 397 927
Summa skulder och eg kapital	141 456 786	136 010 294	172 317 652
Ställda panter			
Fastighetsinteckningar	6 050 000	6 050 000	6 050 000
Företagsinteckningar	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Ansvarsförbindelser			
Bankgarantier för entreprenad	10 900	10 900	10 900
Pensionsförpliktelser	0	0	0

OB
Am

Giltig från
2023-10-09

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2023-09-20

Protokoll nr:
4-23

Meddelande 8

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Madeleine Bengtsson, Robert Holmén, Richard Hällfärdsson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Annika Löfgren Lundkvist och Ove Severin.

Tjg. suppleant:

Övriga: Mattias Fredriksson, Emil Jonsson och Anders Mannikoff.

§ 621 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 622 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Madeleine Bengtsson.

§ 623 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom lades därefter till handlingarna.

§ 624 Rapportering från verksamheten

VD rapporterade från verksamheten enligt följande:

En större omläggning av VA-ledningar sker nu i Stora Skolgatan med påverkan på närliggande gator. Omläggningen är föranledd nybyggnaden av lägenhetshus i kvarteret Lyckan. Utbyte till fjärravlästa vattenmätare pågår och där prövas nu en annan mätartyp som kan ge mer information om tillståndet i nätet, bl a gällande läckor. Hittills under 2023 har fyra vattenläckor inträffat. Solcellanläggningen på Herrljunga reningsverk har kompletterats med ytterligare 16 kW och är nu på totalt 51 kW. Företaget har fått elstöd från Skatteverket om 650 kkr. Ersättningsrekryteringen av en VA-tekniker har fullföljts och personen börjar i oktober.

§ 625 Delårsrapport

VD redovisade delårsrapporten per augusti månad. Delårsresultatet är 1 520 kkr vilket är klart bättre än föregående år (-556 kkr). Förbättringen förklaras i huvudsak av att ersättningsrekryteringen av en VA-tekniker dragit ut på tiden. Prognosen för helåret är ca 670 kkr, vilket är högre än budgeterat (250 kkr). Delårsrapporten återfinns som bilaga 1.

§ 626 Redovisning av ändringar i strategiplanen

VD redovisade de ändringar som införts i strategiplanen 2023-2027 som resultat av styrelsens strategimöte 24 maj. Styrelsen gjorde vissa kompletteringar och beslutade därefter att fastställa den reviderade planen.

§ 627 Redovisning av affärsplanen

VD redovisade upplägg och innehåll i affärsplanen för perioden 2024-2025. Syftet är att affärsplanen ska bryta ner målen i den strategiska planen i handlingsplaner. Affärsplanen är omgjord så att där nu även ingår samtliga mål. Målen fanns tidigare spridda i några olika dokument men blir på detta sätt samlade.

§ 628 Granskning och beslut om ändrade VA-taxor

VD redovisade förslag om bruks- och anläggningstaxor för 2024. Den kraftiga höjning som genomfördes 2023 föranlett kraftigt ökade kostnader ser ut att föra VA-ekonomin mot bättre balans varför det inte ses som nödvändigt att göra någon justering utöver vad som ges av den allmänna

Meddelande 8

Giltig från
2023-10-09

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2023-09-20

Protokoll nr:
4-23

kostnadsökningen. Förslaget blir att justera genomsnittlig brukningstaxa från och med 2024-01-01 i enlighet med Konsumentprisindex, KPI (styrelsens beslut enligt § 22 i taxehandlingen för VA).

Beträffande anläggningstaxan visar representativa efterkalkyler på en kostnadstäckning på ca 94 %. Önskvärt är dock 100 % kostnadstäckning i aktuellt kostnadsläge. Förslaget blir att anläggningstaxan justeras med KPI (allmän kostnadsökning) samt ytterligare 6 %-enheter för att uppnå bättre kostnadstäckning (beslut om höjning utöver KPI behöver hänskjutas till KF).

Styrelsen beslutade att anta VD:s rekommendation om att till Kommunfullmäktige föreslå en höjning av anläggningstaxan motsvarande KPI plus 6 %-enheter samt verkställa en höjning av den genomsnittliga brukningstaxan enligt KPI, båda att gälla från och med 2024-01-01.

§ 629 Utbyggnad av VA i Norra Säm

VD redovisade resultaten från förprojekteringen av fem olika utbyggnadsalternativ. Det framgår klart att alternativet med LTA-system och ledningsdragning på norra sidan runt Sämsjön är att föredra tekniskt och ekonomiskt. Därmed finns beslutsunderlag för styrelsen att gå vidare enligt bolagets direktiv från KF om detaljprojekteringen och genomförandet av utbyggnaden av VA i Norra Säm (KF § 75/2021-05-25).

Inför beslutet väckte styrelsens ordförande frågan om det var någon i styrelsen som ansåg att det förelåg jävsproblematik med tanke på att några i styrelsen har anknytning till det aktuella området. Styrelsen konstaterade att ingen enskild skulle komma att gynnas av ett sådant principbeslut. Därmed såg styrelsen heller ingen jävsproblematik runt det aktuella beslutet. Alla i styrelsen var eniga i denna bedömning.

Styrelsen fattade därefter beslutet att ge VD i uppdrag att inleda detaljprojekteringen och genomförandet av utbyggnaden av VA i Norra Säm enligt alternativet LTA-system och ledningsdragning runt sjön.

§ 630 Övriga frågor

Inga.

§ 631 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2023-10-09

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unoosson

Madeleine Bengtsson

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
1 (4)
Utgåva
A

DELÅRSRAPPORT 2023-01-01 - 2023-08-31

Delårsrapport för tiden 2023-01-01 – 2023-08-31, avseende Herrljunga Vatten AB (556739-5347).

Innehåll

Delårsberättelse med resultat- och balansräkning för bolaget.

Verksamhet

Bolagets verksamhet är vatten- och avloppsverksamhet inom Herrljunga Kommun.

Resultatutveckling

Delårsresultatet är 1 520 Tkr. Årsresultatet bedöms till ca 670 Tkr.

Verksamheten fungerar som förväntat. Under perioden har vi haft en viss underbemanning då ersättningsrekryteringen av en VA-tekniker dragit ut på tiden.

Investeringar

Investeringar har gjorts i anläggningar och inventarier med 4 322 Tkr under perioden.

Likviditet

Bolagets likviditet är god.

Finansiering

Bolaget har skuld hos Kommuninvest med 46 Mkr.

Herrljunga 2023-09-11

Herrljunga Vatten AB

.....
Anders Mannikoff VD

db /
Am

Meddelande 8

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
2 (4)
Utgåva
A

RESULTATRÄKNING	2301-2308	2201-2208
Nettoomsättning	15 170 602	11 070 902
Rörelsekostnader		
Råvaror och förmödenheter	-1 122 879	-967 567
Övriga externa kostnader	-9 303 141	-7 862 045
Personalkostnader	0	0
Av- och nedskrivningar	<u>-2 723 858</u>	<u>-2 587 707</u>
Rörelseresultat	2 020 724	-336 417
Resultat från finans. invest.		
Övriga ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	-500 921	-219 951
Övriga räntekostn.	<u>-0</u>	<u>-0</u>
Resultat efter finansiella poster	1 519 803	-556 368

Meddelande 8

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
3 (4)
Utgåva
A

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Matr. Anläggningstill.			
Byggnader o mark	6 009 621	6 172 706	6 009 621
Markanläggning	131 639	57 125	51 932
VA-anläggningar o nät	67 429 061	63 455 245	65 910 455
Maskiner o inventarier	920 684	989 982	920 684
	74 491 005	70 675 058	72 892 692
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	828 672	2 334 831	199 459
Fordringar koncernföretag	5 215 593	4 383 523	5 398 839
Övriga fordringar	0	17	0
Förutbet kostn o upplupn int	0	582	120 493
	6 044 265	6 718 953	5 718 791
Summa Tillgångar	80 535 270	77 394 011	78 611 483

UB
AM

Meddelande 8

Giltig från
2023-09-11

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Delårsrapport

Sidan
4 (4)
Utgåva
A

BALANSRÄKNING

SKULDER OCH EGET KAPITAL

	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (500 nom 1000 kr)	500 000	500 000	500 000
Reservfond	0	0	0
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat	-179 904	-179 904	-179 904
Redovisat resultat	1 519 803	-566 368	0
Summa eget kapital	1 839 899	-246 272	320 096
Obeskattade reserver	16 097 354	17 166 262	16 097 354
Långfristiga skulder			
Skulder till Kommuninvest	46 000 000	46 000 000	46 000 000
Förutbetalda anslutn avg	15 209 034	14 334 643	14 680 491
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	822 178	2 683 102	1 408 550
Skulder till koncernföretag	-123 931	-2 964 455	0
Skatteskulder	539	539	539
Övriga skulder	505 023	345 036	100 731
Upplupn kostn o förutbet int	185 174	75 156	3 722
Summa skulder	62 598 017	60 474 021	62 194 033
Summa skulder och eg kapital	80 535 270	77 394 011	78 611 483

AM 1
AM

Giltig från
2023-10-09

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (1)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2023-09-20

Protokoll nr:
3-23

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Madeleine Bengtsson, Robert Holmén, Richard Hällfärdsson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Annika Löfgren Lundkvist och Ove Severin.

Tjg. suppleant:

Övriga: Mattias Fredriksson, Emil Jonsson och Anders Mannikoff.

§ 396 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 397 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Madeleine Bengtsson.

§ 398 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 399 Ändrad bolagsordning

VD redovisade att i den pågående processen att strukturera om koncernen Herrljunga Elektriska AB så blir det aktuellt att flytta om verksamheter i koncernen. Detta är föranlett av ändringar i ellagen som kräver juridisk åtskillnad av nätverksamhet från annan verksamhet.

Herrljunga Elkraft AB är i dagsläget ett vilande bolag som lämpligen ges en aktiv roll i den nya koncernstrukturen. För att detta ska vara möjligt krävs att dess bolagsordning ändras så att en bredare verksamhet medges. Enligt bolagsordningen är det endast Kommunfullmäktige som kan ändra bolagsordningen. VD presenterade i sammanhanget ett förslag till ändrad bolagsordning.

Styrelsen beslutar därför att ge VD i uppdrag att lägga fram förslaget till ny bolagsordning för Herrljunga Elkraft AB för beslut och fastställande i Kommunfullmäktige.

§ 400 Övriga frågor

Inga.

§ 401 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2023-10-09

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Madeleine Bengtsson

KFU § 32

Politiskt engagemang i kultur- och fritidsutskottet

Sammanfattning

Utskottet diskuterar det faktum att kultur- och fritidsutskottet har haft flera möten under året samt haft extra workshops och besök i verksamheten, bland annat biblioteket och fritidsbanken. Trots det upplevs det vara bristfälligt engagemang och dålig närvaro i utskottet.

Förslag till beslut

Lina Sundberg (M) yrkar att kommunstyrelsen informeras om bristfälligt engagemang och dålig närvaro i kultur- och fritidsutskottet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Lina Sundbergs (M) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kultur- och fritidsutskottets beslut

1. Informationen om bristfälligt engagemang och dålig närvaro i kultur- och fritidsutskottet skickas till kommunstyrelsen.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Protokoll nr 97

Styrelsesammanträde Nossan Förvaltningsaktiebolag

Närvarande:

Styrelse: Gunnar Ingvarsson (ordförande)
Anders Andersson (styrelseledamot)
Robert Bengtsson

Tjm: Eva-Lena Helge Egsonius (VT)

Inbjudna: Ordförande och VD för Herrljunga bostäder AB
Ordförande: Henrik Berner
VD: Christer Johansson

Plats: Herrljunga El AB

Datum: 2023-10-26

Ordförande och VD för Herrljunga elektriska AB
Ordförande: Claes Unosson
VD: Anders Manikoff

Tid ägardialog: 10.00-11:00

Tid styrelsemöte: 11.00-12:00

1. Styrelsesammanträdets öppnande

Beslut: Mötet förklarades öppnat av ordförande.

2. Godkänna dagordning

Beslut: Dagordning godkändes

3. Att jämte ordförande utse två justerare av dagens protokoll

Beslut: Anders Andersson, Robert Bengtsson valdes att justera protokollet

4. Uppföljning av ägardialog 2023-09-25.

Herrljunga El AB

En sammanfattning av Herrljunga El AB:s redovisning av ekonomi och verksamhet bifogas detta protokoll, se bilaga 1

Herrljunga bostäder AB

Ekonomi, -1,9 mnkr i delår, pga vattenskador och höga kostnader för detaljplan kvarteret Enen 10. Prognos -0,1 mnkr, eventuellt någon miljon till. Nedskrivning 5 mnkr Tornvägen

Budget 2024, kostnadsökningar pga inflation. Ny entreprenör avfall, högre kostnader. Hyresförhandling under våren 2024. Stora underhållsbehov och stambyte pågår. Byggnation Tornvägen fullt uthyrd.

Energisparprogram vatten pågår, någon fastighet kvar. Beställt nya elfordon, snart fossilfria. Hyresgäster mer än 20 år fått besök av bolaget, diskuterat uppfräschning, varit populärt.

5. Status upphandling revisionstjänster

VT informerade om status i upphandlingsförfarandet. Upphandlingsdokumentet (bilaga 1) publicerades den 9 oktober, den 3 november kan man se vilka anbud som har lämnats in.

Ägardialog slut, fortsättning på styrelsemötet

6. Koncernkonto

VT går igenom bolagens banksaldon

7. Aktuell låneportfölj Nossankoncernen

VT går igenom aktuell låneportfölj och de indikativa räntorna.

En prognos för att kunna göra budget 2024 ska tas fram av VT tillsammans med Ekonomichef. Budget 2024 ska vara klar till nästa möte i december. Omsättning av befintligt lån läggs som fasträntelån då portföljen består mest av rörlig ränta.

Beslut: Omsättning av lån om 15 mnkr binds till fast ränta med förfalldatum 2025-06-30. För övriga lån, invänta ett stabilare ränteläge innan en portfölj läggs upp. Informationen läggs till handlingarna.

8. Delårsutfall och prognos Nossan AB

Vt går igenom det ekonomiska utfallet och prognosen för året gällande Nossan förvaltningsaktiebolag.

Beslut: Styrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen och dessa läggs till handlingarna

9. Budgetförutsättningar 2024

VT går igenom budgetförutsättningar för 2024, se bilaga 5

Beslut Styrelsen godkänner redovisning av budgetförutsättningarna och dessa läggs till handlingarna

10. Fastställa internkontrollplan 2024.

Genomgång av internkontrollplan 2024.

Beslut: Styrelsen fastställer internkontrollplan 2024.

11. Fastställa årsagenda 2024.

Genomgång gjordes av förslag på sammanträdesplan 2024.

Beslut: Sammanträdesplan 2024 fastställdes med en ändring av ägardialog den 14 oktober till 24 oktober.

12. Övriga frågor

13. Avslut

Ordförande avslutar mötet

Vid protokollet

Eva-Lena Egsonius

Justeras

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

Anders Andersson
Styrelseledamot

Robert Bengtsson
Styrelseledamot

BILAGA 1

Uppföljning av ägardialog 2023-09-25.

Herrljunga Elektriska AB

Ekonomiskt utfall och prognos

Bolag	Utfall 2023-08-31*	Prognos 2023*
Herrljunga El AB	6,6 mnkr	7,1 mnkr
Herrljunga Vatten AB	1,5 mnkr	0,7 mnkr

*Resultat efter finansiella poster

Herrljunga Elektriska AB

Affärsområden följer plan och delårsresultatet är starkt. En viss avmätning är att vänta då EL-/energiteknik har varit hårt belagda med industriprojekt som beräknas avsluta under årets sista kvartal. Ytterligare faktorer som kan påverka prognosen är påverkan från lågkonjunktur och den svenska kronans värde.

Herrljunga Vatten AB

Brukningstaxan höjdes kraftigt 1 januari 2023. Under vinter och vår 2023 har bolaget varit underbemannat men efter en utdragen rekryteringsprocess har finns nu en VA-tekniker på plats från mitten av oktober 2023. Vakanser och andra besparingsåtgärder gör att Herrljunga vatten har en stark ekonomi. Antal vattenläckor har hittills varit lågt.

Bolaget har fått elstöd från Skatteverket med 0,65 mnkr. Projektet med VA-utbyggnad Norra Säm övergår nu från förprojektering till detaljprojektering och genomförande. Bolaget behöver några år med bra resultat för att reglera det ackumulerade underskottet som efter kostnadschocken 2022 växte från 0,6 till 2,4 mnkr per 2022-12-31.

Väsentlig verksamhetsinformation

Koncernen

Koncernen behöver omstruktureras på grund av lagändring som kräver juridisk åtskillnad av elnätsverksamhet. Detta återkommer som en central punkt.

Elnätet

Utrullning av nästa generations elmätare fortsätter, för att vara klart senast 2025. 2000 av totalt dryga 5000 elmätare är utbytta. Det egna elnätet bedöms att vara i gott skick för att kunna husera större befolkning, elbilar och solel. Vattenfall behöver förstärka anslutningen av Herrljunga mot regionnätet på 5-10 års sikt.

El-/energiteknik

Har en alltmer normal beläggning. En ny chef var på plats i augusti. Rekrytering och kompetensutveckling av yngre medarbetare är i fokus.

Fjärrvärme

Fungerar stabilt. Bytt styrsystem i PC Kartholmen och försett panncentralen med reservkraft. En större anslutning ges kvarteret Lyckan, närmare 60 lägenheter. Förnyelse av kulvertsystem för Mörlandaområdet. Avtal med Solör Bioenergi om värmeleveranser från PC Sågen är uppsagt för omförhandling.

Stadsnät/IT

En stabil affärsmodell och övergår nu från utbyggnads- till förvaltningsfas. Fiberutbyggnad är klar till alla som önskat anslutning (86-87%). Bolaget är med i PTS 10-åriga projekt att bygga upp motståndskraft och uthållighet för fiberinfrastrukturen och kommer att få reservmateriel, utrustning och utbildning.

Vatten/avlopp

Styrelsen har tagit det formella beslutet att, enligt direktiv från KF, gå vidare med detaljprojektering och genomförande av VA-utbyggnaden i Norra Säm. Finansiering av byggfasen (byggdirektiv) och utökat borgensåtagande från kommunen behöver diskuteras i finansrådet.

Mål och tillväxt

Primär roll är att tillhandahålla och utveckla förstklassiga och prisvärda infrastruktur tjänster. Samverkan med kommunens förvaltningar och övriga kommunala initiativ är viktig. Bolaget bevakar frågan om elbilsaddningar. Samverkar med Vårgårda kommun för att lyfta frågan om elnätskapacitet i vattenfalls regionnät.

Övrigt

Genomförandet av utbyggnaden av VA till Norra Säm kan återkomma som en fråga om borgensåtagande och finansiering hos Kommuninvest.

Arbete med omstrukturering av HEAB-koncernen går vidare med stöd av PwC. Kommer återkomma till KS/KF om att ge styrelserna i Nossan, HEAB, HEKAB, HEVAB uppdraget att vidta nödvändiga åtgärder. KS/KF kommer att behöva ta ställning till en bolagsordning för HAKAB som medger en bredare verksamhet, dvs verksamhet i dagens HEAB med undantag för elnätsverksamhet.

Upphandlande organisation

Herrljunga kommun
Anders Simonsson

Upphandling

Revisionstjänster - kommunala bolag
23/44
Utkast
Sista anbudsdag: 2023-11-02 23:59

Symbolförklaring

	Texten ingår i annonsen		Texten ingår i kvalificeringen
	Texten kommer att ingå i avtalet		Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen
	Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas		Texten/frågan innehåller ESPD-krav
	Frågan är viktad och ingår i utvärderingen		Frågan är viktad och ingår i utvärderingen
	Frågan ställs endast upplysningsvis		Frågan besvaras av upphandlaren
	Frågan är markerad för särskild uppföljning		

1. Allmän orientering

1.1 Omfattning

Upphandlande myndigheter (bolag inom Herrljunga kommun) inbjuder härmed intresserade anbudsgivare att inkomma med anbud avseende lagstadgad revision (räkenskapsrevision) i kommunernas bolag.

Sammanställning och indelning av de upphandlande myndigheterna se 1.2.

Beslut om tilldelning kommer att fattas och avtal kommer att tecknas med villkoret att respektive bolags årsstämma beslutar att anlita aktuellt revisionsföretag.

Upphandlingen genomförs och administreras av Herrljunga kommun.

1.2 Upphandlande myndighet

Upphandlande myndigheter:

Nossan förvaltningsaktiebolag, org.nr: 556637-5746

Herrljunga Elektriska AB, org.nr: 556006-9816

Herrljunga Vatten AB, org.nr: 556739-5347

Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206

Trollabo Kraft AB, org.nr 556486-7777

Herrljungabostäder AB, org.nr 556508-0909

1.3 Volym

Historiskt har upphandlingens värde uppgått till ca 350 000 SEK. Uppgifterna lämnas endast som information, inga kvantiteter garanteras. Leverantören är skyldig att leverera det verkliga behovet oavsett om det understiger eller överstiger det årliga värdet.

Takvolym

Den maximalt tillåtna volymen för under den sammanlagda avtalstiden är 2 800 000 SEK. Detta värde utgör ramavtalets takvolym för beställaren. Om ramavtalets omsättning uppnår angiven takvolym eller om detta förväntas inträffa inom en snar framtid har beställaren rätt att säga upp ramavtalet med omedelbart upphörande. En sådan uppsägning påverkar inte giltigheten på avropsavtal som ingåtts med stöd av ramavtalet dessförinnan.

Antagen leverantör är skyldig att leverera det verkliga behovet upp till ramavtalets maximala värde.

1.4 Avtalstid

Avtalets preliminära startdatum är 2024-01-01 till och med 2027-12-31.

Uppdraget omfattar räkenskapsåren 2024-2027.

Avtalet löper i fyra (4) år, beställaren har ensidig rätt att säga upp avtalet med 6 månader varsel. Dock tidigast 24 månader efter avtalsstart. När ramavtalet löpt i fyra år löper det ut utan föregående uppsägning.

Ramavtalet gäller från det att detta undertecknats av båda parter, dock tidigast från och med planerad avtalsstart. Att avtalet upphört att gälla påverkar inte giltigheten av avrop som gjorts under avtalets giltighetstid. Avrop kan emellertid inte göras efter det att avtalets avtalsperiod har upphört. Detta hindrar dock inte att utförande kan ske vid en senare tidpunkt, under förutsättning att avrop gjorts inom avtalets giltighetstid.

Om upphandlingen av olika skäl blir försenad, förskjuts ramavtalstiden i den omfattning upphandlingen blivit försenad.

1.5 Avtalsform

Ramavtal.

1.6 Helt eller delat anbud

Anbud ska lämnas på hela upphandlingen. Beställaren har övervägt att dela upp upphandlingen i separata delområden. Utifrån omständigheterna såsom vad det är som anskaffas, storleken på den aktuella upphandlingen och hur aktuell marknad ser ut har beställaren beslutat sig för att inte dela upp upphandlingen i separata delområden.

1.7 Språk

Anbudet ska till alla delar vara skrivet på svenska.

1.8 Antal leverantörer

Beställaren kommer att anta en (1) och samma leverantör för hela uppdraget.

1.9 GDPR

Eftersom leverantören kan komma att lämna in personuppgifter i anbudet har beställaren en skyldighet att informera er om den behandling beställaren kommer att göra som personuppgiftsansvarig. Eventuella frågor besvaras av upphandlingens kontaktperson.

Ändamålet med behandlingen är att kunna genomföra upphandlingen (allmänt intresse) och om ramavtal/kontrakt ingås, att kunna fullgöra ramavtalet/kontraktet. Tredjelandsoverföring (utanför EU och EES) av personuppgifterna kommer inte att ske. Personuppgifterna kommer att sparas till dess att syftet med behandlingen är uppfyllt. Personuppgifterna kommer sedan att hanteras enligt de lagregler som gäller. De personer vars personuppgifter behandlas har rätt att:

- Begära tillgång till sina personuppgifter
- Begära rättelse eller radering eller begränsning av behandling, av sina personuppgifter • Invända

mot behandling av sina personuppgifter

- Begära dataportabilitet

- Klaga på vår behandling av sina personuppgifter till ansvarig myndighet

2. Upphandlingsföreskrifter

2.1 Definition

De kommunala bolagen kallas i denna upphandling för Köparen. Anbudsgivaren kallas för Leverantören.

2.2 Beskrivning/Omfattning

Upphandlingen avser lagstadgad revision/räkenskapsrevision av kommunernas bolag. Uppdraget omfattar räkenskapsåren 2024-2027.

Revision/räkenskapsrevision av bolag och stiftelser ska utföras enligt de regler som anges i lag och förordning samt enligt god revisionsred.

Upphandlingen omfattar även tidsåtgång för samråd med bolagens lekmannarevisorer och kommunernas kontaktpersoner när det gäller planering, rapportering av löpande granskning och rapportering inför slutrevision.

Rådgivning i mindre omfattning, vilken utgör ett naturligt led i revisionsuppdraget, ska ingå i priset.

För en översikt (riktvärden) av upphandlingens omfattning hänvisas leverantören till Herrljunga kommun samt respektive bolags årsredovisningar för tidigare räkenskapsår.

Herrljunga Elkraft är vilande. Trollabo Kraft är i mycket liten omfattning. Herrljunga Elektriska lämnar reviderade årsrapporter för elnät och fjärrvärme till Energimarknadsinspektionen.

2.3 Upphandlingsförfarande

Upphandlingen genomförs med öppet förfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Förfarandet medger inte förhandling med leverantörer. Det är därför av yttersta vikt att leverantören lämnar ett så bra anbud som möjligt.

2.4 Ersättning för inlämnande av anbud

Beställaren medger inte ersättning för upprättande av anbud. Beställaren medger inte heller ersättning för upprättande av anbud vid avbrytande av upphandling.

2.5 Förutsättningar för upphandlingens genomförande

Beställaren kan komma att avbryta upphandlingen helt om det finns sakliga skäl enligt gällande rättspraxis. Detta innebär att beställaren bland annat har rätt att avbryta upphandlingen om:

- förutsättningarna för upphandling/uppdraget väsentligt förändras
- beställarens beräknade/budgeterade kostnad överskrider
- endast olämpliga, oacceptabla eller ogiltiga anbud lämnas
- brister i upphandlingsdokumentet
- bristande konkurrens

I enlighet med LOU kan onormalt låga anbud förkastas. Anbudsgivare ska på uppmaning inkomma med förklaring av sin prissättning inom tre (3) arbetsdagar från en sådan begäran.

2.6 Förteckning över upphandlingsdokumentet

Upphandlingsdokumentet består av följande avsnitt och bilagor.

1. Allmän orientering
2. Upphandlingsföreskrifter

3. Kvalificering
4. Kravspecifikation
5. Utvärdering
6. Avtalsvillkor

2.7 Alternativa anbud

Anbud med alternativa utföranden accepteras inte. Anbud ska utformas helt i enlighet med villkoren i detta upphandlingsdokument. Reservationer i anbud accepteras inte.

2.8 Anbudet form och innehåll

Anbudet ska vara skrivet på svenska med undantag från bilaga, certifikat eller intyg, som godtas på engelska eller norska. Bilagor, certifikat eller intyg som utfärdas på andra språk godtas endast om de följs av en översättning till svenska, engelska eller norska.

Samtliga svar och priser som leverantören lämnar i sitt anbud är underlag för kvalificering, anbudsprövning och utvärdering. Det är därför ytterst viktigt att anbudet innehåller alla efterfrågade uppgifter.

Anbudsgivaren uppmanas att begränsa sitt anbud till att endast omfatta efterfrågade uppgifter. Svar ska lämnas på därför avsedd plats i förfrågningsunderlaget såsom svarsalternativen anges. Bilagor som ej efterfrågats kommer ej tas hänsyn till och kommer ej heller bli en avtalshandling.

Anbudsgivaren ska ej skicka med reklam, broschyrer, eller dylikt.

Observera att möjligheten att komplettera anbudet med uteblivna handlingar är ytterst begränsad. Ett icke komplett anbud kan komma att förkastas utan särskild prövning. Kommentarer till frågor kan tolkas som reservationer, det kan innebära diskvalificering från fortsatt utvärdering.

2.9 Tillhandahållande av upphandlingsdokument

Anbudsgivare som vill delta i upphandlingen ska lämna anbud elektroniskt via upphandlingsverktyget på www.tendsign.com.

För tillgång till TendSign krävs en kostnadsfri inloggning. Användarnamn och lösenord fås genom en enkel registrering på www.tendsign.com. I TendSign får anbudsgivaren information, kontroll av att alla frågor är besvarade vid anbudslämnandet, och information om eventuella obligatoriska krav som ej uppfyllts innan anbudet skickas in. Ytterligare stödfunktioner, s.k. "Pluskonto", kan beställas mot kostnad.

Anbudsgivare uppmanas att registrera användarkonto i god tid innan sista dag för anbudsinslämning. Genom formuläret på TendSigns hemsida fyller du i dina uppgifter och väljer vilken typ av konto du vill öppna.

Har ni frågor om hanteringen av systemet? Kontakta Visma TendSign support per epost: tendsignsupport@mercell.com.

2.10 Frågor och svar under anbudstiden

Kommunikation och information sker enbart via TendSigns frågor- och svarsfunktion, för att säkerställa att samtliga anbudsgivare får samma information. Om anbudsgivaren upplever upphandlingsdokumentet med eventuella bilagor som oklart eller otydligt i något avseende är det viktigt att beställaren kontaktas så att missförstånd kan undvikas. Innan anbud lämnas uppmanas anbudsgivaren att kontrollera om nya uppgifter i upphandlingen har tillkommit.

Under utvärderingstiden kan beställaren ställa frågor till Leverantören i TendSign. Frågor besvaras även där.

Frågor- och svarsfunktionen är tillgänglig via annonsen till upphandlingen under fliken "Frågor och

svar". De som inte registrerat sig i systemet har skyldighet att själva bevaka eventuella frågor och svar i upphandlingen.

Information eller svar som publiceras i TendSigns frågor- och svarsfunktion, likställs med kraven i upphandlingsdokumentet.

Endast skriftlig kompletterande uppgift lämnad via TendSign av beställaren under anbudstiden är bindande för både beställaren och anbudsgivare.

Sista dag för att ställa frågor är: Sista dag för att ställa frågor

2.11 Sista anbudsdag

Anbudet ska lämnas senast: 2023-11-02 23:59

2.12 Anbudets giltighet

Anbud ska vara bindande i tre (3) månader efter sista anbudsdagen. Anbudsgivaren är bunden av sitt anbud till 2024-02-01

För det fall upphandlingen blir föremål för överprövning är anbudsgivaren bunden av anbudet fram till och med en månad efter den tid då eventuell överprövning avslutats genom lagakraftvunnen dom, dock högst 9 månader efter sista anbudsdag.

2.13 Tilldelningsbeslut och anbudsgivarens kontaktperson

Tilldelningsbeslut lämnas till samtliga anbudsgivare via TendSign till den e-postadress som använts vid inlämnandet av anbudet.

2.14 Bindande avtal

Tilldelningsbeslutet utgör inte en avtalsrättslig accept av anbudet. Bindande avtal kommer till stånd först när upphandlingskontraktet undertecknats av båda parter efter avtalsspärren som är tio (10) dagar.

Avtal/kontrakt undertecknas av beställaren tidigast elva (11) dagar efter tilldelningsbeslut under förutsättning att ingen ansökan om överprövning har inkommit till förvaltningsrätten och om så råder fallet att ett lagakraftvunnet avgörande inte förändrar eller upphäver tilldelningsbeslutet.

2.15 Elektronisk avtalssignering

Avtalet kan komma att signeras elektroniskt med hjälp av bank-id. Anbudsgivaren tillser själv att behörig firmatecknare, ev. genom fullmakt, innehar giltigt bank-id vid tiden för avtalssignering. Ett e-postmeddelande med en signeringslänk kommer att skickas till nedan angiven e-postadress inför avtalssigneringen.

a. Ange namn till behörig firmatecknare för signering av avtal

Fritext

Generell del (1)

b. Ange e-post till behörig firmatecknare för signering av avtal

Fritext

Generell del (1)

2.16 Sekretess för anbudshandlingar

Enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) råder det absolut sekretess i en offentlig upphandling fram tills att tilldelningsbeslut meddelas eller upphandlingen dessförinnan har avslutats.

Uppgifter i anbud kan därefter sekretessbeläggas enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL om det av särskild anledning kan antas att anbudsgivaren lider skada om uppgifter avseende affärs- eller driftförhållanden röjs.

Anbudsgivare som begär att delar av anbudet ska omfattas av sekretess, anmodas ange vilka delar som avses samt skälen till varför sekretess ska gälla för de delarna. En självständig sekretessprövning görs därefter utifrån 19 kap. 3 § och 31 kap. 6-19 §§ offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Inga garantier om sekretess kan lämnas. Något förhandsbesked om uppgifterna kommer att sekretessbeläggas lämnas inte. Ställningstagande i sekretessfrågan tas först vid en eventuell begäran om utlämnande av allmän handling. Begär anbudsgivare inte sekretess kan anbudshandlingar lämnas ut i sin helhet.

Observera att uppgifter som rör utvärderingskriterierna endast undantagsvis är av sådan karaktär att de kan sekretessbeläggas av kommersiella skäl.

Beslut om sekretess kan komma att upphävas av domstol.

a. Begärs sekretess på delar av anbudet? Besvara fråga med Ja eller Nej.

Fritext

Generell del (1)

b. Vid begäran om sekretess ska anbudsgivaren ange exakt vilka punkter/stycken/meningar/ev. bilagor som begärs sekretess på, skäl till begäran, skaderekvisit samt aktuellt lagrum.

Om sekretess inte begärs, ange Nej i fritext-fältet.

Fritext

Generell del (1)

2.17 Kravuppfyllnad

Genom inlämnande av anbud bekräftar anbudsgivaren att denne uppfyller samtliga kvalificerings- och skakrav i upphandlingsdokumentet.

3. Kvalificering

3.1 Obligatoriska uteslutningsgrunder

Enligt 13 kap 1 § LOU ska en myndighet utesluta en anbudsgivare från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att anbudsgivaren, företrädaren för anbudsgivaren eller underleverantörer enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som omfattar;

1. Deltagande i en kriminell organisation enligt viss närmare definition i lagparagrafen.
2. Bestickning eller korrupcion enligt viss närmare definition i lagparagrafen
3. Bedrägeri enligt viss närmare definition i lagparagrafen.
4. Penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt viss närmare definition i lagparagrafen.
5. Terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet enligt viss närmare definition i lagparagrafen.
6. Barnarbete eller andra former av människohandel enligt viss närmare definition i lagparagrafen.

Om anbudsgivaren åberopar andra företags kapacitet ska även dessa företag kontrolleras så att det inte föreligger skäl för uteslutning.

Är leverantören en juridisk person ska leverantören uteslutas om en person som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings-, eller kontrollorgan har dömts för brottet. Det samma gäller om den som har dömts för brottet är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera leverantören. För svenska aktiebolag anses den här kretsen omfatta bolagets VD, styrelseledamöter samt firmatecknare.

3.2 Uteslutning av anbudsgivare

Av 13 kap 3 § LOU framgår att anbud får förkastas om någon av nedanstående omständigheter föreligger eller om en anbudsgivare i allvarlig omfattning lämnat felaktiga eller låtit bli att lämna upplysningar om förhållanden eller kompletterande uppgifter som myndigheten har begärt.

1. Leverantören har åsidosatt tillämpliga miljö-, social-, eller arbetsrättsliga skyldigheter.
2. Leverantören är i konkurs eller föremål för insolvens- eller likvidationsförfarande, är föremål för tvångsförvaltning, har ingått ackordsuppgörelse med borgenärer eller tillsvidare har inställt sina betalningar, är underkastad näringsförbud eller annars har avbrutit sin näringsverksamhet.
3. Leverantören har gjort sig skyldig till något allvarligt fel i yrkesutövningen som gör att leverantörens redbarhet kan ifrågasättas.
4. Leverantören har ingått överenskommelser med andra leverantörer som syftar till att snedvrیدا konkurrensen.
5. Leverantören har visat allvarliga eller ihållande brister i fullgörandet av något väsentligt krav i ett tidigare kontrakt enligt någon av upphandlingslagarna och detta har medfört att det tidigare kontraktet har sagts upp i förtid eller lett till skadestånd eller jämförbara påföljder.
6. Leverantören befinner sig i ett jävsförhållande till den upphandlande myndigheten.
7. Leverantören eller företag med anknytning till denne har bistått den upphandlande myndigheten eller enheten med rådgivning eller på annat sätt varit inblandad i förberedelserna upphandlingsförfarandet.
8. Leverantören otillbörligt har försökt påverka den upphandlande myndighetens beslutsprocess eller tillägna sig sekretessbelagda uppgifter som ka ge leverantören otillbörliga fördelar i upphandlingen eller av oaktsamhet lämnat vilseledande uppgifter som kan ha väsentlig inverkan på det beslut som fattas under upphandlingen i fråga om uteslutning av leverantör, urval av leverantörer som kan tilldelas kontrakt och tilldelning av kontrakt.

Om anbudsgivare åberopar andra företags kapacitet ska även dessa företag kontrolleras så att det inte föreligger skäl för uteslutning.

Ett felaktigt intygande är grund för uteslutning från denna upphandling. Om det först efter det att eventuellt avtal har tecknats framkommer att leverantören lämnat en oriktig sanningsförsäkran äger beställaren rätt att med omedelbar verkan säga upp avtalet.

Anbudsgivaren ska försäkra att skäl för uteslutning i upphandlingen enligt LOU 13 kap. 1-3 §§ saknas genom sanningsförsäkran nedan.

Om leverantören eller dennes ställföreträdare inte kan lämna försäkran enligt ovanstående ska en förklaring till detta bifogas. Om försäkring inte kan lämnas kan detta medföra att anbudet förkastas.

a. Genom att svara ja på frågan försäkras på heder och samvete att inte något av förhållandena i LOU 13 kap. 1-3 §§, enligt ovan, föreligger för varken företaget eller i företaget verksamma personer, som genom att vara ägare/delägare eller genom sin befattning i företaget företräder detta, eller som är aktuella för att utföra uppdrag för företaget eller leverantörens räkning.

Generell del (1)

Ja/Nej. Ja krävs

b. Om anbudsgivaren inte kan svara ja på frågan ovan, ska förklaring till detta anges i textfältet nedan.

Generell del (1)

Fritext

3.3 Krav på intygande av anbudsgivaren

EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus p.g.a. kriget i Ukraina innebär vissa förbud som berör den aktuella upphandlingen. De sanktioner som berör den aktuella upphandlingen är följande:

[I rådets förordning \(EU\) nr 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina \(konsoliderad version\) finns följande sanktioner:](#)

- Importembargon enligt artiklarna 3g, 3i och 3j
- Transaktionsförbud enligt artikel 5aa
- Förbud att tilldela och fullgöra vissa offentliga kontrakt enligt artikel 5k

[I rådets förordning \(EG\) nr 765/2006 av den 18 maj 2006 om restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Belarus och Belarus inblandning i Rysslands aggression mot Ukraina \(konsoliderad version\) finns följande restriktioner:](#)

- Importembargon enligt artiklarna 1h, 1i, 1o, 1p, 1q och 1r
- Förbud att ställa tillgångar eller ekonomiska resurser, direkt eller indirekt, till förfogande för eller göras tillgängliga till förmån för objekt upptagna i bilaga I enligt artikel 2

[I rådets förordning \(EU\) nr 269/2014 av den 17 mars 2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende \(konsoliderad version\) finns följande sanktioner:](#)

- Förbud att ställa penningmedel eller ekonomiska resurser, direkt eller indirekt, till förfogande för eller göras tillgängliga till förmån för objekt upptagna i bilaga I samt objekt förbundna med dem enligt artikel 2

Anbudsgivaren/Leverantören har skyldighet att följa sanktionerna och villkoren kopplade till sanktionerna ska följas under avtalets och avropade kontraktets fullgörande samt Beställaren ska hållas informerade om någon förutsättning kopplat till sanktionerna förändras.

3.4 Registreringsskyldigheter och betalning av skatter m m

Anbudsgivaren och eventuella underleverantörer ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet ställda krav avseende registrerings-, skatte- och avgiftsskyldigheter.

Anbudsgivare och eventuella underleverantör ska även:

- vara registrerad i aktiebolags- eller handelsregister.
- inneha giltig F-skattsedel
- kunna styrka registrering för mervärdesskatt eller styrka att de är undantagna mervärdesskatt i enlighet med 3 kap, 4§ Mervärdesskattelagen.
- försäkra att skäl för uteslutning för deltagande i upphandlingen ej föreligger enligt 13 kap. 1-3§§ LOU.

Kontroll av ovanstående kommer att ske genom att upphandlande myndighet inhämtar uppgifter från Skatteverket och/eller annan myndighet.

Utländska anbudsgivare/underleverantörer ska på anmodan komplettera anbudet med intyg från behörig myndighet i det land där anbudsgivaren/underleverantörer är etablerad som visar att anbudsgivaren/underleverantörer är registrerad och har betalt föreskrivna skatter och avgifter. Utländska anbudsgivare/underleverantörer ska senast vid avtalsstart inneha giltig F-skattesedel.

a. Uppfylls kraven gällande registreringskyldigheter med mera?

Ja/Nej. Ja krävs

Generell del (1...

b. Försäkrar anbudsgivaren att skäl för uteslutning enligt 13 kap. 1-3 §§ LOU saknas?

Ja/Nej. Ja krävs

Generell del (1...

3.5 Ekonomisk och finansiell ställning

Anbudsgivaren ska ha en stabil ekonomisk bas vid anbudslämnandet som lägst motsvarar ett kreditomdöme om 40 (Creditsafe). I det fall anbudsgivaren inte uppnår den föreskrivna nivån ska dock kravet anses uppfyllt om detta relateras till andra orsaker än ekonomiska faktorer, betalningsanmärkningar eller att nödvändigt faktaunderlag för att ta fram ett kreditomdöme saknas.

I det fall en anbudsgivares ekonomiska stabilitet garanteras av moderbolag eller av annan ska anbudsgivaren kunna få detta verifierat genom undertecknad handling. Köparen förbehåller sig rätten att kontrollera anbudsgivarens ekonomiska och finansiella ställning genom att inhämta utdrag från kreditupplysningsföretag (Creditsafe) och/eller årsredovisningar. För nystartade företag kan annan upplysning komma att begäras in.

Samma kvalificeringskrav tillämpas för utländska anbudsgivare. Om upplysning inte kan hämtas via Creditsafe kommer upphandlande myndighet att begära likvärdiga intyg från anbudsgivaren.

3.5.1 Teknisk och yrkesmässig kapacitet

Leverantören ska ha teknisk och yrkesmässig kapacitet samt kompetens och erfarenhet att utföra uppdraget.

Företagspresentation:

Leverantören ska ge en kortfattad företagspresentation (bör vara max en A4-sida) med beskrivning av företaget och dess verksamhet.

Referensuppdrag:

Leverantören ska lämna referenser från minst två (2) tidigare liknande uppdrag. Med liknande uppdrag avses revision av kommunala bolag. Uppdragen ska ha skett under de senaste tre (3) åren, räknat från sista anbudsdag. Kontaktpersonen ska kunna bekräfta att uppdraget har utförts på ett tillfredsställande sätt och i enlighet med avtal.

Referenserna ska vara två olika uppdragsgivare med olika organisationsnummer.

Följande information ska minst framkomma:

Uppdragsgivare

Kort beskrivning av uppdraget/den levererade tjänsten

Kontaktperson inkl kontaktuppgifter (namn, telefonnummer, e-postadress)

Period för utförande

Referenspersonen måste kunna rekommendera anbudsgivaren.

Ge en kortfattad företagspresentation av företaget och dess verksamhet:

Fritext

Generell del (1...

3.6 Referens 1

a. Referensuppdrag 1 - uppdragsgivare:

Fritext

Generell del (1...

b. Referensuppdrag 1 - kort beskrivning av uppdraget/den levererade tjänsten:

Fritext

Generell del (1...

c. Referensuppdrag 1 - namn kontaktperson:

Fritext

Generell del (1...

d. Referensuppdrag 1 - e-post kontaktperson:

Fritext

Generell del (1...

e. Referensuppdrag 1 - telefonnummer kontaktperson:

Fritext

Generell del (1...

f. Referensuppdrag 1 - tidsperiod för uppdragets utförande

Fritext

Generell del (1...

g. Referensuppdrag 1 - Referensuppdraget omfattar revision av kommunala bolag?

Ja/Nej. Ja krävs

Generell del (1...

3.7 Referens 2

a. Referensuppdrag 2 - uppdragsgivare:

Fritext

Generell del (1...

b. Referensuppdrag 2 - kort beskrivning av uppdraget/den levererade tjänsten:

Generell del (1...

Fritext

c. Referensuppdrag 2 - namn kontaktperson:

Generell del (1...

Fritext

d. Referensuppdrag 2 - e-post kontaktperson:

Generell del (1...

Fritext

e. Referensuppdrag 2 - telefonnummer kontaktperson:

Generell del (1...

Fritext

f. Referensuppdrag 2 - tidsperiod för uppdragets utförande

Generell del (1...

Fritext

g. Referensuppdrag 2 - Referensuppdraget omfattar revision av kommunala bolag?

Generell del (1...

Ja/Nej. Ja krävs

h. Referensuppdragen är utförda åt två olika uppdragsgivare (organisationsnummer)?

Generell del (1...

Ja/Nej. Ja krävs

3.8 Åberopande av annans kapacitet**Ekonomisk och finansiell ställning**

Anbudsgivaren får åberopa andra företags kapacitet för att uppfylla krav som avser ekonomisk och finansiell ställning. I de fall anbudsgivarens ekonomiska stabilitet garanteras av moderbolagsborgen eller annan garant ska namnet och organisationsnumret på denne anges i anbudet. Intyg som bekräftar garantens åtagande ska lämnas in med anbudet. Intyget ska vara undertecknat av garantens behöriga företrädare och ska gälla under hela kontraktstiden.

Teknisk och yrkesmässig kapacitet

Anbudsgivare får åberopa annat företags kapacitet för att uppfylla de tekniska och yrkesmässiga kraven. Anbudsgivare som åberopar annans kapacitet har en skyldighet att visa att de fogar över kapaciteten. Signerad överenskommelse/avtal eller dylikt, samt kontaktuppgifter till företrädare för åberopat företag, ska kunna visas upp inom tre (3) arbetsdagar på begäran från beställaren.

a. Om annat bolags ekonomiska kapacitet åberopas för att uppfylla kravet på ekonomisk och finansiell ställning ska bolaget anges med namn och organisationsnummer i fritextfältet. Om kapacitet inte åberopas ange "nej" i fritextfältet.

Generell del (1)

Fritext

b. Om kapacitet åberopas, bifoga undertecknat intyg (moderbolagsborgen, eller annat borgensintyg.)Generell del (1...

Bifogad fil

d. Om annat bolags kapacitet åberopas för att uppfylla kravet på teknisk och yrkesmässig kapacitet ska bolaget anges med namn och organisationsnummer i fritextfältet. Om kapacitet inte åberopas ange "nej" i fritextfältet.Generell del (1)

Fritext

3.9 Underleverantör

Avser leverantören att anlita underleverantörer för att genomföra hela eller delar av uppdraget ska dessa anges med uppgifter om och i vilken omfattning de kommer att anlitas. Underleverantörer ska i de delar de anlitas uppfylla de krav som ställs på leverantören.

Kommer underleverantör att anlitas och i vilken omfattning kommer de i så fall att anlitas?Generell del (1...

Fritext

3.10 Standard för miljöledning

Leverantören ska bedriva ett systematiskt miljöarbete. Leverantören bör vara certifierad i enlighet med EMAS, ISO 14001 eller likvärdigt. Alternativt ska leverantören styra sitt systematiska miljöarbete på annat likvärdigt sätt.

Leverantören ska på begäran av köparen uppvisa certifikat enligt ovan alternativt kunna lämna uppgifter om sitt miljöarbete enligt följande:

1. Leverantörens miljöpolicy
2. De viktigaste identifierade miljöaspekterna i Leverantörens företag/verksamhet kopplade till i upphandlingsdokumentet efterfrågad tjänst
3. Leverantörens miljömål
4. Leverantörens handlingsplan för att uppnå de angivna miljömålen
5. Rutiner för kontinuerlig, relevant utbildning för berörd personal i miljöfrågor kopplade till i upphandlingsdokumentet efterfrågad tjänst
6. Beskrivning av hur leverantören arbetar med regelbunden uppföljning av miljöarbetet

Uppfylls kravet enligt ovan?Generell del (1... Ja/Nej. **Ja krävs**

3.11 Kvalitetssäkringsstandard

Leverantören ska bedriva ett systematiskt kvalitets- och säkerhetsarbete. Leverantören bör vara certifierad enligt ISO 9001 eller likvärdigt. Alternativt styra sitt kvalitets- och säkerhetsarbete på annat likvärdigt sätt.

Leverantören ska på begäran från köparen uppvisa certifikat enligt ovan alternativt kunna lämna följande uppgifter för att bekräfta att arbetet sker på likvärdigt sätt:

1. Organisation, kvalitetsansvarig, kontaktperson och andra ansvariga personer samt deras ansvarsområden
2. Övervakningsrutiner och journalföring

3. Interna rutiner för behandling och rapportering av oförutsedda avvikelser relaterade till de ställda kraven
4. Rutiner för dokumentation, rapportering och hantering av reklamationer/klagomål på de offererade tjänsterna

Uppfylls kravet enligt ovan?

Ja/Nej. Ja krävs

Generell del (1...

3.12 Personal och arbetsgivaransvar

Leverantören förbinder sig att för uppdraget använda personal med adekvat och dokumenterad utbildning och erfarenhet nödvändig för uppdragets genomförande i enlighet med de krav som ställts i upphandlingsdokumenten eller annars i detta avtal. Leverantören är skyldig att utan dröjsmål ersätta sådan personal som arbetar med uppdraget och som Beställaren anser sakna nödvändig kompetens eller som Beställaren anser sig ha samarbetssvårigheter med.

Personal som ersätter ska ha adekvat och dokumenterad utbildning och, om så är tillämpligt, uppfylla ställda krav i upphandlingen samt godkännas av kommunen.

Leverantören har inte rätt till ersättning för merkostnader, tidsåtgång inklusive kostnader för erforderlig utbildning av personal som är nödvändig för att denne ska kunna uppfylla sina uppgifter och åtaganden enligt detta avtal.

Leverantören ska i sin verksamhet i Sverige följa vid varje tillfälle i Sverige gällande antidiskrimineringslagstiftning. Leverantören ska, om denne använder underleverantör, i sina kontrakt med denne ålägga underleverantören samma skyldighet.

3.13 Arbetsrättsliga villkor

Vid fullgörande av kontraktet är Leverantören skyldig att bedriva sin verksamhet så att den inte innebär åsidosättande av lag eller krav på minimilöner, semester och arbetstid i rikstäckande kollektivavtal som gäller för samtliga företag i samma bransch. Detsamma gäller för den underleverantör som Leverantören i sin tur ämnar anlita för arbete eller leverans. Leverantören ska också säkerställa att dessa underleverantörer medverkar vid uppföljning av avtalsvillkoren.

Leverantören kan uppfylla Villkoren för lön, semester och arbetstid genom att tillämpa dessa. Leverantören kan även uppfylla dem på följande alternativa sätt:

1. Genom att vara bunden av och tillämpa ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen eller ett lokalt avtal som bygger på detta avtal, 2. Genom att tillämpa villkor för lön, semester och arbetstid i ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen utan att vara bunden av det.

Ovanstående gäller även för eventuella underleverantörer.

Ange om det finns kollektivavtal enligt punkt 1 eller om kravet uppfylls på annat sätt enligt punkt 2

Fritext

Generell del (1)

4. Kravspecifikation

4.1 Kravspecifikation

4.1.1 Inledning

Anbudet kommer att kontrolleras mot ställda krav. Samtliga obligatoriska krav ska accepteras och vara uppfyllda för att anbudet ska utvärderas. Köparen kan komma att kontrollera att de av leverantören lämnade uppgifterna överensstämmer med faktiska förhållanden.

Samtliga positioner i prisformuläret. Om detta inte sker eller om det inte uppfyller ställda krav kommer anbudet att förkastas.

Om något är oklart beträffande de offererade tjänsterna kan frågor komma att ställas till leverantören för förtydligande. Anbudsgenombgång kan komma att bli aktuell.

Under avtalsperioden kommer Herrljunga Elkraft att aktiveras och fyllas med verksamheter som flyttas från dagens Herrljunga Elektriska AB. Inga verksamheter försvinner och inga verksamheter tillkommer, men omflyttning sker mellan befintliga bolag.

4.1.2 Generella krav

4.1.2.1 Övergripande krav på tjänsten

Uppdraget är att utföra lagstadgad auktoriserad revision/räkenskapsrevision i de kommunala aktiebolagen i kommunerna samt räkenskapsrevision specificerade stiftelser i enlighet med aktiebolagslagen och god revisionsred i Sverige, inklusive kompletterande rekommendationer och uttalanden utgivna av FAR SRS. Revisionen ska vidare utföras enligt god revisionsred i kommunal verksamhet såsom denna sammanfattas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Revisionen ska här till i tillämpliga fall följa de regler som anges i ellagen (1997:857) och förordning (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet samt i enlighet med vad som i övrigt ankommer på revisor enligt lag och förordning.

Revisionen ska här till i tillämpliga fall följa de regler som anges i:

- 3 kap. 49 § ellagen (1997:857), förordningen (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet och Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2022:10) om redovisning av elnätverksamhet
- 40 § fjärrvärmelagen (2008:263), förordningen (2006:1203) om redovisning av fjärrvärmeverksamhet och Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2022:11) samt i enlighet med vad som i övrigt ankommer på revisor enligt lag och förordning.

Leverantören ska utföra den revision som erfordras för att ett fullgott underlag ska erhållas för avgivande av revisionsberättelse för respektive räkenskapsår.

Huvudansvarig revisor är totalansvarig för uppdraget och är leverantörens kontaktperson.

Om verksamhet upphör, överförs till annan verksamhetsform eller till annan ska revisionens omfattning anpassas till detta efter särskild överenskommelse mellan respektive bolag och leverantören.

4.1.2.2 Samverkan och skriftlig granskningsplan

Uppdraget ska för varje räkenskapsår specificeras i skriftliga granskningsplaner för varje bolag. Planen ska innehålla:

- Risk- och väsentlighetsanalys
- Granskningsinriktning och revisionsstrategi

- Granskningsmetoder

Bedömer leverantören att det kan bli aktuellt med tilläggsjobb ska detta tas upp här.

I uppdraget ska ingå att samverka med lekmannarevisorerna i bolagen och med de sakkunniga biträden som anlitas. Samverkan ska ske avseende planering, avstämningar, rapportering och bedömningar.

Inför varje års revisionsplanering ska leverantören presentera en fördelning av de totala revisionsresurserna på planering, löpande granskning, delårsbokslut och årsbokslut, baserad på risk- och väsentlighetsanalysen. Leverantören ska härtill inför respektive år lämna en redogörelse för de rapporter som kommer att upprättas under året.

Leverantören ska kalla samman till planeringsmöten för respektive års revision. Vid detta ska lekmannarevisorn, lekmannarevisorns biträde samt bolagets VD och ekonomichef delta tillsammans med den huvudansvariga revisorn. Vid mötet ska granskningsplanen presenteras och stämmas av mot lekmannarevisorns granskningsplan.

4.1.2.3 Krav på kontinuitet

Leverantören ska, i högsta möjliga mån, eftersträva kontinuitet vid tillhandahållandet av personal till respektive enhet.

Den personal som anges i anbudet får inte bytas ut, utan köparens godkännande.

4.1.2.4 Krav på CV

Anbudet ska innefatta CV för huvudansvarig revisor och en granskare som ska användas för uppdraget.

Personbeskrivningen ska minst innehålla följande:

- uppgifter om auktorisation/godkännande som revisor
- erfarenhet som granskare
- erfarenhet från granskning av bolag inom respektive bransch och antal år
- övrig erfarenhet från granskning av offentlig verksamhet

4.1.3 Krav på kompetens

4.1.3.1 Huvudansvarig revisor

Huvudansvarig revisor ska vara auktoriserad revisor sedan minst 5 år. Dessutom ska denne ha minst 5 års erfarenhet av att vara huvudansvarig revisor vid revision av kommunala bolag.

Huvudansvarig revisor ska ha god förmåga att hålla tidplaner, god servicegrad samt god samarbetsförmåga. Huvudansvarig revisor ska delta i slutrevisionsmötet samt att dennes granskning ska vara färdig i god tid till slutrevisionsmötet.

- Uppgifter om tre (3) referensuppdrag som den huvudansvariga revisorn utfört under de senaste fyra (4) åren. Referensuppdragen ska avse kommunala bolag. Vidare ska referensuppdragen till karaktär och omfattning likna föremålet för förevarande upphandling. Kontaktpersoner ska anges avseende respektive referensuppdrag. Vidtalade referenter ska kunna rekommendera den huvudansvariga revisorn för uppdraget. Köparen kommer att kontakta de angivna referenserna.

Referenspersonen måste kunna rekommendera anbudsgivaren.

För att styrka detta ska leverantören till anbudet bifoga:

- En personbeskrivning i form av CV.

a. Lämna beskrivning (CV) som styrker ovanstående.

Bifogad fil

Generell del

b. Referensuppdrag 1 - Företag

Fritext

Generell del

c. Referensuppdrag 1 - Beskrivning

Fritext

Generell del

d. Referensuppdrag 1 - Kontaktperson, telefonnummer, e-post

Fritext

Generell del

e. Referensuppdrag 2 - Företag

Fritext

Generell del

f. Referensuppdrag 2 - Beskrivning

Fritext

Generell del

g. Referensuppdrag 2 - Kontaktperson, telefonnummer, e-post

Fritext

Generell del

h. Referensuppdrag 3 - Företag

Fritext

Generell del

i. Referensuppdrag 3 - Beskrivning

Fritext

Generell del

j. Referensuppdrag 3 - Kontaktperson, telefonnummer, e-post

Fritext

Generell del

k. Referensuppdrag 4 - Företag

Fritext

Generell del

l. Referensuppdrag 4 - Beskrivning

Fritext

Generell del

m. Referensuppdrag 4 - Kontaktperson, telefonnummer, e-post

Fritext

Generell del

n. Referensuppdrag 5 - Företag

Fritext

Generell del **o. Referensuppdrag 5 - Beskrivning**

Fritext

Generell del **p. Referensuppdrag 5 - Kontaktperson, telefonnummer, e-post**

Fritext

Generell del **4.1.3.2 Granskare**

Granskaren ska vara auktoriserad revisor sedan minst fem (5) år.

Granskaren ska ha minst tre (3) års erfarenhet av räkenskapsrevision av kommunala bolag.

Granskaren i stiftelser ska ha minst tre (3) års erfarenhet av granskning av kommunal verksamhet.

För att styrka detta ska leverantören till anbudet bifoga:

- En personbeskrivning i form av CV.

Lämna beskrivning (CV) som styrker ovanstående

Bifogad fil

Generell del

5. Utvärdering

5.1 Anbudsutvärdering

Samtliga obligatoriska krav i detta upphandlingsdokument måste vara uppfyllda för att gå vidare till utvärderingsfasen. Om ett obligatoriskt krav inte uppfylls, måste anbudet förkastas.

5.2 Utvärderingsgrunder

Den leverantör som har offererat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med avseende på pris kommer att antas

5.3 Omvänd utvärdering

Samtliga anbud som inkommer i denna upphandling anses preliminärt godkända för utvärdering och bedöms genom anbudspris om de har möjlighet att tilldelas kontrakt eller inte.

I denna upphandling kommer prövningen och utvärdering av inkomna anbud genomföras enligt nedan angivna steg;

1. Inkomna anbud rangordnas efter anbudspris. Anbud med lägst pris kommer att prövas (kravuppfyllnad kontrolleras) och utvärderas först.
2. I det fall anbudet inte uppfyller ställda krav kommer nästa anbudsgivare i rangordning efter pris, att kontrolleras och utvärderas osv.
3. Endast anbudsgivare och anbud som godkänts i prövningen av samtliga krav ställda i förfrågningsunderlaget kan tilldelas kontrakt.

De anbud som inte tilldelats kontrakt kommer att redovisas som ej utvärderade och med respektive anbudssumma i tilldelningsbeslutet.

5.4 Utvärderingskriterier

Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas utifrån följande kriterier:
Pris

5.5 Pris

Priser ska anges i SEK/timme exklusive mervärdeskatt enligt nedan.

I timpriset ska alla kostnader och tillägg inkluderas såsom exempelvis resor, restid, restidsersättningar, traktamente, sociala avgifter, semesterersättning, arbetsledning, ersättning vid obekvämt arbetstid, centraladministration, projektledning, administration samt risk och vinst.

Angivna volymer används enbart i utvärderingssyfte och lämnas utan förbehåll från beställaren.

Takpriser som inte får överskridas

Huvudansvarig revisor: 2500 kr/tim

Granskare: 1600 kr/tim

a. Priser			
Prismatris. 2 rader		Generell del (1... 100%)	
Specifikation	Kvantitet	Enhet	Pris per enhet (SEK)
Ange timpris för huvudansvarig revisor	2	timme	
Ange timpris för granskare	8	timme	

b. Takpriserna har inte överskridits?

Ja/Nej. Ja krävs

Generell del (1)

6. Avtalsvillkor

6.1 Parter

Beställaren

Kontaktperson: Eva-Lena Egsonius

Telefon: 0322-600625

E-postadress: eva-lena.helgeegsonius@vargarda.se

Leverantören

Kontaktperson:

Telefon:

E-postadress:

a. Ange namn på avtalsansvarig

Fritext

Generell del (1)

b. Ange telefonnummer till avtalsansvarig

Fritext

Generell del (1)

c. Ange e-postadress till avtalsansvarig

Fritext

Generell del (1)

6.2 Omfattning

Avtalet omfattar:

Lagstadgad revision/räkenskapsrevision av kommunernas bolag. Uppdraget omfattar räkenskapsåren 2024-2027.

Revision/räkenskapsrevision av bolag och stiftelser ska utföras enligt de regler som anges i lag och förordning samt enligt god revisionssed.

Upphandlingen omfattar även tidsåtgång för samråd med bolagens lekmannarevisorer och kommunernas kontaktpersoner när det gäller planering, rapportering av löpande granskning och rapportering inför slutrevision.

Rådgivning i mindre omfattning, vilken utgör ett naturligt led i revisionsuppdraget, ska ingå i priset.

För en översikt (riktvärden) av upphandlingens omfattning hänvisas leverantören till Herrljunga kommun samt respektive bolags årsredovisningar för tidigare räkenskapsår.

Herrljunga Elkraft är vilande. Trollabo Kraft är i mycket liten omfattning. Herrljunga Elektriska lämnar reviderade årsrapporter för elnät och fjärrvärme till Energimarknadsinspektionen.

6.3 Avtalstid

Avtalet gäller från och med Avtalets startdatum till och med Avtalets slutdatum.

Avtalet löper i fyra (4) år, beställaren har ensidig rätt att säga upp avtalet med 6 månader varsel. Dock tidigast 24 månader efter avtalsstart. När ramavtalet löpt i fyra år löper det ut utan föregående uppsägning.

Ramavtalet gäller från det att detta undertecknats av båda parter, dock tidigast från och med planerad avtalsstart. Att avtalet upphört att gälla påverkar inte giltigheten av avrop som gjorts under avtalets giltighetstid. Avrop kan emellertid inte göras efter det att avtalets avtalsperiod har upphört. Detta hindrar dock inte att utförande kan ske vid en senare tidpunkt, under förutsättning att avrop gjorts inom avtalets giltighetstid.

Om upphandlingen av olika skäl blir försenad, förskjuts ramavtalstiden i den omfattning upphandlingen blivit försenad.

6.4 Pris

Priser är angivna i SEK/timme exklusive mervärdeskatt enligt nedan.

I timpriset ingår alla kostnader och tillägg såsom exempelvis resor, restid, restidsersättningar, traktamente, sociala avgifter, semesterersättning, arbetsledning, ersättning vid obekvämt arbetstid, centraladministration, projektledning, administration samt risk och vinst.

Timpris för huvudansvarig revisor:

Timpris för granskare:

6.5 Prisjustering

Part äger rätt att högst en (1) gång per år begära prisjustering, dock ska priset vara fast för de 12 första månaderna. All justering av avtalade priser ska baseras på KPI, basmånad 2310.

De nya priserna ska träda i kraft vid månadsskifte tidigast trettio (30) dagar efter det att begäran inkommit till den andra parten och godkänts, om inte annat överenskommes. Retroaktiva prishöjningar godkänns inte. Prisförändringen ska gälla fast i minst ett (1) år.

Beställaren förbehåller sig rätten att förhandla om priser.

6.6 Faktureringsvillkor

All fakturering, inklusive eventuella underleverantörer, ska gå via leverantören.

Leverantören ska skicka e-faktura i format Peppol BIS Billing 3 eller Svefaktura 1.0 enligt standard och rekommendation av SFTI.

Peppol-ID Org: 0007:2120001520

Ett annat alternativ är att använda vår VAN-tjänst InExchange.

Herrljunga kommun tar emot efaktura i följande format: "Svefaktura 1.0".

Vårt parts-id är GLN 7362120001521.

Orgnr: 202100-1520

Fakturan ska specificeras med uppgifter om:

- Referens-/verksamhetsnummer XX-KOD
- Eventuella tidssedlar/dagbok (specifikation som visar utförd arbetsprestation i form av timmar, antal mil för resor till arbetsplatsen, analyskostnader, mm. per objekt) ska bifogas fakturan.
- Skriftlig beställning ska bifogas fakturan.
- Leveransadress
- Fakturadatum
- Fakturabelopp i svenska kronor
- Momsbelopp. Vilken moms som ska betalas, angivet i % och i kronor.
- Beskattningsunderlag för varje skattesats eller undantag, enhetspris exklusive moms
- Förfalldatum.
- Organisationsnummer/ momsregistreringsnummer
- Löpnummer/ fakturanummer
- Innehav av F-skatt
- Namn på person och avdelning/verksamhet som beställt

6.7 Betalningsvillkor

- Saknas referens, eller annan vital information, returneras fakturan och ny korrekt faktura begärs.
- Betalning sker 30 dagar netto efter korrekt faktura ankommit.
- För faktura som inkommer mellan den 1 juli och den 31 juli och mellan den 1 december och den 31 december ska betalning ske inom 45 dagar från fakturans ankomstdag.
- Fakturan ska utfärdas i 1 exemplar.
- Förskottsfakturering accepteras ej.
- Faktureringsavgift, expeditionsavgift eller liknande avgifter accepteras ej.
- Eventuell dröjsmålsränta erläggs enligt räntelagen.
- Leverantören ska skicka fakturan senast sex (6) månader efter slutleverans.
- Om leverans inte har skett enligt överenskommelse har beställaren rätt att innehålla betalning som motsvarar bristen tills tillfredsställande leverans skett, detta ska inte räknas som dröjsmål.
- Betalning av faktura innebär inte att beställaren avstått från rätten till reklamation

Beställaren kommer ej att acceptera dröjsmålsräntor och påminnelseavgifter på fakturor som returneras på grund av att uppgifter saknas eller är felaktiga

6.8 Vite

Beställaren arbetar aktivt med avtalsuppföljning. Avsikten är att vid upptäckt av avvikelse från avtal föra diskussion med leverantören. I de fall leverantören fortsätter att avvika från avtal trots uppmaning från beställaren kommer vite och/eller skadestånd att utgå enligt vad som framgår av detta avsnitt.

6.9 Ansvar/försäkring

Leverantören ska hålla köparen skadeslös för all den skada som kan komma att åsamkas beställaren genom uppsåt eller vårdslöshet av leverantören eller av någon för vilken denne svarar.

Leverantören ska under hela avtalstiden (och i förekommande fall under resten av ansvarstiden) inneha en för verksamheten relevant ansvarsförsäkring med ett försäkringsbelopp som motsvarar avtalat skadeståndsansvar. Avtalat skadeståndsansvar ska uppgå till minst 5 miljoner kronor per skadetillfälle och max 10 miljoner kronor per år.

Leverantören ska ha upprättat aktuell försäkring innan avtalsstart. På begäran av beställaren ska bevis om försäkringsskyddet översändas för godkännande av köparen.

6.10 Lagar och förordningar

Leverantören ska vid utförande av uppdrag följa alla lagar, förordningar samt föreskrifter och allmänna råd som utfärdats av statliga och kommunala myndigheter och verk samt beställarens egna riktlinjer som från tid till annan är tillämpliga på uppdraget eller som på annat sätt berör leverantören vid utförande av uppdraget.

6.11 Marknadsföring

Hänvisning till beställaren i reklam, marknadsföring eller på annat sätt får inte göras av leverantören eller av denne anlitad underleverantör utan beställarens i förväg inhämtade skriftliga medgivande. Leverantören ska i förväg samråda med beställaren avseende informationsmaterial som ska publiceras.

6.12 Avtalsuppföljning

Leverantören ska medverka till att avtalsuppföljning sker minst en gång per år om inte annat överenskommes. Uppföljningsmöten ska ske utan kostnad för beställaren.

Beställaren har rätt att under avtalstiden genomföra avtals- och kvalitetsuppföljningar av leverantören och dennes verksamhet. Kostnaden för dessa fördelas så att beställaren står för sina egna kostnader för genomförandet av uppföljningarna och leverantören står för sina egna kostnader

i form av arbetstid för den personal som ska medverka eller närvara. Beställaren förbehåller sig rätten att själv eller genom extern part göra oanmälda besök/kontroller av leverantören för att kontrollera att ställda krav i upphandlingen uppfylls.

6.13 Statistik

Leverantören ska årligen, senast 31 januari påföljande år, per mail redovisa samtliga utförda arbeten från föregående år. Uppgift om kostnader med specifikation enligt nedan ska tydligt framgå. Redovisningen skickas till beställarens avtalsansvariga samt till upphandling@herrljunga.se.

Beställaren ska även på begäran kunna få ut ovan angivna information inom tio (10) dagar under avtalstiden.

6.14 Force majeure

Parterna ska vara befriade från att fullgöra skyldighet enligt avtal om utförande hindras eller oskäligt betungas till följd av händelser utanför partens kontroll och som inte hade kunnat förutses. Såsom befriande omständighet ska anses bl. a myndighets åtgärd eller underlåtenhet, nyttillkommen eller ändrad lagstiftning, konflikt på arbetsmarknaden eller blockad, krig, eldsvåda, miljökatastrof eller allvarlig smittspridning.

Till händelser utanför parts kontroll ska inte räknas strejk, blockad, lockout eller annan arbetskonflikt som beror av att part inte följer på marknaden gängse tillämplade regler och principer. Part ska visa att konflikt som nyss sagts inte beror på parten.

En part är skyldig att omgående skriftligen underrätta den andra parten i händelse av nyss nämnt slag, som hindrar eller oskäligt betungar parts fullgörande av avtalet. Parten är skyldig att genast utföra åligganden enligt avtal när händelsen av nu nämnt slag upphör.

6.15 Tystnadsplikt och sekretess

Leverantören ansvarar för att anställda är förtrogna med och iakttar den sekretess som är gällande inom respektive verksamhet.

Leverantören är även ansvarig för här angivna villkor i de fall leverantören anlitar underleverantör för utförande av uppdrag inom ramen för detta avtal.

6.16 Ändringar och tillägg till avtal

Alla ändringar och tillägg till avtalet ska ske skriftligen och undertecknas av behöriga företrädare för båda parter.

6.17 Omförhandling

Beställaren eller leverantören har under ramavtalsperioden rätt att begära omförhandling av ramavtalsvillkoren om de förutsättningar som förelåg vid avtalets ingående, utan partens egen förskyllan, skulle komma att förändras i väsentligt hänseende och om dessa förändringar skulle komma att bli oskäligt betungande för parten. Omförhandlingen får endast avse de delar av avtalsvillkoren som berörs av den inträffade förändringen, om inte parterna kommer överens om annat.

6.18 Överlåtelse av avtal

Leverantören får inte överlåta detta avtal på annan part utan beställarens skriftliga medgivande inhämtats.

6.19 Hävning

Beställaren har rätt att omedelbart häva avtalet om Leverantören gör sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott.

Som väsentligt avtalsbrott avses:

1. Part gör sig skyldig till väsentliga brister i sina förpliktelser och inte vidtar rättelse inom skälig tid efter skriftlig anmodan.
2. Part lämnat oriktiga uppgifter i samband med upphandlingen.
3. Part försätts i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud.
4. Part är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande.
5. Det föreligger omständighet som medför att Leverantören uppfyller någon av uteslutningsgrunderna i 10 kap. 1 – 2 §§ LOU.
6. Det föreligger ett immaterialrättsligt intrång i tredje mans rättighet som inte kan undanröjas på tillfredsställande sätt och som medför väsentlig olägenhet för Beställaren.
7. Part bryter mot Sekretessskyldighet enligt detta avtal.
8. Om överenskommelse om nytt pris ej kan träffas enligt prisjusteringsklausulen i detta avtal. I det här fallet gäller 6 månaders uppsägningstid under vilken den senaste prisöverenskommelsen gäller.
11. Om det framkommer att leverantör inte uppfyller kraven på leverantör med anledning av RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2022/576 av den 8 april 2022 om ändring av förordning (EU) nr 833/2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina".

Avtalet hävs omedelbart om förvaltningsrätt eller annan instans förklarar upphandlingen ogiltig eller kräver rättelse i sådan omfattning att det påverkar val av leverantören. Inga skadeståndsanspråk med anledning av ovanstående hävning kan riktas från leverantören till beställaren. Hävning av avtalet ska ske skriftligen.

6.20 Handlingars inbördes förhållande

1. Skriftliga ändringar och tillägg till detta avtal (i datumordning)
2. Detta avtal med tillhörande bilagor
3. Eventuella skriftliga förtydliganden och kompletteringar till upphandlingsdokument
4. Upphandlingsdokument med tillhörande bilagor
5. Anbud inklusive eventuella förtydliganden

Avtalshandlingarna gäller i ovan angiven rangordning. Om handlingarna skulle innehålla motstridiga villkor ska de vid tolkningen av aktuella villkor gälla i ovan angiven rangordning såvida det inte av omständigheterna uppenbart framgår att något annat ska gälla.

6.21 Tvist

Tvist angående tolkning eller tillämpning av tecknat avtal och därmed sammanhängande rättsfrågor ska i första hand lösas mellan parterna. Om parterna inte når uppgörelse ska tvist avgöras i den tingsrätts domsaga som köparen tillhör, med tillämpning av svensk rätt. Den omständighet att tvist hänskjuts till rättsligt avgörande berättigar inte leverantören att avbryta sitt uppdrag.

Meddelande 11

Flik 1

Lånesammanställning och likvida medel koncernkoncern

Mnkr	maj-19	okt-19	maj-20	okt-20	maj-21	okt-21	maj-22	okt-22	nov-22	apr-23	sep-23
Koncernen inkl Industrifastigheter											
Låneskuld	391	389,8	388,05	386,63	451,13	464,7	528,1	544,2	570,98	569,6	575,82
Kapitalbindning	2,08	2,07	2,1	2,26	2,27	2,39	2,68	2,29	2,19	2,27	2,2
Räntebindning	1,5	1,54	1,53	1,74	1,78	1,99	1,86	1,65	1,6	1,77	1,8
Snittränta (senaste 12 månaderna)	0,46	0,52	0,55	0,53	0,47	0,42	0,4	0,8	0,67	1,23	2,01
Likvida medel (inkl kommunen)		49	32	19	59	56	77,4	115,7	84,5	58,4	53,3
checkräkningskredit 20 tillkommer vid behov											
Herrljunga kommun											
Låneskuld					50	50	59,9	59,8	59,8	59,7	59,59
Kapitalbindning					1,45	1,04	1,22	0,82	0,71	0,29	2,55
Räntebindning					1,08	0,92	0,49	0,38	0,27	0,15	2,55
Snittränta (senaste 12 månaderna)					0,15	0,14	0,12	0,48	0,35	0,96	2,23
Likvida medel (inkl kommunen)					45,6	44,7	44,9	84,5	66,1	49,7	48,9
checkräkningskredit 7,5 tillkommer vid behov											
Nossan Förvaltningsaktiebolag											
Låneskuld	59,6	59,6	59,6	59,6	59,6	59,6	104,7	149,65	149,65	149,65	149,65
Kapitalbindning	1,71	1,39	2,56	2,25	1,87	2,09	3,18	1,84	1,75	1,52	1,27
Räntebindning	1,4	1,18	2,41	2,16	1,8	2,06	1,05	0,63	0,61	0,46	0,37
Snittränta (senaste 12 månaderna)	0,34	0,39	0,45	0,47	0,44	0,4	0,34	0,85	0,68	1,38	2,35
Likvida medel (limit 12 mnkr)		-9,0	-8,9	-9,2	-9,7	-10	-8,4	-9,2	-9,4	-8,2	-10,2
Herrljunga Bostäder											
Låneskuld	145,2	143,8	142,1	140,68	139,18	137,8	146,2	143,1	144,2	142,95	149,28
Kapitalbindning	2,09	2,02	1,53	2,38	2,67	3,19	3,41	3,35	3,26	3,76	3,38
Räntebindning	2,07	2,02	1,53	2,38	2,65	3,19	3,21	3,35	3,25	3,76	3,38
Snittränta (senaste 12 månaderna)	0,57	0,58	0,6	0,61	0,59	0,57	0,58	0,85	0,78	1,06	1,42
Likvida medel (limit 15 mnkr)		10,9	9,3	9,8	3,2	6,2	3,4	8,6	7,7	-4,8	-12
Industrifastigheter											
Låneskuld	156,3	156,3	156,3	156,3	156,3	171,3	171,3	171,3	171,3	171,3	171,3
Kapitalbindning	1,98	2,21	2,27	2,07	2,11	2,2	2,46	2,46	2,36	2,32	1,95
Räntebindning	0,67	1,03	0,91	0,73	0,87	1,15	1,52	1,55	1,53	1,61	1,39
Snittränta (senaste 12 månaderna)	0,24	0,32	0,4	0,43	0,37	0,32	0,33	0,87	0,69	1,43	2,3
Likvida medel (limit 2,3 mnkr)		-1,3	12,3	2,2	3,5	9,5	10,7	6	1,7	1,7	6,8
Herrljunga Elektriska											
Likvida medel (limit 12,5 mnkr, högre tillf)		-2,4	0,3	-5	16,6	5,9	26,9	25,9	18,4	19,9	19,8
Herrljunga Vatten											
Låneskuld	30	30	30	30	46	46	46	46	46	46	46
Kapitalbindning	3,27	2,84	3,09	2,63	2,99	2,58	2	1,71	1,6	2,22	1,88
Räntebindning	3,27	2,84	3,09	2,63	2,99	2,58	2	1,71	1,6	2,22	1,88
Snittränta (senaste 12 månaderna)	1,36	1,47	1,25	0,88	0,64	0,59	0,56	0,67	0,62	0,92	1,46

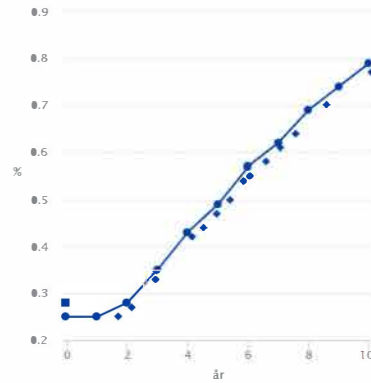
Meddelande 11

Indikativa räntor (bankdagar 9-17) 2023-10-13

INDIKATIVA RÄNTOR
INKL. MARGINAL (%)

Löptid (år)	Marginal (%)	Fast	Rörlig
3M tills v *	0,28		4,35
3 månader	0,25		4,32
1	0,25	4,54	4,32
2	0,28	4,23	4,35
3	0,35	4,06	4,42
4	0,43	4,00	4,50
5	0,49	3,96	4,56
6	0,57	3,99	4,64
7	0,62	4,02	4,69
8	0,69	4,07	4,76
9	0,74	4,11	4,81
10	0,79	4,17	4,86

Marginaler

Prisjusteringar

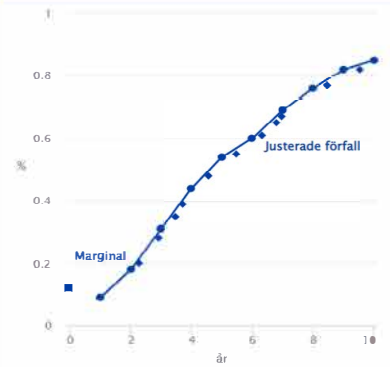
	Justering av marginal (%)	Marginal inklusive justering (%)
Grönt lån		
Löptid på minst 3 år	-0,02	
Specifika förfalldatum		
2025-03-01 (2,3 år)	-0,02	0,20
2025-10-22 (2,9 år)	-0,02	0,28
2026-05-12 (3,5 år)	-0,02	0,35
2026-08-12 (3,7 år)	-0,02	0,39
2027-09-15 (4,0 år)	-0,02	0,48
2028-05-12 (5,5 år)	-0,02	0,55
2029-03-12 (6,3 år)	-0,02	0,61
2029-09-01 (6,9 år)	-0,02	0,65
2029-11-12 (7,0 år)	-0,02	0,67
2031-05-12 (8,5 år)	-0,02	0,77
2032-06-01 (9,5 år)	-0,02	0,82

Indikativa räntor (bankdagar 9-17) 2022-11-16

INDIKATIVA RÄNTOR
INKL. MARGINAL (%)

Löptid (år)	Marginal (%)	Fast	Rörlig
3M tills v *	0,12		2,39
1	0,09	3,12	2,36
2	0,18	3,33	2,45
3	0,31	3,41	2,58
4	0,41	3,45	2,71
5	0,54	3,50	2,81
6	0,60	3,53	2,87
7	0,69	3,60	2,96
8	0,76	3,65	3,03
9	0,82	3,69	3,09
10	0,85	3,70	3,12

Marginaler

Öppna KI offertförfrågan - länk

Meddelande 11

Datum	HERRLJUNGBOSTÄDER AB	HERRLJUNGBÄSTÄDER AB (Valuta)	NOSSAN FÖRVALTNINGSAKTIEBOLAG	NOSSAN FÖRVALTNINGSAKTIEBOLAG (Valuta)	STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER	STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER (Valuta)	HERRLJUNGA VÄTTEN AKTIEBOLAG	HERRLJUNGA VÄTTEN AKTIEBOLAG (Valuta)	HERRLJUNGA KOMMUN	HERRLJUNGA KOMMUN (Valuta)	Total	Total (Valuta)
2023-01-01	143 704 015,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 760 000,00 SEK		570 414 015,00 SEK	
2023-02-01	143 644 015,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 760 000,00 SEK		570 354 015,00 SEK	
2023-03-01	143 298 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 760 000,00 SEK		570 008 515,00 SEK	
2023-04-01	143 008 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 700 000,00 SEK		569 658 515,00 SEK	
2023-05-01	142 948 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 700 000,00 SEK		569 598 515,00 SEK	
2023-06-01	150 453 015,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 700 000,00 SEK		577 103 015,00 SEK	
2023-07-01	150 163 015,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 640 000,00 SEK		576 753 015,00 SEK	
2023-08-01	150 103 015,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 640 000,00 SEK		576 693 015,00 SEK	
2023-09-01	149 567 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 590 000,00 SEK		576 107 515,00 SEK	
2023-10-01	149 277 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 590 000,00 SEK		575 817 515,00 SEK	
2023-11-01	149 217 515,00 SEK		149 650 000,00 SEK		171 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 590 000,00 SEK		575 757 515,00 SEK	
2023-12-01	148 682 015,00 SEK		134 650 000,00 SEK		158 300 000,00 SEK		46 000 000,00 SEK		59 370 000,00 SEK		547 002 015,00 SEK	

Gå in i analys och rapporter/detaljerad skuldprofil

Meddelande 11

Nossan Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

RESULTATRÄKNING

Bilaga 4	Budget 2023	Utfall Aug	Prognos 2023	Utfall fg år 2022	
Nettoomsättning	7 000	6 790	8 000	7 964	
Företagsförsäkringar	-17 000	-12 376	-17 000	-16 375	
Styrelsearvoden	-98 000	-47 009	-75 000	-78 458	
Revisionsarvoden	-82 000	-92 267	-125 000	-78 900	
Övriga förvaltningskostnader	-520 000	-339 160	-550 000	-539 075	
Rörelseresultat	-710 000	-484 022	-759 000	-704 844	
Finansiella poster:					
Utdelning andelar dotterbolag	1 400 000	1 395 050	1 395 050	0	
Lämnade koncernbidrag					
<i>Koncernbidrag</i>	<i>2 900 000</i>	<i>0</i>	<i>3 600 000</i>	<i>1 500 000</i>	
Övriga räntetäkter	60 000	62 057	120 000	1 012 965	
Räntekostnader och liknande resultatposter	-3 650 000	-2 579 709	-4 186 000	-1 074 501	Enl KI 230831
Summa finansiella poster	710 000	-1 122 602	929 050	1 438 464	
Resultat efter finansiella poster	0	-1 606 624	170 050	733 620	
Skatt på årets resultat				43 895	0,206
ÅRETS RESULTAT	0	-1 606 624	170 050	777 515	

2023

	1 400 000	utdelning	HEAB	
	100 000	ränta	HERBO	(se snittränta)
200kr*18000 aktier	3 600 000	koncernbidrag	HEAB	
	200 000	koncernbidrag	HERBO	Beror på resultat

Koncernbidrag fastställs i mars 2024

Meddelande 11

Nossan Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

BUDGET RESULTATRÄKNING

Bilaga 5

	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	
Nettoomsättning	0	0	0	7 100	7 000	7 000	
Företagsförsäkringar	-25 000	-15 000	-15 000	-15 000	-17 000	-17 000	
Styrelsearvoden	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-98 000	-100 000	
Revisionsarvoden	-120 000	-55 000	-65 000	-65 000	-82 000	-100 000	
Redovisningstjänster	0	-10 000	-10 000	-10 000	0	0	
Administrativa kostnader	0	0	0	0	0	0	
Övriga förvaltningskostnader	-600 000	-600 000	-650 000	-520 000	-520 000	-520 000	
Rörelseresultat	-845 000	-780 000	-840 000	-710 000	-710 000	-730 000	
Finansiella poster:							
Övriga ränteintäkter	40 000	60 000	60 000	60 000	1 460 000	509 400	Utdelning?
Räntekostnader och liknande resultatposter	-230 000	-250 000	-300 000	-500 000	-3 650 000	-4 800 000	
Resultat efter finansiella poster	-1 035 000	-970 000	-1 080 000	-1 150 000	-2 900 000	-5 020 600	
Bokslutsdispositioner							
Koncernbidrag	1 035 000	970 000	1 080 000	1 150 000	2 900 000	5 020 600	
Skatt på årets resultat							
ÅRETS RESULTAT	0	0	0	0	0	0	
Koncernbidrag HEAB	4 491 750						
Koncernbidrag HERBO	528 850		rt ca 2,8%				

Internkontrollplan ska upprättas inför kommande verksamhetsår.

Internkontrollpolicy för Herrljunga kommun anger att resultatet av Intern kontroll årligen ska redovisas till Kommunstyrelsen. Detta sker i samband med årsredovisning.

Avvikelser i den löpande Internkontrollen ska omedelbart rapporteras till ansvarig nämnd/styrelse.

Intern kontroll ska genomföras av följande processer där risker har identifierats.

Nossan Förvaltningsaktiebolag			
Risk i process/rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighetsbedömning ¹	Resultat av uppföljning
Koncerninterna poster	Avstämning av koncerninterna poster. Viktigt att alla bolag tar upp samma skulder och fordringar. Blankett skall fyllas i och skickas in för avstämning. Görs en gång per år i samband med upprättande av kommunens koncern-redovisning.	R 3 x V 4 = RV 12	
Planering låneportfölj, lånestrategi, likviditetsplanering	Finansråd bestående av kommunens ekonomichef och respektive bolags verkställande direktör ska gå igenom den samlade låneportföljen, fastställa lånestrategin och likviditetsplanering för kommunkoncernen. Finansråd genomförs 2 ggr per år i samband med ägardialog bolagskoncernen Nossan AB och KS.	R 3 x V 4 = RV 12	
Administrativa rutiner arkivering och diariefunktion	Arkivhantering Diarieföring Samtliga undertecknade protokoll arkiveras i ekonomiavdelningens arkiv samt scannas in och finns i kommunens nätverk. Undertecknade handlingar arkiveras i ekonomiavdelningens arkiv.	R 3 x V 3 = RV 9	

¹ Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

**Herrljunga kommun
Nossan Förvaltningsaktiebolag
Intern kontrollplan 2024**

Bilaga 6

Risk

Sannolikhetsnivåer för fel:

Osannolik;	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå.	Värde: (1)
Mindre sannolik;	Risken är mycket liten att fel ska uppstå.	Värde: (2)
Möjlig;	Det finns risk för att fel ska uppstå.	Värde: (3)
Sannolik;	Det är mycket troligt att fel kan uppstå.	Värde: (4)
Mycket sannolik;	Det är mycket troligt att fel ska uppstå.	Värde: (5)

Väsentlighet

Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Försumbar;	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.	Värde: (1)
Lindrig;	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.	Värde: (2)
Kännbar;	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.	Värde: (3)
Allvarlig;	Är så stor så att fel helt enkelt inte bör inträffa.	Värde: (4)
Mycket allvarlig;	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.	Värde: (5)

Risk och Väsentlighetsbedömning

Multiplitera R-värde med V-värde = Risk- och Väsentlighetsvärde

Sammanträdesplan 2024, fastställd vid styrelsesammanträde 2023-10-26

Månad	Datum Kl 10.00-12.00 Om inget annat anges	Styrelsemöte/ Ägardialog	Årsstämma Noteringar Ärenden
Jan	18 Kl. 13-17	KS presidie Ägardialog	Ordf + VD i respektive bolag Redovisning till KS utifrån KS uppsiktsplikt Aktuella ägarfrågor i koncernen Kallelse kommer från KS
Mars	4	Styrelsemöte	Inför årsstämman Bokslut Årsredovisning Koncernredovisning Kallelse årsstämma Revisorerna Delegation och Inriktning för ombuden till bolagsstämmorna
Mars	25	Meddela kansli om bolagsstämma	Bolagsstämma Nossan
Maj	13	Styrelsemöte + Nossans Ägardialog Finansråd före ägardialogen	Ordf + VD i bolagen Aktuella ägarfrågor i koncernen Finanspolicy Koncernkonto Prognos helår
Sept	19 Kl. 13-17	KS presidie Ägardialog	Ordf + VD i bolagen Redovisning till KS utifrån KS uppsiktsplikt Aktuella ägarfrågor i koncernen Kallelse kommer från KS
Okt	24	Styrelsemöte + Nossans Ägardialog Finansråd före ägardialogen	Ordf + VD i bolagen Aktuella ägarfrågor i koncernen Koncernkonto Prognos helår Fastställande av internkontrollplan Budgetförutsättningar Affärsplaner Fastställa årsagenda
Dec	2	Styrelsemöte	Beslut om utdelning och koncernbidrag Budget Uppföljning internkontroll Boksluts-och stämoplanering för koncernbolagen

Överförmyndare
i samverkan

Överförmyndare i samverkan Verksamhetsplan 2024

Överförmyndarsamverkan för kommunerna:

Bollebygd, Falköping, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Skövde,
Svenljunga, Tibro, Tidaholm, Tranemo, Ulricehamn, Vårgårda

Meddelande 12

Innehåll

1	Inledning	3
2	Överförmyndarens grunduppdrag	3
3	Prioriterade utvecklingsmål	4
3.1	Digitalisering.....	4
3.2	Rekrytering och utbildning av ställföreträdare	5
3.3	Kompetensförsörjning inom ÖiS.....	6
3.4	Professionella och semiprofessionella ställföreträdare och möjligheterna till kommunal förvaltarenhet.....	6
4	Indikatorer och mått samt 10 konkreta mål i ÖiS verksamhet.....	8
4.1	Indikatorer och mått.....	8
4.2	Konkreta mål i handläggningen	10
5	Budget.....	11
5.1	ÖiS budget.....	11
5.2	Kommentarer till budget.....	11
6	Intern kontroll.....	12
6.1	Sammanfattning internt kontrollarbete	12
6.2	Intern kontrollplan	12

Meddelande 12

1 Inledning

Överförmyndare i Samverkans (ÖiS) verksamhetsplan beskriver hur ÖiS planerar och prioriterar sin verksamhet för kommande år. Planen har sin utgångspunkt i ÖiS grunduppdrag som definieras i samarbetsavtalet, i överförmyndarens reglemente och kommunala styrdokument samt framför allt i den statliga styrningen genom lagar och förordningar.

Verksamhetsplanen innehåller ÖiS prioriterade utvecklingsmål, budget och intern kontrollplan samt en beskrivning av de faktorer som påverkar verksamheten.

2 Överförmyndarens grunduppdrag

Överförmyndaren är en för kommunen lagstadgad obligatorisk verksamhet som i de flesta avseenden innebär myndighetsutövning.¹ Överförmyndaren är tillsynsmyndighet för respektive kommuns gode män, förvaltare och förmyndare. Syftet med verksamheten är att de som har ställföreträdare d v s barn, gamla, sjuka, funktionshindrade och missbrukare inte skall lida ekonomiska förluster och rättsförluster.

ÖiS är en samverkansorganisation som består av 12 överförmyndare.² Kommunerna har genom avtal gått med i samverkan. Två gånger om året träffas alla kommuners överförmyndare, enhetschef och föredragande tjänstepersoner för att ta upp gemensamma mål och uppföljningen av dessa.

Varje kommun svarar för budget i den egna kommunens administrativa del och i arvoden till ställföreträdare som kommunen ska betala. Skövde kommun tar fram budget för ÖiS baserad på medlemsavgiften, som bestäms av antalet kommuninvånare 31 december året innan.³

Skövde kommun är värdkommun för ÖiS. Samtliga tjänstepersoner är anställda av Skövde kommun. ÖiS ingår i Skövde kommuns organisation och är en enhet inom Sektor Medborgare och Samhällsutveckling (SMS).

Genom en delegationsordning⁴ kan överförmyndare delegera beslut i vissa typer av ärenden till en kommunal tjänsteperson som har den kompetens som behövs för att avgöra vissa grupper av ärenden. Beslutanderätten kan även delegeras till en tjänsteperson i annan kommun, vilket möjliggör att ÖiS kan fungera som samverkansorganisation.

Syftet med verksamhetsplanen är att få en styrning av verksamheten och en uppfattning om vad som behöver prioriteras. Kärnverksamheten är i viktigast och arbetet i den operativa delen kan mätas på en rad olika sätt. Indikatorer och mått samt faktorer som påverkar är beskrivna i stycke 4.1. – dessa indikatorer och mått återkommer årligen och ger en bra bild av vad verksamheten har att förhålla sig till.

Prioriterade mål är baserade på en analys som görs varje år. Målen följs sedan upp och en

¹ Enligt 19 kap. 1 § föräldrabalken ska varje kommun ha en överförmyndare eller överförmyndarnämnd.

² I nuläget är det överförmyndarnämnder i Tranemo och i Gullspång, de övriga kommunerna har en vald överförmyndare med en ersättare.

³ Medlemsintäkten räknas på antalet invånare medlemskommunerna 2022-12-31

⁴ Enligt 19 kap. 14 § föräldrabalken. Se vidare i lagtexten vilka beslut som inte får delegeras.

Meddelande 12

utvärdering görs.

Förutom detta väljer varje medlemskommun att ta upp de frågor som de anser är viktiga.

ÖiS är som samverkansorganisation mån om att alla är nöjda med medlemskapet och det finns en förståelse för verksamhetens uppdrag.

3 Prioriterade utvecklingsmål

ÖiS fastställer prioriterade utvecklingsmål med utgångspunkt i överförmyndarens grunduppdrag som det definieras i den statliga styrningen och det avtal som varje medlemskommun har med Skövde kommun samt enligt den vidaredelegering som varje överförmyndare ger genom delegationsordningen.

Målen är också satta efter den beskrivning av vilka faktorer och mått som påverkar verksamheten. Det finns flera omvärldsfaktorer som påverkar ÖiS verksamhet i form av ökat antal ärenden i de större kommunerna, krav från externa aktörer och en allmän nedgång i ekonomin med högre kostnader för många i samhället.

3.1 Digitalisering

Alla myndigheter i Sverige betonar vikten av att effektivisera sina verksamheter, detta ska ske genom att digitalisera verksamheten, förbättra och effektivisera genom att nyttja digitala verktyg. Syftet är att ge invånare och företag en enklare vardag i kontakten med myndigheter. Syftet är också att få en öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet.

Ärendehanteringssystemet förändras och anpassas efter kundernas krav. Kommande förändringar kommer säkert att innebära förändrade arbetssätt. På gång är nu bl. a. en digitalisering av redovisningar när det gäller granskning och beslut av arvoden.

Vår kartläggning av processer som inom verksamheten kommer att uppdateras under året. Processkartläggning är viktig för hur vi arbetar och ligger till grund för hur vi kan använda olika verksamhetssystem.

Skanningen av handlingar till verksamhetssystemet har möjliggjort distansarbete och underlättat inhämtande av information vid frågor både internt och externt.

Digitalisering
Uppdrag Digitalisera information och kommunikation för att möjliggöra automatisering av processer och flöden
Konkreta effekter som ska uppnås Effektivare hantering av information, minskad pappersåtgång och samtidigt ha en hög säkerhet.
Resultatmätning Antal inkomna handlingar via e-tjänster

Meddelande 12

3.2 Rekrytering och utbildning av ställföreträdare

Uppdraget att vara god man eller förvaltare vilar på att det finns ett ideellt engagemang i samhället. Uppdragen kan vara mer eller mindre krävande. En hel del uppdrag ställer stora krav på ställföreträdaren. Hjälpt behovet ser olika för olika personer. Utmaningen för överförmyndaren blir därför att både rekrytera och utbilda rätt personer för uppdragen. Både äldre och yngre ställföreträdare behövs för de uppdrag som finns.

Godmanskapet är ett frivilligt lekmanuppdrag. Lagkraven säger att personen som utses till god man ska vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig. Ställföreträdaren bör ha goda kunskaper om hur samhället fungerar, kunna tala och skriva svenska. För att vara lämplig bör man ha en god ekonomi och inte vara aktuell hos Kronofogden eller socialtjänsten. Överförmyndaren kontrollerar också om ställföreträdaren finns i polisens belastningsregister.

Utbildningen av ställföreträdare bör inriktas mot uppdraget, inte minst skyldigheten att redovisa kan innebära krav på viss ekonomisk kompetens. Viktigt är att personen som tar uppdraget förstår vad det innebär och att det alltid är huvudmannens bästa som är det primära.

Rekrytering och utbildning av ställföreträdare
Uppdrag Öka antalet potentiella ställföreträdare Utbilda alla ställföreträdare enligt Länsstyrelsens riktlinjer
Konkreta effekter som ska uppnås Intressedatabasen ska innehålla minst 400 personer alla ska få veckobrevet med uppdragsbeskrivningar Alla ställföreträdare ska helst ha genomgått introduktionsutbildning och redovisningsutbildning innan de kan vara aktuella för uppdrag
Resultatmätning Antal nya ställföreträdare i databasen Antal ställföreträdare som genomgått utbildningar som ÖiS tillhandahåller Antal nya ställföreträdare som fått uppdrag under året

Meddelande 12

3.3 Kompetensförsörjning inom ÖiS

Nuvarande tjänster inom ÖiS är 1 enhetschef, 1 ledningsansvarig/beslutsfattare, 3 beslutsfattare (jurister), 4 handläggare, 4 administratörer (varav ½ verksamhetsutvecklare, ½ kommunikator, 1 rekryterare, 2 registratorer). Sammantaget är det 13 heltidstjänster.

ÖiS har de senaste två åren hanterat stora personalomsättningar. Avgångar och nyanställningar har inneburit utmaningar för organisationen såsom avsatt tid för upplärning. Vi går nu in i en fas där all personal är på plats, ÖiS kommer dock förebygga och se över behovet av rekrytering av personal med hänsyn till utökade arbetsuppgifter för ÖiS samt framtida pensionsavgångar.

Kompetensförsörjning inom ÖiS
Uppdrag Se över kompetensförsörjningen och utbildningen av personal inom ÖiS
Konkreta effekter som ska uppnås Att skapa en effektiv organisation med en enhetlighet i handläggningen
Resultatmätning Se över vilka medarbetare som gått vilka utbildningar under året

3.4 Professionella och semiprofessionella ställföreträdare och möjligheterna till kommunal förvaltarenhet

ÖiS ser nu över anlitaandet av professionella ställföreträdare. Resultaten av den statliga utredningen, "SOU 2021:36 Gode män och förvaltare – en översyn"⁵ har ännu inte lett till några konkreta åtgärder för landets överförmyndare. Nuvarande regering betonar det ideella inslaget när det gäller ställföreträdare. EU-kommissionen har lämnat ett förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna, bl. a. om ett europeiskt företrädarintyg. Förslagen måste läggas ihop med den svenska utredningen. Ett resultat av utredningen är att invänta under nuvarande mandatperiod enligt justitieministern Gunnar Strömmer.

Det blir allt vanligare att uppdrag går till professionella utförare. Dessa uppdrag är oftast mer kostsamma och kräver alltid beslut från vald överförmyndare/överförmyndarnämnd. Avtalen med dessa företag bör ses över varje år för att uppmärksamma om förhållandena i uppdraget ändrats. Kostnaden beror oftast utifrån uppdragets svårighetsgrad.

Numera finns också möjligheten att bilda kommunala förvaltarenheter där kommunanställda tar sig an uppdrag som ställföreträdare. Denna enhet måste separeras från överförmyndarens verksamhet. Vad den totala kostnaden blir för en sådan enhet, jämfört med att anlita företag, måste utredas.

⁵ Publicerad 2021-05-05

Meddelande 12

Professionella och semiprofessionella ställföreträdare samt möjligheterna till kommunal förvaltarenhet

Uppdrag

Se över anlitaandet av professionella och semiprofessionella ställföreträdare samt se över avtal
Undersök hur väl kommunala förvaltarenheter fungerar

Konkreta effekter som ska uppnås

Få en fungerande process för anlitaandet av professionella och semiprofessionella ställföreträdare
Få kunskap om kommunala förvaltarenheter inför eventuella framtida behov.
Säkra att det hela tiden finns ställföreträdare som kan ta uppdrag för att undvika rättsförluster för huvudmännen.

Resultatmätning

Mäta antalet uppdrag som ges till de olika grupperna och göra en uppföljning på kostnaderna tillsammans med respektive kommun

Meddelande 12

4 Indikatorer och mått samt 10 konkreta mål i ÖiS verksamhet

ÖiS har en rad olika faktorer att ta hänsyn till i verksamheten. Måtten motsvarar till viss del den statistik som ÖiS rapporterar till Länsstyrelsen varje år i samband med deras tillsyn.

4.1 Indikatorer och mått

- De medverkande kommunernas invånarantal (avgiften per kommun beräknas på invånarantalet)
- Ärendeutveckling, antalet aktiva ärenden per kommun och år (påverkar behovet av resurser, framför allt personal)
- Antal ärenden i relation till kommunens invånarantal (är ett mått som kan jämföras kommuner emellan)
- Antal ställföreträdare (påverkar rekryteringsmöjligheterna)
- Antal tillkommande ställföreträdarskap (påverkar arbetsbelastning för rekryteringen och de utbildningsinsatser som behövs)
- Antal avslutade ställföreträdarskap (påverkar arbetet som rör avslut, t ex granskningar och arvodesbeslut av sluträkningar samt överlämnande av handlingar)
- Antal granskade årsräkningar (påverkar krav på handläggare)
- Antal granskade tillgångsförteckningar (påverkar krav på handläggare)
- Antal granskade redogörelser (påverkar krav på handläggare, redogörelsen är en viktig handling som till viss del visar hur ställföreträdaren uppfört sitt uppdrag)
- Antal sluträkningar (påverkar krav på handläggare)
- Antal vitesförelägganden (påverkar krav på handläggare och beslutsfattare)
- Antal omprövningar av förvaltarskap (påverkar arbetsbelastning för beslutsfattare)
- Antal granskade årsräkningar (påverkar arbetsbelastning för handläggare)
- Antal granskade årsräkningar i procent av antal inkomna årsräkningar (visar granskningsläget och måluppfyllnad. Enligt förvaltningslagen 11 § är tiden 6 månader)
- Antal arvoden (visar hur många ställföreträdare som begär arvode)
- Arvodeskostnad per kommun (visar kommunens respektive huvudmännens del av arvodeskostnaden)

- Arvodeskostnad per ärende (visar på totala arvodeskostnaden föregående år samt jämförelse kommuner emellan)
- Antal ärenden i relation till operativ tjänstgöringsgrad (visar på arbetssituation vad gäller handläggning)
- Kostnader för ÖiS (i budget, visar utfall)
- Antal ärenden i förhållande till budget (kostnad per ärende)
- Ålder på ställföreträdare (kan visa på behovet av att rekrytera yngre ställföreträdare)
- Antal ställföreträdare i relation till antal ärenden (kan finnas en gräns för hur många ärenden en ställföreträdare kan ha, påverkar rekryteringsmöjligheter)
- Antal huvudmän (total volym och uppdelning i åldersstruktur)
- Antal omyndiga (total volym)
- Antal ensamkommande barn (total volym)
- Antal särskilt förordnade förmyndare (total volym)
- Antal tillfälliga godmanskap (total volym)
- Antal godmanskap (total volym)
- Antal förvaltarskap (total volym)

Måtten är mätbara och de flesta rapporteras kommunvis till Länsstyrelsen i Västra Götaland i samband med den tillsyn⁶ som görs varje år. Statistiken redovisas sedan av Länsstyrelsen och deras rapportering sker kommunvis. Måtten redovisas också varje år i ÖiS verksamhetsberättelse.

⁶ Länsstyrelsen har tillsyn över överförmyndarna och genomför regelbundna inspektioner varje år. I tillsynen granskas om överförmyndarens handläggning följer lagar och förordningar och om handläggningar i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen kan även granska en överförmyndare efter en anmälan.

4.2 Konkreta mål i handläggningen

ÖiS har sedan start haft konkreta mål som är relaterade till den lagstiftning som finns. De konkreta målen beskrivs nedan och kommentarer rör möjligheterna till resultatmätning samt önskat målvärde.

Konkreta mål	Beskrivning av resultatmätning	Målvärde
1. Upprätthålla kompetens inom juridik, handläggning, granskning och administrativa rutiner	Svårt att mäta, antalet fel bör minska	90%
2. Inte ådra sig kritik från tillsynsmyndigheter	Inte få några anmärkningar vid Länsstyrelsen tillsyn av verksamheten	90%
3. Korta handläggningstider för ansökningsärenden, 3 veckor.	Mätningar görs via ärendehanteringssystemet via de bevakningar som sätts i systemet.	90%
4. Årsredovisningarna skall vara granskade senast 6 månader	Alla årsredovisningar registreras i ärendehanteringssystemet och även i en delad fil som finns i TEAMS.	100 %
5. Slutredovisningar och tillgångsförteckningar skall vara granskade inom 1 månad	Mätningar görs via ärendehanteringssystemet via de bevakningar som sätts i systemet.	100 %
6. Vitesförelägganden skall skickas ut senast 2 månader från sistadatum	Mätningar görs via ärendehanteringssystemet via de bevakningar som sätts i systemet.	100%
7. Rekrytering av ställföreträdare skall påbörjas inom en vecka från anmälan/ansökan	Mätningar görs via ärendehanteringssystemet via de bevakningar som sätts i systemet. Vid rekryteringen används också en databas som innehåller intresseanmälningar från de som önskar bli ställföreträdare.	90%
8. Alla nya ställföreträdare ska helst utbildas innan uppdrag kan ges	För att säkerställa kvaliteten är målet att adekvat utbildning ska ges.	50%
9. Rekrytering skall vara färdig efter 4 månader (i undantagsfall efter 6 mån enl FL)	Mätningar görs via ärendehanteringssystemet via de bevakningar som sätts i systemet. Vid rekryteringen används också en databas som innehåller intresseanmälningar från de som önskar bli ställföreträdare.	100 %
10. ÖiS skall vara tillgängligt enligt den serviceskyldighet som Förvaltningslagen anger	Kan vara svårt att mäta om vi inte får reda på detta.	100 %

5 Budget

5.1 ÖiS budget

I budgeten kan man se hur kostnaden fördelas på varje kommun.⁷

Kommun	Invånarantal	% fördelning	2024	Kostnader ÖiS	Kronor
Bollebygd	9 703	4,6 %	525 040	Personal	9 342 728
Falköping	33 252	15,9 %	1 799 303	Lokaler	875 368
Gullspång	5 194	2,5 %	281 053	IT-drift	518 495
Herrljunga	9 517	4,6 %	514 976	Administration	188 016
Hjo	9 243	4,4 %	500 149	⁸ Övrigt	370 658
Skövde	57 463	27,5 %	3 109 388		
Svenljunga	10 816	5,2 %	585 266		
Tibro	11 399	5,5 %	616 813		
Tidaholm	12 839	6,2 %	694 733		
Tranemo	11 940	5,7 %	646 087		
Ulricehamn	25 108	12,0 %	1 358 622		
Vårgårda	12 268	5,9 %	663 835		
	208 742	100%	11 295 265		11 295 265

5.2 Kommentarer till budget

Med Ulricehamns inträde i organisationen har intäkterna ökat. Efter en stor omsättning bland personal har nu läget stabiliserats. Det finns fortfarande behov av att ersätta framtida pensionsavgångar och se över bemanningen. Vanliga uppräknings har gjorts när det gäller löner, hyror, IT-stöd, städ och postgång.

⁷ Samarbetsavtalet § 6 Kostnadsfördelning

Kostnaderna (totala faktiska kostnaderna) för det gemensamma kontoret skall fördelas mellan samverkande kommuner utifrån respektive kommuns invånarantal per den 31/12 (Kolada) året före budgetens fastställande.

⁸ Bland annat utbildningar för ställföreträdare

6 Intern kontroll

ÖiS internkontroll fokuserar till största del på den egna hanteringen. Där risker finns som påverkar verksamheten negativt. Kontrollplanen ska följas upp för att åtgärda de risker som beskrivs.

6.1 Sammanfattning internt kontrollarbete

I skärningspunkten mellan pappershantering och digital hantering av information finns en rad risker. Det finns många faktorer att ta hänsyn till när det gäller olika processer. Egenkontrollen i den operativa verksamheten är grundstenen i den interna kontrollen.

Utifrån den riskanalys som görs planeras vilka åtgärder som ska vidtas och vilka kontroller som ska göras.

Rapporteras i verksamhetsberättelsen i mars 2025.

6.2 Intern kontrollplan

Process/rutin	Risker	Uppföljning/åtgärder
Genomgång av ärenden, akter som överflyttats	Beslut om anordnande och förordnande saknas vilket kan leda till oklarheter om omfattning och fel arvoden	Akter granskas alltid av beslutsfattare och tjänsteanteckning görs om detta.
För låga resurser ger hög arbetsbelastning	Kan medföra brister i ärendehantering vilket kan innebära rättsförluster för huvudmännen	Medarbetarsamtal och medarbetarenkät
Tillsyn över ställföreträdare	Ställföreträdare missköter eller brister i sitt uppdrag vilket leder till rättsförluster för huvudmännen	Fördjupad granskning av årsräkningar, uppföljning av klagomål och anmärkningar mot ställföreträdaren
Granskning av förvaltarskap enligt ff5	Om inte granskning sker kan det innebära rättsförluster om förvaltarskap kan avslutas eller övergå i ett godmanskap	Genomgång varje år av förvaltarskap, dialog med stf och andra. Allt dokumenteras i akt.

**Överförmyndare
i samverkan**

Delegationsbeslut 1

**Herrljunga
kommun**

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
YTTRANDE
2023-10-04
KOMMUNENS DNR
KS 2023-348.444
SIDA 1 AV 1

Planering, utredning
TRAFIKVERKET Region Väst
405 33 Göteborg

Herrljunga kommuns svar på externremiss angående slopning av växel ls1 och delar av sidospår L på Herrljunga driftplats, bandel 611 i Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Trafikverket inbjudits att lämna synpunkter i ärende TRV 2023-70780 slopning av växel ls1 och delar av sidospår L på Herrljunga driftplats, bandel 611 i Herrljunga kommun, Västra Götalands län.

Herrljunga kommun berörs genom att aktuell växel och bandel är placerade i kommunen.

Beslutsunderlag

Remissmejl från Trafikverket inkom till kommunen 2023-09-28 och inkluderade bilagan "Externremiss - Slopning av växel ls1 och delar av sidospår L på Herrljunga driftplats, bandel 611 i Herrljunga kommun, Västra Götalands län" daterad 2023-09-20.

Yttrande

Herrljunga kommun bedömer inte att föreslagna förändringar riskerar att ha tydligt negativ inverkan på kommunen och har därför ingen erinran mot föreslagna slopningar.

Beslut om yttrande har fattats av samhällsutvecklaren i enlighet med Herrljunga kommuns kommunstyrelsens delegationsordning, punkt M.1.

*Maja Sallander
Samhällsutvecklare*

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00

E-post
herrljunga.kommun@herrljunga.se
Hemsida
www.herrljunga.se

Enligt sändlista

Diariet
Enligt sändlista

Externremiss - Slopning av växel ls1 och delar av sidospår L på Herrljunga driftplats, bandel 611 i Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Inledning

Trafikverket önskar med denna externremiss få ta del av Era synpunkter gällande förslaget om slopning av växel ls1 och delar av sidospår L på Herrljunga driftplats, Västra Stambanan, bandel 611.

Bakgrund

Avveckling av järnväg ska hanteras enligt reglerna som anges i Järnvägsmarknadsförordningen (2022:416). Slopning av järnväg är ett avvecklingsförfarande som enligt TDOK 2014:0116 kan användas i de fall då bestämmelserna i Järnvägsmarknadsförordningen (2022:416) inte av Trafikverket bedöms vara nödvändiga att tillämpa. Slopning kan tillämpas när förändringen inte bedöms påverka prestanda eller framkomlighet och när den inte heller bedöms beröra järnvägsföretag, järnvägsverksamhet eller Försvarsmakten.

För detta ärende bedöms slopning kunna tillämpas med stöd av TDOK 2014:0116 v 4.0 (rutinbeskrivning Avveckling av järnväg), punkt 9.3.2 - *Slopning av järnvägsdel vid förändrad spårlayout* och punkt 9.3.4 - *Slopning av korta spår utan strategisk betydelse*.

Innan beslut om slopning kan fattas ska ärendet sändas på remiss såväl internt som externt. Externt ska bl.a. berörda länsstyrelser, kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och järnvägsföretag höras.

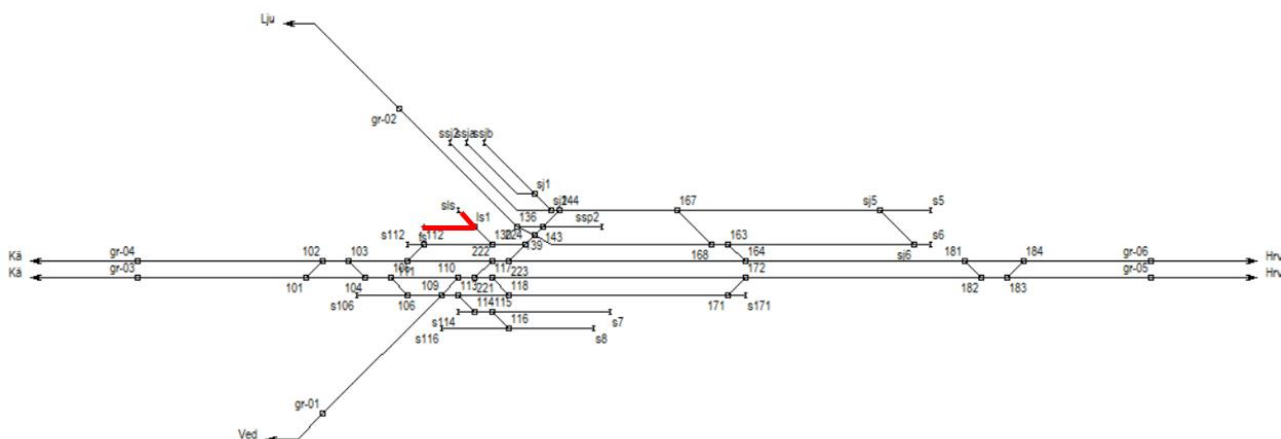
Externremissen

Externremissen har föregåtts av en intern remissomgång. Internremissen gjordes för att ta fram olika fakta som kan belysa ärendet. Det handlar t.ex. om uppgifter gällande spåren, avgränsningar av anläggningen samt om eventuellt långsiktigt behov av spåren finns för uppställning eller annat ändamål. Relevanta uppgifter från internremissen har arbetats in i externremissen.

Ärendet

Driftplats Herrljunga är belägen på bandel 611, Västra Stambanan, i Herrljunga kommun. Driftplatsen utgör en viktig nod för såväl den regionala som nationella järnvägstrafiken, med direkta järnvägskopplingar som Göteborg - Stockholm i väst-östlig riktning, och Borås – Vänersborg/Lidköping i syd- nordlig riktning. Västra Stambanan är en av landets mest trafikerade järnvägar för såväl person- som godstrafik.

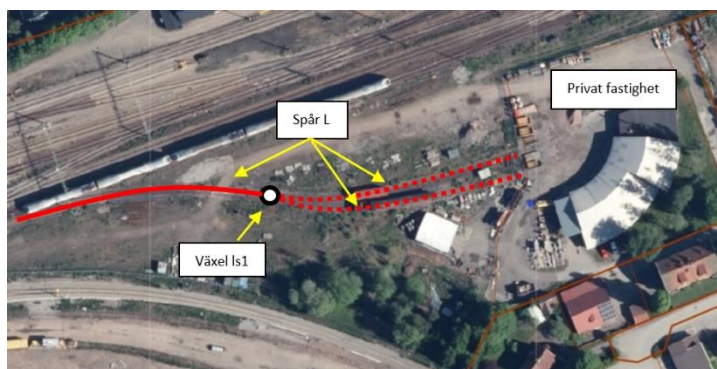
Inom driftplatsen finns flera genomgående spår och sidospår, se spårlayout i Figur 1. Detta ärende omfattar delar av sidospår L samt växel ls1, markerade i rött nedan.

Figur 1. Spårlayout för driftplats Herrljunga. Röd markering visar växel ls1 och de delar av spår L som föreslås slopas.

Växel ls1 är av en äldre modell (typ Ev 41-5,9-1:9) och bedöms i dagsläget som obrukbar för trafik. Växeln har inte trafikerats på många år.

I växeln förgrenas sidospår L till två spår som är ca 72 meter långa vardera – del av spår L fram till fiktiv spårslut (fs) och del av spår L fram till spårslut (sls). Båda spåren är oelektrifierade och har tidigare anslutit till en vändskiva och ett lokstall på fastigheten HERRLJUNGA HERRLJUNGA 34:5. Fastigheten, inklusive lokstall och järnvägsdelarna, förvaltades tidigare av dåvarande Banverket (senare Trafikverket) innan den såldes till en privatperson år 2014. Vändskivan är idag borttagen och de anslutande spåren har rivits. Därmed saknas spåranslutning till Västra Stambanan.

Figur 2. Illustrationen visar växel ls1 samt de delar av spår L mellan växeln och spårslut som föreslås för sloping (rödprickade linjer).

Trafikverket förvaltar och underhåller fortfarande växel ls1 och hela spår L fram till spårslut, trots att trafiken är obefintlig och den anslutande fastigheten sålts. Då verket bedömer att både växel ls1 och delarna av spår L mellan växeln och fram till spårsluten saknar strategisk betydelse för framtiden, föreslås att dessa järnvägsdelar slopas. Till detta föreslås även att den kvarvarande delen av spår L mellan växel 130 och fram till växeln ls1 rustas upp till ett BV-stickspår (ca 68 meter).

Förslag till beslut

Trafikverket avser fatta beslut om slopning av växel ls1, samt delar av spår L (två spår á 72 meter) på driftplats Herrljunga, bandel 611, Västra Stambanan i Herrljunga kommun.

För detta ärende bedöms slopning kunna tillämpas med stöd av punkt 9.3.2 - *Slopning av järnvägsdel vid förändrad spårlayout* samt punkt 9.3.4 i TDOK 2014:0116 – *Slopning av korta spår utan strategisk betydelse*.

Förslag till beslut är att Trafikverket slopar:

- Växel ls1
- Del av spår L mellan växel ls1 och fiktivt spårslut (fs) – ca 72 meter
- Del av spår L mellan växel ls1 och spårslut (sls) – ca 72 meter

Åtgärder efter beslut

Rivning av de delar som skall avlägsnas i anläggningen sker efter att beslut om slopning och sedan beslut om rivning tagits enligt vad som anges i rutinbeskrivning Avveckling av järnväg (TDOK 2014:0116), avsnitt 9 och avsnitt 11. I samband med rivning föreslås att den kvarvarande delen av spår L mellan växel 130 och fram till växeln ls1 rustas upp till ett BV-stickspår.

Kontakter och hänvisning

Samrådstiden pågår till och med den **2023-11-17** då skriftliga synpunkter (även om Ni ej har någon) på ovanstående förslag, slopning på rubricerad anläggning, ska inkomma till trafikverket@trafikverket.se

Era yttranden märks med ”**Slopning av växel och delar av spår på Herrljunga driftplats, bandel 611**” samt Trafikverkets diarienummer TRV 2023-70780.

Vid tekniska frågor om anläggningen vänligen kontakta stig.bertilsson@trafikverket.se och för frågor rörande avvecklingsprocessen sara.blomkvist@trafikverket.se

Med vänlig hälsning

Johan Kustfolk
T.f. Enhetschef utredning, Planering
Trafikverket Region Väst

Bilaga 1 Sändlista
Bilaga 2 Kartor & Bilder

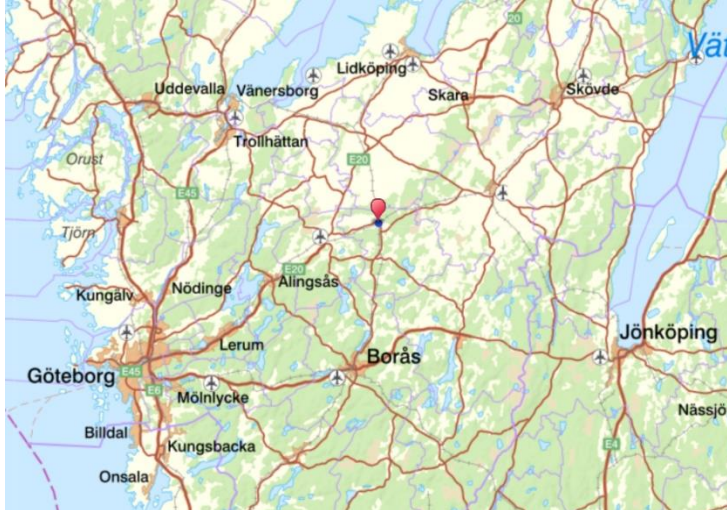
Bilaga 1- Sändlista

Herrljunga Kommun	herrljunga.kommun@herrljunga.se
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	vastragotaland@lansstyrelsen.se
Västra Götalandsregionen, VGR	regionutveckling@vgregion.se
Västtrafik	vasttrafik@vasttrafik.se
Tåg företagen (Almega)	info@tagforetagen.se
Föreningen Sveriges Järnvägsentreprenörer	info@jarnvagsentreprenorerna.se
Försvarsmakten	exp-hkv@mil.se
Green Cargo	info@greencargo.com
Hector Rail AB	info@hectorrail.com
SJ	diariet@sj.se
Per Palmén Fastighets AB	Kärtared 524 92 Herrljunga
Herrljunga Elektriska AB	info@el.herrljunga.se

För kännedom:

Museibanornas Riksorganisation	info@museibanorna.se
Infranord	info@infranord.se

Bilaga 2 – Kartor & Bilder

Kartbild 1. Geografisk placering av Herrljunga driftplats

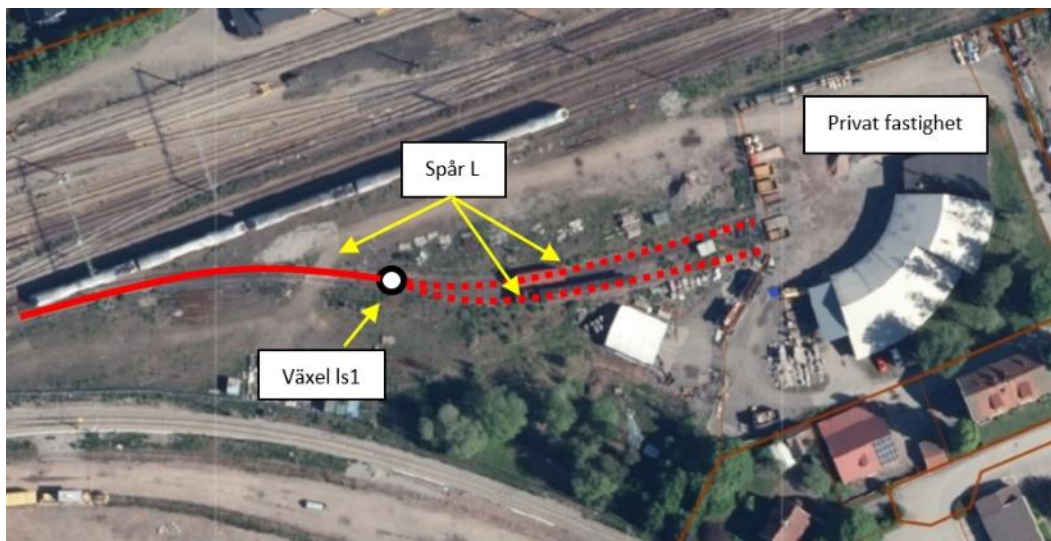

Bild 3. Växel Is1 samt delar av spår L som föreslås för sloping markerade med röda sträckade linjer.

Delegationsbeslut 1

Från: sara.blomkvist@trafikverket.se
Skickat: 2023-09-28 08:10
Till: herrljunga.kommun@herrljunga.se, vastragotaland@lansstyrelsen.se, regionutveckling@vgregion.se, vasttrafik@vasttrafik.se, info@jarnvagsentreprenorena.se, info@tagforetagen.se, exp-hkv@mil.se, info@hectorrail.com, info@greencargo.com, diariet@sj.se, info@el.herrljunga.se
Ämne: TRV 2023-70780 Externremiss - Slopning av växel och delar av spår på Herrljunga driftplats, bandel 611
Kopia: info@infranord.se, info@museibanorna.se
Bilagor: TRV 2023-70780 Externremiss - Slopning av växel och spår vid driftplats Herrljunga bdl 611.pdf

WARNING: Det här mejlet är skickat från en extern adress. Klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej!

Vi önskar med denna externremiss få in Era synpunkter gällande ***Slopning av växel och delar av spår på Herrljunga driftplats, bandel 611.***

Kontakter och hänvisning

Samrådstiden pågår till och med den **2023-11-17** då skriftliga synpunkter (även om Ni ej har några) på ovanstående förslag, nedläggning på rubricerad anläggning, ska inkomma till trafikverket@trafikverket.se

Era yttranden märks med ***"Slopning av växel och delar av spår på Herrljunga driftplats, bandel 611"*** samt Trafikverkets **diarienummer TRV 2023/70780.**

Vid frågor om anläggningen vänligen kontakta stig.bertilsson@trafikverket.se och för avvecklingsprocessen sara.blomkvist@trafikverket.se

Med vänlig hälsning

Johan Kustfolk
t.f. Enhetschef utredning, Planering
Trafikverket Region Väst

Sara Blomkvist
Projektledare & Utredare - Verksamhetsområde Planering

sara.blomkvist@trafikverket.se

Direkt: 010-123 11 27

Delegationsbeslut 1

Trafikverket
411 04 Göteborg
Besöksadress: Vikingsgatan 2-4
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Avsändaren har bedömt att meddelandet inte innehåller någon sekretessbelagd information enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ordförandebeslut avseende remissvar på promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Sammanfattning

Herrljunga kommun har blivit inbjudna av Försvarsdepartementet att inkomma med ett remissvar på deras förslag till ändring i förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt. Försvarsdepartementet vill med ändringen göra det möjligt att aktivera civilplikt inom kommunal räddningstjänst samt drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet. Remissvar ska vara Försvarsdepartementet tillhanda senast den 8 november 2023.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen kan enligt kommunallagen 6 kap 39 § uppdra åt ordföranden att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Kommunstyrelsens ordförande har enligt kommunstyrelsens delegationsordning punkt A.4 rätt att fatta dessa beslut då ett ärende är så brådskande att kommunstyrelsens beslut inte kan avvaktas. Nästkommande sammanträde för kommunstyrelsen infaller den 13 november, efter att sista svarsdag har passerat.

Delegationsbeslut

Herrljunga kommuns remissvar avseende promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet godkänns.

Beslutsfattare

Mats Palm (S)
Ordförande kommunstyrelsen
2023-10-26
Herrljunga

Handläggare
Moa Andersson
Nämndsamordnare

Anmäld till styrelse:
Expedieras till:

Kommunstyrelsen 2023-11-13
Försvarsdepartementet

Delegationsbeslut 2

Hur man överklagar beslutet

Beslutet kan överklagas till förvaltningsrätten i Jönköping inom tre veckor från det att du tog del av beslutet. Om du vill överklaga beslutet ska du skriva till Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga, men överklagandet ska ställas till förvaltningsrätten i Jönköping. Kommunen gör en bedömning av om överklagan inkommit i rätt tid. Om ditt överklagande har inkommit i rätt tid skickar kommunen det vidare till förvaltningsrätten tillsammans med övriga handlingar i ärendet.

Överklagandet ska vara skriftligt och ha inkommit till Herrljunga kommun senast tre veckor räknat från dagen då du fick tog del av beslutet.

Överklagandet ska innehålla följande:

- Vilket beslut som ditt överklagande gäller,
- Hur du vill att beslutet ska ändras,
- Vilka omständigheter du stöder ditt överklagande på,
- De handlingar du anser stödjer ditt överklagande, och
- Ditt personnummer, din postadress, ditt telefonnummer och din e-postadress

Överklagandet bör vara undertecknat av dig. Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt i original bifogas. Vid frågor om överklagandet hänvisas du till förvaltningsrätten i Jönköping.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värderna markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*

Delegationsbeslut 2

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Yttrande
2023-10-10
Kommunens Dnr KS 336/2023
Sida 1 av 2

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.ssk@regeringskansliet.se

Remissvar Herrljunga kommun

Promemoria Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet (Fö2023/01488)

Sammanfattning

Herrljunga kommun instämmer i lämpligheten att införa civilplikt inom kommunal räddningstjänst samt drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet. Det finns dock en otydlighet om möjligheten till civilplikt inom elproduktion och nätverksamhet gäller alla elbolag eller bara Svenska kraftnät. Kommunen vill även betona vikten av att lokala elbolag inte åderläts på eltekniskt utbildad personal då det kan få stora konsekvenser på kommunal nivå.

Ställningstaganden

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt (avsnitt 2.1)

Herrljunga kommun tolkar föreslagen förordningstext som att alla verksamheter som bedriver elproduktion och nätverksamhet, inklusive kommunala elbolag, har möjlighet att åberopa civilplikt men i avsnitt 5 så uppfattas det som att möjligheten är begränsad till Svenska kraftnät. En otydlighet som kommunen anser behöver åtgärdas.

Behov av beredskap för drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet (avsnitt 5.2)

Herrljunga kommun instämmer i lämpligheten att personer som redan idag ingår i Svenska kraftnäts insatsstyrka genom civilplikt krigsplaceras i den organisationen. Däremot att genom civilplikt knyta till sig ytterligare personer med relevant grundutbildning, om dessa arbetar i till exempel lokala energibolags verksamhet, måste göras med stor försiktighet. Det kan få stora konsekvenser för

lokala energibolags verksamhet om allt för stor andel av deras utbildade personal krigsplaceras hos Svenska kraftnät.

Övriga kommentarer

Påverkan på annan samhällsviktig kommunal verksamhet

För att öka beredskapen i den svenska telekomsektorn har Svenska Stadsnätsföreningen (SSNF) nyligen fått i uppdrag av Post- och telestyrelsen (PTS) att etablera, stödja och utveckla en ökad beredskapsförmåga hos stadsnät runt om i landet. SSNF betonar vikten av lokal närvaro och förmåga för att snabbt kunna avhjälpa fel och hantera kriser på lokal nivå.

Elnätsverksamhet är närbesläktad med fibernätverksamhet och inom små kommunala bolag såsom Herrljunga Elektriska AB nyttjar bolagets verksamheter (såsom elnät, fibernät, fjärrvärme, vatten och avlopp) gemensamma resurser. Det gör att om elnätsutbildad personal åberopas av Svenska kraftnät så påverkar det inte bara kommunens möjlighet att bedriva elnätsverksamhet utan även andra samhällsviktiga verksamheter som till exempel möjligheten att fullfölja PTS strävan om att öka beredskapsförmåga hos stadsnäten.

Delegation till Brandskyddsansvarig verksamhetschef eller liknande

I Brandskyddsansvariges uppgifter ingår att

- Vara kontaktperson i brandskyddsfrågor för sin verksamhet.
- Svara för verksamhetens systematiska brandskyddsarbete enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Statens räddningsverks allmänna råd, SRVFS 2004:3 samt kommunens riktlinje för det systematiska brandskyddsarbetet.
- Ansvara för underhåll av de delar av brandskyddet som framgår i dokumentet ”Ansvarsfördelning fastighetsägare – verksamhet”
- Ta fram en skriftlig verksamhetsspecifik rutin/checklista för hur en akut händelse ska hanteras.
- Säkerställa att alla anställda har tillräcklig kunskap genom att information delges och utbildningar genomförs i enlighet med Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete.
- Genomföra och dokumentera egenkontroller av brandskyddet varje kvartal tillsammans med representant från fastighetsägaren.
- Tillse att framkomna brister i brandskyddet åtgärdas.
- Rapportera inträffade brandincidenter till närmsta chef, fastighetschef och säkerhetschef.
- Delta i utbildningar, möten eller motsvarande som förvaltningen, räddningstjänsten eller annan part kallar till.

Datum	Förvaltning	Verksamhet
2023-10-19	Kommun styrelsen	Kultur & Fritid
Underskrift förvaltningschef	Underskrift brandskyddsansvarig	
Namnförtydligande	Namnförtydligande	
Katja Saari	Margareta E Edvinsson	

Delegation avslutad

Datum	
Underskrift förvaltningschef	Namnförtydligande